

Monitor 2023-I

Inhoudsopgave

Monitor 2023-I	1
Inhoudsopgave.....	3
Inleidende samenvatting.....	3
Kerntaak 1: Ruimtelijke ordening en waterbeheer	8
Kerntaak 2: Milieu en energie	46
Kerntaak 3: Vitaal platteland	66
Kerntaak 4: Mobiliteit	110
Kerntaak 5: Regionale economie	170
Kerntaak 6: Cultuur en sociale kwaliteit.....	204
Kerntaak 7: Kwaliteit openbaar bestuur.....	224
Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.....	239

Inleidende samenvatting

Inleiding

Voor u ligt de Monitor I van 2023. In deze Monitor rapporteren wij over de afwijkingen en wijzigingen ten opzichte van de Begroting 2023.

Voor iedere prestatie uit de Begroting 2023 geven we een prognose of deze volledig (groen), deels (oranje) of niet (rood) gerealiseerd wordt. Via een financiële kleurscore geven we een duiding van de mate waarin het budget besteed wordt in 2023.

Voor deze Monitor ligt de focus met name op de inhoudelijke en financiële afwijkingen ten opzichte van de Begroting 2023.

In zijn algemeenheid zien we dat er op inhoudelijk vlak sprake is van vertraging in (besluitvormings-) procedures door o.a. onderlinge afstemming en het maken van (nadere) afspraken. Op het financiële vlak zien we met name de gevolgen van de inflatie, o.a. door prijsindexatie. In de bijlage bij deze inleiding treft u in een notendop de kleurscores van deze Monitor met een korte toelichting aan. Een uitgebreidere toelichting op de kleurensystematiek vindt u in het Statenvoorstel bij deze eerste Monitor van 2023.

We zien dat we volop hebben gewerkt aan onze opgaven en goede resultaten hebben bereikt. Wel hebben we enkele afwijkingen/aandachtspunten die we op de website "de Staat van Overijssel" nader toelichten. Hieronder treft u alvast een korte beschrijving aan.

Krachtige economie

Tijdens het ondernemersevent Overijssel van februari 2023 vierden we wat we de afgelopen jaren bereikt hebben op het gebied van de opgave Krachtige Economie. We hebben meer dan 20.000 deelnemers bereikt via events en webinars en er zijn meer dan 3500 begeleidingstrajecten gestart. Met als gevolg dat er 150 nieuwe start-ups in Overijssel bij zijn gekomen. Daarnaast hebben we kansen weten te verzilveren in Europa, tot nu toe kwam er € 517 miljoen naar Overijssel. Hiermee zijn meer dan 3000 projecten gerealiseerd door 2000 Overijsselse bedrijven en organisaties. Ook deelden we 589 MKB-vouchers uit om ondernemers te helpen met digitalisering en het ontwikkelen van digitale vaardigheden. Op circulair gebied is Overijssel koploper op het gebied van Kunststof en Textiel en mochten we dit jaar ook de 'Nationale Conferentie Circulaire Economie' hosten die voor het eerst buiten Den Haag werd gehouden.

Energietransitie

We zetten in op 20% hernieuwbare energie in 2023 en een meer duurzame energievoorziening met minder CO₂-uitstoot, mede via het programma Nieuwe Energie Overijssel 2017 – 2023. Wij ondersteunen de ontwikkeling van alternatieve

energievoorzieningen (zoals zonne-energie op bedrijfsdaken en de warmtenetten voor gebruik van restwarmte, aardwarmte en aquathermie als alternatief voor aardgas) in samenwerking met onze partners in de Regionale Energiestrategie voor Twente en West-Overijssel. In 2023 werken we toe naar de RES 2.0 waarin de zoekgebieden voor grootschalige duurzame opwek door zon en wind op land is opgenomen. Dit is gericht op vergunningverlening voor 2025 en realisering voor 2030. De uitvoering van de RESsen integreren we in het lopende programma Nieuwe Energie Overijssel. Verder werken wij aan:

- Implementatie van het te actualiseren biomassabeleid voor Overijssel, in lijn met het te verwachten nieuwe nationale duurzaamheidskader biograndstoffen;
- twee energiegebieden en twee smart energy hubs, daarbij werken we aan innovatieve en opschaalbare oplossingen voor de netproblematiek;
- beschikbaar stellen van leningen, garanties en participaties via het Energiefonds Overijssel voor investeringsprojecten gericht op energiebesparing en opwekking van hernieuwbare energie of energie-infrastructuur;
- beheren en ontwikkelen van energie-infrastructuur voor inwoners, ondernemers en instellingen, gericht op energiezekerheid, betaalbaarheid, duurzaamheid en uitvoerbaarheid via het aandeelhouderschap in Enexis.

Aantrekkelijk wonen en ruimte

In een gezamenlijke aanpak van nieuwe Omgevingsvisie en PPLG Overijssel organiseren wij in het voorjaar van 2023 in de 6 gebieden een reeks van drie gebiedsdagen. We consulteren onze partners, met hun regionale kennis en kunde van de identiteit van het gebied, op onze koers en toekomstvisie om grote opgaven (rondom wonen, energie, natuur, klimaat en landbouw) in de gebieden gezamenlijk aan te pakken.

In samenhang met de nieuwe Omgevingsvisie werken wij samen met onze partners in de regio en op Rijksniveau samen aan de 'ruimtelijke puzzel' (op basis van de Tweede Kamerbrief Programma's Uitvoering NOVEX en Mooi Nederland) die iedere provincie in oktober bij het Rijk moet aanleveren. We liggen op schema voor het tweede ijkmoment met het Rijk.

Wonen

Via onze regionale woonagenda's werken we aan de opgave om (onze basisinspanning van) 42.300 woningen te bouwen tot en met 2030 en deze te verwerken tot woondeals. Met deze woondeals hebben we weer een stap in goede richting naar een kwalitatief passende woningmarkt gezet. We zijn er echter nog niet. De samenwerking met gemeenten, corporaties en marktpartijen blijven we opzoeken om ervoor te zorgen dat we deze opgave met elkaar slechten. En tegelijkertijd ook om juist met elkaar bij te sturen wanneer nodig. Uitdagingen zoals stikstof, CO₂-reductie, een tekort aan personeel en financiële middelen blijven ons dwingen om gezamenlijk tot slimme oplossingen te komen.

Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is nu definitief op 1 januari 2024. Voor de resultaten waar we als organisatie sturing op hebben, zijn we goed voorbereid op inwerkingtreding van de wet. Aandachtspunt is en blijft de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), dit is voor de provincie beperkt beïnvloedbaar. Het programma implementatie Omgevingswet zal daarom haar laatste activiteiten afronden in 2023.

Vrijkomende agrarische bebouwing

Wij hebben de herontwikkeling van agrarische erven (VAB's) aangemerkt als één van de urgente opgaven van het provinciaal omgevingsbeleid waarvoor een samenhangende aanpak nodig is. Wij ondersteunen gemeenten met het opstellen van een programma voor vrijkomende agrarische bebouwing.

Hitte, droogte en wateroverlast

De middelen die wij voor dit jaar gereserveerd hadden voor de uitvoering van het Investeringsbesluit van 2021 en het programma ZON, zijn inmiddels uitgeput. Er kunnen in 2023 geen nieuwe subsidies verstrekt worden. Wij voeren het provinciale programma klimaatadaptatie uit en wij werken de uitgangspunten van de rijksoverheid op het gebied van Water en Bodem sturend uit in ons ruimtelijk beleid van de Omgevingsvisie en de 'ruimtelijke puzzel'.

Goede bereikbaarheid

Met de aankondiging van de minister dat het Rijk alle investeringen in nieuwe infrastructuur stopzet en enkel inzet op beheer en onderhoud, zien wij uiteraard gevolgen voor toezeggingen in het MIRT voor onder andere A35, N50 etc. De toegezegde middelen in het kader van Verkeersveiligheid (Rijks N-wegen) blijven wel overeind (middengeleider N36).

Succesvolle aanbesteding OV concessie Twente-ZHO

De OV-concessie Twente-ZHO (Zwolle-Hengelo-Oldenzaal) die is gegund aan Arriva Personenvervoer Nederland B.V, start in december 2023 met een geheel nieuwe RRReis busvloot- met alleen Zero Emissie stads- en streekbussen in Twente, opgeladen met groene stroom. Hierdoor besparen we jaarlijks 8 miljoen kilogram CO₂-uitstoot. Ook de treinen binnen deze concessie krijgen een upgrade, zo zijn er werkcoupés beschikbaar en is het toilet rolstoeltoegankelijk.

De nieuwe spoorlijn tussen Zwolle en Münster is opgenomen in een Europees spoornetwerk binnen de TEN-T dat mag rekenen op EU-subsidie. Dit geldt ook voor het spoor tussen Emmen en Rheine en de Lelylijn.

Verkeersveiligheid

Ondanks alle inspanningen is, na jaren van daling, in 2022 het aantal verkeersdoden in Nederland en ook Overijssel fors gestegen (+27%). In 2022 kwamen 291 fietsers om het leven. De grootste toename van het aantal verkeersdoden in Nederland vond plaats onder de fietsende 75-plussers. Dit vraagt om een intensivering van onze inspanningen.

Vitaal landelijk gebied

Wij zijn volop bezig met zogenaamde "gebiedsdagen" waarin we samen met gebiedspartijen in de zes deelgebieden van Overijssel hebben gekeken naar het Fundament voor de nieuwe Omgevingsvisie en het ontwerp van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) Overijssel. Gespreksonderwerpen zijn de PPLG-doelen waaronder "Toekomstbestendige landbouw" en "Een sterk sociaal-economisch platteland" en de benodigde instrumenten.

In het programma Ontwikkelopgave Natura2000 merken we dat de ontwikkelingen in het kader van het NPLG/PPLG invloed hebben. De opgaven op het gebied van stikstof, kaderrichtlijn water en klimaat veroorzaken onzekerheid over de toekomst bij ondernemers. Omdat de opgaven deels nog niet uitgekristalliseerd zijn en de gevolgen voor individuele bedrijven veelal nog onduidelijk zijn, ontbreekt voor veel ondernemers een duidelijk perspectief. Dit leidt tot onzekerheid en dat maakt besluitvorming lastig. Tegelijk zorgen bij een aantal gebieden uitspraken van de Raad van State voor vertraging. Ondanks deze omstandigheden worden er maatregelen uitgevoerd en gaat het proces door om te komen tot passende plannen en maatregelen.

We lopen vertraging op in onze stikstofaanpak door het uitblijven van een duidelijk nationaal stikstofbeleid (vertaald in wetgeving), de verlate invoering van de Aanpak Piekbelasters en uitspraken van de Raad van State over PAS-melders.

De eerste editie van de Groene Karavaan – een project van het programma Natuur voor Elkaar – is van start gegaan in Salland, waarna het Vechtdal en NW-Overijssel zijn aangedaan. Honderden mensen namen deel aan de verschillende activiteiten die erop gericht zijn om natuur en mensen meer met elkaar te verbinden.

Samenleven in Overijssel

Cultuur en sociale kwaliteit

2023 is het derde uitvoeringsjaar van ons cultuurbeleid 2021-2024. Wij zetten extra in op Cultuureducatie in het speciaal onderwijs en op toekomstbestendig maken van ons religieus erfgoed. We stimuleren de maatschappelijke educatieve bibliotheken ook in relatie met programma basisvaardigheden, samen met alle penvoerders Cultuureducatie met Kwaliteit in Overijssel. Er wordt maximaal gebruik gemaakt van onze subsidieregelingen zoals de Sociale Hypotheek en Overijssel in Beweging. We werken aan een cultuursector die weerbaar, wendbaar en innovatief is. Want we zien dat deze sector nog steeds herstellende is van de gevolgen van de corona-crisis en dat heeft zijn weerslag op ons cultuurbeleid. Wij ondersteunen inwoners van Overijssel met het verder brengen van hun plannen voor een mooier en beter Overijssel met de inzet van vijf initiatievencoaches en een passende financiering in de vorm van subsidies van overheden of fondsen. Via een (pilot) provinciale crowdfundingssite hebben alle deelnemers hun doelstellingen gerealiseerd. Daarnaast is er uitvoering gegeven aan de motie 'Vrijwilligers – cruciaal voor Overijssel' en is er een leergang Maatschappelijk Vastgoed en vrijwilligerswerk van start gegaan.

Bevrijdingsfestival 2023

Op 5 mei organiseerde de provincie samen met het Nationaal Comité 4 en 5 mei, de gemeente Zwolle, stichting Bevrijdingsfestival Overijssel, de NOS en RTV Oost een bijzonder programma vanuit het provinciehuis en op het festivalterrein in het Park de Wezenlanden in Zwolle, dat live door de NOS op tv werd uitgezonden. Aansluitend ontstak de minister-president samen met een Ambassadeur van de Vrijheid het Bevrijdingsvuur op het Bevrijdingsfestival Overijssel als startsein voor de Bevrijdingsfestivals en alle andere festiviteiten in het land.

Statenverkiezingen

De aftrap van de verkiezingscampagne kreeg in onze provincie op een unieke manier vorm. Deze avond is als zeer succesvol ervaren door de genodigden. We kijken terug op een geslaagd verkiezingsproces waarin de opkomst 64% was. Dit is een stijging van ruim 8% ten opzichte van 2019. De opkomst in Overijssel was 11% hoger dan in de rest van Nederland.

Belang van samenwerking, verbinding met de samenleving

Op 27 maart 2023 brachten de drie adviesraden Rli, ROB en RVS hun gezamenlijke advies "Elke regio telt! Een nieuwe aanpak van verschillen tussen regio's" uit. Het rapport biedt aanknopingspunten voor onze regio's in Overijssel om kansagenda's brede welvaart op te stellen en zich richting het Rijk te positioneren in de lobby voor financiering van deze kansagenda's. Voor ons als provincie ligt de vraag voor welke rol wij op ons nemen richting de regio's bij het opstellen van deze kansagenda's.

Financiën

Zoals op de startpagina te zien is bedragen de totaal begrote lasten voor 2023 € 518,3 miljoen. Het gepresenteerde cirkeldiagram geeft de verdeling van deze lasten over de kerntaken weer. De begrote baten in 2023 bedragen € 434,4 miljoen. De belangrijkste inkomsten zijn de uitkering uit het Provinciefonds (€ 230,3 miljoen) en de opcenten op de Motorrijtuigenbelasting (€ 115,5 miljoen).

Het verschil tussen de begrote baten en lasten van € 83,9 miljoen onttrekken we per saldo aan de reserves. Deze onttrekking is voorzien in onze investeringsprogramma's en heeft betrekking op de voor die investeringen bestemde middelen in de reserves. De begroting 2023 is in evenwicht en bevat vrije ruimte in de Algemene reserve en positieve begrotingssaldi voor de meerjarenbegroting. In onderstaande tabel, met een overzicht van het actuele budgettaire perspectief, worden die saldi weergegeven.

Deze saldi dienen te worden gezien in het licht van de toekomst van de provinciale financiën waarover wij al diverse keren met u spraken. Onder andere als gevolg van afnemende incidentele budgetten waaruit ook activiteiten worden gedekt waarvan continuering mogelijk gewenst is en onzekerheden over de omvang van onze toekomstige inkomsten uit het

provinciefonds en de lokale belastingen voorzien wij in de toekomst de noodzaak tot het maken van fundamentele keuzes.

Alle detailinformatie over onze financiën wordt weergegeven in de rubriek 'financiën' en in de verschillende bijlagen bij deze begroting.

Tabel afwijkende kleurscores samengevat

Naam	Inhoudelijk	Financieel	Korte omschrijving
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	G	O	o.a. door gedeerde opbrengsten bemestingsverbod
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	O	G	met name vertraging vanwege het zorgvuldig doorlopen van de voorbereiding en de haalbaarheid van de winning zelf
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	G	O	Waarschijnlijk niet besteden deel budget voor opzetten samenwerking en kennisuitwisseling over (risicovolle) chemische stoffen en de onzekerheid over het inrichten van een meetpost voor vliegtuiglawaai Lelystad
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	O	G	soortenbescherming en de ontwikkelingen rondom stikstofvergunningen
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	O	G	vertraging door gelijk laten lopen van de aanbesteding voor Wierdense Veld met het opstellen van een inrichtingsplan
3.3.4 Faunabeheer	O	O	stagnatie in besluitvormingsproces en daarnaast zijn vergunningen vernietigd die tot schade-uitkering leiden
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	G	O	extra kosten in landinrichting Staphorst
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	O	G	inhoudelijke discussies en ruimtelijke procedures, daarnaast ontwikkelingen stikstofdossier
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	G	O	tijdelijk oplossingen voor o.a. bemestingsverbod en PAS-melders
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	G	O	vertraging door o.a. artikel 2-onderzoek van Rijk
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	O	G	afspraken provincie Gelderland Rijk Prorail
4.2.4 Verbeteren infrastructuur openbaar vervoer	O	G	verplaatsen drie NABO's (spooroverwegen) naar 2024 door ecologische inzichten uit onderzoek
4.6.3 N35 – Lopende projecten	O	G	toezeggingen van het Rijk zijn onzeker
4.6.5 N50	O	G	toezeggingen van het Rijk zijn onzeker
4.6.6 N307	G	O	indexatielasten niet vooraf begroot, en toezeggingen van het Rijk zijn onzeker
4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	O	O	vertraging in de aanleg en de gevolgen van inflatie door oplopende prijzen
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	O	R	intensivering bestrijding invasieve exoten, inhuur contracten indexatie conform geldende normen leidt tot hogere kosten (inflatie)
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	O	O	indexatie conform geldende normen leidt tot hogere kosten (inflatie)
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	O	R	leveringsproblematiek en prijsindex met onontkoombare hogere kosten tot gevolg
5.2.2 Regio Deal Zwolle	O	G	vraag om verlengen termijn bij rijk neergelegd voor afronding projecten
5.3.3 Topwerklocaties	G	R	met name door het tekort op de begroting van Techbase
5.5.3 Europese programma's	G	O	Aanpassing ritmiek: doorschuiven budgetten
6.6.2 Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers	G	O	uitvoering motie gezamenlijke ambities vertraagd
7.3.4 Bezwaar en beroep	G	R	tekort vanwege proceskosten en nadeel- en schadecompensatie

Statenvoorstel

Het Statenvoorstel is het besluitvormend stuk bij deze begroting. Daarin staan de (financiële) voorstellen nader beschreven. Het Statenvoorstel vindt u onder de knop 'Bijlagen' rechtsboven in het scherm.

Kerntaak 1: Ruimtelijke ordening en waterbeheer

Dit is hoe wij denken

Overijssel biedt een aantrekkelijke en veilige woon-, werk- en leefomgeving voor inwoners, bedrijven en bezoekers. Zij voelen zich thuis in het afwisselende landschap, de fraaie dorpen en de bruisende steden, alle goed bereikbaar. Om onze inwoners blijvend een prettige en veilige plek te bieden, bundelen we onze krachten en vervullen we een sterke regierol voor de leefomgeving.

In onze steden en ons landelijk gebied zien we de ruimtedruk toenemen door de druk op de woningmarkt, de overgang (transitie) naar duurzame energie, klimaatbestendigheid, duurzame landbouw en kringlooeconomie. Als gebiedsregisseur vinden we met onze partners geschikte plekken voor deze ontwikkelingen en maken we ruimtelijke keuzes. Met onze Omgevingsvisie en Omgevingsverordening stellen we de kaders voor het gebruik van de ruimte op en onder de grond. In de uitvoering werken we in voorkantsamenwerking en netwerksamenwerking samen met onze partners om de opgaven in samenhang en gebiedsgericht te realiseren.

Bij een aantrekkelijke leefomgeving horen schoon en voldoende (drink)water en bescherming tegen overstromingen. Hierbij vervullen we als provincie een regierol vanuit onze kaderstellende en toezichhoudende taken.

Ook voeren we als provincie de regie op een evenwichtige woningmarkt per regio. We zien erop toe dat de juiste woningen voor verschillende doelgroepen worden (her)ontwikkeld. Dit vraagt maatwerk, omdat de woningmarkt in elke regio anders is.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

1.1 Een goede ruimtelijke ordening op en onder de grond

De Omgevingswet en de transities vragen de komende jaren om herziening van de Omgevingsvisie en -verordening. (1.1.1). Om het beleid uit onze Omgevingsvisie uit te voeren, werken we via voorkantsamenwerking en netwerksamenwerking samen met partners. Waar nodig zetten we wettelijke instrumenten in zoals zienswijzen en inpassingsplannen (1.1.2). Zo werken wij met partners aan het ontwikkelen en uitvoeren van de bodem- en ondergrondagenda (1.1.3). Ook zetten we ons grondeigendom en grondbeleid in om onze doelen te bereiken (1.1.4). Wij bereiden onszelf en onze partners voor op de invoering van de nieuwe Omgevingswet (1.1.5).

Prestaties

1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid

Acties 2023

1. Wij houden de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening actueel.
2. Wij werken het Fundament van de nieuwe Omgevingsvisie samen met onze partners uit in gebiedsgericht beleid en uitvoeringsinstrumenten. Deze landen in de nieuwe

Omgevingsvisie en uitvoeringsinstrumenten (zoals de Omgevingsverordening en Catalogus Gebiedskenmerken).

3. In samenhang met de nieuwe Omgevingsvisie werken wij in overleg met onze partners in de regio en op rijksniveau aan de 'ruimtelijke puzzel' en het 'ruimtelijk arrangement' zoals aangekondigd in de brief aan de tweede kamer: Programma's Uitvoering NOVEX en Mooi Nederland.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Huidige Omgevingsvisie Overijssel

- Statenvoorstel - Vaststelling Revisie Omgevingsvisie PS/2017/119 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Vaststelling Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2017-2018 PS/2018/494 (bijbehorend besluit)
- Amendement Kerkhoff c.s. - Giethoorn toeristische trekpleister
- Statenvoorstel - Wijziging Omgevingsverordening Geitenstop PS/2019/69 (bijbehorend besluit)
- Amendement Folkerts c.s. - Uitzondering afmesten biologische geitenbokjes deel 1 ; deel 2
- Amendement Wertheim c.s. - Overgangsrecht deel 1 ; deel 2 ; deel 3
- Amendement Brommer c.s. - Uitzondering afmesten geitenbokjes
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en -verordening 2018-2019 2019/1100997 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en -verordening 2019/2020 2020/1105210 (bijbehorend besluit)
- Motie Jansen c.s. – Niet meewerken aan olie-afvalwaterinjecties

Nieuwe Omgevingsvisie Overijssel

- Statenvoorstel - Startnotitie focus en bandbreedte 'Omgevingsvisie Overijssel; Herziening' 2020/1100931 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Omgevingsvisie: Opmaat naar beleid 2021/1101151 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Fundament voor de nieuwe Omgevingsvisie PS/2022/1106153

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Monique van Haaf

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid

Acties 2023

1. Wij werken samen met gemeenten en waterschappen aan de ruimtelijke en waterstaatkundige inrichting van Overijssel en ondersteunen hen bij de omslag naar de Omgevingswet.
2. Wij borgen de uitvoering van de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening in voorkantsamenwerking met onze partners en zetten indien nodig of wenselijk ons wettelijk ruimtelijk instrumentarium in.
3. Wij ontwikkelen met de gemeente Staphorst een visie op het energielandschap en onderzoeken in hoeverre dit moet leiden tot aanpassing van ons Omgevingsbeleid
4. Wij werken met onze partners aan de ruimtelijke ontwikkeling van Overijssel in de onderstaande netwerksamenwerkingen. We doen dit met een integrale blik op onder andere klimaatadaptatie (prestatie 1.4.1), wonen (prestatie 1.4.2) en mobiliteit (prestatie 4.6.2).
  - o NOVEX gebied regio Zwolle, waarin we werken aan een ontwikkelperspectief
  - o Ontwikkelagenda Zwolle Kampen Netwerkstad (Spoorzone Zwolle).
5. Wij werken op basis van het Investeringsbesluit Samenwerkingsverbanden water aan een klimaatbestendig Overijssel in de volgende samenwerkingsverbanden:
  - o Ruimte voor de Vecht waarin we onder andere werken aan de realisatie van het kunstwerk Poort van het Vechtdal
  - o Regiodealproject Brede Welvaart in het Vechtdal
  - o Agenda IJsselmeergebied 2050
  - o IJssel-Vechtdelta

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Aanvullende doeluitkering Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in NOVI-gebied Regio Zwolle (C59)

Van het Rijk hebben wij een aanvullende specifieke uitkering van € 91.000 ontvangen voor het NOVI-gebied Regio Zwolle (C59). In het NOVI gebied regio Zwolle werken Rijk en regio samen aan een klimaatbestendige groeiregio. De provincie Overijssel is penvoerder en kasbeheerder van deze samenwerking.

Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten op prestatie 1.1.2 te verhogen met € 91.000 voor het NOVI gebied regio Zwolle in 2023 en dit bedrag te onttrekken aan de doeluitkering Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in NOVI-gebieden (C59).

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Werkprogramma Netwerkstad TwentePS/2013/846 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Spoorzone Zwolle PS/2013/537 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsbesluit Ruimte voor de Vecht PS/2015/917 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsbesluit Samenwerkingsverbanden Water PS/2021/1102793 (bijbehorend besluit).
- MV1 Geen extra gemeenschapsgeld naar budgetoverschrijdende kunst .

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Monique van Haaf, Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

91

Lasten begrotingswijziging

91

1.1.3 Ontwikkelen en uitvoeren bodem- en ondergrondagenda

Acties 2023

1. Wij geven uitvoering aan de agenda bodem en ondergrond 2021-2025 voor de beleidsontwikkeling
2. Wij werken samen met onze regionaal netwerken Bodem aan de nieuwe nationale kennisinfrastructuur bodem en ondergrond.
3. Wij implementeren de Omgevingswet voor het onderdeel bodem, inclusief de overdracht van taken aan gemeenten (implementatie fase)
4. Wij werken de uitgangspunten van de rijksoverheid op het gebied van Water en Bodem sturend die eind 2022 worden verwacht uit in ons ruimtelijk beleid van de Omgevingsvisie en de 'ruimtelijke puzzel' (zie prestatie 1.1.1)
5. Wij stimuleren duurzaam gebruik van bodem en ondergrond

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Gebruik van de diepe ondergrond PS/2015/867 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Gebruik diepe ondergrond in Overijssel PS/2017/417 (bijbehorend besluit)
- Amendement Rutten c.s. - Voorstel gebruik diepe ondergrond
- Motie Stelpstra c.s. - Schadeprotocol gasvelden
- Motie Broekhuijs c.s. - Geen afvalwater in onze Overijsselse ondergrond
- Statenvoorstel - Herijking boringsvrije zone Salland Diep in Zwolle en aanpassing boringsvrije zone Engelse Werk 2020/1100954 (bijbehorend besluit)
- Motie Hermans c.s. - Geen opslag radioactief afval in Duitse zoutkoepels
- Motie vreemd 'Geen nieuwe afvalput in Overijssel'

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman, Monique van Haaf, Tijs de Bree, Gert Harm Ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium

Acties 2023

1. Wij zorgen voor een actueel en adequaat grondbeleid om voor de doelen en projecten van de provincie in te zetten.
2. Wij kopen, verkopen en beheren gronden en opstallen ten behoeve van provinciale doelen en projecten, binnen de kaders van de Nota Grondbeleid 2018.
3. Wij informeren u met de Meerjaren Investeringsprognose Grond (MIG) bij de jaarrekening over de ontwikkelingen in ons grondeigendom.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De baten en lasten op deze prestatie hebben betrekking op vier onderdelen:

1. Overtollig bezit

De verkoop van gronden en opstallen die niet langer benodigd zijn voor programma's en projecten.

2. Tijdelijk beheer

Het beheer van gronden en opstallen die nog niet worden ingezet voor programma's en projecten. Het gaat hierbij om het onderhoud van deze eigendommen en het in gebruik geven van de gronden en opstallen via verhuur en pacht.

3. Grond voor Grond

De verkoop van in het verleden verkregen gronden van het Rijk, ter dekking van de kosten van de Ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland.

4. Anticiperend grondfonds

In de Statenvergadering van 11 mei 2022 heeft u besloten tot instelling van het anticiperend grondfonds (2022/1103504).

Het saldo van de kosten en opbrengsten van deze onderdelen wordt verrekend met de Algemene reserve grondzaken.

Ad 2. Tijdelijk beheer

De huidige begroting voor tijdelijk beheer is gebaseerd op de aannahme bij de start van dit traject (2014) dat de voorraad gronden en gebouwen in tijdelijk beheer geleidelijk wordt afgebouwd. Gezien het groeiend aantal opgaven waarbij het grondinstrument een rol speelt dient dit uitgangspunt te worden bijgesteld. Dat betekent dat zowel begrote baten als de begrote lasten voor tijdelijk beheer structureel verhoogd moeten worden.

In principe gaat het daarbij om een budgettair neutrale ontwikkeling. Voor het jaar 2023 geldt echter dat wij in relatie tot de problematiek van de Pas-melders een bemestingsverbod hebben ingesteld op (een deel van) de door ons verpachte gronden, waardoor wij extra kosten maken en inkomsten mislopen. Wij hebben u hierover geïnformeerd met onze onze brieven van 1 december 2022 (D2022-12-000437) en 4 april 2023 (D2023-03-012897).

Wij stellen u voor de begrote lasten voor tijdelijk beheer structureel te verhogen met € 0,4 miljoen, tot een totaal van € 1,2 miljoen. De lasten zijn daarmee passend bij de omvang van de voorraad gronden en opstallen in tijdelijk beheer en in lijn met de gerealiseerde lasten in de afgelopen jaren.

Verder stellen wij u voor de begrote baten voor tijdelijk beheer structureel met € 0,6 miljoen te verhogen tot een totaal van € 1,2 miljoen. De baten zijn daarmee passend bij de omvang

van de voorraad gronden en opstallen in tijdelijk beheer en in lijn met de gerealiseerde baten in de afgelopen jaren.
Het saldo van deze mutaties komt ten gunste van de Algemene reserve grondzaken.

Bemestingsverbod

Naast deze ontwikkeling geldt in 2023 dat in verband met het bemestingsverbod extra kosten worden gemaakt en er sprake is van gederfde inkomsten. De kosten worden gemaakt voor toezicht en controle op de naleving van het bemestingsverbod (€ 0,1 miljoen) en compensatie van de provincie Drenthe en twee gemeenten voor door hun gemiste pachttopbrengsten (€ 50.000).

Als gevolg van het bemestingsverbod komen de opbrengsten in 2023 uit op € 0,5 miljoen. De gemiste opbrengsten bedragen dan € 0,7 miljoen.

Wij stellen u voor om in 2023 deze kosten en gemiste opbrengsten van in totaal € 850.000 te compenseren middels een bijdrage uit het budget voor de Aanpak Pas-melders, prestatie 3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof. Daarbij merken wij op dat deze besteding bijdraagt aan een tijdelijke oplossing in 2023 voor de Pas-melders, nog niet aan de structurele oplossing waarvoor het budget voor Aanpak pasmelders oorspronkelijk beschikbaar is gesteld.

Bij de tweede monitor bestaat meer zicht op de exacte verschuivingen bij Grond voor grond, Overtollig bezit en AGF. Via die tweede monitor doen wij u dan een voorstel tot begrotingswijziging.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Kaderstelling Grondbeleid/Nota Grondbeleid 2018 PS/2018/984 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Kaderstelling Grondbeleid/Nota Grondbeleid 2022 PS/2022/1107804 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Monique van Haaf

Begrotingswijziging

1. PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

559

Lasten begrotingswijziging

406

1.1.5 Programma Omgevingswet

Acties 2023

1. Wij maken onze interne werkprocessen Omgevingswet-proof en sluiten deze aan op het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Hierbij volgen we de landelijk planning.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is nu definitief op 1 januari 2024.

Voor de resultaten waar we als organisatie sturing op hebben, zijn we goed voorbereid op inwerkingtreding van de wet. Aandachtspunt is en blijft de ontwikkeling van het DSO, dit is voor de provincie beperkt beïnvloedbaar. Het programma implementatie Omgevingswet zal daarom haar laatste activiteiten afronden in 2023.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor 2023 verwachten we dat het incidenteel beschikbare budget voldoende is om goed voorbereid te zijn op de invoering van de omgevingswet per 1 januari 2024. Een deel van de middelen (bijv. juridisch advies) zal ook na inwerkingtreding beschikbaar moet blijven.

Hierop komen we terug bij de jaarrekening 2023.

Onzekere factor is de ontwikkeling van de beheerkosten van het digitale stelsel (DSO).

Hierover moet nog politieke besluitvorming plaatsvinden. Eventuele stijgingen kunnen hoogstwaarschijnlijk worden opgevangen door de invoering van milieuleges. Bij de begroting 2024 komen we hierop terug.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Monique van Haaf

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen

Bij de uitvoering van de Europese Kaderrichtlijn water werken we met partners aan de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater (1.2.1). Ook werken we met ons netwerk aan de juiste hoeveelheid oppervlakte- en grondwater (1.2.2) om wateroverlast en droogte te voorkomen. Dit doen we onder andere in het programma Zoetwatervoorziening Oost Nederland. Vanuit onze wettelijke taak zorgen we voor voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst (1.2.3). Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast is belangrijk voor een veilige woon- en werkomgeving. In onze Omgevingsvisie en -verordening stellen wij de normering vast voor regionale keringen (dijken langs regionale waterwegen) en wateroverlast (1.2.4). Wij verlenen vergunningen, houden toezicht en handhaven op grond van de Waterwet, Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en onze Omgevingsverordening (1.2.5). Ook voeren we het IJsseldeltaprogramma uit (1.2.7).

Prestaties

1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit

Acties 2023

1. Wij geven uitvoering aan de provinciale maatregelen uit de planperiode 2022-2027 van de Kaderrichtlijn Water.
2. Wij maken afspraken met onze partners in het deelstroomgebied Rijn-Oost over de tussentijdse evaluatie van de planperiode 2022-2027 van de Kaderrichtlijn Water om het doelbereik zo hoog mogelijk te maken.
3. Wij implementeren instrumentarium en afspraken uit de Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater om de Kaderrichtlijn Water te realiseren.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bijdrage Rijn Oost Derdengeld algemeen

In het kader van Regionaal Bestuurlijk Overleg Rijn-Oost worden van projectpartners bijdragen ontvangen voor een bedrag van € 0,32 miljoen voor het gemeenschappelijke budget Rijn-Oost (onderdeel Rijn Oost Derdengeld algemeen). De begroting wordt met deze bijdragen budgettair neutraal verhoogd (lasten en baten).

Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om € 0,32 miljoen aan baten en lasten toe te voegen aan de Begroting 2023 voor prestatie 1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

320

Lasten begrotingswijziging

320

1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater

Acties 2023

1. Wij voeren met partners het maatregelenprogramma Zoetwatervoorziening Oost Nederland 2022-2027 (onderdeel van het landelijke Deltaprogramma Zoetwater) uit. Wij vervullen hierbij de kassiersfunctie.
2. Wij onderzoeken de verdere cofinancieringsmogelijkheden vanuit de provincie voor het programma Zoetwatervoorziening Oost Nederland 2022-2027.
3. Wij vertalen de actualisatie van de waterverdeling IJsselmeergebied naar onze Omgevingsvisie en Omgevingsverordening.
4. We bereiden samen met de waterschappen de overgang naar de nieuwe Europese regelgeving voor gemeenschappelijk landbouwbeleid voor, gericht op:
  - uitvoering van het deltaplan agrarisch waterbeheer
  - de blauwe diensten en klimaatmaatregelen die een bijdrage leveren aan de waterkwaliteit (prestatie 1.2.1) en waterkwantiteit en die door de agrarische collectieven worden uitgevoerd.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bijdrage Rijn Oost Derdengeld ZON

In het kader van het programma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland worden van projectpartners bijdragen ontvangen voor een bedrag van € 0,31 miljoen voor het gemeenschappelijke budget Rijn-Oost (onderdeel Rijn Oost Derdengeld ZON). De begroting wordt met deze bijdragen verhoogd.

Conform het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij een bedrag van € 0,31 miljoen toegevoegd aan de begroting van 2023 voor prestatie 1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater (zowel de baten als de lasten; neutraal, bijdragen derden).

Wateronttrekking Twentekanalen

Voor de onttrekking van water aan de Twentekanalen brengt het Rijk ons kosten in rekening die wij vervolgens doorbelasten naar de waterschappen. Hiervoor is in de begroting al € 10.000 aan baten en lasten opgenomen. Voor 2023 zijn de verwachten kosten € 172.000, hiervan verwachten we een additionele bijdrage van de waterschappen van €162.000. De baten en lasten worden verhoogd naar het niveau van de verwachte kosten met € 162.000. Conform het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij een bedrag de baten en lasten voor prestatie 1.2.2 in 2023 budgettair neutraal verhoogd met € 162.000.

Subsidieregeling Zoetwatervoorziening Overijssel

In het werkprogramma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland hebben een groot aantal partijen (waterschappen, provincies, Rijk, gemeenten, terrein-beherende organisaties, waterleidingsector, landbouwsector) afgesproken om maatregelen uit te voeren om de huidige zoetwatervoorziening in Oost-Nederland klimaatbestendiger te maken. Voor de beoogde maatregelen in de land- en tuinbouwsector is voor cofinanciering van de te nemen maatregelen in 2023 € 0,5 miljoen benodigd. Deze middelen zijn gereserveerd in de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland. Voor dekking van de cofinanciering in 2023 stellen wij u voor € 0,5 miljoen te onttrekken aan de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland.

Wij stellen u voor ter uitvoering van de subsidieregeling Zoetwatervoorziening Overijssel de lasten van prestatie 1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater te verhogen met € 0,5 miljoen en hetzelfde bedrag te onttrekken aan de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland

2e maatregelenprogramma Zoetwatervoorziening Oost Nederland 2022-2027

De komende 6 jaar investeren de partners binnen Rijn-Oost € 200 miljoen aan zoetwatermaatregelen via het ZON-programma. Dit bedrag is opgebouwd uit een bijdrage van € 50 miljoen uit het Deltafonds en een eigen bijdrage van de partners van € 150 miljoen. Als coördinerende provincie hebben wij in de rol van kassier van de rijksoverheid de toekenningsbeschikking ontvangen voor het 2e maatregelenprogramma Zoetwatervoorziening Oost Nederland 2022-2027 en zijn samen met de partners gestart met de uitvoering.

Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten op prestatie 1.2.2 voor de periode 2023-2027 op basis van het verwacht bestedingsritme te verhogen met voor 2023 € 12,2 miljoen, 2024 € 7,3 miljoen en voor de periode 2025 tot en met 2027 jaarlijks € 9,6 miljoen en deze bedragen te onttrekken aan de doeluitkering.

Uitvoering "Programma Haarvaten Op Peil in Overijssel (HOP)"

De provincie gaat als onderdeel van het programma ZON samen met het waterschap Drents Overijsselse Delta, waterschap Vechtstromen, Landschap Overijssel, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Overijssels Particulier Grondbezit onder de titel "Programma Haarvaten Op Peil in Overijssel (HOP)" investeren in integrale projecten om water vast te houden en bij een piekafvoer tijdelijk te bergen in de haarvaten van het watersysteem. Hiervoor is in 2022 een bestuursovereenkomst met betrokken partijen afgesloten. Het totale bedrag aan investeringen voor maatregelen betreft € 10 miljoen waarvan de dekking bestaat uit € 2,5 miljoen Deltafonds, € 2,8 miljoen waterschappen en € 4,7 miljoen als provinciale cofinanciering. Terreinbeheerders en landgoederen stellen gronden beschikbaar.

De middelen voor de provinciale cofinanciering zijn voor € 1,7 miljoen gereserveerd in de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland, voor € 1,1 miljoen in de uitvoeringsreserve KVO en voor € 1,8 miljoen worden die gedekt door een Europese subsidie (POP3 subsidie). De Europese subsidie is beschikbaar onder prestatie 5.5.3 Europese programma's. Wij stellen u voor de lasten van prestatie 1.2.2 voor 2023 met € 2,8 miljoen te verhogen en hiervoor € 1,7 miljoen te onttrekken aan Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland, € 1,1 miljoen te onttrekken aan uitvoeringsreserve KVO .

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Hitte, Droogte en Wateroverlast 2021/0016746 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Provinciale cofinanciering Europese programma's 2021-2027 2021/1103304 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. PS Begrotingswijziging**

Baten begrotingswijziging

12725

Lasten begrotingswijziging

16100

1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst

Acties 2023

1. Wij werken vanuit het Investeringsvoorstel Robuuste Drinkwatervoorziening aan de uitvoering van de adaptieve strategie drinkwater.
2. Wij actualiseren samen met onze partners de Gebiedsdossiers Drinkwaterwinning waarin de restopgave voor de kwaliteit van de drinkwaterbronnen tot 2027 is opgenomen.
3. Wij starten met het opstellen met onze partners van een nieuw Maatregelenprogramma Gebiedsdossiers Drinkwaterwinning, waarin we werken aan het veiligstellen van onze drinkwaterwinningen.
4. Wij vertalen met onze partners het 7e actieprogramma Nitraat van de rijksoverheid naar acties in de grondwaterbeschermingsgebieden in Overijssel in samenhang met het Provinciaal Programma Landelijk Gebied.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1: Uitvoering enkele bouwstenen kost meer tijd door zorgvuldig gebiedsproces en haalbaarheid is onzeker (o.a. Hammerflie en Daarle-Vriezenveen).

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel van Presidium bij rapport Rekenkamer Oost-Nederland 'Follow-up grondwaterbescherming voor de publieke drinkwatervoorziening' Statenvoorstel - Opnemen nieuwe drinkwaterwinlocatie Vriezenveen-Daarle in Omgevingsvisie en -verordening PS/2017/674 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Actualisatie Belastingverordening Overijssel en tarieventabel voor het jaar 2019 PS/2018/647 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Rapport Rekenkameronderzoek Oost-Nederland: Drinkwaterbronnen grondig beschermd? 2019/1100893 (bijbehorend besluit)
- Amendement Van Toorn c.s. - Statenvoorstel Rapport Rekenkameronderzoek Oost-Nederland: Drinkwaterbronnen grondig beschermd?
- Motie Brinkhuis c.s. - Drinkwater voor de toekomst
- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Robuuste Drinkwatervoorziening 2020/1102873 (bijbehorend besluit)
- Amendement Van Moorsel - Benut mogelijkheden van winning drinkwater uit oppervlaktewater als volwaardig alternatief voor de middellange termijn
- Motie Brinkhuis c.s. - Drinkwater voor en door Overijssel
- Statenvoorstel bij rapport Rekenkamer Oost-Nederland 'Follow-up grondwaterbescherming voor de publieke drinkwatervoorziening' 2022/1102259
- Statenvoorstel verklaring van geen bedenkingen bouw reinwaterkelder Hammerfliet 2022/0104705
- Motie Kerkhof Bouw reinwaterkelder Hammerfliet niet ten koste van omwonenden
- Motie Brinkhuis Actieve rol rond drinkwaterwinning
- Motie waterbewust bouwen
- Motie water voor Oekraïne
- Statenvoorstel bij rapport Rekenkamer 'Als elke druppel telt' PS/1109453 (behorend besluit)
- Brief voorstel Afdoening moties en toezeggingen
- Brief voortgang veiligstellen drinkwatervoorziening
- Brief uitbreiding drinkwaterwinning Hammerfliet

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast

Acties 2023

1. Wij ontwikkelen met gemeenten en waterschappen nieuw beleid ten aanzien van wateroverlast en de bijbehorende normering in het kader van water en bodem sturend en de nieuwe omgevingsvisie.
2. Wij participeren in projecten in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma.
3. Wij werken samen met onze partners aan het verder uitwerken van de integrale benadering van het regionale watersysteem, zoals het Programma Integraal Riviermanagement en Samenwerkingsverbanden Water (zie ook prestatie 1.1.2).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Paddenpol. De begrote kosten voor de realisatiefase van het project Paddenpol stijgen van €17,5 miljoen naar €35 miljoen. Een deel van de kostenstijging wordt veroorzaakt door prijsindexering (31%). Het prijspeil is daarmee geactualiseerd van 1 januari 2019 tot en met 1 januari 2023. Op 29 juni is er bestuurlijk overleg waarin van de deelnemende partijen onder andere een standpunt wordt gevraagd over hun bijdrage in de meerkosten. De provinciale bijdrage helpt om andere partijen te overtuigen de verdere meerkosten te dragen, waardoor doorgang van het project mogelijk blijft.

Wij stellen voor om naast de oorspronkelijke bijdrage van € 2.000.000 een aanvullende eenmalige bijdrage ten laste van de buffer voor prijsindexatie van € 650.000 te doen. Deze wijziging wordt verwerkt in Kerntaak 20 (Overhead, financiering en dekkingsmiddelen).

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Rapport Rekenkamer Oost-Nederland - "Boven water; rol van de provincie Overijssel bij waterveiligheid en -overlast PS/2018/452 (bijbehorend besluit).
- Amendement Wertheim c.s. - Wijziging m.b.t. een aanbeveling in het Rekenkamer rapport Boven water.
- Motie Kleinsman c.s - Normering wateroverlast.
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en -verordening 2018-2019 2019/1100997 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Cofinanciering dijkverlegging en natuurontwikkeling Paddenpol 2020/110474 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Aanwijzing en normering regionale keringen in Overijssel 2021/1100067 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsbesluit Samenwerkingsverbanden Water PS/2021/1102793 (bijbehorend besluit).
- Brief aan PS / Vaststellen maatgevende hoogwaterstanden regionale waterkeringen (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water

Acties 2023

1. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af, binnen de wettelijke termijn. In overleg met de aanvrager kunnen wij van de wettelijke termijn afwijken.
2. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving.
3. Wij informeren inwoners, ondernemers en medeoverheden over de regelgeving om de bekendheid te vergroten.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree, Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

1.2.7 IJsseldelta programma

Acties 2023

1. Wij ronden de realisatie van de hoog- en laagwatermaatregelen af op de recreatieterreinen rondom Roggebot in overleg met partners en stakeholders.
2. Wij verwijderen onder regie van Flevoland de Roggebotsluis en de Roggebotkering en realiseren vaarvoorzieningen en een nieuwe brug (zie ook prestatie 4.6.6).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Provinciale Coördinatie-regeling IJsseldelta fase 2 PS/2019/53 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Ombouw provinciale weg N307 Roggebot-Kampen PS/2019/54 (bijbehorend besluit).

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

1.3 Woningbouwontwikkelingen die aansluiten bij de regionale vraag

Om de woningvoorraad toekomstbestendig te maken werken wij met onze partners in de Woonkeuken aan een evenwichtige woningmarkt. Belangrijk instrument hierbij zijn de regionale woonagenda's, landsdekkende woondeals (1.3.1) en flexpools (1.3.2)

Prestaties

1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's

Acties 2023

1. Wij voeren samen met ons netwerk waaronder de Woonkeuken en de rijksoverheid de woonagenda's en de landsdekkende woondeals uit die naar verwachting eind 2022 worden vastgesteld. Dit doen we in samenhang met ons investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail (zie prestatie 1.4.2).
2. Wij voeren onze wettelijke taken uit als toezichthouder huisvesten statushouders. Gezien de toegenomen taakstelling wordt de uitvoering van deze wettelijke taak geïntensiveerd.
3. Wij bereiden ons voor op de eventueel aanvullende taak van de provincie op opvang van asielzoekers. Waarover de rijksoverheid eind 2022 een besluit neemt.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

3. De Rijksoverheid heeft het in 2022 geplande besluit nog niet genomen en dit volgt naar verwachting in 2023. Wij stellen u voor dit jaartal in de actie te wijzigingen in 2023.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Onttrekking doeluitkering Woondeals:

Via de specifieke uitkering 'Woondeals' die wij van het Rijk hebben ontvangen is € 0,3 miljoen beschikbaar voor het ondersteunen bij het opstellen en uitvoeren van de regionale woondeals.

Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten op prestatie 1.3.1 te verhogen met € 0,3 miljoen en hetzelfde bedrag te onttrekken uit de doeluitkering 'Woondeals' voor het ondersteunen bij het opstellen en uitvoeren van de regionale woondeals.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Rekenkamerrapport inzake wonen PS/2018/813 (bijbehorend besluit).

- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte, Wonen, (Binnen)steden en Retail Fase 1 2019/1101901 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte Wonen en Retail fase 2 2020/1103074 (bijbehorend besluit).
- Motie Tattersall c.s. Versnelling bouwaanvragen 2022/1106660

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Monique van Haaf

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

331

Lasten begrotingswijziging

331

1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad

Acties 2023

Wij dragen bij aan het toekomstbestendig maken van de woningvoorraad via het ontwikkelen en uitvoeren van de woonagenda's (prestatie 1.3.1) en het investeringsprogramma Ruimte, Wonen en Retail (prestatie 1.4.2).

Daarnaast voeren wij de volgende acties uit:

1. Wij ondersteunen gemeenten bij het versnellen van de procedures voor woningbouwplannen via de regeling flexpools mits onze aanvraag voor rijksgelden hiervoor eind 2022 wordt goedgekeurd.
2. Wij verantwoordt onder deze prestatie het financiële verloop van de startersleningen die de provincie tot en met 2015 heeft verstrekt. Het betreft hypotheekleningen met een looptijd van 30 jaar. Het verloop bestaat uit enerzijds de beheersvergoeding aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN) en betreft verder de rentebaten op verstrekte leningen. De baten en lasten op deze kostenpost zijn door ons niet te beïnvloeden.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Startersleningen (voor 2016)

Vanuit de SVN hebben wij voortgangsinformatie ontvangen over de uitgegeven startersleningen. Op basis daarvan zien we ten opzichte van 2022 een verdere afname van de portefeuille van de uitgegeven leningen. Dit heeft tot gevolg dat de verwachte rentebaten geactualiseerd worden voor de periode 2023-2027. De beheersvergoeding is afhankelijk van de uitstaande portefeuille. Bijgevolg van de afname van de uitstaande portefeuille is de beheersvergoeding lager dan geraamd. Ook dit wordt geactualiseerd.

Wij stellen u voor op prestatie 1.3.2 de rentebaten voor de periode 2023-2027 te verlagen met respectievelijk voor € 44.000, € 59.000, € 57.000, € 54.000 en € 52.000. Verder stellen wij u voor de lasten voor de periode 2023-2027 op prestatie 1.3.2 te verlagen met respectievelijk € 5.200, € 5.300, € 5.000, € 4.700 en € 4.300.

AFR SVN

De provincie heeft leningen verstrekt aan de het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN),

die met deze middelen weer stimuleringsleningen verstrekt aan particulieren en bedrijven. Het gaat dan met name om startersleningen en duurzaamheidsleningen. De SVn heeft meer aflossingen uit deze leningen ontvangen dan vooraf ingeschat. De SVn lost met deze versneld ontvangen gelden weer de leningen aan de Provincie af. Wij hebben daardoor in 2023 € 128.000 meer aan aflossingen ontvangen dan begroot. Onze SVn leningpositie is dus met € 128.000 gedaald. De aan het SVn verstrekte leningen zijn volledig afgedekt in onze Algemene Financieringsreserve (AFR). Dat betekent dat nu vanuit de AFR € 128.000 kan vrijvallen. Zoals afgesproken in de Perspectiefnota 2023 komen deze middelen ten gunste van de AFR Enexis. Deze deelneming is namelijk nog niet volledig afgedekt in de AFR. Wij stellen u voor om de dekking in de AFR Startersleningen met een bedrag van €128.000 te verlagen en de AFR Enexis met hetzelfde bedrag te verhogen. Deze wijziging wordt verwerkt bij kerntaak 20.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Monique van Haaf

Begrotingswijziging

1. PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

-44

Lasten begrotingswijziging

-5

Dit is wat wij doen

1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving

Met onze partners onderzoeken we wat het betekent voor onze leefomgeving dat het natter, droger en warmer wordt. Wij zorgen er voor dat de leefomgeving in 2050 zo is ingericht dat we hier zo weinig mogelijk last van hebben en zo veel mogelijk kansen benutten (klimaatadaptief ingericht) (1.4.1). We werken met onze partners in de woonkeuken, stadsbeweging en Retailplatform Overijssel aan toekomstbestendige steden door in te zetten op gebiedsontwikkeling, wonen, binnensteden en retail (1.4.2). We werken daarnaast aan een vitaal en leefbaar platteland en de verbinding tussen stad en land (1.4.3). Tot slot ondersteunen wij het (onderzoek naar) het ondergronds brengen van hoogspanningsleidingen in Kampen (’s Heerenbroek), Deventer, Raalte, Almelo en Enschede (1.4.4).

Prestaties

1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050

Acties 2023

1. Wij voeren het investeringsbesluit Hitte, droogte en wateroverlast uit samen met onze partners, waarbij we de DPRA werkregio's ondersteunen bij het uitvoeren van hun uitvoeringsprogramma's. Samen met de Zoetwatervoorziening Oost Nederland partners voeren we het programma ZON uit. (zie ook prestatie 1.2.2).
2. Wij stimuleren via de subsidieregeling Klimaatadaptatie gemeenten en waterschappen om concrete projecten en processen uit te voeren.
3. Wij voeren het provinciale programma klimaatadaptatie uit.
4. Wij werken de uitgangspunten van de rijksoverheid op het gebied van Water en Bodem sturend die eind 2022 worden verwacht uit in ons ruimtelijk beleid van de Omgevingsvisie en de 'ruimtelijke puzzel' (zie prestatie 1.1.1)

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Motie Huizenga c.s. - Meer drinkwaterpunten in Overijssel
- Statenvoorstel - Hitte, Droogte en Wateroverlast 2021/0016746 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail

Acties 2023

1. Wij ronden ons Investeringsprogramma Ruimte Wonen en Retail fase 2 af.
2. Wij ondersteunen gemeenten en centropartijen met het werken aan toekomstbestendige binnensteden, compacte centra en complexe gebiedsontwikkelingen. Wij zoeken hierbij de verbinding met andere programma's zowel binnen als buiten de provincie.
3. Wij stimuleren samen met onze partners in onder andere de Woonkeuken en de rijksoverheid de versnelling van de woningbouw en de huisvesting van doelgroepen en flexibele huisvesting.
4. Wij stimuleren via de Overijsselse Retailaanpak toekomstbestendige retail door in te zetten op innovatief ondernemerschap, samenwerking en ruimtelijk detailhandelsbeleid.
5. Wij ondersteunen gemeenten om rijksmiddelen aan te vragen voor binnensteden en woningbouw.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Onttrekking doelmitteling 'flexpools 2e tranche' (stimuleringsmaatregelen woningbouwproductie)

Van de specifieke uitkering "flexpools 2e tranche" die wij van het Rijk hebben ontvangen is € 1,8 miljoen beschikbaar om ervoor te zorgen dat gemeenten sneller plannen maken en

daardoor sneller bouwen. Via de 'flexpools 2e tranche' kunnen gemeenten expertise en capaciteit inhuren ten behoeve van versnelling van de woningbouw. De provincies hebben de rol om deze gelden te verdelen.

Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten op prestatie 1.4.2 te verhogen met € 1,8 miljoen voor de inzet van de flexpool gelden in 2023 en dit bedrag te onttrekken aan de doeluitkering 'flexpools 2e tranche'.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte, Wonen, (Binnen)steden en Retail Fase 1 2019/1101901 (bijbehorend besluit).
- Motie Brinkhuis c.s.- Groen bouwen.
- Motie Veltmeijer c.s. - Retail II.
- Motie Courtz c.s. - Retail en centra in en na Corona.
- Statenvoorstel - Crisisarrangementen voor de Retail 2020/1102359 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte Wonen Retail fase 2 2020/1103074 (bijbehorend besluit).
- Amendement Duitman - Monitoring investeringsprogramma Ruimte Wonen en Retail.
- Amendement Wissink - Sleutelprojecten compacte centra en wonen.
- Motie Wissink c.s. -Aanvullende ambities deel 1
- Statenvoorstel - Aanvullende ambities begroting 2022 PS/2021/110451 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel onderzoeksrapport Rekenkamer Oost-Nederland 'Meer vitaliteit, minder leegstand? - De inzet van de provincie Overijssel bij leegstand' 2022/1102301

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Monique van Haaf

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

1846

Lasten begrotingswijziging

1846

1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland

Acties 2023

1. Wij werken samen met onze partners, zoals gemeenten, de 'Overijsselse vereniging voor krachtige kernen (OVKK)' en wetenschappers, aan de uitvoering van het investeringsvoorstel Leefbaar Platteland. We ontwikkelen een aanpak leefbaar platteland op basis van drie leidraden: toekomstkracht, informatiepositie en lokale identiteit van het platteland.
2. Wetenschappers voltooiën de provinciale bouwsteen 'Platteland kiest positie' waarin we de doelen en ambities voor de provincie tot 2040 in beschrijven.
3. Wij stimuleren met de subsidieregeling initiatieven voor een Leefbaar platteland.
4. Wij organiseren via de methodiek 'Dorpsschool' ontmoetingen tussen lokale initiatieven, wetenschap en overheid waarbij partijen elkaar inspireren en verder helpen.
5. Wij onderzoeken met een impactmeting de invloed van ons programma Leefbaar Platteland en doen aanbevelingen voor verdere ontwikkeling.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Leefbaar platteland 2020/1100879 (bijbehorend besluit).
- Statenbrief Resultaten programma Leefbaar Platteland maart 2023:
<https://overijssel.notubiz.nl/modules/1/Ingekomen%20stukken/831643>

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen

Acties 2023

1. Voor de ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen in 's Heerenbroek, Deventer en naar verwachting Almelo maken wij in 2023 een deel van onze financiële bijdrage over.
2. Voor Deventer en Almelo sluiten we hiervoor een bestuursovereenkomst af. Voor de verkabeling in 's Heerenbroek wordt de bijdrage gedaan op basis van de bestaande bestuursovereenkomst met de gemeente Kampen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Uitvoering motie ondergronds verkabelen 's Heerenbroek PS/2019/1100082 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Financiering ondergrondse verkabeling 2020/1100066 (bijbehorend besluit)
- Motie Wissink c.s. - Aanvullende ambities deel 1
- Statenvoorstel - Aanvullende ambities begroting 2022 PS/2021/110451 (bijbehorend besluit).

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
Lasten						
1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond						
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	421	198	620	499	121	0
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	1.513	1.045	2.558	985	1.574	91
1.1.3 Ontwikkelen en uitvoeren bodem- en ondergrondagenda	271	0	271	90	181	0
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	994	0	994	2.164	-1.170	406
1.1.5 Programma Omgevingswet	450	835	1.285	342	943	0
Totaal 1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	3.650	2.078	5.728	4.080	1.648	497
1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen						
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	785	0	785	286	499	320
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	48	30	78	2.712	-2.634	16.100
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	1.002	656	1.658	242	1.416	0
1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast	113	0	113	40	73	0
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	67	0	67	80	-14	0
1.2.7 IJsseldelta programma	491	980	1.471	261	1.210	0
Totaal 1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	2.506	1.666	4.171	3.622	550	16.420
1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht						
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	266	0	266	245	21	331
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	28	0	28	0	28	-5
Totaal 1.3 Vraag en aanbod	293	0	293	245	48	326

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
woningen zijn in evenwicht						
1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving						
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	625	4.764	5.389	919	4.470	0
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	228	6.346	6.574	4.269	2.305	1.846
1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland	0	1.467	1.467	685	782	0
1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	2.284	1.766	4.050	1.300	2.750	0
Totaal 1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving	3.137	14.342	17.479	7.173	10.306	1.846
1.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	7.876	549	8.425	0	8.425	0
Totaal Lasten	17.462	18.635	36.097	15.120	20.978	19.089
Baten						
1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond						
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	242	57	299	242	57	91
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	841	0	841	76	765	559
1.1.5 Programma Omgevingswet	0	0	0	-1	1	0
Totaal 1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	1.083	57	1.140	317	823	650
1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen						
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	0	0	0	0	0	320
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	10	0	10	2	8	12.725
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	1.065	0	1.065	9	1.056	0
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	36	0	36	22	14	0
1.2.7 IJsseldelta programma	0	672	672	0	672	0
Totaal 1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	1.111	672	1.784	33	1.750	13.045
1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht						
1.3.1 Ontwikkelen en	0	0	0	0	0	331

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
uitvoeren woonagenda's						
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	240	0	240	0	240	-44
Totaal 1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht	240	0	240	0	240	287
1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving						
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	0	771	771	0	771	0
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	0	0	0	0	0	1.846
Totaal 1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving	0	771	771	0	771	1.846
Totaal Baten	2.434	1.500	3.935	350	3.585	15.828
Saldo baten en lasten	-15.028	-17.135	-32.163	-14.769	-17.393	-3.261

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	Toelichting financieel	PS/GS Begrotingswijziging	Voorgestelde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	<p>Aanvullende doeluitkering Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in NOVI-gebied Regio Zwolle (C59): Van het Rijk hebben wij een aanvullende specifieke uitkering van € 91.000 ontvangen voor het NOVI-gebied Regio Zwolle (C59). In het NOVI gebied regio Zwolle werken Rijk en regio samen aan een klimaatbestendige groeiregio. De provincie Overijssel is penvoerder en kasbeheerder van deze samenwerking.</p> <p>Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten op prestatie 1.1.2 te verhogen met € 91.000 voor het NOVI gebied regio Zwolle in 2023 en dit bedrag te onttrekken aan de doeluitkering Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in NOVI-gebieden (C59).</p>	GS Begrotingswijziging		0	91	91	0
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	Tijdelijk beheer: De huidige begroting voor tijdelijk beheer is	PS Begrotingswijziging		153	559	406	153

gebaseerd op de aanname bij de start van dit traject (2014) dat de voorraad gronden en gebouwen in tijdelijk beheer geleidelijk wordt afgebouwd. Gezien het groeiend aantal opgaven waarbij het grondinstrument een rol speelt dient dit uitgangspunt te worden bijgesteld. Dat betekent dat zowel begrote baten als de begrote lasten voor tijdelijk beheer structureel verhoogd moeten worden.

In principe gaat het daarbij om een budgettair neutrale ontwikkeling. Voor het jaar 2023 geldt echter dat wij in relatie tot de problematiek van de Pasmelders een bemestingsverbod hebben ingesteld op (een deel van) de door ons verpachte gronden, waardoor wij extra kosten maken en inkomsten mislopen. Wij hebben u hierover geïnformeerd met onze brieven van 1 december 2022 (D2022-12-000437) en 4 april 2023 (D2023-03-012897).

Wij stellen u voor de begrote lasten voor tijdelijk beheer structureel te verhogen met € 0,4 miljoen, tot een totaal van € 1,2 miljoen. De lasten zijn daarmee passend bij de omvang van de voorraad gronden en opstallen in tijdelijk beheer en in lijn met de gerealiseerde lasten in de afgelopen jaren.

Verder stellen wij u voor de begrote baten voor tijdelijk beheer structureel met € 0,6 miljoen te verhogen tot een totaal van € 1,2 miljoen. De baten zijn daarmee passend bij de omvang van de voorraad gronden en opstallen in tijdelijk beheer en in lijn met de gerealiseerde baten in de afgelopen jaren.

Het saldo van deze mutaties komt ten gunste van de Algemene reserve grondzaken.

1.2.1 Bevorderen
waterkwaliteit

Bijdrage Rijn Oost
Derdengeld algemeen

GS
Begrotingswijziging

0 320 320 0

In het kader van Regionaal Bestuurlijk Overleg Rijn-Oost worden van projectpartners bijdragen ontvangen voor een bedrag van € 0,32 miljoen voor het gemeenschappelijke budget Rijn-Oost (onderdeel Rijn Oost Derdengeld algemeen). De begroting wordt met deze bijdragen budgettair neutraal verhoogd (lasten en baten).

Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om € 0,32 miljoen aan baten en lasten toe te voegen aan de Begroting 2023 voor prestatie 1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit.

1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater

Bijdrage Rijn Oost Derdengeld ZON: In het kader van het programma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland worden van projectpartners bijdragen ontvangen voor een bedrag van € 0,31 miljoen voor het gemeenschappelijke budget Rijn-Oost (onderdeel Rijn Oost Derdengeld ZON). De begroting wordt met deze bijdragen verhoogd.

GS
Begrotingswijziging

0 12725 12725 0

Conform het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij een bedrag van € 0,31 miljoen toegevoegd aan de begroting van 2023 voor prestatie 1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater (zowel de baten als de lasten; neutraal, bijdragen derden).

Wateronttrekking Twentekanalen: Voor de onttrekking van water aan de Twentekanalen brengt het Rijk ons kosten in rekening die wij vervolgens doorbelasten naar de waterschappen. Hiervoor is in de begroting al € 10.000 aan baten en lasten opgenomen. Voor 2023 zijn de verwachten kosten € 172.000, hiervan verwachten we een additionele bijdrage van de waterschappen van

€162.000. De baten en lasten worden verhoogd naar het niveau van de verwachte kosten met € 162.000.

Conform het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij een bedrag de baten en lasten voor prestatie 1.2.2 in 2023 budgettair neutraal verhoogd met € 162.000.

2e maatregelenprogramma Zoetwatervoorziening Oost Nederland 2022-2027: De komende 6 jaar investeren de partners binnen Rijn-Oost € 200 miljoen aan zoetwatermaatregelen via het ZON-programma. Dit bedrag is opgebouwd uit een bijdrage van € 50 miljoen uit het Deltafonds en een eigen bijdrage van de partners van € 150 miljoen. Als coördinerende provincie hebben wij in de rol van kassier van de rijksoverheid de toekenningsbeschikking ontvangen voor het 2e maatregelenprogramma Zoetwatervoorziening Oost Nederland 2022-2027 en zijn samen met de partners gestart met de uitvoering.

Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten op prestatie 1.2.2 voor de periode 2023-2027 op basis van het verwacht bestedingsritme te verhogen met voor 2023 € 12,2 miljoen, 2024 € 7,3 miljoen en voor de periode 2025 tot en met 2027 jaarlijks € 9,6 miljoen en deze bedragen te onttrekken aan de doeluitkering.

1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	Subsidieregeling Zoetwatervoorziening Overijssel: In het werkprogramma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland hebben een groot aantal partijen (waterschappen, provincies, Rijk, gemeenten, terrein-beherende organisaties, waterleidingsector, landbouwsector) afgesproken om maatregelen uit te voeren	PS Begrotingswijziging	-3375	3375 -3375
---	--	---------------------------	-------	------------

om de huidige
zoetwatervoorziening in
Oost-Nederland
klimaatbestendiger te
maken. Voor de beoogde
maatregelen in de land- en
tuinbouwsector is voor
cofinanciering van de te
nemen maatregelen in
2023 € 0,5 miljoen
benodigd. Deze middelen
zijn gereserveerd in de
Reserve
Zoetwatervoorziening
Oost-Nederland. Voor
dekking van de
cofinanciering in 2023
stellen wij u voor € 0,5
miljoen te onttrekken aan
de Reserve
Zoetwatervoorziening
Oost-Nederland.

Wij stellen u voor ter
uitvoering van de
subsidieregeling
Zoetwatervoorziening
Overijssel de lasten van
prestatie 1.2.2 Werken aan
voldoende oppervlakte- en
grondwater te verhogen
met € 0,5 miljoen en
hetzelfde bedrag te
onttrekken aan de Reserve
Zoetwatervoorziening
Oost-Nederland

Uitvoering "Programma
Haarvaten Op Peil in
Overijssel (HOP)":
De provincie gaat als
onderdeel van het
programma ZON samen
met het waterschap Drents
Overijsselse Delta,
waterschap Vechtstromen,
Landschap Overijssel,
Staatsbosbeheer,
Natuurmonumenten en
Overijssels Particulier
Grondbezit onder de titel
"Programma Haarvaten Op
Peil in Overijssel (HOP)"
investeren in integrale
projecten om water vast te
houden en bij een
piekafvoer tijdelijk te
bergen in de haarvaten
van het watersysteem.
Hiervoor is in 2022 een
bestuursovereenkomst met
betrokken partijen
afgesloten. Het totale
bedrag aan investeringen
voor maatregelen betreft €
10 miljoen waarvan de
dekking bestaat uit € 2,5
miljoen Deltafonds, € 2,8
miljoen waterschappen en
€ 4,7 miljoen als
provinciale cofinanciering.

	<p>Terreinbeheerders en landgoederen stellen gronden beschikbaar. De middelen voor de provinciale cofinanciering zijn voor € 1,7 miljoen gereserveerd in de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland, voor € 1,1 miljoen in de uitvoeringsreserve KVO en voor € 1,8 miljoen worden die gedekt door een Europese subsidie (POP3 subsidie). De Europese subsidie is beschikbaar onder prestatie 5.5.3 Europese programma's.</p> <p>Wij stellen u voor de lasten van prestatie 1.2.2 voor 2023 met € 2,8 miljoen te verhogen en hiervoor € 1,7 miljoen te onttrekken aan Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland, € 1,1 miljoen te onttrekken aan uitvoeringsreserve KVO .</p>						
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	<p>Onttrekking doeluitkering Woondeals: Via de specifieke uitkering 'Woondeals' die wij van het Rijk hebben ontvangen is € 0,3 miljoen beschikbaar voor het ondersteunen bij het opstellen en uitvoeren van de regionale woondeals.</p>	GS Begrotingswijziging	0	331	331	0	
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	<p>Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten op prestatie 1.3.1 te verhogen met € 0,3 miljoen en hetzelfde bedrag te onttrekken uit de doeluitkering 'Woondeals' voor het ondersteunen bij het opstellen en uitvoeren van de regionale woondeals.</p> <p>Startersleningen (voor 2016): Vanuit de SVN hebben wij voortgangsinformatie ontvangen over de uitgegeven startersleningen. Op basis daarvan zien we ten opzichte van 2022 een verdere afname van de portefeuille van de uitgegeven leningen. Dit heeft tot gevolg dat de verwachte rentebaten geactualiseerd worden voor de periode 2023-2027. De beheersvergoeding is afhankelijk van de</p>	PS Begrotingswijziging	-39	-44	-5	-39	

uitstaande portefeuille.
Bijgevolg van de afname
van de uitstaande
portefeuille is de
beheersvergoeding lager
dan geraamd. Ook dit
wordt geactualiseerd.

Wij stellen u voor op
prestatie 1.3.2 de
rentebaten voor de periode
2023-2027 te verlagen met
respectievelijk voor €
44.000, € 59.000, €
57.000, € 54.000 en €
52.000. Verder stellen wij
u voor de lasten voor de
periode 2023-2027 op
prestatie 1.3.2 te verlagen
met respectievelijk €
5.200, € 5.300, € 5.000, €
4.700 en € 4.300.

1.4.2
Investeringsprogramma
Ruimte Wonen Retail

Onttrekking doeluitkering
'flexpools 2e tranche'
(stimuleringsmaatregelen
woningbouwproductie):
Van de specifieke uitkering
'flexpools 2e tranche' die
wij van het Rijk hebben
ontvangen is € 1,8 miljoen
beschikbaar om ervoor te
zorgen dat gemeenten
sneller plannen maken en
daardoor sneller bouwen.
Via de 'flexpools 2e
tranche' kunnen
gemeenten expertise en
capaciteit inhuren ten
behoefte van versnelling
van de woningbouw. De
provincies hebben de rol
om deze gelden te
verdelen.

GS
Begrotingswijziging

0 1846 1846 0

Conform het
begrotingswijzigingsbeleid
hebben wij besloten de
lasten op prestatie 1.4.2 te
verhogen met € 1,8
miljoen voor de inzet van
de flexpool gelden in 2023
en dit bedrag te onttrekken
aan de doeluitkering
'flexpools 2e tranche'.

Totaal

**-3261 15828 19089 -
3261**

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting	Wijziging niet meenemen
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	-198	0	198	-198	GS 101 Jaarstukken 2022	Herziening Omgevingsvisie Overijssel: In 2022 is € 0,2 miljoen overgebleven op de begroting van € 0,53 miljoen. Dit heeft een aantal oorzaken. De	GS begrotingswijziging

1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	-255	0	255	-255 PS 005 Jaarstukken 2022	<p>belangrijkste is dat de gebiedsgerichte uitwerking met partners is doorgeschoven naar voorjaar 2023. Vanaf januari worden er gebiedsdagen georganiseerd, waarvoor kaartmateriaal (en ander communicatiemateriaal) ontworpen wordt. Daarnaast vindt er in 2023 opnieuw inwonerparticipatie plaats. Budget hiervoor stond begroot voor 2022. Dit schuift nu door naar 2023. Naast deze ontwikkelingen is in 2023 een groot deel van het budget gereserveerd voor de kosten van de wettelijk verplichte Omgevingseffectrapportage.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.1.1 van de begroting 2023.</p>	PS begrotingswijziging
					<p>Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle: Voor de verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle werken wij samen met onze partners bij de rijksoverheid en regionale overheden en ontvangen wij bijdragen in de gezamenlijke kosten. Zowel de Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle als het NOVI gebied regio Zwolle kennen een meerjarige doorlooptijd. Voor het provinciale aandeel in deze kosten hebben wij in de budgetten van 2022 middelen gereserveerd en zijn van onze partners bijdragen in de kosten ontvangen. In 2022 is niet het gehele budget tot besteding gekomen. Vanwege meerjarige doorlooptijd van deze projecten stellen wij u voor, zoals reeds bij de 2e monitor aangekondigd, de niet bestede gelden voor een bedrag van € 0,255 miljoen door te schuiven</p>	

						naar 2023 en beschikbaar te houden voor dekking van de kosten in 2023.	
						Wij stellen u voor om middels resultaatbestemming voor de Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle € 255.000 door te schuiven naar 2023 voor prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit .	
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	-428	57	485	-428	GS 101 Jaarstukken 2022	Binnen beleidsdoel 1.1 is € 2,7 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit. Op deze prestatie resteert een saldo van € 0,8 miljoen. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door meerjarige projecten die doorlopen in 2023 (Poort van het Vechtdal en Zwolle, 'Brede Welvaart in het Vechtdal' en Samenwerkingsverbanden Water). Wij hebben besloten de niet bestede middelen beschikbaar te houden voor Poort van het Vechtdal 'Brede Welvaart in het Vechtdal' en Samenwerkingsverbanden Water en schuiven deze door naar 2023.	GS begrotingswijziging
						Poort van het Vechtdal 'Brede Welvaart in het Vechtdal' en Samenwerkingsverbanden Water: Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten voor de meerjarige doorlopende projecten € 0,428 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit van de begroting 2023.	
						Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle: Voor de verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle werken wij samen met onze partners bij de rijksoverheid en regionale overheden en ontvangen wij bijdragen in de gezamenlijke kosten.	

						<p>Zowel de Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle als het NOVI gebied regio Zwolle kennen een meerjarige doorlooptijd. Voor het provinciale aandeel in deze kosten hebben wij in de budgetten van 2022 middelen gereserveerd en zijn van onze partners bijdragen in de kosten ontvangen. In 2022 is niet het gehele budget tot besteding gekomen. Vanwege meerjarige doorlooptijd van deze projecten stellen wij u voor, zoals reeds bij de 2e monitor aangekondigd, de niet bestede gelden voor een bedrag van € 0,255 miljoen door te schuiven naar 2023 en beschikbaar te houden voor dekking van de kosten in 2023.</p> <p>Rijksbijdrage NOVI gebied regio Zwolle: Voor het NOVI gebied regio Zwolle ontvangen wij een rijksbijdrage van € 227.000. Hierop heeft een besteding plaatsgevonden van € 170.000. Voor de niet bestede middelen (€ 58.000) en de bijbehorende dekking uit de rijksbijdrage hebben wij besloten deze door te schuiven naar 2023.</p> <p>Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om de niet bestede middelen van € 58.000 en bijbehorende baten van het Rijk van de specifieke uitkering NOVI gebied regio Zwolle prestatie op prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit voor zowel de lasten als baten door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan de begroting 2023.</p>	
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	-150	0	150	-150	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	-155	0	155	-155	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
1.1.5 Programma Omgevingswet	-835	0	835	-835	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Voor 2022 is € 1,4 miljoen begroot op deze prestatie. Er is € 0,6 miljoen besteed, waardoor er € 0,8 miljoen overblijft in 2022. Zoals bij de inhoudelijke toelichting is vermeld is de inwerkingtredingsdatum	PS begrotingswijziging

						<p>van de Omgevingswet uitgesteld naar 1 januari 2024. Daarom zijn er minder kosten gemaakt voor bijvoorbeeld juridische adviesinwinning en procedures die pas bij inwerkingtreding aan de orde zijn. De komende tijd zal de doorontwikkeling van DSO en van de interne processen nog om blijvende inzet vragen tot het moment van inwerkingtreding. De middelen die in 2022 zijn overgebleven willen we hiervoor inzetten. Naar verwachting hebben we voor de incidentele kosten dan voldoende dekking in 2023. We verwachten wel een claim voor structurele kosten bij invoering van de omgevingswet. Hierop komen we terug bij de begroting 2024.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,84 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.1.5 'Programma Omgevingswet' van de begroting 2023.</p>	
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	-30	0	30	-30	GS 101 Jaarstukken 2022	<p>Actualisatie gebiedsdossiers: In 2022 is op de post actualisatie gebiedsdossiers drinkwater € 30.000 niet gerealiseerd. Voor doorlopende verplichtingen in 2023 hebben wij besloten deze niet bestede middelen beschikbaar te houden en door te schuiven naar 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 30.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.2.2 van de begroting 2023 voor actualisatie gebiedsdossiers drinkwater.</p>	GS begrotingswijziging
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	-83	0	83	-83	PS 005 Jaarstukken 2022	<p>Binnen beleidsveld 1.2 is op prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van het geraamde budget aan lasten van € 2,1 miljoen een bedrag van € 0,4 miljoen niet tot besteding gekomen. De geraamde baten van € 1,4 miljoen zijn</p>	PS begrotingswijziging

					gerealiseerd.
					De onderbesteding op de lasten wordt veroorzaakt door de volgende onderdelen: voor de post 'Drinkwater 6e Actieprogramma nitraatuitspoeling' is er een onderbesteding van € 83.000. Dit bedrag is in 2023 nodig voor de uitvoeringskosten van het Actieplan. Wij stellen voor dit voor 2023 aan de reserve Drinkwater te onttrekken.
					Wij stellen u voor om een bedrag van € 83.000 te onttrekken aan de Reserve Drinkwater en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van de begroting 2023.
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	-73	0	73	-73 GS 101 Jaarstukken 2022	Binnen beleidsveld 1.2 is op prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van het geraamde budget aan lasten van € 2,1 miljoen een bedrag van € 0,4 miljoen niet tot besteding gekomen. De geraamde baten van € 1,4 miljoen zijn gerealiseerd.
					Voor de uitvoering van het investeringsvoorstel 'Robuuste Drinkwatervoorziening' is er op het geraamde bedrag voor 2022 van € 386.000 een bedrag van € 313K gerealiseerd en € 73.000 niet tot besteding gekomen. Vanwege het meerjarige karakter van het investeringsprogramma hebben wij besloten het niet bestede bedrag van € 73.000 door te schuiven naar 2023 voor de uitvoering van het wat investeringsvoorstel 'Robuuste Drinkwatervoorziening'.
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 73.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van de begroting 2023.

1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	-500	0	500	-500	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
1.2.7 IJsseldelta programma	-307	0	307	-307	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Coördinatiebudget: De lasten binnen dit budget zijn in 2022, mede door uitloop naar 2024, lager dan voorzien. Het voorstel is om de overblijvende middelen toe te voegen aan de jaarschijven 2024. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,307 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 1.2.7 IJsseldelta programma van de begroting 2023.	PS begrotingswijziging
1.2.7 IJsseldelta programma	0	557	557	0	GS 101 Jaarstukken 2022	Recreatieterreinen: In 2022 is het grootste deel van de uitvoering gerealiseerd. De afronding van de werkzaamheden vinden in 2023 plaats. De lasten zijn ten laste gebracht van de doeluitkering. Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de specifieke uitkering (baten) en de gerealiseerde exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 1.2.7 in 2023 te verhogen met € 0,6 miljoen.	GS begrotingswijziging
1.2.7 IJsseldelta programma	0	116	116	0	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	-359	0	359	-359	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Erfgoed Deal (Decemercirculaire): In februari 2019 hebben 13 partijen de handen ineengeslagen om samen te werken aan een waardevolle leefomgeving. Het gezamenlijke doel is om de relatie tussen erfgoed en de inrichting van de leefomgeving te versterken. In de huidige tijd waarin onze leefomgeving vergaand moet worden aangepast aan klimaatverandering, nieuwe energienetwerken en verstedelijking, kan cultureel erfgoed houvast bieden. De Erfgoed Deal streeft naar een zorgvuldig vormgegeven leefomgeving, waarin het verleden tastbaar is en waar eenieder zich mee verbonden voelt. Het	PS begrotingswijziging

						<p>kabinet heeft voor de periode 2019 – 2022 een bedrag van € 20 miljoen uitgetrokken voor de Erfgoed Deal. In de decembercirculaire wordt een zesde ronde toegevoegd aan de bestaande decentralisatie-uitkering. De provincie Overijssel ontvangt hiervoor € 0,36 miljoen.</p> <p>Wij u voor om dit bedrag toe te voegen aan prestatie 1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050</p>	
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	-104	-411	-307	-104	GS 101 Jaarstukken 2022	<p>Specifieke uitkering van het Rijk voor de tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027, Werkregio RIVUS: In 2022 is een beschikking ontvangen voor een specifieke uitkering van het Rijk voor de tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027, Werkregio RIVUS. Deze is bedoeld om decentrale overheden in staat te stellen tot het versneld uitvoeren van kosteneffectieve maatregelen en voorzieningen die bijdragen aan het voorkomen of beperken van wateroverlast of het beperken van de gevolgen van droogte of overstromingen in hun werkregio. Omvang van de bijdrage is € 1,2 miljoen die niet is begroot. In 2022 is hiervan € 0,4 miljoen ingezet. Wij hebben besloten dit begrotingstechnisch te verwerken in de begroting 2023.</p> <p>Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten en baten van prestatie 1.4.1 'Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050' in 2023 te verlagen met € 0,4 miljoen.</p> <p>Investeringsimpuls Klimaatadaptatie: Het budget voor de investeringsimpuls Klimaatadaptatie is in 2022 niet geheel tot besteding gekomen. Op een budget van € 1,5 miljoen resteert</p>	GS begrotingswijziging

						in 2022 € 0,1 miljoen. We schuiven dit bedrag door naar 2023 voor de uitvoering van het investeringsvoorstel actieplannen hitte-, droogte- en wateroverlast.	
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,1 miljoen door te schuiven naar de begroting 2023 van prestatie 1.4.1 'Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050'.	
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	-130	0	130	-130	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	-3400	1182	4582	-3400	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	-850	0	850	-850	PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche	Deze wijziging heeft betrekking op PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche	PS begrotingswijziging
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	-100	0	100	-100	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Wooninitiatieven ouderen: Bij de begroting 2022 heeft u eenmalig een bedrag van € 0,1 miljoen beschikbaar gesteld voor Wooninitiatieven ouderen. Dit betreft het voortzetten van ondersteuning door Overijsselse regioteams, o.a. om bewustwording en doorstroming te bevorderen. Dit bedrag wordt als een subsidie ingezet en hiervoor is een aanvraag ontvangen maar wordt in 2023 uitgekeerd. Wij stellen u voor dit bedrag via resultaatbestemming beschikbaar te houden en dit toe te voegen aan de begroting 2023 prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail.	PS begrotingswijziging
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	-1193	0	1193	-1193	GS 101 Jaarstukken 2022	Binnen beleidsdoel 1.4 is € 8,8 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail. Op deze prestatie resteert in 2022 een saldo van € 3,2 miljoen .	GS begrotingswijziging
						Verreweg het grootste deel van het resterende saldo van € 3,2 miljoen wordt veroorzaakt door gewijzigde regelgeving voor de lastneming van subsidies (€ 2,1 miljoen). De meerjarig	

verleende subsidies moeten aan de uitvoeringsperiode van het project worden toegerekend. Dat veroorzaakt in het boekjaar 2022 een onderbesteding. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar. Verder is de lastneming van de meerjarig verleende subsidies voor de periode 2023-2026 geactualiseerd en dit leidt tot een wijziging in het begrotingsritme van de lasten met bijbehorende onttrekking aan de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel.

De onderbesteding op de overige onderdelen (€ 1,0 miljoen) betreft incidentele middelen voor de realisatie van het Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail. Dit betreft een meerjarig programma waarvan de uitvoering doorloopt naar 2023. Wij hebben besloten de resterende middelen hiervoor beschikbaar te houden en door te schuiven naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 3,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail

Actualisering lastneming meerjarige subsidies:
Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten de lasten en bijbehorende onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel op prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail voor de jaren 2024-2026 te wijzigen naar respectievelijk € 1,2 in 2023, € 4,5 miljoen in 2024, € 0,6 miljoen in 2025 en € 0,5 miljoen in 2026.

1.4.2
Investeringsprogramma

-3053 0 3053 -3053 Adm. 205 doorwerking
PS 2022

Deze wijziging heeft
betrekking op Adm. 205

Adm.
begrotingswijziging

Ruimte Wonen Retail						doorwerking PS 2022	
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	-1150	0	1150	-1150	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland	-520	0	520	-520	PS 005 Jaarstukken 2022	Impuls fiets, (incidenteel budget): Voor de uitvoering van de aanvullende ambities bij de begroting 2022 (PS/2021/1104511) heeft u een motie aangenomen over de verbetering van de leefbaarheid Engbertsdijksvenen. Dit is in de motie specifiek verwoord als: "Impuls voor de fiets, voor het mede- investeren in fietspaden en fietsvoorzieningen, zoals fietspad Engbertsdijksvenen". Overleg met de gemeente heeft met een bijdrage van € 0,520 miljoen van de Provincie niet tot een haalbaar projectvoorstel geleid. Wij stellen u voor de middelen beschikbaar te houden voor een impuls in de leefbaarheid Engbertsdijksvenen en verwachten hiervoor een subsidieaanvraag door de gemeenten die in afstemming met inwoners wordt opgesteld en in 2023 uitgekeerd. Wij stellen u voor € 0,52 miljoen via resultaatbestemming beschikbaar te houden en dit toe te voegen aan de begroting 2023 prestatie 1.4.3 Leefbaar Platteland.	PS begrotingswijziging
1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland	-547	0	547	-547	GS 101 Jaarstukken 2022	Het budget voor prestatie 1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland is in 2022 niet geheel tot besteding gekomen. Op een budget van € 1,4 miljoen resteert in 2022 € 0,5 miljoen. We schuiven dit bedrag door naar 2023 voor de uitvoering van Actieplan Leefbaar Platteland in 2023. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,5 miljoen door te schuiven naar de begroting 2023 van prestatie 1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland.	GS begrotingswijziging
1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland	-400	0	400	-400	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging

1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	-216	0	216	-216	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Het budget voor prestatie 1.4.4 is in 2022 niet geheel tot besteding gekomen. Op een budget van € 1,5 miljoen resteert in 2022 € 0,2 miljoen. De bestede middelen betreffen een meerjarige subsidie aan de gemeente Kampen waarvoor een verplichting is aangegaan. De niet bestede middelen zijn nodig voor de dekking van deze verplichting in de komende jaren. Voor de afwikkeling van meerjarige subsidies is de reserve verstrekte subsidies ingesteld.	PS begrotingswijziging
1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	-600	0	600	-600	GS 101 Jaarstukken 2022	Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 0,216 miljoen toe te voegen aan de reserve verstrekte subsidies voor de Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen.	GS begrotingswijziging
1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	-950	0	950	-950	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Voor de dekking van de subsidieverplichtingen voor ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen in de gemeenten Almelo, Deventer en Enschede hebben wij besloten € 1,7 miljoen te onttrekken aan de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel en deze toe te voegen aan de begroting 2023 verdeeld over de jaarschijven 2023 en 2024 voor respectievelijk € 0,6 miljoen en € 1,1 miljoen.	Adm. begrotingswijziging
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-549	0	549	-549	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
Totaal	-17135	1500	18635	-			17135

Kerntaak 2: Milieu en energie

Dit is hoe wij denken

Onze inwoners hebben recht op een gezonde leefomgeving in de volle breedte: lucht, water, ondergrond, licht, geluid, welzijn en veiligheid. Daarom investeren we in een leefomgeving waarin de milieucondities op orde zijn en in een robuust en duurzaam energiesysteem. De kwaliteit van het milieu is één van de factoren in de leefomgeving die van invloed zijn op de gezondheid van mensen. Luchtkwaliteit, geluidsbelasting, waterkwaliteit (kerntaak 1), en bodemkwaliteit zijn hier voorbeelden van. Wij borgen de basiskwaliteit van het milieu om nu en in de toekomst gezond en veilig te kunnen leven. Wij schuiven negatieve milieueffecten en -kosten niet af op toekomstige generaties of andere gebieden. We benutten de in de

samenleving aanwezige kennis bij het bereiken van ons doel. Voor de gezondheid van onze inwoners zijn ook andere factoren in onze leefomgeving belangrijk, zoals de aanwezigheid van groen (kerntaak 3). De inrichting van de omgeving kan gezond gedrag uitlokken. Hernieuwbare energie draagt bij aan een duurzame leefomgeving en is noodzakelijk vanwege de negatieve effecten van fossiele brandstoffen (CO₂, fijnstof). Het realiseren van energiemaatregelen biedt economische kansen en werkgelegenheid. De energietransitie vergt inzet van inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden, en komt grotendeels in regionaal verband tot stand. De provincie verbindt partijen, organiseert uitvoeringsallianties en zorgt voor een koppeling met andere opgaven in het ruimtelijke domein.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen
Wij borgen de basiskwaliteit van de leefomgeving door beleid te maken en kaders te stellen (2.1.1). Milieukwaliteit is onderdeel van de rode draden die wij uitwerken in de Omgevingsvisie. Wij stellen de gezondheid van onze inwoners meer centraal in ons milieu- en omgevingsbeleid.. Iedere vier jaar herzien we ons beleid ten aanzien van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Wij maken jaarlijks een uitvoeringsplan, waarin we de prioriteiten vastleggen. Wij stemmen vergunningverlening, toezicht en handhaving door verschillende bestuursorganen op elkaar af. Wij bereiden ons voor op besluitvorming over vliegveld Lelystad en de herziening van het luchtruim. Door vergunningverlening en toezicht zorgen de Omgevingsdiensten er namens ons en gemeenten voor dat de basiskwaliteit van de leefomgeving voldoet aan de wettelijke eisen (2.1.2). Indien geconstateerd wordt dat er niet aan de wettelijke eisen wordt voldaan, dan zullen wij handhavend optreden. We voeren milieueffectrapportages uit voor onze plannen, programma's en projecten (2.1.3). Met monitoring en evaluatie (2.1.4) kijken we of de basiskwaliteit van lucht, geluid en bodem blijft voldoen aan de wettelijke normen.

Prestaties

2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid

Acties 2023

1. Wij ontwikkelen samen met gemeenten, GGD en andere partners provinciaal milieubeleid waarbij gezondheid van inwoners centraal staat en verankeren deze in de Provinciale Omgevingsvisie. Wij actualiseren onze milieunota waarbij wij de verbinding leggen met de grote maatschappelijke opgaven.
2. Wij bevorderen een gezonde leefomgeving door projecten te initiëren en te ondersteunen gericht op beter bewustzijn, betrokkenheid en gedrag van inwoners op de thema's lucht, geluid en (zwerf)afval. We zetten in op kennisdeling en kennisontwikkeling door bijeenkomsten te organiseren voor en met diverse partners als GGD en gemeenten.
3. Wij werken samen met andere provincies aan (inter)nationale en interprovinciale beleid- en kennistrjecten.
4. Wij voeren de wettelijke coördinatietaak uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
5. Wij stellen het jaarprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving voor 31 december vast. Daarbij zetten we ook in op het toekomstbestendig maken van ons VTH beleid en de uitvoering daarvan op complexe dossiers als ZZS en circulaire economie.

6. Wij willen hinder van vliegtuiglawaai zoveel mogelijk beperken o.a. door laagvliegend verkeer te voorkomen vanuit onze verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de leefomgeving. Mede daarom zullen wij nabij Zwolle een meetpost inrichten om hinder te monitoren.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

In het 2e kwartaal van dit jaar nemen wij een besluit over het vervolg en de provinciale rol in de samenwerking en kennisuitwisseling tussen overheden en werkvelden bij de aanpak van risicovolle (chemische) en zeer zorgwekkende stoffen in Overijssel. De verwachting is dat een groot deel van het (incidentele) budget (€ 185.000) nog niet besteed zal worden in 2023.

Ook onze activiteiten gericht op beperking van het vliegtuiglawaai blijven we in het licht van de nationale besluitvorming over (her)verdeling van het luchtruim en de luchthaven Lelystad nauwlettend volgen. Afhankelijk hiervan ligt de vraag voor of wij nabij Zwolle in 2023 nog een meetpost inrichten om hinder te monitoren. De besteding van het hiervoor beschikbare van € 50.000 is daarom nog onzeker.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Kenmerk 2020/1105575
- Kernmerk 2021/0214119

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher, Tijs de Bree

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu

Acties 2023

1. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af binnen de wettelijke termijn. In overleg met de aanvrager kunnen wij van de wettelijke termijn afwijken.
2. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving.
3. Wij geven opdrachten aan de omgevingsdiensten voor uitvoering van de ingebrachte taken.
4. Wij beoordelen bij risicovolle bedrijven de vergunningen jaarlijks op actualiteit, bij overige bedrijven doen wij dit eenmaal in de vijf jaar.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher, Tijs de Bree

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

2.1.3 Ondersteunen en (laten) uitvoeren van milieueffectrapportages / duurzaamheidsrapportages (plan MER)

Acties 2023

1. Wij ondersteunen en adviseren bij het in beeld brengen van milieu- en omgevingseffecten van (eigen) plannen, programma's en projecten, zoals de provinciale Omgevingsvisie, drinkwaterwinning, PIP's Natura 2000 gebieden, plannen rondom nieuwe energie, plannen en projecten die grensoverschrijdende invloed kunnen hebben, en projecten rondom provinciale wegen.
2. Wij adviseren over en toetsen op het gebied van milieu- en omgevingseffecten van voorgenomen plannen en projecten van derden waar wij een rol als bevoegd gezag hebben.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

2.1.4 Monitoring en evaluatie milieu en gezondheid

Acties 2023

1. Wij monitoren de luchtkwaliteit in Overijssel.
2. Wij wisselen relevante data ten behoeve van milieu en gezondheid uit met onze partners, waaronder de GGD, en verspreiden deze via kennishub Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst

De milieusituatie in Overijssel is overwegend op orde. Voor de sanering van vervuilde bodems voeren we programma's uit voor met asbest verontreinigde bodems en voor spoedeisende en overige bodems (2.2.1). Asbestdaken blijft een vraagstuk als het gaat om het creëren van een gezonde leefomgeving. Wij blijven inzetten op een spoedige sanering van in Overijssel aanwezige asbestdaken (2.2.2). Goed beheer van stortplaatsen voorkomt dat de basiskwaliteit van bodem, lucht en leefmilieu wordt aangetast. Vanuit onze wettelijk taak verzorgen wij het financieel beheer voor de nazorg van stortplaatsen (2.2.3).

Prestaties

2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties

Acties 2023

1. Wij voeren voor Blekerijweg, IJsselmuiden de sanering uit.
2. Wij beheersen bestaande spoedeisende bodemsaneringen.
3. Wij monitoren conform het programma 2023 Bureau Asbestbodem Sanering.
4. Indien er middelen resteren of nieuwe (rijks-) middelen beschikbaar komen stellen wij het programma 2024 Bureau Asbestbodem Sanering vast.
5. Wij voeren de maatregelen uit die voortvloeien uit de Specifieke uitkering PFAS.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Asbestprogramma Twente

In december 2022 hebben wij vanuit het Rijk een specifieke uitkering (SPUK) ter hoogte van € 16 miljoen ontvangen voor uitvoering van het Asbestprogramma voor de periode 2023-2026. Ten tijde van het opstellen van de primitieve Begroting 2023 beschikten wij niet over deze middelen en hebben wij op deze prestatie een budget van € 7,7 miljoen vanuit de Reserve bodemsanering opgenomen. Dit budget kan vervallen nu wij de lasten kunnen dekken uit de specifieke uitkering.

In overeenstemming met het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij de begrote lasten en baten voor deze prestatie vanuit de 'specifieke uitkering bodemsanering asbest Overijssel' verhoogd met € 8,5 miljoen.

In verband daarmee stellen wij u voor de begrote lasten op deze prestatie te verlagen met € 7,7 miljoen en de onttrekking aan de Reserve bodemsanering met hetzelfde bedrag te verlagen.

Aanpak potentiële spoedlocaties (SPUK overbruggingsjaar 2021 IENW58)

Wij hebben vanuit het Rijk SPUK-middelen ontvangen voor identificatie van risicovolle verontreinigingen en verwijdering en beheersing van risicovolle verontreinigingen.

Bij het opstellen van de Begroting 2023 is uitgegaan van een besteding van € 625.000 in 2023. Zorgvuldig onderzoek en maatregelen nemen echter meer tijd in beslag. Een deel van de (onderzoeks)werkzaamheden zal daarom in 2024 plaatsvinden, hetgeen conform de bestedingstermijn van de SPUK is toegestaan.

In overeenstemming met het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij de begrote lasten en baten op deze prestatie met € 245.000 te verlagen tot € 380.000. Deze middelen blijven in de SPUK beschikbaar voor de aanpak van potentiële spoedlocaties.

Bodemkwaliteitsopgave: sanering Kornputkwartier en potentieel verontreinigde PFAS locaties (SPUK bodemopgave 2022 IENW83)

Eind september hebben wij vanuit het Rijk SPUK middelen ontvangen voor sanering van het Kornputkwartier in de gemeente Steenwijkerland. Tevens zijn middelen beschikbaar gesteld om onderzoek te doen naar potentieel verontreinigde PFAS locaties. De sanerings(onderzoeken) worden in 2023 gestart.

In overeenstemming met het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij de begrote lasten en baten op deze prestatie met € 300.000 verhoogd.

Historische spoedopgaven (SPUK bodemuitgave 2022 IENW83)

Wij voeren monitorings- en beheersingswerkzaamheden uit bij locaties die in het verleden zijn gesaneerd. Het Rijk heeft hiervoor in 2022 SPUK middelen beschikbaar gesteld. In 2022 zijn deze middelen voor een groot deel besteed. Het restant van € 125.000 besteden wij in 2023.

In overeenstemming met het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij de begrote lasten en baten op deze prestatie met € 125.000 verhoogd voor monitoring en beheersen van historische spoedlocaties.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

2. PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

8680

Lasten begrotingswijziging

1010

2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken

Acties 2023

1. Wij zorgen er door middel van leningen voor dat ook niet draagkrachtige eigenaren de sanering van hun asbestdak kunnen financieren.
2. Wij stimuleren verwijdering van asbest in combinatie met het plaatsen van zonnepanelen door middel van subsidie.
3. Wij stimuleren gezamenlijke verwijdering van geschakelde asbesthoudende leidaken door middel van subsidie.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Financieringsmogelijkheden asbestdaken (PS/2021/1101552):

In het voorjaar van 2021 heeft u een voorstel aangenomen over de financieringsmogelijkheden van sanering van asbestdaken (PS/2021/1101552). Van het beschikbare budget van € 6,25 miljoen is besloten om € 1,75 miljoen in te zetten voor een subsidieregeling en € 4,5 miljoen in te zetten voor leningen. Voor het verstrekken van leningen (via SVn) is begin 2023 de subsidieregeling opengesteld met een plafond van € 1 miljoen. Hiervan hebben wij in 2021 reeds € 0,5 miljoen afgedekt in de Algemene Financieringsreserve. Op basis van onze financiële beleidsregels is aanvullende afdekking nodig om de volledige openstelling af te dekken binnen de Algemene Financieringsreserve. Wij stellen u voor, om conform het PS besluit 2021/1101552, vanuit prestatie 2.2.2 het aanvullende bedrag van € 0,5 miljoen tot het maximum bedrag van de openstelling, vanuit de reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel over te hevelen naar de Algemene Financieringsreserve. Dit ter afdekking van de te verstrekken leningen via SVn. Deze begrotingswijziging is opgenomen onder kerntaak 20.

Statenvoorstellen en -besluiten

PS/2021/1101552 - Voorstel financieringsmogelijkheden asbestdaken

<https://overijssel.notubiz.nl/document/9846033/2#search=%2220211101552%22>

<https://overijssel.notubiz.nl/document/9966522/1#search=%22besluit%20financieringsmogelijkheden%22>

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

2.2.3 Beheer nazorgfonds

Acties 2023

1. Wij stellen het jaarverslag 2022 en de begroting 2024 op voor het Nazorgfonds gesloten stortplaatsen in Overijssel.
2. Wij hebben één á twee keer per jaar een bestuurlijk overleg met de exploitanten van de stortlocaties.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Geen afwijking.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree en Eddy van Hijum

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem

We zetten in op 20% hernieuwbare energie eind 2023. We stimuleren en steunen initiatieven om het gebruik van fossiele energie terug te dringen. We helpen projecten voor hernieuwbare energie en energiebesparing te realiseren met het programma Nieuwe Energie Overijssel 2017 - 2023 (2.3.1). We maken met partners plannen voor een meer duurzame energievoorziening met minder CO₂-uitstoot. Binnen het programma Nieuwe Energie Overijssel (NEO) zet de provincie in op deze acht prioriteiten.

Met de opzet van twee werkplaatsen in Twente en West-Overijssel is een netwerkstructuur opgezet. De Werkplaatsen worden georganiseerd en gefaciliteerd door Nieuwe Energie Overijssel in samenwerking met de alliantiepartners en de RES West-Overijssel en RES Twente. Met deze brede ondersteuning versnellen we samen de energietransitie.

Ook doen we dit mede door Regionale Energiestrategieën 2.0 (RES-en) voor 2030 op te stellen voor Twente en West-Overijssel. In de RES 2.0 zijn de regionale doelen verder uitgewerkt, de zoekgebieden voor grootschalige energie-opwekking bepaald en is gestart met Regionale Structuurvisie warmte. De uitvoering van de RES-en integreren we in het lopende programma Nieuwe Energie Overijssel.

Bovendien nemen wij de verantwoordelijkheid voor ons deel van de 35 TWh uit het klimaatakkoord. Om de gezamenlijke RES-ambitie van 3,3 TWh te realiseren, stellen we een programma onder de Omgevingswet op. Hiermee kunnen we uitvoering geven aan het

realiseren van grootschalige energieopwekking, te beginnen met onze rolname voor het realiseren van grootschalige windclusters.

Door het beschikbaar stellen van leningen, garanties en participaties via het Energiefonds Overijssel (2.3.2), maken we investeringsprojecten mogelijk gericht op energiebesparing en opwekking van hernieuwbare energie of energie-infrastructuur. Door het aandeelhouderschap in Enexis (2.3.3) beheren en ontwikkelen we de energie-infrastructuur voor inwoners, ondernemers en instellingen, gericht op energiezekerheid, betaalbaarheid, duurzaamheid en uitvoerbaarheid.

Prestaties

2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie

Acties 2023

1. Wij jagen van opwekking van extra zonne-energie op bedrijfsdaken aan.
2. Wij starten met de ontwikkeling van grootschalige windclusters in Overijssel.
3. Wij vergroten de inzet op biomassa door ondersteuning van lokale biogas projecten bij agrariërs en ontwikkeling van grootschalige biogas projecten (biogashubs).
4. Wij zetten in op Smart Energy Hubs (SEH): het efficiënt inzetten van de energie-infrastructuur en de energie lokaal zo slim mogelijk te gebruiken
5. Wij ondersteunen de verdere ontwikkeling van duurzame energienetten zoals Geothermie Zwolle en Zandweerd Deventer.
6. Wij ondersteunen duurzame industrie in Overijssel, waarbij in 2023 helder moet zijn hoe het 6e industriecluster wordt ondersteund en welke rol de provincie hierin neemt.
7. Wij nemen de regierol zodat we, in afstemming met gemeenten en netbeheerders, in 2023 keuzen kunnen maken over het verdere ontwikkelen van de regionale infrastructuur met daarin een voorkeursvolgorde van de investeringen in de tijd.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Vaststelling Res 1.0: besluitvorming RES Twente 1.0 en RES West-Overijssel 1.0
- Tussenevaluatie Programma Nieuwe Energie 2017 - 2023:
- Investeringsimpuls Energietransitie 1e tranche

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

2.3.2 Financiering van projecten door Energiefonds Overijssel

Acties 2023

1. Vaststellen van het Jaarplan en Begroting 2024 waarbij wij zullen letten op efficiënte en doelmatige inzet van de verruimde randvoorwaarden en extra fondsmiddelen, ten behoeve van de provinciale doelen voor nieuwe energie en vervolgens;
2. Toe zien op de uitvoering van het Jaarplan 2023 van Energiefonds Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Scopeverbreding Energiefonds Overijssel (2021/1104719)
- Statenbesluit Scopeverbreding Energiefonds Overijssel (2021/1104724)
- Statenbrief Jaaroverzicht 2021 Overijsselse fondsen (2022/0107061)
- Statenbrief Onderzoek Rekenkamer Oost-Nederland naar effectiviteit revolverende fondsen
- Statenvoorstel Onderzoek Rekenkamer Oost Nederland (RON) naar Effectiviteit fondsen provincie Overijssel (PS23-000036)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte (eigenaar), Tijs de Bree (opdrachtgever).

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

2.3.3 Realiseren van een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam regionaal energienetwerk (deelneming Enexis)

Acties 2023

Wij oefenen het aandeelhouderschap van Enexis uit door:

1. Actieve betrokkenheid in het vinden van oplossingen voor de capaciteitschaarste op het provinciale elektriciteitsnet;
2. Actieve participatie in het vinden van oplossingen voor de kapitaalbehoefte van Enexis en daarmee de financiering van de energietransitie onder meer door te participeren in het onderzoek naar Rijksparticipatie in Enexis;
3. De uitvoering van het Strategisch plan van Enexis te monitoren;
4. De jaarrekening over 2022 met winstbestemming vast te stellen en uitoefening van de aandeelhoudersbevoegdheden inzake wijzigingen in de governance van de onderneming;
5. Toe te zien op - en u te rapporteren over - de door Enexis voorgenomen investeringen in Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Dividend Enexis uit verkoop Fudura

Netwerkbedrijf Enexis heeft in 2022 haar dochter Fudura verkocht en hierop een boekwinst gerealiseerd van € 1,1 miljard. De aandeelhouders van Enexis hebben ervoor gekozen om hiervan € 1 miljard binnen Enexis te laten voor investeringen in de energietransitie en € 100 miljoen uit te laten keren als dividend. U bent met de statenbrief van 18 januari 2023 (kenmerk D2023-01-005519) in de gelegenheid gesteld wensen en bedenkingen kenbaar te maken over de bestemming van de boekwinst Fudura. Omdat de provincie Overijssel (afgerond) 19,7% van de aandelen bezit, is in 2023 eenmalig € 19,7 miljoen in 2023 ontvangen. Deze eenmalige meevaller komt ten gunste van de algemene middelen en zal onderdeel zijn van de integrale afweging.

Deze dividendopbrengst is verantwoord onder kerntaak Overhead, financiering en dekkingsmiddelen. Daar stellen we u voor om de begroting 2023 te verhogen met deze dividendopbrengst Enexis van € 19,7 miljoen.

Dividend Enexis regulier

Het dividend Enexis dat in 2023 over het boekjaar 2022 is uitgekeerd over de reguliere winst (dus zonder de boekwinst op Fudura) aan de provincie Overijssel bedraagt € 18,4 miljoen.

We hadden dit al gemeld in de 2e Monitor 2022. In de begroting 2023 is € 9,8 miljoen opgenomen. De extra dividendopbrengst van € 8,5 miljoen komt ten gunste van de algemene middelen en zal onderdeel zijn van de integrale afweging.

Bij kerntaak Overhead, financiering en dekkingsmiddelen stellen we u voor om de dividendopbrengst Enexis in de begroting 2023 te verhogen met € 8,5 miljoen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenbrief Voorgenomen besluit aandeelhoudersbesluiten Enexis (Afsprakenkader en Fudura)
- Uitkomsten Aandeelhoudersvergadering Enexis 13 april 2023

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum (eigenaar) Tijs de Bree (opdrachtgever).

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

2.4 Een duurzaam landelijk gebied

In het landelijk gebied helpen wij met het programma Toekomstgerichte erven individuele erfeigenaren beslissingen te nemen over de toekomst van hun erf (2.4.1). Dit doen we in samenwerking met gemeenten. Hierbij hebben we aandacht voor de sociaal-economische problematiek in het landelijke gebied en verwijzen wij door waar nodig.

Prestaties

2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven

Acties 2023

1. Wij stellen samen met gemeenten in heel Overijssel erfcoaches beschikbaar. Zij ondersteunen erfeigenaren om toekomstbestendige keuzes te maken bij actuele vraagstukken zoals stikstof, aanpassing in de bedrijfsvoering en leegstaande gebouwen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

GS begrotingswijziging Gemeentelijke bijdrage 2023:

In 2019 zijn wij het project Toekomstgerichte Erven (TGE) gestart, waarbij alle gemeenten na het indienen van een plan van aanpak aanspraak konden maken op een erfcoach voor hun gemeente. Begonnen vanuit o.a. de opgave voor asbestvrije daken is de opgave en de gereedschapskist van de Erfcoaches steeds meer divers geworden. Inmiddels gaan veel van de keukentafelgesprekken over de transitieopgaven die op de boeren afkomen. De Erfcoach is luisterend oor, helpt als sparringpartner richting te bepalen en verbindt met adviseur, gemeente, of welke partij dan ook die de boer vervolgens verder kan helpen. De afgelopen jaren heeft de provincie hoofdzakelijk het project georganiseerd en de kosten gedragen. Gemeenten investeren in het project via ambtelijke capaciteit (inrichting van backoffices) en inzet van communicatie. Recent hebben de gemeenten hun waardering van dit initiatief ook financieel zichtbaar gemaakt.

Voor het jaar 2023 hadden wij als provincie nog een reservering van € 375.000 euro voor TGE. Dankzij extra middelen beschikbaar gesteld door Provinciale Staten (€ 350.000) en een bijdrage van de Overijsselse gemeenten (€ 7.500 per gemeente per/jaar; 2023 tot en met 2026) kan het project in 2023 op vrijwel hetzelfde niveau doorgang vinden als in de vier jaren hiervoor. Hierbij hebben we geconstateerd dat we 2023 als een overgangsjaar moeten zien. Het lijkt logisch TGE voor de komende jaren een plek binnen het Provinciaal Programma Landelijke gebied (PPLG) te geven. Tegelijkertijd is het ministerie van LNV naar aanleiding van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) aan het nadenken over een systeem voor langdurige sociaaleconomische begeleiding (SEB) van agrarische ondernemers, waarbij aansluiting wordt gezocht bij succesvolle initiatieven, zoals TGE, in de regio's. Later dit jaar zal duidelijk worden hoe TGE na 2023 georganiseerd en gefinancierd gaat worden, inclusief de gemeentelijke bijdrage hierin.

Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de baten en lasten in 2023 te verhogen met € 187.500.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Tussenevaluatie Toekomstgerichte erven

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree.

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

187,5

Lasten begrotingswijziging

187,5

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
Lasten						
2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen						
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	69	300	369	56	313	0
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	3.972	56	4.028	3.487	541	0
Totaal 2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	4.041	356	4.397	3.543	854	0
2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst						
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	15.151	0	15.151	5.371	9.781	1.010
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	0	880	880	84	796	0
2.2.3 Beheer nazorgfonds	55	0	55	0	55	0
Totaal 2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	15.206	880	16.086	5.455	10.631	1.010
2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem						
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	12.511	2.673	15.184	6.451	8.733	0
2.3.2 Financiering van projecten door Energiefonds Overijssel	65	0	65	51	15	0
Totaal 2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	12.577	2.673	15.250	6.502	8.748	0
2.4 Een duurzaam landelijk gebied						

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	322	350	672	639	33	188
2.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	3.150	214	3.363	0	3.363	0
Totaal Lasten	35.296	4.473	39.769	16.139	23.630	1.198
Baten						
2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu (veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen						
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	241	0	241	22	220	0
2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst						
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	6.706	0	6.706	0	6.706	8.681
2.2.3 Beheer nazorgfonds	55	0	55	0	55	0
Totaal 2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	6.761	0	6.761	0	6.761	8.681
2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem						
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	95	0	95	0	95	0
2.3.2 Financiering van projecten door Energiefonds Overijssel	41	0	41	0	41	0
Totaal 2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	136	0	136	0	136	0
2.4 Een duurzaam landelijk gebied						
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	0	0	0	0	0	188
Totaal Baten	7.139	0	7.139	22	7.117	8.868
Saldo baten en lasten	-28.157	-4.473	-32.630	-16.117	-16.513	7.670

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	Toelichting financieel	PS/GS Begrotingswijziging	Voorgestelde Baten Lasten Saldo			
			Begrotingswijziging			
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	<p>Asbestprogramma Twente: In december 2022 hebben wij vanuit het Rijk een specifieke uitkering (SPUK) ter hoogte van € 16 miljoen ontvangen voor uitvoering van het Asbestprogramma voor de periode 2023-2026. Ten tijde van het opstellen van de primitieve Begroting 2023 beschikten wij niet over deze middelen en hebben wij op deze prestatie een budget van € 7,7 miljoen vanuit de Reserve bodemsanering opgenomen. Dit budget kan vervallen nu wij de lasten kunnen dekken uit de specifieke uitkering.</p> <p>In overeenstemming met het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij de begrote lasten en baten voor deze prestatie vanuit de 'specifieke uitkering bodemsanering asbest Overijssel' verhoogd met € 8,5 miljoen.</p> <p>Aanpak potentiële spoedlocaties (SPUK overbruggingsjaar 2021 IENW58): Wij hebben vanuit het Rijk SPUK-middelen ontvangen voor identificatie van risicovolle verontreinigingen en verwijdering en beheersing van risicovolle verontreinigingen. Bij het opstellen van de Begroting 2023 is uitgegaan van een besteding van € 625.000 in 2023. Zorgvuldig onderzoek en maatregelen nemen echter meer tijd in beslag. Een deel van de (onderzoeks)werkzaamheden zal daarom in 2024 plaatsvinden, hetgeen conform de bestedingstermijn van de SPUK is toegestaan.</p> <p>In overeenstemming met het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij de begrote lasten en baten op deze prestatie met € 245.000 te verlagen tot € 380.000. Deze middelen blijven in de SPUK beschikbaar voor de aanpak van potentiële spoedlocaties.</p> <p>Bodemkwaliteitsopgave: sanering Kornputkwartier en potentieel verontreinigde PFAS locaties (SPUK bodemopgave 2022 IENW83): Eind september hebben wij vanuit het Rijk SPUK middelen ontvangen voor sanering van het Kornputkwartier in de gemeente Steenwijkerland. Tevens zijn middelen beschikbaar gesteld om</p>	GS Begrotingswijziging	0	8680	8680	0

onderzoek te doen naar potentieel verontreinigde PFAS locaties. De sanerings(onderzoeken) worden in 2023 gestart.

In overeenstemming met het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij de begrote lasten en baten op deze prestatie met € 300.000 verhoogd.

Historische spoedopgaven (SPUK bodemuitgave 2022 IENW83):
Wij voeren monitorings- en beheersingswerkzaamheden uit bij locaties die in het verleden zijn gesaneerd. Het Rijk heeft hiervoor in 2022 SPUK middelen beschikbaar gesteld. In 2022 zijn deze middelen voor een groot deel besteed. Het restant van € 125.000 besteden wij in 2023.

In overeenstemming met het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij de begrote lasten en baten op deze prestatie met € 125.000 verhoogd voor monitoring en beheersen van historische spoedlocaties.

2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	Asbestprogramma Twente: In december 2022 hebben wij vanuit het Rijk een specifieke uitkering (SPUK) ter hoogte van € 16 miljoen ontvangen voor uitvoering van het Asbestprogramma voor de periode 2023-2026. Ten tijde van het opstellen van de primitieve Begroting 2023 beschikten wij niet over deze middelen en hebben wij op deze prestatie een budget van € 7,7 miljoen vanuit de Reserve bodemsanering opgenomen. Dit budget kan vervallen nu wij de lasten kunnen dekken uit de specifieke uitkering. In verband daarmee stellen wij u voor de begrote lasten op deze prestatie te verlagen met € 7,7 miljoen en de onttrekking aan de Reserve bodemsanering met hetzelfde bedrag te verlagen.	PS Begrotingswijziging	7670	-7670	7670
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	Gemeentelijke bijdrage 2023: In 2019 zijn wij het project Toekomstgerichte Erven (TGE) gestart, waarbij alle gemeenten na het indienen van een plan van aanpak aanspraak konden maken op een erfcoach voor hun gemeente. Begonnen vanuit o.a. de opgave voor asbestvrije daken is de opgave en de gereedschapskist van de Erfcoaches steeds meer divers geworden. Inmiddels gaan veel van de keukentafelgesprekken over de transitieopgaven die op de boeren afkomen. De Erfcoach is luisterend oor, helpt als sparringpartner	GS Begrotingswijziging	0	188	188 0

richting te bepalen en verbindt met adviseur, gemeente, of welke partij dan ook die de boer vervolgens verder kan helpen. De afgelopen jaren heeft de provincie hoofdzakelijk het project georganiseerd en de kosten gedragen. Gemeenten investeren in het project via ambtelijke capaciteit (inrichting van backoffices) en inzet van communicatie. Recent hebben de gemeenten hun waardering van dit initiatief ook financieel zichtbaar gemaakt.

Voor het jaar 2023 hadden wij als provincie nog een reservering van € 375.000 euro voor TGE. Dankzij extra middelen beschikbaar gesteld door Provinciale Staten (€ 350.000) en een bijdrage van de Overijsselse gemeenten (€ 7.500 per gemeente per/jaar; 2023 tot en met 2026) kan het project in 2023 op vrijwel hetzelfde niveau doorgang vinden als in de vier jaren hiervoor. Hierbij hebben we geconstateerd dat we 2023 als een overgangsjaar moeten zien. Het lijkt logisch TGE voor de komende jaren een plek binnen het Provinciaal Programma Landelijke gebied (PPLG) te geven. Tegelijkertijd is het ministerie van LNV naar aanleiding van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) aan het nadenken over een systeem voor langdurige sociaaleconomische begeleiding (SEB) van agrarische ondernemers, waarbij aansluiting wordt gezocht bij succesvolle initiatieven, zoals TGE, in de regio's. Later dit jaar zal duidelijk worden hoe TGE na 2023 georganiseerd en gefinancierd gaat worden, inclusief de gemeentelijke bijdrage hierin.

Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de baten en lasten in 2023 te verhogen met € 187.500.

Totaal

7670 8868 1198 7670

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting	Wijziging niet meenemen
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	-300	0	300	-300	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Zoals bij de 2e monitor 2022 reeds aangekondigd blijft de realisatie achter ten opzichte van de begroting. Dit heeft betrekking op meerdere onderwerpen. Ten eerste, in samenwerking met	PS begrotingswijziging

andere partijen hebben wij in 2019 een aantal projecten opgezet en ondersteund om de bewustwording van duurzaamheid te vergroten. Twee van deze projecten, Ecologische bestrijding van de Eikenprocessierupsen en Aanpak schone rivieroever Overijssel, hebben een langere doorlooptijd en zullen ook doorlopen na 2022. Om de lopende meerjarig verplichtingen te kunnen dekking stellen wij een resultaatbestemming voor van € 65.000.

Ten tweede, onder deze prestatie is het incidenteel budget opgenomen voor de aanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) waaronder PFAS. In het najaar 2021 is gestart met een plan van aanpak met als doel te komen tot een eenduidige uitvoeringspraktijk en regelgeving in de provincie. Eind 2022 heeft de afronding van het plan van aanpak plaatsgevonden. In 2023 zal gestart worden met de uitvoering. Om deze uitvoering te kunnen dekken stellen wij een resultaatbestemming voor van € 185.000.

Tot slot, ook in 2022 is er nog geen meetpunt voor vliegtuiglawaai ingericht. Het hiervoor beschikbare bedrag van € 50.000 willen wij reserveren voor het moment dat dit wel nodig is. Ook voor dit bedrag stellen wij een resultaatbestemming voor.

Wij stellen u voor om onder prestatie 2.1.1 (Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid) een bedrag van € 300.000 door te schuiven naar

2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	-56	0	56	-56 PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	<p>de begroting 2023 en toe te voegen aan prestatie 2.1.1.</p> <p>Subsidie groene boa's: PS Eind 2022 is vanuit het begrotingswijziging Rijk een subsidie ontvangen voor groene boa's. Het betreft een subsidieregeling ten behoeve van een tegemoetkoming in de BOA-onkosten. Deze gelden zullen in 2023 tot een besteding komen en daarom stellen wij voor om deze middelen door te schuiven naar 2023.</p>
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	-380	0	380	-380 GS 101 Jaarstukken 2022	<p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 56.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 2.1.2 (Uitvoeren vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu) van de begroting 2023.</p> <p>Zoals bij de 2e monitor GS reeds toegelicht wordt er goed gebruik gemaakt van beide subsidie stimuleringsregelingen. Echter, ten opzichte van de bijgestelde begroting, bij de 2e monitor, zijn de verleende subsidies alsnog achter gebleven. Oorzaken blijven lastig te bepalen maar hangen mogelijk samen met de gestegen (grondstof) prijzen, langere levertijden en problemen vanwege netcongestie (onvoldoende transportcapaciteit van het net). Gelet op de looptijd van dit project (t/m 2027) lopen deze subsidie regelingen door naar latere jaren. Het resterende budget van € 380.000 hebben wij daarom doorgeschoven naar 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten</p>

						om voor prestatie 2.2.2 het restant budget 2022 van € 380.000 door te schuiven naar 2023.	
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	-500	0	500	-500	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-123	0	123	-123	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Restant budget Regionale Energiestrategie: In de meicirculaire 2022 hebben wij extra budget ontvangen van het Rijk voor de Regionale Energiestrategie West Overijssel en de Regionale Energiestrategie Twente. Het bedrag is bedoeld om de RES-organisatiekosten te dekken. De Provincie voert de administratie voor de beide RESsen en fungeert als tussenpersoon. Deze organisatiekosten lopen door naar 2023, omdat het Rijk voor 2023 nog geen nieuw budget beschikbaar heeft gesteld, stellen wij u voor het restantbudget door te schuiven naar 2023.	PS begrotingswijziging
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-800	0	800	-800	GS 101 Jaarstukken 2022	Wij stellen u voor om een bedrag van € 123.000 middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2023 van prestatie 2.3.1 (Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie). In behandeling zijnde subsidieaanvragen 2022 (UBS Regelingen Nieuwe Energie Overijssel): Eind 2022 hebben wij 22 subsidie aanvragen ontvangen die passen binnen het gepubliceerde subsidieplafonds van een aantal UBS regelingen (onder andere regeling 3.3, 3.1, 3.10 en 3.6). Deze aanvragen zullen begin 2023 worden afgehandeld. Bijbehorende KvO budget van € 0,8	GS begrotingswijziging

						miljoen schuiven wij daarom door naar 2023.	
						Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een deel van het restant Kwaliteit van Overijssel budget, ad. € 0,8 miljoen, onder prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie door te schuiven naar 2023.	
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-1750	0	1750	-1750	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	-350	0	350	-350	PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche	Deze wijziging heeft betrekking op PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche	PS begrotingswijziging
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-214	0	214	-214	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
Totaal	-4473	0	4473	-4473			

Kerntaak 3: Vitaal platteland

Dit is hoe wij denken

Natuur en landschap zijn belangrijk voor welzijn en welvaart van onze inwoners. Het is daarom van belang, dat onze inwoners zich verbonden voelen met natuur en landschap en daarvoor verantwoordelijkheid blijven nemen. Het natuurbeleid blijven we dan ook breed oppakken. Onze ambitie is dat landbouw, natuur, recreatie, energieproductie, klimaatadaptatie en toerisme duurzaam samengaan en profijt hebben van elkaar. We blijven dus inzetten op beleven, benutten en beschermen van natuur. We stimuleren plannen voor de inrichting van het platteland die zowel voordelen voor de economie als de natuur hebben. Hierdoor houden we het platteland vitaal. De agrarische sector willen we een toekomstbestendig perspectief bieden, door onder meer innovaties in de agrarische keten – van boer tot consument - te stimuleren en te faciliteren. Al deze sectoren zijn van invloed op het welzijn en de welvaart. In het landelijk gebied komen veel verduurzamingsopgaven samen die elkaar beïnvloeden. Daarom is het van belang dat wij de transitie richting een toekomstbestendig landelijk gebied in samenhang met ondernemers, inwoners en andere partijen oppakken.

Wij zijn trots op ons landelijk gebied met zijn prachtige (cultuur)landschappen en afwisselende natuur. We willen de karakteristiek van deze landschappen voor de toekomst behouden. Niet door er een museum van te maken, maar op een wijze die ontwikkelingen mogelijk maakt met behoud van de karakteristieke kenmerken en kwaliteiten van het

gebied. De natuur voorziet in onze basisbehoeften: voedselproductie dankzij bodemvruchtbaarheid, schoon water uit de kraan, verkoeling en zuivere lucht dankzij bomen, en bestuiving van onze gewassen dankzij insecten. Daarnaast levert ze ons grondstoffen zoals hout. Het herstel van deze biodiversiteit vergt onder meer een verbetering van de leefgebieden van planten en dieren, zowel in beschermde natuurgebieden in het agrarische cultuurlandschap als in de bebouwde omgeving. Al sinds 2013 werken we - samen met onze partners - in het kader van de Ontwikkelopgave N2000 aan natuurherstel. De aanvullende maatregelen richten zich op het toekomstbestendig maken van de Natura 2000-gebieden en op het terugbrengen van de stikstofdepositie, zodat herstel van natuur mogelijk is. Sinds de uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 over het Programma Aanpak Stikstof is duidelijk dat we geen hypotheek op de toekomst mogen nemen met betrekking tot de stikstofgevoelige natuur. Sinds die uitspraak en op basis van het rapport van het Adviescollege Stikstofproblematiek is er aanvullende wetgeving en Rijksbeleid gemaakt om zeker te stellen, dat we aanvullende maatregelen nemen om de Natura 2000 gebieden te herstellen. Deze uitdagende opgave vraagt ingrijpende keuzes.

Een goede waterhuishouding is een essentiële randvoorwaarde. Niet alleen voor een gezonde natuur en een gevarieerd landschap, maar ook voor de landbouw, een goed woon- en vestigingsklimaat en voor recreatie en toerisme. Groen-blauwe dooradering geeft een impuls aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en de beleving van het landschap. Bosbouw wordt steeds belangrijker voor Overijssel. Zowel economisch, ecologisch als in termen van klimaatmitigatie. Wij willen het 'natuurlijk kapitaal' van Overijssel duurzaam beheren en benutten.

Wij zien het Nationaal Programma Landelijk Gebied als een middel voor de realisatie van de doelen van het coalitieakkoord voor natuur, water, klimaat, landbouw en leefbaarheid in het landelijke gebied. Het programma biedt goede kansen de natuur en het water en de brede leefomgevingskwaliteit in Overijssel te verbeteren. De impact van dit programma op ontwikkelingsmogelijkheden van de landbouw is groot. De omvang van de veehouderij zal afnemen. De uitdaging is het enerzijds realiseren van de opgaven voor water, biodiversiteit en broeikasgassen en anderzijds het ontwikkelen van perspectieven voor de agrarische sectoren. Dit alles op een dusdanige wijze, dat er ook oog is voor de sociaaleconomische aspecten ervan als ook de ruimtelijke kwaliteit. Wij zullen deze laatste aspecten nadrukkelijk in ons Provinciaal Programma Landelijk Gebied integreren.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit

Met beleidsontwikkeling en kaderstelling rondom natuur spelen we in op nieuwe ontwikkelingen (3.1.1). Met de andere provincies en het Rijk spelen we in op en beïnvloeden waar mogelijk het Europese natuurbeleid. Door onderzoeken krijgen we inzicht in maatschappelijke vraagstukken. Wij borgen de basiskwaliteit van de natuur en landbouw door vergunningen te verlenen voor de Wet Natuurbescherming en te controleren of regels nageleefd worden (3.1.2). Voor de Europees beschermde Natura2000-gebieden stellen we plannen op voor het beheer en we houden deze plannen actueel (3.1.3). We werken aan behoud en herstel van de biodiversiteit door het subsidiëren van natuurbeheer (3.1.4), agrarisch natuurbeheer (3.1.5) en projecten om de leefomgeving van bedreigde soorten te herstellen (3.1.6). Door te monitoren en te evalueren zien we hoe natuurwaarden zich ontwikkelen en kunnen we bijsturen (3.1.7).

Prestaties

3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap

Acties 2023

1. Wij doen beleidsontwikkelen onderzoek in relatie tot natuur en landschap, biodiversiteit en klimaat, voor stedelijk en landelijk gebied.
2. Wij bepalen, op basis van onze ervaringen bij de uitvoering van ons natuurbeleid, welke onderdelen van het beleid om bijstelling vragen. Deze verwerken wij bij de herziening van de Omgevingsvisie.
3. Wij beoordelen of relevante ontwikkelingen, zoals nieuwe kennis, of jurisprudentie, aanleiding zijn voor bijstelling van beleid.
4. Wij ontwikkelen producten en instrumenten waarmee we het voor initiatiefnemers gemakkelijker maken te voldoen aan de Wet natuurbescherming.
5. Wij stellen het jaarprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving vast voor 31 december.
6. Wij organiseren het jaarlijkse natuurcongres.
7. Wij leveren een actieve bijdrage aan de landelijke Actualisatie van het Natura 2000 doelsysteem met als inzet om VHR-doelbereik effectiever en efficiënter te maken, kansen te benutten en knelpunten op te lossen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap

Acties 2023

1. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af binnen de wettelijke termijn. In overleg met de aanvrager kunnen wij van de wettelijke termijn afwijken.
2. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving.
3. Wij voeren onze wettelijke coördinatietaak met betrekking tot handhaving van de groene wetten uit.
4. Wij informeren inwoners, ondernemers en medeoverheden over de regelgeving om de bekendheid te vergroten.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Op gebied van soortenbescherming zien we in het eerste kwartaal een piek in de werkvoorraad van aanvragen. Ten opzichte van de geplande aantallen is er een overschrijding van 22 aanvragen. Dit kan leiden tot overschrijding van de wettelijke termijnen.

Ten aanzien van toezicht op soortenbescherming geldt dat er veel mogelijk illegale activiteiten in het broedseizoen gemeld worden.

Een groot deel van de werkvoorraad van aanvragen stikstofvergunningen is 'bevroren'. Dit komt door verschillende uitspraken rondom RAV codes (staltypes waarvan de gecalculerde emissies te hoog zijn ingeschat) en de beperkingen rondom extern salderen. Het PAS verificatieproces verloopt voorspoedig. Bijna alle dossiers zijn een eerste keer gescreend op volledigheid en rechtmatigheid. Concreet zicht op legalisatie ontbreekt nog.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bij de begroting 2022 heeft u € 0,4 miljoen toegekend voor handhaving buitengebied. Een voorstel voor de governance van samenwerking op gebied van toezicht en handhaving in het buitengebied wordt uitgewerkt. Gesprekken hierover leiden nog niet tot concrete voorstellen. Wel is het aantal gezamenlijke handhavingsacties waaraan de provincie deelneemt, beduidend toegenomen. Bij de 2e monitor zullen we beoordelen of het beschikbaar gestelde bedrag nog nodig is of dat het kan vrijvallen naar de algemene middelen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher, Tijs de Bree

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000

Acties 2023

1. Wij stellen het beheerplan (1.0) voor Wierdense Veld (in ontwerp) vast.
2. Wij stellen voor drie Natura 2000-gebieden een herzien beheerplan (in ontwerp) vast.
3. Wij starten voor vier andere Natura-gebieden de herziening van het beheerplan op.
4. Wij stellen, op basis van het in 2022 ter inzage gelegde ontwerp-Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering, voor 20 Natura 2000-gebieden een Natuurdoelanalyse op.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Wij laten het opstellen van het beheerplan Wierdense Veld gelijk oplopen met de aanbesteding en het opstellen van het inrichtingsplan vanuit het gebiedsproces. De aanbestedingsprocedure hiervoor loopt nog. Een ontwerp-beheerplan voor Wierdense Veld zullen we hierdoor pas in 2024 vaststellen.

Begin april gaven wij definitief opdracht aan een adviesbureau voor het herzien van drie Natura 2000-beheerplannen. Het bureau heeft de opdracht om binnen een jaar na opdrachtverlening drie ontwerp-beheerplannen op te leveren die door ons vastgesteld kunnen worden.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

3.1.4 Beheer natuurterreinen

Acties 2023

1. Wij subsidiëren het beheer van natuur volgens het Natuurbeheerplan.
2. Wij actualiseren jaarlijks het Natuurbeheerplan.
3. Wij werken samen met de beheerders aan de verdere verbetering van de kwaliteit van het natuurbeheer.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied

Acties 2023

1. Wij subsidiëren agrarisch natuurbeheer volgens het Natuurbeheerplan.
2. Wij actualiseren jaarlijks het Natuurbeheerplan.
3. Wij stimuleren dat de agrarische collectieven maatregelen uitvoeren voor behoud en inrichting van de leefgebieden voor weidevogels.
4. Wij geven verder invulling aan het nationale Aanvalsplan grutto, onder meer met inzet van de instrumenten uit het GLB-NSP.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Overheveling budget agrarische natuurbeheer naar de reserve Europese Programma's:

Voor de uitvoering van het Programma Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) – Nationaal Strategisch Plan (NSP) zullen in de periode 2023-2027 veel projecten worden uitgevoerd die met Europese middelen zullen worden ge(co)financierd. Voor het afdekken van risico's (bij definitieve vaststelling van Europese (co)financiering) is het nodig om de reservering beschikbaar te hebben binnen de reserve Europese Programma's.

De werkwijze om aanspraak te maken op deze reservering werkt als volgt. Als de aanvrager in de verantwoording van zijn project een fout maakt of incompleet is, dan draagt de aanvrager daarvoor zelf het risico (hij krijgt minder of geen subsidie). Dit geldt voor fouten of bijstellingen die door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in de eerste controle worden vastgesteld, maar ook voor fouten die na vaststelling van het project door de Audit dienst van het Rijk of de Europese Commissie worden geconstateerd. Er kunnen echter ook fouten worden geconstateerd waar de aanvrager geen schuld aan heeft. Dat kunnen fouten zijn in het ICT systeem, of in de gehanteerde controle systematiek waarbij aanvrager niets te verwijten valt. Wanneer voor dergelijke fouten terugbetalingen van subsidie moeten plaatsvinden of boetes worden opgelegd, dan worden deze betaald vanuit een risicofonds (ook wel apurement genoemd).

Onder het GLB-NSP 2023-2027 zijn afspraken gemaakt voor het vullen van dit risicofonds. Het rijk beheert het fonds en bijdragen worden gedaan door het rijk zelf en alle provincies volgens een vooraf vastgestelde verdeelsleutel die is gekoppeld aan de verdeling van de Europese middelen per provincie en rijk. Een deel van de Overijsselse bijdrage wordt jaarlijks overgemaakt aan het risicofonds (voor alle provincies samen € 1 miljoen per jaar, de Overijsselse bijdrage is begroot binnen het budget voor Europese Programma's). De rest van de Overijsselse bijdrage wordt gereserveerd in de risicoreserve van de begroting voor Europese Programma's 2021-2027. Momenteel is de reservering binnen de reserve Europese Programma's onvoldoende. Om het risico als bij de uitvoering van het programma betrokken beleidsonderdelen gezamenlijk te dragen vanuit de Europese Programma's is het voorstel om deze aanvullende reservering te dekken uit prestatie 3.1.5 agrarisch natuurbeheer.

Wij stellen u voor om vanuit prestatie 3.1.5 agrarisch natuurbeheer € 375.000 over te hevelen naar de reserve Europese Programma's en daar toe te voegen aan de risicoreservering.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

-375

3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit

Acties 2023

1. Wij ontwikkelen, ondersteunen en stimuleren maatregelen om de condities voor aandachtsoorten te verbeteren, onder andere met subsidie en door kennis beschikbaar te stellen.
2. Wij voeren onderzoek uit en stimuleren dat kennis wordt gedeeld om de leefgebieden en populaties van aandachtsoorten te versterken.
3. Wij stimuleren ecologisch bermbeheer.
4. Wij stimuleren activiteiten om de samenleving te betrekken bij de soorten die Overijssel rijk is, onder meer via artikelen en via de facebookgroep 'Mooi Leven Overijssel'.
5. Wij werken een methodiek uit voor de bescherming van gebouw bewonende soorten bij de na-isolatie van woningen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Verlenging KvO einddatum beschikbaar budget soortenmanagementplannen:

Begin van dit jaar hebben wij u per brief (D2023-01-005579, 31 januari 2023) geïnformeerd over natuurvriendelijk isoleren. In deze brief hebben wij aangegeven dat wij het streven hebben dat iedere Overijsselse gemeente een soortenmanagementplan (SMP) opstelt voor particuliere woningverduurzaming en op basis daarvan een gebiedsontheffing van de Wet natuurbescherming bij ons aanvraagt. Dit proces duurt ongeveer 2 jaar. In de huidige begroting 2023 is hiervoor € 1,8 miljoen opgenomen. De subsidieregeling (4.14 gemeentelijke soortenmanagementplan voor woningverduurzaming) hiervoor is voor 2 jaar opgesteld. Om aan te sluiten bij deze openstelling stellen wij u voor om de looptijd van het beschikbaar KvO budget te verlengen tot eind 2024.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Impuls voor Natuur
- Besluit Impuls voor Natuur

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap

Acties 2023

1. Wij monitoren het Natuur Netwerk Nederland in Overijssel en beoordelen de ontwikkeling van de kwaliteit.
2. Wij leveren de benodigde gegevens aan voor de landelijke Voortgangsrapportage natuur.
3. Wij leveren een financiële bijdrage aan de Nationale Database Flora en Fauna die telgegevens verzamelt, beheert en beschikbaar stelt.
4. Wij voeren de monitoring van het agrarisch natuurbeheer uit.
5. Wij voeren de monitoring van Natura2000 en het programma Natuur uit.
6. Wij monitoren soorten buiten het Natuur Netwerk Nederland.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Staat van de biodiversiteit in Overijssel:

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur

De natuur toont zich in het landschap. Om ons mooie Overijsselse landschap te kunnen blijven beleven, moeten we dit beheren. Wij bevorderen dat lokale gemeenschappen zich eigenaar voelen van hun landschap en ondersteunen het beheer (3.2.1). Het beleven van de natuur bevorderen we door projecten uit te voeren waarin natuur en mensen elkaar ontmoeten (3.2.2). Wij brengen kinderen in aanraking met de natuur door het vergroenen

van schoolpleinen, en door speelnatuur en natuureducatie te stimuleren. We stimuleren het vergroenen van steden en dorpen, waarmee we ook negatieve effecten van klimaatverandering als hittestress en wateroverlast verminderen. In projecten stimuleren we dat mensen die weinig toegang hebben tot de natuur, bijvoorbeeld vanwege ziekte of gezondheidsproblemen, van de natuur kunnen profiteren.

Prestaties

3.2.1 Beheer landschap

Acties 2023

1. Wij stimuleren het opstellen en uitvoeren van plannen voor landschapsbeheer, onder meer door financiering van Streekeigen Landschapsbeheer en de inzet van de landschapscoördinator.
2. Wij brengen landschapselementen in beeld en onderzoeken of aanvullend beleid ter bescherming van deze elementen nodig is. De inventarisatie wordt ook gebruikt voor uitwerking van Groenblauwe dooradering en Basiskwaliteit natuur in de nieuwe omgevingsvisie en voor de uitvoering van het Nationaal Strategisch Plan als uitwerking van het nieuwe Europees Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB-NSP).
3. Wij zorgen voor structurele basisondersteuning van vrijwilligers in natuur en landschap, onder andere door relevante cursussen, opleiden en inzetten van mentoren, borging van veilig werken en door de onderlinge samenwerking tussen de organisaties die groene vrijwilligers ondersteunen te vergroten.
4. Wij verbreden samen met partners het vrijwilligerswerk in de natuur, waarbij we nieuwe vormen van vrijwilligerswerk verkennen die aansluiten bij de moderne vrijwilliger en actuele maatschappelijke ontwikkelingen.
5. Wij borgen de begeleiding van de initiatieven die in deze coalitieperiode zijn ontstaan voor een periode van minimaal 5 jaar zoals is aangegeven in onze subsidieregeling streekeigen landschapsbeheer.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Aanpak Streekeigen Landschapsbeheer
- Actieplan bomen
- Gezamenlijke bossenstrategie Rijk en provincies
- Statenvoorstel Impuls voor Natuur:
- Besluit Impuls voor Natuur

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen

Acties 2023

1. Wij ondersteunen samen met partners basisscholen bij het realiseren van groene schoolpleinen via inspiratie, subsidies en het toegankelijk maken van kennis. We ontwikkelen op maat ondersteuning voor scholen in wijken met een lage sociaal economische status.
2. Wij werken samen met gemeenten aan het vergroenen van de bebouwde omgeving. Wij stimuleren dit in de vorm van subsidie, toepasbare kennis en versterking van netwerken.
3. Wij bevorderen met communicatie- en netwerkactiviteiten het bewustzijn over de betekenis van natuur voor mensen, o.a. via projecten binnen Natuur in de Stad, Overijssel Tuiniert en de Groene Karavaan.
4. Wij stimuleren initiatieven uit de samenleving, onder andere via de subsidieregeling 'Natuur en Samenleving' met Natuurateliers en met een groene initiatiefcoach.
5. Wij bouwen verder aan het netwerk van professionals in de zorg en ontwikkelen samen met zorgpartijen concrete projecten waarbij natuur wordt ingezet in de zorg. We blijven inzetten op samenwerking met zowel het groen- als het zorgonderwijs waardoor de toekomstige professionals bekend zijn met succesvolle groen toepassingen in de zorg.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Impuls voor Natuur
- Besluit Impuls voor Natuur

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van mensen met natuur

We blijven - binnen de juridische kaders van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn - werken aan de balans tussen natuur en economie. We versterken de natuur, ook om ruimte te creëren voor economische ontwikkelingen (3.3.1). De Nationale Parken richten zich op de bescherming en ontwikkeling van natuur en landschap en op het versterken van natuurgerichte recreatie. Wij ondersteunen deze ontwikkeling (3.3.2). We bevorderen

natuurinclusief denken en werken in de bouw en infrastructuur (3.3.3). Soms staan natuur en economische belangen op gespannen voet. Door het beheren van in het wild levende dieren minimaliseren we economische schade (3.3.4). Ook bieden wij, onder voorwaarden, een tegemoetkoming in de schade. Tot slot bestrijden wij schadelijke invasieve exoten (3.3.5).

Prestaties

3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstof

Acties 2023

1. Wij dragen bij aan de gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie van provincies voor het stikstofbeleid, waaronder een bijdrage voor het programma Aerius.
2. Wij werken nationale wetgeving en interprovinciale afspraken uit tot passend Overijssels beleid op het gebied van stikstof zoals het ontwikkelen van beleidsregels, uitvoering van bronmaatregelen, en verdeling van stikstofruimte.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Het uitwerken van nationale wetgeving en interprovinciale afspraken loopt vertraging op . Dit heeft te maken met het ontbreken van een duidelijk nationaal stikstofbeleid en een verlate invoering van onder andere de Aanpak Piekbelasters. Ook uitspraken van de Raad van State, waardoor extern salderen steeds lastiger is geworden, maakt de ontwikkeling van passend beleid meer complex.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Aanpak Stikstof

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

3.3.2 Nationale parken

Acties 2023

1. Wij ondersteunen de beide Overijsselse Nationale Parken in de uitvoering van hun agenda's onder het rijksprogramma Nationale Parken Nieuwe Stijl.
2. We onderzoeken wat de meest gewenste inzet van Overijssel is i.r.t. het toekomstig rijksbeleid voor de nationale parken.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Subsidieverzoeken Nationale Parken Weerribben-Wieden, Sallandse Heuvelrug en Twents Reggedal
- Statenbesluit Nationale Parken

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

3.3.3 Stimuleren natuurinclusief denken en werken

Acties 2023

1. In het kader van Natuur en welzijn bevorderen we het realiseren van meer groen en de inzet van groene activiteiten in versteende wijken in o.a. Deventer en Kampen. In 2023 voegen we twee nieuwe gemeenten toe aan deze aanpak.
2. In het kader van Natuur en wonen werken we onder andere aan community's of practice voor verschillende bouwende stakeholders. We trekken samen op met gemeenten met een grote bouwopgave en helpen hen drempels weg te nemen opdat de nieuwbouw natuurinclusief plaatsvindt.
3. Wij voeren het Plan van Aanpak Natuurlijk Kapitaal uit met onze partners. We stimuleren recreatieondernemers en ondernemers op bedrijventerreinen te ondernemen met groen. Voor agrariërs sluiten we aan bij het Agro & Food programma met natuurinclusieve voorstellen en onderzoek.
4. Wij bevorderen natuurinclusieve oplossingen in ons provinciaal beleid, zoals bij Klimaat, Woonagenda en Toekomstbestendige werklocaties.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Impuls voor Natuur
- Besluit Impuls voor Natuur

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

3.3.4 Faunabeheer

Acties 2023

1. Wij verlenen, binnen de meerjarensubsidie 2021-2024, subsidie aan de Faunabeheereenheid (FBE).
2. Wij betalen tegemoetkomingen in faunaschade conform beleidsregels.
3. Wij monitoren populaties van wilde dieren, in relatie tot het handhaven van een goede balans tussen natuurwaarden en hinder (vraatschade, ecologische schade, verkeersveiligheid).
4. Wij actualiseren indien nodig het beleid voor schade veroorzakende diersoorten, in overleg met de FBE en terreinbeherende organisaties.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Het actualiseren van het beleid voor faunabeheer stagneert. In de vergadering van de Statencommissie Landbouw en Natuur op 8 februari 2023 is besloten, het door GS voorgestelde beleidsdocument voor actualisatie van Faunabeheer, niet te agenderen voor vaststelling in PS.

In de afgelopen periode zijn zowel de natuurbeschermingswetvergunning voor ganzenbeheer in de winter als de vergunning voor ganzenbeheer in de zomer door de rechtbank vernietigd. Beheer van ganzen in de omgeving van N2000 gebieden is daarmee onmogelijk geworden. De verwachting is dat daardoor de gewasschade zal toenemen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Verwachte overschrijding faunaschade:

Zoals inhoudelijk toegelicht verwachten wij als gevolg van het ontbreken van een nieuw faunabeleid dat de schade uitkeringen verder zullen toenemen. Daarnaast is momenteel ook nog geen duidelijkheid over de vaststelling van schadedossiers 2022.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Verkenning ganzenrustgebieden in Overijssel
- Aanpak invasieve soorten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

3.3.5 Invasieve exoten

Acties 2023

1. Wij bestrijden of beheersen schadelijke plant- en diersoorten die van nature niet in Nederland voorkomen.
2. Wij verstrekken subsidie voor de bestrijding of beheersing van invasieve exoten op basis van de prioritering uit het plan van aanpak Invasieve exoten Overijssel.
3. Wij voeren onderzoek uit of monitoren exoten waar weinig over bekend is en dragen nieuwe inzichten uit voor bestrijding of beheersing.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Geen afwijking.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem

Het Rijk is primair verantwoordelijk voor het landbouwbeleid. Het Rijk zet in op een transitie naar kringlooplandbouw. Dat vraagt ingrijpende veranderingen van agrarische bedrijven, terwijl het verdienmodel onder druk staat. Wij willen deze transitie waar mogelijk faciliteren en stimuleren. Tegelijkertijd spelen in het landelijk gebied meerdere grote opgaven die elkaar onderling beïnvloeden. De transitie naar kringlooplandbouw vraagt om grote investeringen en daarmee om een perspectief voor de lange termijn en helderheid over de rol van de provincie (3.4.1.). Ondertussen zetten we onze inzet op concrete handelingsperspectieven voort: met ons Agro & Food programma stimuleren we verduurzaming door innovaties en concrete initiatieven gericht op nieuwe verdienmodellen in de Agro & Food-keten te ondersteunen (3.4.2). Door het ondersteunen van herverkavelingsprojecten (3.4.3) helpen wij de sector te optimaliseren en bevorderen we de realisatie van andere opgaven in het landelijk gebied.

Prestaties

3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw

Acties 2023

1. Wij werken met partijen de afspraken uit die voortvloeien uit het Perspectief op de landbouw dat eind 2022 wordt vastgesteld.
2. Wij werken het Nationaal Strategisch Plan (NSP) als uitwerking van het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) uit in diverse regelingen en openstellingen.
3. Wij werken diverse instrumenten uit op basis van het Perspectief op de landbouw om de omschakeling naar kringlooplandbouw te bevorderen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food

Acties 2023

1. Wij faciliteren en stimuleren agrariërs, ondernemers in de Agro & Food keten, en hun partners, bij een transitie naar kringlooplandbouw.
2. Wij zetten een voucherregeling in voor ondernemers met kennisvragen om hun innovatieve ideeën verder te brengen.
3. Wij zetten een subsidieregeling in ter bevordering van de transitie naar kringlooplandbouw bij grote groepen en het realiseren van verdienmodellen hiervoor.
4. Wij voeren met Rijk, gemeente en het waterschap het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland Twente uit, waarin Twente is aangewezen als experimenteergebied voor kringlooplandbouw.
5. Wij werken als onderdeel van het Agro&Food programma het perspectief voor de landbouw uit, om dit te concretiseren.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Agro & Food: kringlopen sluiten 2020-2023
- Statenbesluit Investeringsvoorstel Agro & Food: kringlopen sluiten 2020-2023
- Uitvoeringsprogramma Agro & Food

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

3.4.3 Landbouwstructuurversterking

Acties 2023

1. Wij voeren het lopende landinrichtingsproject Blokzijl-Vollenhove uit en ronden landinrichting Staphorst af.
2. Wij ondersteunen de lopende vrijwillige planmatige kavelruilprojecten via subsidie en Revolving Fund.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

GS Begrotingswijziging Actualiseren budget Landinrichtingsprojecten:

Voor de uitvoering van het lopende landinrichtingsproject Blokzijl-Vollenhove en de afronding van Staphorst is momenteel (nog) geen budget opgenomen in de begroting 2023. Op basis van de projectraming verwachten wij in 2023 € 1,1 miljoen nodig te hebben de uitvoering in de begroting opgenomen acties 2023. Voor deze prestatie zijn binnen de Uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel voor 2023 nog voldoende middelen beschikbaar om deze werkzaamheden te dekken.

Op basis van spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 3.4.3 een budget van € 1,1 miljoen samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve op te nemen in de begroting 2023.

GS Begrotingswijziging: POP bijdrage Staphorst:

In 2018 heeft het Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvON) aan de provincie Overijssel een aantal POP3 (plattelandsontwikkelingsprogramma) subsidies verleend voor onder andere investeringen voor biodiversiteit, natuur, landschap en hydrologische maatregelen PAS en kavelaanvaardingswerkzaamheden in een landinrichtingsproject. Deze POP3 subsidies bedragen circa € 10 miljoen en moeten op basis van het BBV (Besluit, begroting en verantwoording) verantwoord worden via een doeluitkering. In 2022 hebben wij de laatste declaratie, ad. € 70.000, ingediend voor de kavelaanvaardingswerkzaamheden in het landinrichtingsproject Staphorst, waarmee de totale toezeggen van € 1 miljoen is gerealiseerd.

Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkeringen POP3 (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 3.4.3 in 2023 te verhogen met € 70.000.

Extra kosten Landinrichtingsproject Staphorst:

Zoals bij eerdere P&C documenten (laatst bij het jaarverslag 2022) gemeld is het de verwachting dat het beschikbare budget voor het landinrichtingsproject Staphorst onvoldoende zal zijn. Er wordt momenteel een tekort voorzien van circa € 0,5 miljoen. Dit is lager dan eerder ingeschat. Wij verwijzen hiervoor naar de toelichting bij het jaarverslag 2022. De verwachte overschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere proceskosten als gevolg van vertragingen binnen het project. Ook de vele zienswijzen (132) en weerstand tegen de wettelijke verkaveling hebben bijgedragen aan de extra kosten binnen het project. Momenteel is het verwachte tekort van circa € 0,5 miljoen binnen het project niet gedekt. Als er meer duidelijkheid is over de definitieve omvang van het tekort zullen we een voorstel voorleggen om dit tekort te dekken. Mogelijk kunnen de restant middelen vanuit de Reserve afrekening ILG / pMJP, die beschikbaar zijn gesteld voor de afwikkeling van het ILG / pMJP daarvoor worden ingezet. De planning is nu gericht op het versturen van de eindafrekening in 2025.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

70

Lasten begrotingswijziging

1170

Dit is wat wij doen

3.5 Ontwikkelen: Transitie naar een toekomstbestendig landelijk gebied

In het programma Ontwikkelopgave Natura 2000 werken we aan het herstel van de biodiversiteit door de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (3.5.1). We nemen maatregelen om de natuur te behouden, herstellen en versterken. Dit is onder andere om ruimte te creëren voor economische ontwikkeling. De 24 projecten van Natura2000 worden in Overijssel uitgevoerd volgens het principe 'samen werkt beter'. Hierin zijn natuurorganisaties, landbouworganisaties, waterschappen en gemeenten verenigd. We hanteren een gebiedsgerichte aanpak die recht doet aan de verschillende belangen. Elk van de 24 Natura 2000-gebieden in Overijssel is uniek en heeft specifieke maatregelen nodig voor behoud en herstel van biodiversiteit. In het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn onderzoeken we voor elk Natura 2000-gebied welke herstelmaatregelen nodig zijn en voeren deze uit. De besteding van de aanvullende Rijksmiddelen 2021-2023 voor projecten natuurherstel uit het Programma Natuur zal via de Ontwikkelopgave N2000 verlopen.

Om de klimaatverandering tegen te gaan, moet de uitstoot van broeikasgassen in het Veenweidegebied worden teruggedrongen. Dat heeft gevolgen voor de hier gevestigde agrarische bedrijven. Voor het Veenweidegebied maken we met de huidige gebruikers een gebiedsprogramma waarin de opgaven voor dit gebied in onderlinge samenhang worden uitgewerkt (3.5.2).

Met de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) verankert het Rijk de structurele aanpak van de stikstofproblematiek. De Overijsselse aanpak geven we vorm via vijf schakels: bronmaatregelen; natuurherstel; vergunningverlening, toezicht en handhaving;

verdeling stikstofruimte en de Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof (GGA), waarin de verschillende aspecten samenkomen. Het doel van de GGA (3.5.4) is driedig: een robuustere natuur, perspectief voor maatschappelijke en economische ontwikkelingen en een toekomstbestendig Overijssel door slimme combinaties met andere opgaven. Omdat de stikstofaanpak nog volop in beweging is, hanteren we een gefaseerde adaptieve aanpak. Eind 2020 is door het ministerie LNV en de provincies een landelijke bossenstrategie opgesteld. Elke provincie werkt deze strategie uit in een provinciale bossenstrategie. In de Bossenstrategie richten we ons op biodiversiteitsdoelen én klimaatdoelen (vastlegging CO2) (3.5.5).

De Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) schrijft voor dat Gedeputeerde Staten vóór 1 juli 2023 een provinciaal gebiedsplan Wsn voorlegt aan de minister voor Natuur en Stikstof. Wij geven onze huidige stikstofaanpak vorm en inhoud aan de hand van vijf schakels namelijk: Bronmaatregelen, Natuurherstel, Vergunningverlening, toezicht en handhaving, Verdeling stikstofruimte en de Gebiedsgerichte Aanpak. In het verlengde van het op te zetten NPLG is de provincie bezig met het opstellen van een Provinciaal Programma Landelijk Gebied (3.5.6). Dit in de vorm van een gecombineerde aanpak van natuurversterking, reductie van Stikstof belasting op stikstof gevoelige natuur, Kader Richtlijn Water, en klimaat (onderdeel landbouw-landgebruik; met name Veenweide, methaan en bossenstrategie). Dit alles met als fundament het perspectief voor de landbouw en met zorg voor de sociaal-economische impact. De nu nog afzonderlijk opgepakte onderdelen GGA stikstof, als ook de veenweideproblematiek en (deels) de bossenstrategie zullen hier uiteindelijk in worden opgenomen.

Prestaties

3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland

Acties 2023

1. Wij hebben voor 19 Natura-2000 gebieden de (voor)ontwerp ruimtelijke plannen voor de externe maatregelen afgerond.
2. Wij werken voor 7 Natura-2000 gebieden aan de feitelijke uitvoering van de externe maatregelen en hebben voor 10 gebieden de externe maatregelen afgerond.
3. Wij werken in 20 Natura-2000 gebieden aan de feitelijke uitvoering van de interne maatregelen en hebben voor 15 gebieden de interne maatregelen afgerond.
4. Wij stimuleren de afronding van de verbetervoorstellen als onderdeel van het NNN. Voor de laatste 3 gebieden wordt een plan gemaakt hoe we met de knelpunten omgaan.
5. Wij zijn met alle grondeigenaren in gesprek die geraakt worden door de uitvoering van de herstelmaatregelen.
6. Wij werken aan de aanvullende natuurherstelmaatregelen die met het Rijk zijn afgesproken in het kader van het Programma Natuur.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Deze prestatie voeren wij uit via het programma Ontwikkelopgave Natura2000. Algemeen gesproken ervaart het programma, in lijn met vorige jaren, dat de voortgang lastig is door terugkerende inhoudelijke discussies en ruimtelijke procedures. In 2022 is daar ook de spanning rond het stikstof-dossier bijgekomen, inmiddels onderdeel van het Nationaal Programma Landelijk Gebied. Deze onzekerheid heeft vertragende invloed op lopende gebiedsprocessen voor de externe maatregelen en het beschikbaar krijgen van de benodigde gronden. Desondanks hebben wij verdere voortgang geboekt in de uitvoering van onze herstelmaatregelen binnen de Natura-gebieden (interne maatregelen) en de verdere

planvoorbereiding voor de externe maatregelen. Bij de externe maatregelen hebben we niet alle geplande maatregelen kunnen uitvoeren, vooral door uitspraken van de Raad van State op enkele plannen. De verwachte realisatie op de acties is als volgt:

- Eind 2023 hebben wij in 22 gebieden ontwerp en/of definitieve ruimtelijke plannen vastgesteld (actie 1).
- Voor de externe maatregelen hebben we eind 2023 de feitelijke uitvoering afgerond in 11 (deel)gebieden en loopt de fysieke uitvoering in 4 gebieden (actie 2).
- Voor de interne maatregelen zijn de inrichting- en beheermaatregelen eind 2023 afgerond in 19 gebieden. Dit betreft vooral maatregelen uit de 1e beheerplanperiode (2015-2021). De uitvoering loopt in 16 gebieden, ook hier deels inrichting- en deels beheermaatregelen, merendeels waren deze geprogrammeerd voor de periode vanaf 2022 (actie 3).
- De gesprekken met de betreffende partners hebben voorstellen opgeleverd waar bestaande hectares nieuwe natuur onder NNN gebracht kunnen worden (actie 4).
- De gesprekken met grondeigenaren worden gevoerd en leiden tot overeenkomsten (actie 5).
- De uitvoering van Programma Natuur – 1e fase loopt door tot eind 2025. In 2022 is gestart met uitvoering van een pakket aan interne maatregelen. Ook zijn enkele grondtransacties tot stand gekomen. Verder wordt in 2023 een aanvraag voor de 2e fase Programma Natuur opgesteld (actie 6).

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Financiële toelichting:

Wij verwachten dat de totale lasten voor deze prestatie in 2023 conform de begroting zullen uitvallen. Wel treedt er een verschuiving op tussen de verschillende dekkingsbronnen.

Begrotingswijziging/ onttrekking SPUK Natuur:

In 2021 zijn er via het Rijk middelen beschikbaar gekomen via het Programma Natuur. Deze middelen zijn via een specifiek uitkering aan de provincie beschikbaar gesteld. In deze Monitor is verwerkt dat een hoger deel van de bestedingen ten laste van de SPUK Natuur (€ 5 miljoen) wordt gebracht dan eerder verwacht.

Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkering SPUK Natuur (baten) en de exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.1 in 2023 te verhogen met € 5 miljoen.

Begrotingswijziging/ onttrekking doeluitkering POP3 en Life:

In 2018 heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvON) aan de provincie Overijssel een aantal POP3 (plattelandsontwikkelingsprogramma) subsidies verleend voor onder andere investeringen voor biodiversiteit, natuur, landschap en hydrologische maatregelen PAS en kavel aanvaardingswerkzaamheden in een landinrichtingsproject. In 2023 verwachten wij voor € 1,082 miljoen aan subsidies te gaan ontvangen op basis van ingediende declaraties.

In 2019 heeft de Europese Commissie een LIFE subsidieaanvraag toegekend. LIFE is een subsidiecompetitie waarbij met andere Europese natuurprojecten wordt geconcurrereerd om een subsidie binnen te krijgen. In 2023 is een nieuwe aanvraag toegekend die heeft betrekking op het natuurherstel in het gebied Aamsveen. In 2023 verwachten wij hiervoor € 0,728 te ontvangen.

Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkeringen POP3 en LIFE+ (baten) en de exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.1 in 2023 te verhogen met € 1,81 miljoen.

Begrotingswijziging bestedingsritme ten laste van de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland:

Door de dekking vanuit de SPUK Natuur zal de onttrekking aan de Uitvoeringsreserve NNN met € 5 miljoen worden teruggebracht van € 37,3 miljoen naar € 32,3 miljoen. Op basis van de spelregels voor de reserve uitvoering Natuurnetwerk Nederland verlagen wij de lasten op prestatie 3.5.1 met € 5 miljoen onder gelijktijdige verlaging van de onttrekking van de reserve uitvoering NNN.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenbesluiten over EHS/Ontwikkelopgave Natura 2000:

- Samen verder aan de slag met de EHS
- Besluit decentralisatie natuurbeleid - Natuurpact ontwikkeling en beheer van natuur in Nederland - Advies Commissie-Jansen 2 - Bestuursovereenkomst grond
- Besluit addendum kerntakenbegroting 2014
- Besluit uitvoeringsreserve EHS

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

6810

Lasten begrotingswijziging

1810

3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel

Acties 2023

1. Wij werken, samen met de andere overheden en maatschappelijke partners, aan een integraal toekomstperspectief voor het gebied. De Gebiedsagenda stikstof (GGA Stikstof) en Regionale Veenweidestrategie (Klimaatakkoord) zijn hier onderdeel van.
2. Wij herijken de opgaven en het gebiedsproces op basis van de doelen en kaders van het Nationaal Programma voor het Landelijk Gebied en de doorvertaling daarvan in het Provinciaal Programma voor het landelijk gebied.
3. Wij investeren in kennis, onderzoek en pilots voor de reductie van bodemdaling en CO2 uitstoot en maken samen met de andere overheden en maatschappelijke partners een Regionale Veenweidestrategie 2.0.
4. Wij besteden de rijksmiddelen van de specifieke uitkering Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland (IBP-VP) aan de met het rijk afgesproken projecten van onszelf en de andere gebiedspartners. Het gaat om projecten voor het tegengaan van bodemdaling, het vasthouden van CO2 en het versterken van landbouw, natuur en toerisme.
5. Wij besteden de rijksmiddelen uit de specifieke uitkering Impuls Veenweiden conform de afspraak met het rijk aan de aankoop en vernatting van landbouwgronden binnen de bestaande plannen voor de uitwerkingsgebieden N2000. Aanvullend kunnen we (op vrijwillige basis) grond of bedrijven in het veenweidegebied aankopen als hefboom voor het gebiedsproces.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Technische begrotingswijziging mbt het beschikbaar budget Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland (IBP-VP):

In de begroting 2023 (als gevolg van de doorwerking vanuit 2022) is per abuis een te hoog bedrag opgenomen vanuit de specifieke uitkering IBP-VP ten opzichte van de totaal beschikbare middelen.

Wij hebben besloten om budgettair neutraal de baten en lasten te verlagen met € 43.000.

Statenvoorstellen en -besluiten

<https://overijssel.notubiz.nl/document/11259751/1/Statenvoorstel+investeringsvoorstel+Gebiedsgerichte+aanpak+Noordwest+Overijssel> (PS 30 maart 2022) en

<https://overijssel.notubiz.nl/document/11390183/1/document> (besluit PS 30 maart 2022)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

-43

Lasten begrotingswijziging

-43

3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten

Acties 2023

1. Wij handelen de jaarbijdrage Groenfondsleningen (via het Nationaal Groenfonds en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) ten behoeve van particuliere natuurrealisatie (SKNL) administratief af.

2. Wij handelen de subsidieregeling Tender Particuliere Natuurrealisatie, gericht op het realiseren van 70 ha nieuwe natuur, administratief af.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof

Acties 2023

1. Wij stellen op basis van de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering (Wsn) het gebiedsplan Wsn op.
2. Wij geven uitvoering aan de Aanpak van de PAS-melders.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

De provincie Overijssel heeft de opdracht om vóór 1 juli 2023 een ontwerp Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) bij het Rijk in te leveren. Zoals wij in onze brief van 28 maart 2023 (kenmerk D2023-03-010243) hebben aangegeven voldoen wij met het aanbrengen van een concept PPLG Overijssel vóór 1 juli 2023 aan de wettelijk vastgelegde eis in de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) om tijdig een gebiedsplan stikstof op te leveren. Er wordt geen apart gebiedsplan Wsn opgesteld.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Tijdelijk bemestingsverbod:

In het statenvoorstel bij deze monitor stellen wij u voor om de lagere opbrengsten als gevolg van het tijdelijke bemestingsverbod op de provinciale gronden, ad. € 0,85 miljoen, ten laste te brengen van prestatie 3.5.4 (onderdeel PAS Melders) en ten gunste van prestatie 1.1.4 (grondbeleidsinstrumentarium).

Hierover ben u met brief PS Proces besluitvorming handhavingverzoeken PAS-melders van 4 april 2023 met kenmerk D2023-03-012897 geïnformeerd.

Structurele oplossing PAS-melders:

Het is een complex proces om te komen tot een structurele oplossing voor de PAS-melders. Ondanks de inspanningen die we verrichten voor de PAS-melders is er nog geen zicht op een structurele oplossing. Daarom zetten wij ook in op tijdelijke oplossingen. Dit is te lezen in de brief aan Provinciale Staten van 4 april met kenmerk D2023-03-012897. We verwachten dat de besteding dit jaar beperkt zal zijn.

Overzetten restant GGA middelen naar PPLG als gevolg van ontvangen SPUK:

In 2022 hebben wij € 0,3 miljoen besteding verantwoord onder prestatie 3.5.6 ten laste van de daar opgenomen specifieke uitkering voorbereidingskosten landelijk gebied, versnellingsvoorstellen en PAS-melders. Daardoor zijn KVO-middelen onder prestatie 3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak (GGA) niet tot besteding gekomen. Het niet bestede KVO-budget op prestatie 3.5.4 willen wij toevoegen aan prestatie 3.5.6. Dit betreft een financieel technische correctie.

Wij stellen u voor om binnen de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel een budget van € 0,3 miljoen over te hevelen van prestatie 3.5.4 naar 3.5.6. Deze overheveling is als begrotingswijziging opgenomen onder kerntaak 20.

Aframen KVO middelen GGA in begroting 2023:

Op deze prestatie is een budget beschikbaar voor de GGA. In 2023 worden de bestedingen voor de GGA verantwoord als onderdeel van het PPLG, op prestatie 356. Het budget op deze prestatie kan dan ook worden afgeraamd.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het KVO-budget voor deze prestatie en de bijbehorende onttrekking aan de reserve te verlagen met € 161.793.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof
- Statenbesluit Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof

- Investeringsvoorstel Aanpak Stikstof

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

-162

3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie

Acties 2023

1. Wij starten met de uitvoering van de realisatie van de 110 hectare zoals in 2022 is vastgesteld. We zetten de realisatie van 60 ha bos voort, die in 2021 is gestart.
2. Wij leveren de Overijsselse inbreng in de landelijke uitwerking en uitvoering van de bossenstrategie.
3. Wij vragen een nieuwe subsidie aan bij het rijk voor de realisatie van bos.
4. Wij verbinden partijen die bomen willen planten met grondeigenaren als uitvoering van het actieplan 1,1 miljoen bomen.
5. Wij bevorderen het bewustzijn onder inwoners van het belang van bomen en wij stimuleren partners en maatschappelijke initiatieven om bomen te planten, als uitvoering van het actieplan 1,1 miljoen bomen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Iedereen een Boom:

Een deel van de begrote middelen voor het actieplan 1,1 miljoen bomen is besteed, we verwachten het resterende deel in de aanloop naar en in het komende plantseizoen (nov-dec) te besteden (subsidieregeling "Iedere inwoner in het bos" voor provinciale percelen, acties met basis- en middelbare scholen en uitvoering door partners). Daarmee verwachten we het gehele resterende budget dit jaar te besteden.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel (U-KvO) hebben wij besloten om de restant beschikbare middelen, ad. € 183.000, toe te voegen aan prestatie 3.5.5 van de begroting 2023 en te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenbrief Actieplan 1,1 miljoen bomen
- Gezamenlijke bossenstrategie Rijk en provincies

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

183

3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied

Acties 2023

1. Wij geven vorm en inhoud aan het Provinciaal Programma Landelijk Gebied op basis van lopende trajecten en programma's.
2. Wij brengen in beeld wat de impact is van de maatregelen op sociaal-economische vlak.
3. Wij actualiseren, op grond van de Europese Kader Richtlijn Water, de gebiedsdossiers en het uitvoeringsprogramma drinkwaterwinningen Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Motie pilots voor langjarige steun voor KPI's op biodiversiteit:

Halverwege mei bent u per brief geïnformeerd (D2023-04-009215) over het voorstel om uitvoering te geven aan de motie pilots (22 februari 2023 aangenomen) voor langjarige steun bij het werken met KPI's op biodiversiteit. In de motie is opgenomen om, naast de beschikbare specifieke uitkering (SPUK) van € 100.000, vanuit de algemene middelen € 400.000 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de motie. Met het beschikbaar stellen van de middelen maakt u het mogelijk om in elk GGA-gebied over een periode van drie jaar met een groep van ongeveer 10 agrarische bedrijven de KPI-aanpak te testen in de praktijk. Wij stellen u voor om vanuit de algemene middelen € 400.000 te storten in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan prestatie 3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied. Tevens stellen wij voor om de € 400.000 op te nemen in de begroting 2023 en dit bedrag te onttrekken uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.

Begrotingswijziging/ onttrekking Specifieke uitkering (SPUK) voorbereidingskosten:

In 2022 en 2023 is er € 2,4 miljoen beschikbaar gesteld voor de voorbereidingskosten landelijk gebied, versnellingsvoorstellen en PAS-melders in de vorm van een specifieke uitkering. Via een artikel 2 onderzoek wordt er door het Rijk onderzocht of deze middelen voldoende zijn. In deze Monitor is verwerkt dat het nog beschikbare deel van € 1,3 miljoen voor de gemaakte voorbereidingskosten ten laste van deze SPUK wordt gebracht. Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de SPUK-vorbereidingskosten (baten) en de exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.6 in 2023 te verhogen met € 1,3 miljoen.

Terugstorten voorfinanciering naar de Algemene Risicoreserve als gevolg van de ontvangen Specifieke uitkering:

Zoals hierboven is aangegeven hebben wij een specifieke uitkering (SPUK) van € 2,4 miljoen ontvangen voor de voorbereidingskosten landelijk gebied, versnellingsvoorstellen en PAS-melders. Hiervan zetten wij € 2,2 miljoen in voor het PPLG. Vooruitlopend op de ontvangst van de SPUK heeft u een voorfinancieringsbudget voor het PPLG beschikbaar gesteld dat wij

nu weer kunnen laten vrijvallen richting de Algemene risicoreserve. Dit hebben wij ook bij het jaarverslag 2022 ook aangekondigd. Ons voorstel is om € 2,2 miljoen terug te storten in de algemene risico reserve.

Wij stellen u voor om van uit de beschikbare KvO middelen die toegevoegd zijn aan prestatie 3.5.6 een bedrag van € 2,2 miljoen terug te storten naar de Algemene Risicoreserve.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm Ten Bolscher

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

2. PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

1300

Lasten begrotingswijziging

-500

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
Lasten						
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit						
3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap	487	0	487	212	275	0
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	2.568	347	2.915	855	2.060	0
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	304	225	529	205	324	0
3.1.4 Beheer natuurterreinen	21.617	2.388	24.005	16.974	7.031	0
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	4.047	380	4.427	103	4.324	-375
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	2.408	560	2.968	564	2.404	0
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	946	0	946	758	188	0
Totaal 3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	32.378	3.900	36.277	19.671	16.606	-375
3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur						
3.2.1 Beheer landschap	1.957	1.825	3.782	621	3.161	0
3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	1.314	166	1.480	522	958	0
Totaal 3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur	3.271	1.991	5.262	1.143	4.119	0

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van natuur en economie						
3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstof	1.451	-286	1.165	1.442	-277	0
3.3.2 Nationale parken	150	15	165	165	0	0
3.3.3 Stimuleren natuurinclusief denken en werken	300	0	300	-91	392	0
3.3.4 Faunabeheer	2.504	524	3.028	2.844	184	0
3.3.5 Invasieve exoten	315	162	477	154	323	0
Totaal 3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van natuur en economie	4.721	414	5.135	4.514	621	0
3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem						
3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	208	0	208	52	156	0
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	2.798	134	2.933	1.730	1.203	0
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	0	0	0	1.744	-1.744	1.170
Totaal 3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	3.007	134	3.141	3.526	-385	1.170
3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, Bossenstrategie						
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	52.173	267	52.440	32.889	19.551	1.810
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	3.700	5.500	9.200	3.594	5.606	-43
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	5.313	400	5.713	5.943	-230	0
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	9.767	15.278	25.045	958	24.087	-162
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	538	3.906	4.445	154	4.291	183
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	0	10.000	10.000	928	9.072	-500
Totaal 3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, Bossenstrategie	71.491	35.351	106.842	44.466	62.377	1.288
3.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	13.877	1.373	15.250	0	15.250	0
Totaal Lasten	128.744	43.163	171.907	73.320	98.587	2.083
Baten						
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit						
3.1.2 Vergunningverlening,	807	120	927	99	827	0

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
toezicht en handhaving natuur en landschap						
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	0	0	0	35	-35	0
Totaal 3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	807	120	927	134	792	0
3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem						
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	798	26	825	817	7	0
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	0	0	0	94	-94	70
Totaal 3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	798	26	825	911	-86	70
3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, Bossenstrategie						
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	14.862	267	15.129	681	14.447	6.810
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	3.700	4.800	8.500	3.543	4.957	-43
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	0	0	0	0	0	0
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	538	3.906	4.445	0	4.445	0
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	0	0	0	0	0	1.300
Totaal 3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, Bossenstrategie	19.100	8.973	28.073	4.225	23.849	8.067
Totaal Baten	20.706	9.119	29.825	5.270	24.555	8.137
Saldo baten en lasten	-108.039	-34.044	-142.083	-68.050	-74.033	6.054

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	Toelichting financieel	PS/GS	Voorgestelde Baten	Lasten	Saldo
		Begrotingswijziging	begrotingswijziging		
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	Overheveling budget agrarische natuurbeheer naar de reserve Europese Programma's: Voor de uitvoering van het Programma Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) – Nationaal Strategisch Plan (NSP) zullen in de periode 2023-2027 veel projecten worden uitgevoerd die met Europese middelen zullen worden ge(co)financierd. Voor het afdekken van risico's (bij definitieve vaststelling van Europese (co)financiering) is het nodig om de reservering beschikbaar te hebben	PS begrotingswijziging	375	0	-375 375

binnen de reserve Europese Programma's.

De werkwijze om aanspraak te maken op deze reservering werkt als volgt. Als de aanvrager in de verantwoording van zijn project een fout maakt of incompleet is, dan draagt de aanvrager daarvoor zelf het risico (hij krijgt minder of geen subsidie). Dit geldt voor fouten of bijstellingen die door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in de eerste controle worden vastgesteld, maar ook voor fouten die na vaststelling van het project door de Audit dienst van het Rijk of de Europese Commissie worden geconstateerd. Er kunnen echter ook fouten worden geconstateerd waar de aanvrager geen schuld aan heeft. Dat kunnen fouten zijn in het ICT systeem, of in de gehanteerde controle systematiek waarbij aanvrager niets te verwijten valt. Wanneer voor dergelijke fouten terugbetalingen van subsidie moeten plaatsvinden of boetes worden opgelegd, dan worden deze betaald vanuit een risicofonds (ook wel apurement genoemd).

Onder het GLB-NSP 2023-2027 zijn afspraken gemaakt voor het vullen van dit risicofonds. Het rijk beheert het fonds en bijdragen worden gedaan door het rijk zelf en alle provincies volgens een vooraf vastgestelde verdeelsleutel die is gekoppeld aan de verdeling van de Europese middelen per provincie en rijk. Een deel van de Overijsselse bijdrage wordt jaarlijks overgemaakt aan het risicofonds (voor alle provincies samen € 1 miljoen per jaar, de Overijsselse bijdrage is begroot binnen het budget voor Europese Programma's). De rest van de Overijsselse bijdrage wordt gereserveerd in de risicoreserve van de begroting voor Europese Programma's 2021-2027. Momenteel is de reservering binnen de reserve Europese Programma's onvoldoende. Om het risico als bij de uitvoering van het programma betrokken beleidsonderdelen gezamenlijk te dragen vanuit de Europese Programma's is het voorstel om deze aanvullende reservering te dekken uit prestatie 3.1.5 agrarisch natuurbeheer.

Wij stellen u voor om vanuit prestatie 3.1.5 agrarisch natuurbeheer € 375.000 over te hevelen naar de reserve Europese Programma's en daar toe te voegen aan de risicoreservering.

3.4.3

Actualiseren budget

GS

-1100 70 1170 -1100

Landbouwstructuurversterking	<p>Landinrichtingsprojecten: Voor de uitvoering van het lopende landinrichtingsproject Blokzijl-Vollenhove en de afronding van Staphorst is momenteel (nog) geen budget opgenomen in de begroting 2023. Op basis van de projectraming verwachten wij in 2023 € 1,1 miljoen nodig te hebben de uitvoering in de begroting opgenomen acties 2023. Voor deze prestatie zijn binnen de Uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel voor 2023 nog voldoende middelen beschikbaar om deze werkzaamheden te dekken.</p> <p>Op basis van spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 3.4.3 een budget van € 1,1 miljoen samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve op te nemen in de begroting 2023.</p> <p>POP bijdrage Staphorst: In 2018 heeft het Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvON) aan de provincie Overijssel een aantal POP3 (plattelandsontwikkelingsprogramma) subsidies verleend voor onder andere investeringen voor biodiversiteit, natuur, landschap en hydrologische maatregelen PAS en kavelaanvaardingswerkzaamheden in een landinrichtingsproject. Deze POP3 subsidies bedragen circa € 10 miljoen en moeten op basis van het BBV (Besluit, begroting en verantwoording) verantwoord worden via een doeluitkering. In 2022 hebben wij de laatste declaratie, ad. € 70.000, ingediend voor de kavelaanvaardingswerkzaamheden in het landinrichtingsproject Staphorst, waarmee de totale toezeggen van € 1 miljoen is gerealiseerd.</p> <p>Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkeringen POP3 (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 3.4.3 in 2023 te verhogen met € 70.000.</p> <p>Extra kosten Landinrichtingsproject Staphorst: Zoals bij eerdere P&C documenten (laatst bij het jaarverslag 2022) gemeld is het de verwachting dat het beschikbare budget voor het landinrichtingsproject Staphorst onvoldoende zal zijn. Er wordt momenteel een tekort voorzien van circa € 0,5 miljoen. Dit is lager dan eerder ingeschat. Wij verwijzen hiervoor naar de toelichting bij het jaarverslag 2022. De verwachte overschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere</p>	Begrotingswijziging
------------------------------	---	---------------------

proceskosten als gevolg van vertragingen binnen het project. Ook de vele zienswijzen (132) en weerstand tegen de wettelijke verkaveling hebben bijgedragen aan de extra kosten binnen het project. Momenteel is het verwachte tekort van circa € 0,5 miljoen binnen het project niet gedekt. Als er meer duidelijkheid is over de definitieve omvang van het tekort zullen we een voorstel voorleggen om dit tekort te dekken. Mogelijk kunnen de restant middelen vanuit de Reserve afrekening ILG / pMJP, die beschikbaar zijn gesteld voor de afwikkeling van het ILG / pMJP daarvoor worden ingezet. De planning is nu gericht op het versturen van de eindafrekening in 2025.

3.5.1 Realisatie
Natuurnetwerk Nederland

Onttrekking SPUK Natuur:
In 2021 zijn er via het Rijk middelen beschikbaar gekomen via het Programma Natuur. Deze middelen zijn via een specifiek uitkering aan de provincie beschikbaar gesteld. In deze Monitor is verwerkt dat een hoger deel van de bestedingen ten laste van de SPUK Natuur (€ 5 miljoen) wordt gebracht dan eerder verwacht.

GS
Begrotingswijziging

5000 6810 1810 5000

Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkering SPUK Natuur (baten) en de exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.1 in 2023 te verhogen met € 5 miljoen.

Onttrekking doeluitkering POP3 en Life:
In 2018 heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvON) aan de provincie Overijssel een aantal POP3 (plattelandsontwikkelingsprogramma) subsidies verleend voor onder andere investeringen voor biodiversiteit, natuur, landschap en hydrologische maatregelen PAS en kavel aanvaardingswerkzaamheden in een landinrichtingsproject. In 2023 verwachten wij voor € 1,082 miljoen aan subsidies te gaan ontvangen op basis van ingediende declaraties. In 2019 heeft de Europese Commissie een LIFE subsidieaanvraag toegekend. LIFE is een subsidiecompetitie waarbij met andere Europese natuurprojecten wordt geconcurrereerd om een subsidie binnen te krijgen. In 2023 is een nieuwe aanvraag toegekend die heeft betrekking op het natuurherstel in het gebied Aamsveen. In 2023 verwachten wij hiervoor € 0,728 te ontvangen.

Wij hebben besloten om, budgettair

	<p>neutraal, de onttrekking uit de doeluitkeringen POP3 en LIFE+ (baten) en de exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.1 in 2023 te verhogen met € 1,81 miljoen.</p> <p>Bestedingsritme ten laste van de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland: Door de dekking vanuit de SPUK Natuur zal de onttrekking aan de Uitvoeringsreserve NNN met € 5 miljoen worden teruggebracht van € 37,3 miljoen naar € 32,3 miljoen.</p> <p>Op basis van de spelregels voor de reserve uitvoering Natuurnetwerk Nederland verlagen wij de lasten op prestatie 3.5.1 met € 5 miljoen onder gelijktijdige verlaging van de onttrekking van de reserve uitvoering NNN.</p>					
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	<p>Technische begrotingswijziging mbt het beschikbaar budget Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland (IBP-VP): In de begroting 2023 (als gevolg van de doorwerking vanuit 2022) is per abuis een te hoog bedrag opgenomen vanuit de specifieke uitkering IBP-VP ten opzichte van de totaal beschikbare middelen.</p> <p>Wij hebben besloten om budgettair neutraal de baten en lasten te verlagen met € 43.000.</p>	GS Begrotingswijziging	0	-43	-43	0
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	<p>Overzetten restant GGA middelen naar PPLG als gevolg van ontvangen SPUK: In 2022 hebben wij € 0,3 miljoen besteding verantwoord onder prestatie 3.5.6 ten laste van de daar opgenomen specifieke uitkering voorbereidingskosten landelijk gebied, versnellingsvoorstellen en PAS-melders. Daardoor zijn KVO-middelen onder prestatie 3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak (GGA) niet tot besteding gekomen. Het niet bestede KVO-budget op prestatie 3.5.4 willen wij toevoegen aan prestatie 3.5.6. Dit betreft een financieel technische correctie.</p> <p>Wij stellen u voor om binnen de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel een budget van € 0,3 miljoen over te hevelen van prestatie 3.5.4 naar 3.5.6. Deze overheveling is als begrotingswijziging opgenomen onder kerntaak 20.</p> <p>Aframen KvO middelen GGA in begroting 2023: Op deze prestatie is een budget beschikbaar voor de GGA. In 2023 worden de bestedingen</p>	GS Begrotingswijziging	162	0	-162	162

	voor de GGA verantwoord als onderdeel van het PPLG, op prestatie 356. Het budget op deze prestatie kan dan ook worden afgeraamd.					
	Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het KVO-budget voor deze prestatie en de bijbehorende onttrekking aan de reserve te verlagen met € 161.793.					
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	Iedereen een Boom: Een deel van de begrote middelen voor het actieplan 1,1miljoen bomen is besteed, we verwachten het resterende deel in de aanloop naar en in het komende plantseizoen (nov-dec) te besteden (subsidieregeling "Iedere inwoner in het bos" voor provinciale percelen, acties met basis- en middelbare scholen en uitvoering door partners). Daarmee verwachten we het gehele resterende budget dit jaar te besteden.	GS Begrotingswijziging	-183	0	183	-183
	Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel (U-KvO) hebben wij besloten om de restant beschikbare middelen, ad. € 183.000, toe te voegen aan prestatie 3.5.5 van de begroting 2023 en te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.					
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	onttrekking Specifieke uitkering (SPUK) voorbereidingskosten: In 2022 en 2023 is er € 2,4 miljoen beschikbaar gesteld voor de voorbereidingskosten landelijk gebied, versnellingsvoorstellen en PAS-melders in de vorm van een specifieke uitkering. Via een artikel 2 onderzoek wordt er door het Rijk onderzocht of deze middelen voldoende zijn. In deze Monitor is verwerkt dat het nog beschikbare deel van € 1,3 miljoen voor de gemaakte voorbereidingskosten ten laste van deze SPUK wordt gebracht.	GS Begrotingswijziging	0	1300	1300	0
	Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de SPUK-voorbereidingskosten (baten) en de exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.6 in 2023 te verhogen met € 1,3 miljoen.					
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	Motie pilots voor langjarige steun voor KPI's op biodiversiteit: Halverwege mei bent u per brief geïnformeerd (D2023-04-009215) over het voorstel om uitvoering te geven aan de motie pilots (22 februari 2023 aangenomen) voor langjarige steun bij het werken met KPI's op biodiversiteit. In de motie is	PS Begrotingswijziging	1800	0	-1800	1800

opgenomen om, naast de beschikbare specifieke uitkering (SPUK) van € 100.000, vanuit de algemene middelen € 400.000 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de motie. Met het beschikbaar stellen van de middelen maakt u het mogelijk om in elk GGA-gebied over een periode van drie jaar met een groep van ongeveer 10 agrarische bedrijven de KPI-aanpak te testen in de praktijk.

Wij stellen u voor om vanuit de algemene middelen € 400.000 te storten in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan prestatie 3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied. Tevens stellen wij voor om de € 400.000 op te nemen in de begroting 2023 en dit bedrag te onttrekken uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.

Terugstorten voorfinanciering naar de Algemene Risicoreserve als gevolg van de ontvangen Specifieke uitkering:

Zoals hierboven is aangegeven hebben wij een specifieke uitkering (SPUK) van € 2,4 miljoen ontvangen voor de voorbereidingskosten landelijk gebied, versnellingsvoorstellen en PAS-melders. Hiervan zetten wij € 2,2 miljoen in voor het PPLG. Vooruitlopend op de ontvangst van de SPUK heeft u een voorfinancieringsbudget voor het PPLG beschikbaar gesteld dat wij nu weer kunnen laten vrijvallen richting de Algemene risicoreserve. Dit hebben wij ook bij het jaarverslag 2022 ook aangekondigd. Ons voorstel is om € 2,2 miljoen terug te storten in de algemene risico reserve.

Wij stellen u voor om van uit de beschikbare KvO middelen die toegevoegd zijn aan prestatie 3.5.6 een bedrag van € 2,2 miljoen terug te storten naar de Algemene Risicoreserve.

Totaal

6054 8137 2083 6054

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting	Wijziging niet meenemen
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	-400	0	400	-400	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Vanwege het bevroren van een deel van de werkvoorraad (zie inhoudelijke toelichting) is het beschikbaar gestelde budget voor uitvoering VTH-taken stikstof voor een deel niet benut. Daarnaast is het budget voor de PAS-	PS begrotingswijziging

3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	0	120	120	0 GS 101 Jaarstukken 2022	<p>meldingen (€ 0,12 miljoen opgenomen n.a.v. belastingverordening 2022) nog niet ingezet in afwachting van besluitvorming. Tot slot wordt voor het bij de begroting 2022 aanvullend toegekende bedrag voor handhaving buitengebied (€ 0,4 miljoen) de plannen in 2023 opgesteld, waardoor er nog geen bestedingen zijn gedaan op dit budget.</p> <p>Door bovenstaande ontwikkelingen ontstaat er een onderbesteding, waardoor deze prestatie nu oranje kleurt.</p> <p>Wij stellen u voor om de lasten van € 0,4 miljoen (handhaving buitengebied) middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 3.1.2 (Uitvoeren vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap) van de begroting 2023.</p>	GS begrotingswijziging
					<p>Vanwege het bevriezen van een deel van de werkvoorraad (zie inhoudelijke toelichting) is het beschikbaar gestelde budget voor uitvoering VTH-taken stikstof voor een deel niet benut. Daarnaast is het budget voor de PAS-meldingen (€ 0,12 miljoen opgenomen n.a.v. belastingverordening 2022) nog niet ingezet in afwachting van besluitvorming. Tot slot wordt voor het bij de begroting 2022 aanvullend toegekende bedrag voor handhaving buitengebied (€ 0,4 miljoen) de plannen in 2023 opgesteld, waardoor er nog geen bestedingen zijn gedaan op dit budget.</p> <p>Door bovenstaande ontwikkelingen ontstaat er een onderbesteding, waardoor deze prestatie nu oranje kleurt.</p> <p>Het budget voor VTH-stikstof blijft beschikbaar in de reserve. Voor de PAS-meldingen hebben wij besloten om deze budgetneutraal door te schuiven naar 2023. Voor het budget handhaving buitengebied stellen wij u voor om het resultaat door te</p>	

						schuiven naar 2023.	
						Wij hebben besloten om de baten en lasten voor een bedrag van € 0,12 miljoen (PAS-meldingen) budget neutraal door te schuiven naar 2023 op prestatie 3.1.2.	
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	173	0	-173	173	Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Adm. begrotingswijziging
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	-225	0	225	-225	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Opstellen en actualiseren beheerplannen N2000: Zoals bij de 2e monitor 2022 reeds gemeld blijven de bestedingen achter bij de begroting 2022. Belangrijkste reden voor de vertraging is dat begin 2022 duidelijk werd dat wij per Natura 2000-gebied Natuurdoelanalyses moesten opstellen (vanuit het landelijke Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering). Deze natuurdoelanalyses stellen wij op met eigen inzet, waardoor er relatief weinig programmakosten zijn gerealiseerd. Maar ook problemen om personeel aan te nemen hebben geleid tot vertraging. Inmiddels is een plan van aanpak gereed voor het herzien van de beheerplannen. Op basis van dit plan van aanpak is eind 2022 / begin 2023 gestart met de herziening van beheerplannen. Het bijbehorende budget dat samenhangt met het herzien van de beheerplannen zal daarom voor het grootste deel doorschuiven naar 2023 en 2024. Bij de 2e monitor 2022 hebben wij de incidentele middelen reeds doorgeschoven naar 2024. Voor het structurele budget leggen wij bij het jaarverslag een voorstel voor resultaatbestemming voor, waarbij voorstellen om een bedrag van € 225.000 door te schuiven naar 2023.	PS begrotingswijziging
						Wij stellen u voor om het restant budget van € 225.000 onder prestatie 3.1.3 (Opstellen en actualiseren beheerplannen N2000) door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.1.3.	
3.1.4 Beheer natuurterreinen	-2388	0	2388	-2388	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging

3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	-30	0	30	-30 PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	<p>Restant transitiekosten budget GLB: Voor de transitie van Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) is bij de Perspectiefnota 2021 € 800.000 beschikbaar gesteld. Het grootste deel van deze transitiemiddelen is ingezet vanwege het (deels) wegvallen van Europese cofinanciering op agrarisch natuurbeheer. Voor de toekomst is het nodig om het restantbudget, ad. € 30.000, beschikbaar te houden voor deze transitie vanwege de verder invoering van het nieuwe GLB en de financiële afspraken met het rijk die nog verder moeten worden uitgekristaliseerd.</p> <p>Wij stellen u voor om het restant transitiebudget € 30.000 onder prestatie 3.1.5 (Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied) door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.1.5.</p>	PS begrotingswijziging
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	-350	0	350	-350 GS 101 Jaarstukken 2022	<p>Maatwerk inrichting Boerenland en Weidevogels: Naar aanleiding van de behandeling van de begroting 2022 is een aanvullende ambitie (PS/2021/1104511) opgenomen in de begroting 2022 voor Groen Blauwe Dooradering. Deel van deze ambitie, ad. € 350.000, heeft betrekking op maatwerk voor inrichting ten behoeve van het boerenland en weidevogels (waaronder de grutto). Zoals inhoudelijk toegelicht is de uitvoering van deze motie vertraagd als gevolg van de langere doorlooptijd voor het realiseren van het aanvalsplan Grutto en de onzekerheden over de maatregelen vanuit het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). De voorbereiding zijn inmiddels gestart en wij verwachten dat ook de uitvoering zal starten in 2023. Daarom hebben wij besloten om de beschikbare middelen door te schuiven naar 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 350.000 door te schuiven naar de begroting 2023 en toe te voegen aan prestatie</p>	GS begrotingswijziging

3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	-560	0	560	-560	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	3.1.5. Decentralisatie uitkering natuurinclusief na-isoleren: Bij de Perspectiefnota 2023 is voor het jaar 2023 € 1,25 miljoen beschikbaar gesteld voor de subsidieregeling soortenmanagementplannen (SMP) die begin 2023 is opengesteld. Aanvullende daarop heeft het Rijk via de decembercirculaire een decentralisatie-uitkering beschikbaar gesteld voor natuurinclusief na-isoleren van € 560.361. Tijdens de voorbereiding van de subsidieregeling bleek dat de interesse van gemeenten groter was dan verwacht. Om alle Overijsselse gemeenten de gewenste ondersteuning te kunnen bieden via de subsidieregeling stellen wij u voor om de ontvangen rijksmiddelen aanvullend in te zetten voor deze subsidieregeling en andere kosten rondom het (pre-) SMP-beleid.	PS begrotingswijziging
3.2.1 Beheer landschap	-500	0	500	-500	PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche	Onder kerntaak 20 is de resultaatbestemming opgenomen om het beschikbaar gestelde rijksbudget van € 560.000 toe te voegen aan KVO-middelen voor deze prestatie en gelijktijdig toe te voegen aan de begroting 2023 onder prestatie 3.1.6.	PS begrotingswijziging
3.2.1 Beheer landschap	-75	0	75	-75	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Deze wijziging heeft betrekking op PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche UBS regeling 4.10 en 4.11: Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van (een deel van) de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2022. In december 2022 zijn een aantal aanvragen met een omvang van € 75.569 ontvangen die volledig passen binnen het gepubliceerde plafond van 2022. Deze aanvragen kunnen gedekt worden uit het restant budget 2022 onder prestatie 3.2.1 Beheer Landschap.	PS begrotingswijziging
						Voor deze regeling is in het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel van € 75.000 opgenomen om	

						toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 3.2.1 (Beheer Landschap) van de begroting 2023.	
3.2.1 Beheer landschap	-500	0	500	-500	GS 101 Jaarstukken 2022	Streekeigen landschapsbeheer: Zoals bij de 2e monitor reeds toegelicht is er behoefte gebleken aan maatwerkregelingen voor landschapsbeheer die passen bij de ambities en mogelijkheden van de initiatieven. Daarom is eind 2021 een nieuwe regeling vastgesteld voor kleinschalig streekeigen landschapsbeheer (kenmerk 2021/0239135). Deze regeling is aanvullend op de regeling voor het opstellen en uitvoeren van bidbooks. Sindsdien hebben wij meer projecten kunnen ondersteunen. Desondanks blijft de financiële realisatie op landschapsbeheer achter bij de actuele begroting 2022. Het effect van de aanvullende regeling voor kleinschalige initiatieven is momenteel nog beperkt, waardoor wij hebben besloten om het niet bestede deel van de coalitieakkoord middelen, ad. € 500.000, door te schuiven naar 2023.	GS begrotingswijziging
						Op basis van de spelregels van de Reserve Kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 3.2.1 besloten om € 500.000 door te schuiven naar de begroting 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.2.1 (Beheer Landschap).	
3.2.1 Beheer landschap	-750	0	750	-750	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	-166	0	166	-166	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	UBS regeling 4.2: Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van (een deel van) de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2022. In december 2022 zijn totaal 3 aanvragen met een omvang van € 165.524 ontvangen die volledig passen binnen het gepubliceerde plafond van 2022. Deze aanvragen kunnen gedekt worden uit het restant budget 2022 onder prestatie 3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen.	PS begrotingswijziging
						Voor deze regeling is in het gebundelde	

						resultaatbestemmingsvoorstel € 166.000 opgenomen om toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 3.2.2 (Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen) van de begroting 2023.	
3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstof	286	0	-286	286	Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Adm. begrotingswijziging
3.3.2 Nationale parken	-15	0	15	-15	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
3.3.4 Faunabeheer	-425	0	425	-425	PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche	Deze wijziging heeft betrekking op PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche	PS begrotingswijziging
3.3.4 Faunabeheer	-99	0	99	-99	GS 101 Jaarstukken 2022	Reservering bestedingen faunaschade op basis van beschikbaar budget: In de provinciale omgevingsverordening en beleidsregels voor faunaschade staan de uitgangspunten voor het toewijzen van tegemoetkomingen in geleden schade. Op dit moment is het beleid om alle schade te vergoeden, waardoor de kosten steeds verder oplopen. In 2022 is het faunabeleid herijkt. We hebben aandacht voor onderzoek, preventie en extra maatregelen om verdere stijging van de schadecosten te voorkomen. Op de langere termijn moet dat leiden tot lagere kosten. Bij de Perspectiefnota 2023 (PS/2022/1104254) hebben wij daarom voor 2022 € 0,525 miljoen toegevoegd aan de begroting 2022.	GS begrotingswijziging
						Omdat eind 2022 nog circa 25% van de shadedossiers in behandeling zijn (BIJ12) hebben wij het restant budget van € 0,5 miljoen opgenomen als nog te betalen kosten in 2022. De verwachting is dat medio april 2023 alle schade dossier zullen zijn afgehandeld. Mocht de reservering 2022 van een € 0,5 miljoen niet voldoende zijn dan zullen wij u daarover bij 1e monitor 2023 informeren.	
						Actualisatie faunabeleid: In 2022 hebben wij verder gewerkt aan het actualiseren van het faunabeleid. Hiervoor is budget beschikbaar gesteld	

						<p>waarvan nog € 98.500 beschikbaar is. Het laatste deel van de werkzaamheden zal worden afgerond in 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het restantbudget van € 98.500 door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.3.4 Faunabeheer in 2023.</p>	
3.3.5 Invasieve exoten	-162	0	162	-162	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	<p>In behandeling zijnde subsidieaanvragen (Regeling 4.17 Aanpak van Invasieve Exoten 2.0):</p> <p>Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2022. De subsidieregeling 4.17 Aanpak van Invasieve Exoten 2.0 wordt verantwoord onder deze prestatie.</p> <p>Voor deze regeling is in de gebundelde resultaatbestemming het voorstel opgenomen om € 73.000 toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 3.3.5 (Invasieve exoten) van de begroting 2023.</p> <p>Restant middelen invasieve exoten:</p> <p>De aandacht voor invasieve exoten neemt toe. In 2022 informeren we gemeenten met factsheets over invasieve exoten en het belang van vroegtijdig ingrijpen. Ook inventariseren we het voorkomen en verspreiding van invasieve exoten om onze aanpak te kunnen optimaliseren. De subsidieregeling Aanpak invasieve exoten hebben we verruimd waardoor ook particulieren aanvragen kunnen indienen. Hierdoor verwachten we een toename in het aantal aanvragen voor de bestrijding van invasieve exoten. De restant middelen die in 2022 niet zijn besteed kunnen hiervoor worden ingezet.</p> <p>Wij stellen u, aanvullen op de gebundelde resultaatstemmingsvoorstel, het voorstel om de restant middelen, ad. € 89.000, toe te voegen aan de jaarschijf</p>	PS begrotingswijziging

3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	-108	278	386	-108	GS 101 Jaarstukken 2022	<p>2023 van prestatie 3.3.5 van de begroting 2023.</p> <p>Subsidieregeling UBS 6.2 Agro & Food ondersteuning business case (oud): In 2020 is een beschikking afgegeven die in fases uitgekeerd wordt op basis van go/no go momenten. Het laatste go/no go moment is verschoven naar 2023, waardoor we ook dit budget doorschuiven naar 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 3.4.2 van de begroting 2023.</p> <p>LNV L7 Specifieke uitkering (SPUK) IBP Twente: In 2020 is een bedrag ontvangen van het Rijk ad € 1,9 miljoen. In 2021 is door de Provincie een beschikking afgegeven van € 1,5 miljoen. In 2022 is het laatste deel van € 0,4 miljoen beschikbaar. De lasten zijn verdeeld over 3 jaar conform de uitgavenplanning. € 0,4 miljoen heeft betrekking op 2021, € 0,7 miljoen heeft betrekking op 2022 en 0,8 miljoen zal in 2023 worden ingezet. Omdat de werkelijke lasten anders verdeeld zijn dan in de oorspronkelijke beschikking was aangegeven schuiven wij de overgebleven middelen uit 2022 door naar 2023.</p> <p>Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 3.4.2 op de jaarschijf 2023 te verhogen met € 0,28 miljoen en dit bedrag gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK.</p>	GS begrotingswijziging
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	0	-252	-252	0	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
3.5.1 Realisatie Natuur netwerk Nederland	0	30	30	0	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
3.5.1 Realisatie Natuur netwerk Nederland	0	237	237	0	Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Adm. begrotingswijziging
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	0	3800	3800	0	GS 101 Jaarstukken 2022	SPUK Impulsgelden Veenweide: Vanuit de impulsgelden Veenweide is in de begroting	GS begrotingswijziging

						2022 totaal € 5,5 miljoen opgenomen. In 2022 hebben wij hiervan € 3,2 miljoen gerealiseerd. De lagere realisatie wordt veroorzaakt doordat de aktepassering van één transactie is doorgeschoven naar 2023.	
						Wij hebben besloten om de niet bestede lasten, ad. € 2,3 miljoen en de daarbij behorende onttrekking (baten) uit de doeluitkering Impulsgelden Veenweide (budgettair neutraal) door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.5.2.	
						SPUK Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland (IBP-VP) Veenweide: Bij de 2e monitor hebben wij op basis van verwacht besteding ritme voor de specifieke uitkering IBP-VP de begroting verlaagd van € 2,5 miljoen naar € 1,5 miljoen . Eind 2022 is ook de € 1,5 miljoen nog niet besteed, daarom hebben wij besloten om het budget van € 1,5 miljoen door te schuiven naar 2023.	
						Wij hebben besloten om het niet bestede budget van € 1,5 miljoen en de daarbij behorende onttrekking uit de doeluitkering IBP-VP Veenweide door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.5.2.	
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	-700	1000	1700	-700	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP- projecten	-400	0	400	-400	GS 101 Jaarstukken 2022	Particulier natuurontwikkeling en Tender particuliere natuurrealisatie: Bij de 1e Monitor 2016 is door PS besloten om € 6 miljoen van de middelen voor particuliere natuurontwikkeling in te zetten voor de Tender nieuwe particuliere natuuraanleg en beheer. In de begroting 2022 is hiervoor € 750.000 opgenomen. Van de ingediende aanvragen (waaronder ook uitfinanciering van eerder toegekende aanvragen) is in 2022 € 350.000 gerealiseerd; het restant van het budget van € 400.000 schuift door naar 2023.	GS begrotingswijziging
						Op basis van de spelregels	

						van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 3.5.3 het restant budget van € 400.000, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven naar 2023.	
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	300	0	-300	300	PS 002 PPLG	Deze wijziging heeft betrekking op PS 002 PPLG	PS begrotingswijziging
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	-14985	0	14985	-14985	PS 005 Jaarstukken 14985 2022	PAS melders: Via het Statenvoorstel 2022/1104105 Werken aan een oplossing voor de PAS-melders heeft u besloten om bij de 1e monitor 2022(2022/1103254) maximaal € 25 miljoen als voorfinanciering beschikbaar te stellen voor subsidiëring van technische maatregelen en het opkopen van stikstofrechten die benodigd zijn voor de legalisatie van PAS-melders. Via de 1e monitor is uit de Algemene Risicoreserve € 15 miljoen toe gevoegd aan 2022 en € 10 miljoen aan 2023. Conform het Statenvoorstel zijn wij na de zomer gestart met het uitwerken van een eigen regeling voor het uit de markt halen van stikstofrechten. Dit is een complex traject, waardoor het niet gelukt is om een eigen regeling in 2022 operationeel te krijgen. De bestedingen hebben betrekking op het deels overnemen van schadevorderingen op het Rijk. Er is slecht € 15.000 van het voorfinancieringsbudget, ad. € 15 miljoen, besteed in 2022. Van het rijk hebben wij nog geen definitieve duidelijkheid ontvangen over rijks financiering ontvangen. Bij het jaarverslag 2022 leggen we u een voorstel voor resultaatbestemming neer voor de restant middelen 2022. Wij stellen u voor om het restant budget van € 14,985 miljoen onder prestatie 3.5.4 door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.5.4.	PS begrotingswijziging
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	-360	0	360	-360	GS 101 Jaarstukken 2022	Proceskosten opkoopregeling Veehouderij: Als provincie voeren wij de rijksregeling provinciale aankoop veehouderij	GS begrotingswijziging

						<p>bedrijven nabij natuur gebieden uit. In dit kader hebben wij in 2022 overeenstemming bereikt met een zestal agrarische bedrijven. In 2022 is één overeenkomst financieel afgewikkeld. De kosten, waaronder afkoop productierechten, sloopkosten en afwaardering van € 706.000 zijn ten laste gebracht van door het Rijk beschikbaar gestelde middelen. Voor de overige bedrijven zal de afwikkeling in 2023 plaatsvinden. De provinciaal gefinancierde proceskosten die momenteel verplicht zijn schuiven daarom ook door naar 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 60.000 door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.5.4.</p> <p>Overheveling budget naar Provinciaal programma Landelijk Gebied: In januari 2023 is het statenvoorstel nr. PS22-000125 Investeringsvoorstel Provinciaal programma Landelijk Gebied vastgesteld. In de budgettaire gevolgen van dit voorstel is onder andere opgenomen om € 300.000 over te hevelen van prestatie 3.5.4 naar prestatie 3.5.6. Deze overheveling is ten laste gebracht van het budget 2023 terwijl deze betrekking heeft op het budget 2022. Deze financieel technische correctie hebben wij hersteld door bij het jaarverslag € 300.000 door te schuiven naar 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 300.000 door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.5.4.</p>	
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	-233	0	233	-233	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	0	39	39	0	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	0	3800	3800	0	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging

3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	0	68	68	0	Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Adm. begrotingswijziging
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	-7500	0	7500	-7500	PS 002 PPLG	Deze wijziging heeft betrekking op PS 002 PPLG	PS begrotingswijziging
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	-2500	0	2500	-2500	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-914	0	914	-914	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-460	0	460	-460	Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Adm. begrotingswijziging
Totaal	-34044	9119	43163	-			34044

Kerntaak 4: Mobiliteit

Dit is hoe wij denken

Reizen naar, door en vanuit Overijssel moet gemakkelijk zijn. Dat valt of staat met een passende mobiliteitsmix over weg, spoor en water; de juiste modaliteit op het juiste moment. Hoe die mix er precies uit moet zien, kan veranderen. Bijvoorbeeld vanwege ontwikkelingen bij andere opgaven, zoals wonen. Ook de coronacrisis heeft hier (voorlopig) plotseling een ander licht op geworpen: we werken meer thuis, het aantal reizigers in het OV was ineens flink afgenomen en de spits kent minder pieken. Dit stelt ons voor nieuwe uitdagingen en het biedt ook kansen. We kijken vooruit naar dat wat nodig is voor een goed bereikbaar Overijssel, in relatie tot onze andere opgaven.

Goede bereikbaarheid is een voorwaarde voor (economische) ontwikkeling en draagt bij aan een goed vestigingsklimaat. In de Omgevingsvisie en de Koersdocumenten fiets, OV, auto en goederenvervoer is de koers bepaald voor acties op het gebied van mobiliteit. Aan de hand van de Integrale Netwerkvisie Overijssel (INO, 2018) maken wij per verbinding de afweging tussen mogelijke investeringen in weginfrastructuur, OV en/of fiets.

We voeren de wettelijke regie en coördineren de inbreng van alle betrokken partijen binnen het beleidsveld mobiliteit. Als beheerder van provinciale (vaar)wegen werken we aan een veilig en goed onderhouden (vaar-) wegennet. Maar hoe goed de wegen ook zijn, veiligheid heeft steeds meer te maken met gedrag. Daarom stimuleren we veilig gedrag van weggebruikers.

Wij blijven inzetten op duurzaam Openbaar Vervoer en stimulering van fietsgebruik naast een betere autobereikbaarheid. Dat draagt tevens bij aan schonere lucht en daarmee aan een gezonder leefmilieu. We stimuleren het maken van bewuste, duurzame en slimme keuzes en combinaties van de verschillende manieren om je te verplaatsen.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken

We optimaliseren de (benutting van) vervoersystemen en netwerken. Op basis van de Integrale Netwerkvisie Overijssel (INO) maken we keuzes ten aanzien van de

kwaliteitsniveaus van onze infrastructuur. In onze mobiliteitsaanpak zetten we met gemeenten en partners in op gedragsbeïnvloeding en een betere onderlinge aansluiting van verschillende vervoerswijzen voor personen en goederen (4.1.2). Voor een betere bereikbaarheid stimuleren we het bewust kiezen of, hoe, en op welk tijdstip men zich verplaatst. Ook het slim combineren van systemen en netwerken draagt bij aan optimale bereikbaarheid (4.1.3 en 4.1.4).

Prestaties

4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit

Acties 2023

1. Wij verankeren de resultaten uit de in 2021 uitgevoerde verkenning naar interactie tussen transitie, mobiliteit en ruimte (Strategische Koers Ruimte & Mobiliteit) in de ontwikkeling van een Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) Overijssel als mobiliteitslijn voor, tevens uitwerking van de Nieuwe Omgevingsvisie Overijssel. De ontwikkeling van het RMP Overijssel is in 2022 opgestart en integreert en vervangt in 2023 uiteindelijk de bestaande Koersdocumenten.
2. Wij voeren studies uit ter onderbouwing van mobiliteitsvraagstukken en/of lobbydossiers.
3. Wij zijn samen met de provincies Friesland en Drenthe met het Rijk in gesprek over mogelijke decentralisatie van de stoptreinverbinding Leeuwarden-Zwolle per 2025.
4. Wij doen onderzoeken en voeren pilots uit naar de rol en combinatie van verschillende vervoerssystemen om te komen tot toegankelijke en slimme openbare mobiliteit.
5. Wij leggen uw Staten medio 2023 een Plan van Aanpak voor om verdere uitwerking van integrale proposities voor de gebiedsontwikkeling Zwolle-Twente-Münster als geheel te stimuleren. In de vorm van een ontwikkelvisie/een breed overkoepelend gebiedsperspectief. Hierbij wordt ook gekeken welke fondsen hierbij benut kunnen worden. Zo nodig komen wij met een apart investeringsvoorstel om een beroep te doen op de middelen die zijn gereserveerd voor het Nationaal Groeifonds.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

4.1.2 Regionale Mobiliteitsaanpak

Acties 2023

1. Wij actualiseren samen met onze partners ons meerjarig investeringsprogramma Mobiliteit op basis van onze Koersdocumenten en Strategische programma's.
2. Wij stellen samen met onze partners de bestedingsplannen Mobiliteit 2024 op en verwerken dit in onze begroting.
3. Wij stellen samen met de gemeenten het uitvoeringsprogramma (UVP) voor 2024 op waarin gemeentelijke en provinciale projecten en/of maatregelen worden gesubsidieerd.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Integrale Netwerkvisie Overijssel
- Statenvoorstel Koersdocument Fiets
- Uitwerking Koersdocument Fiets
- Koersdocument Openbaar Vervoer
- Koersdocument Goederenvervoer en Logistiek
- Beleidsimpuls Verkeersveiligheid
- Uitvoeringsagenda Verkeersveiligheid Overijssel 2021-2024

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken

Acties 2023

1. Wij maken met het Rijk afspraken over het programma Veilige, Slimme en Duurzame mobiliteit en voeren deze uit.
2. Wij geven invulling aan de uitwerking van het Klimaatakkoord om onze systemen te verduurzamen. Dit doen we onder andere door de aanleg van openbare laadinfrastructuur te stimuleren.
3. Wij werken samen met de wegbeheerders aan de digitaliseringsopgave mobiliteit.
4. Binnen de beide werkgeversnetwerken spelen we in op ontwikkelingen bij samenhangende werklocaties die momentum creëren voor het veranderen of aanpassen van mobiliteitsgedrag. Samen met de netwerkpartners wordt vanuit advies, kennisdeling en inzet van gedragsinterventies in zo'n situatie een verandering in mobiliteitsgedrag geregisseerd, waarmee we een bijdrage leveren aan de vermindering van de CO2- uitstoot.
5. Wij stimuleren de ontwikkeling van hubs voor de overstap van personen en goederenoverslag.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Onttrekking Specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020 – 2023 (E15)

Van de Specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020 – 2023 die wij van het Rijk via de Provincie Gelderland hebben ontvangen is nog € 0,5 miljoen beschikbaar. De bijdrage betreft financiering in de kosten voor het opstellen, actualiseren en uitvoeren van een plan van aanpak Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020-2023 op basis van de onderwerpen zoals beschreven in de samenwerkingsovereenkomst. Voor 2023 is een benodigd bedrag geraamd van € 237.000.

Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de begrote lasten op prestatie 4.1.3 te verhogen met € 237.000 voor de Regionale Aanpak Laadinfrastructuur in 2023 en dit bedrag te onttrekken aan de doeluitkering.

Cofinanciering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur

Voor de Specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur is een provinciale cofinanciering van 50% als voorwaarde gesteld. De dekking hiervan is beschikbaar in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Wij hebben besloten voor de benodigde cofinanciering van € 237.000 een bedrag van € 200.000 aanvullend aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel te onttrekken.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 200.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken van de begroting 2023.

Onttrekking Specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021 (E56)

Van de Specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021 (E56) die wij van het Rijk hebben ontvangen is nog € 0,4 miljoen beschikbaar. Via deze regeling wordt bijgedragen aan projecten en maatregelen die door Rijk en regio zijn afgesproken in de Bestuurlijke Overleggen MIRT. De projecten en maatregelen zijn gericht op het stimuleren van doelmatiger en duurzamer gebruik van verkeersinfrastructuur. Voor 2023 is een benodigd bedrag geraamd van € 0,25 miljoen.

Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten en baten op prestatie 4.1.3 te verhogen met € 0,25 miljoen voor projecten en maatregelen zijn gericht op het stimuleren van doelmatiger en duurzamer gebruik van verkeersinfrastructuur.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

487

Lasten begrotingswijziging

687

4.1.4 Slimmer maken van systemen en netwerken

Acties 2023

1. Wij voeren meerjarig samen met onze partners innovatieve slimme mobiliteitsprojecten uit, waaronder: slimme verkeerslichten, open data (ten behoeve van Talking Traffic), innovaties rond fiets (zoals B-ITS) en innovatieve mobiliteitsdiensten.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer

Als opdrachtgever voor het regionale openbaar vervoer verlenen wij OV-concessies voor bus en trein. Wij zetten in op kwaliteitsverbetering en het overstappen op schone energie in het openbaar vervoer. Daarvoor stemmen we het vervoersaanbod af op de vraag, versterken het kernnet en vinden alternatieven voor de nog overblijvende vraag naar vervoer. We stimuleren en realiseren maatregelen om het trein- en busvervoer te verbeteren en duurzamer te maken (4.2.3 t/m 4.2.6). We werken mee aan het Rijksprogramma 'Toekomstbeeld OV 2040' en behartigen daarin de belangen van Overijssel. We werken aan gezamenlijke kennisontwikkeling (4.2.1).

Prestaties

4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer

Acties 2023

1. Wij werken mee aan de uitwerking van het Rijksprogramma 'Toekomstbeeld OV 2040' en vertalen de concrete betekenis hiervan voor Overijssel. We identificeren de mogelijke maatregelen op regionaal en gemeentelijk niveau en realiseren deze in de lopende concessies of aan te besteden concessies. **We verbeteren de positie van OV in het totale mobiliteitsaanbod.**

2. Wij verkennen en realiseren samen met de bestuurlijke partners in Overijssel het vormgeven van passende openbare mobiliteit, waarbij we vervoersvraag en vervoersaanbod verder op elkaar laten aansluiten om de bereikbaarheid van heel Overijssel te borgen.

3. Wij begeleiden de vervoerders bij de uitrol van nieuwe betaalwijzen in het openbaar vervoer.
4. We verkennen, samen met onze bestuurlijk partners, belangengroeperingen en mobiliteitsaanbieders, oplossingen die de mobiliteitstransitie helpen te realiseren.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Pilots mobiliteitshubs en voorbereidingskosten aanbestedingen OV

Wij hebben de Routekaart mobiliteitshubs (hierna hubs) Overijssel vastgesteld, vooruitlopend op een programma hubs. Hubs dragen bij aan een goede bereikbaarheid door een aantrekkelijke ketenreis mogelijk te maken. Samen met de Overijsselse gemeenten maakt de provincie hiermee een start om een regionaal netwerk van zo'n 50 regionale mobiliteitshubs te ontwikkelen. Dit vindt plaats in samenhang met de ontwikkeling van lokale hubnetwerken door gemeenten, de opkomst van deelmobiliteit en de toenemende druk op de ruimte in de Overijsselse steden. Om ervaring op te doen, is gekozen om te starten met vijf hublocaties. Voor deze eerste tranche stellen wij provinciale cofinanciering beschikbaar van maximaal € 0,85 miljoen. Tevens stellen wij een adaptief programma hubs op voor de opvolgende tranches.

Voor de Hubs voegen wij € 0,85 miljoen toe aan prestatie 4.2.1. Herijking openbaar vervoer. Verder voegen wij ter dekking van de voorbereidingskosten van de aanbestedingen concessies OV-concessie Twente - ZHO (2023 - 2028) en treindiensten Zutphen - Hengelo - Oldenzaal (ZHO) en Almelo - Hardenberg € 0,125 miljoen toe aan deze prestatie.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor de pilotlocaties hubs en de voorbereidingskosten van de aanbestedingen een bedrag van € 0,975 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.2.1. Herijking openbaar vervoer van de begroting 2023.

Spoormaatregelen Zwolle-Enschede; uitvoering fiets/perrontunnel Raalte

Prorail werkt in opdracht van de Provincie en van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) aan diverse spoormaatregelen om de rijtijd van vooral de Blauwnet IC Zwolle-Enschede in te korten. Dit heeft een positief effect op de punctualiteit. Daarnaast zorgt de perronverbreding voor meer perronveiligheid voor de reizigers in Heino en Raalte en zijn de perrons meteen geschikt voor dubbelspoor in de toekomst.

Onderdeel van het project is een fiets-/perrontunnel bij station Raalte. Deze tunnel wordt gecombineerd met de in het project Knooppunt Raalte (prestatie 4.6.3 ; N35) aan te leggen fietstunnel (raming € 2 miljoen). Door vertraging bij het project Knooppunt Raalte hebben wij de uitvoering fiets/perrontunnel toegevoegd aan het spoorproject. Voor de uitvoering zijn middelen gereserveerd binnen de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Als gevolg van de overheveling van de fiets/perrontunnel stellen wij voor € 3 miljoen die is gelabeld aan prestatie 4.2.1 te koppelen aan prestatie 4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede. Deze mutatie wordt verwerkt in kerntaak 20.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging
1. GS Begrotingswijziging
Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging
975

4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen

Acties 2023

1. Wij zetten vervolgstappen voor verduurzaming van de treinverbinding Almelo-Mariënberg-Hardenberg. Dat doen we op basis van de adviezen die ProRail geeft, en de afspraken met het Rijk (BO MIRT 2022). In 2023 willen we de keuze voor de techniek definitief maken, en de aanbesteding voor de duurzame concessie starten.
2. Wij zetten vervolgstappen voor verduurzaming van de treinverbinding Zutphen-Hengelo-Oldenzaal. Dat doen we op basis van de adviezen die ProRail geeft en de afspraken met het Rijk (BO MIRT 2022). In 2023 willen we de keuze voor de techniek definitief maken en de aanbesteding voor de duurzame concessie starten.
3. Wij zetten vervolgstappen voor elektrificatie van het spoor Enschede-grens(-Gronau) ten behoeve van het voortzetten van de treinverbinding Enschede-Münster/-Dortmund. Dat doen we in samenwerking met ProRail. Daarnaast maken we afspraken met onze Nederlandse en Duitse projectpartners over het project. Dat doen we binnen de kaders van de afspraken met het Rijk uit het BO MIRT 2022.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1 en 2: Met het Rijk, Gelderland en ProRail hebben wij nog niet tot afspraken kunnen komen over de verduurzaming van de treindiensten. We zijn hierover de komende tijd nog in gesprek.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- SV Verkenningsfase elektrificatie spoorlijnen
- Besluit Verkenningsfase elektrificatie spoorlijnen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein

Acties 2023

1. Wij beheren de concessies en contracten van het regionale openbaar vervoer.
2. Wij gunnen de aanbesteding OV-concessie Twente - ZHO (2023 - 2028) en begeleiden de implementatie (start december 2023).
3. Wij starten (de voorbereidingen van) de aanbesteding van de verduurzaming van de treindiensten Zutphen - Hengelo - Oldenzaal (ZHO) en Almelo - Hardenberg die vanaf 2027 de treindiensten met de huidige dieseltreinen zullen vervangen.
4. Wij begeleiden de wervingsacties van vervoerders voor nieuwe reizigers.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 3: Zie toelichting bij prestatie 4.2.2 Verduurzamen Spoorlijnen

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Exploitatiesubsidies OV

De structurele lasten van exploitatiesubsidies voor het openbaar vervoer zullen in 2023 hoogstwaarschijnlijk hoger uitvallen dan begroot. De belangrijkste oorzaak daarvan wordt gevormd door de OV-index waarmee de exploitatiesubsidie van vervoerders wordt geïndexeerd. De hogere exploitatiekosten zullen in 2023 wellicht gedeeltelijk en eenmalig gedempt kunnen worden door de transitievergoeding OV (TVOV) die het Rijk ook nog voor 2023 nog beschikbaar stelt. Naast hogere lasten worden ook hogere baten verwacht in de vorm van reizigersopbrengsten.

Omdat zowel de OV-index 2023 als de TVOV-regeling 2023 nog niet definitief bekend zijn, zijn de financiële gevolgen vooralsnog niet goed te kwantificeren. Na de zomer zal die duidelijkheid er wel zijn, eventuele bijstelling van de begroting volgt daardoor bij Monitor II. Wanneer de financiële gevolgen niet binnen de begroting van prestatie 4.2.3 gedekt kunnen worden, zal dit worden opgevangen met de bestemmingsreserve openbaar vervoer die mede hiervoor is gevormd.

Op basis van de verwachte OV indexering en hogere reizigersopbrengsten hebben wij conform het begrotingswijzigingenbeleid besloten de lasten en baten van prestatie 4.2.3 structureel met € 8,28 miljoen te verhogen (budgettair neutrale wijziging).

Treindienst Hengelo-Bielefeld en Deventer-Almelo

Op basis van een actualisatie van de exploitatie van de treindienst Hengelo-Bielefeld en Deventer-Almelo (extra avondtreinen) verwachten wij een tekort op de lasten (€ 576.000). Tevens verwachten wij een hogere reizigersopbrengst (€ 15.000) zodat per saldo de onttrekking uit de reserve mobiliteitsprojecten verkeer en vervoer € 561.000 bedraagt. Wij stellen voor de lasten van de begroting 2023 op prestatie 4.2.3 'Concessie- en contractmanagement van bus en trein' met € 576.000 te verhogen en de baten met € 15.000 te verhogen en per saldo € 561.000 te dekken door dit bedrag te onttrekken aan de bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer.

Sociale veiligheid Openbaar Vervoer

Van het Rijk hebben wij een specifieke uitkering ontvangen om de sociale veiligheid in het OV en op stations te verbeteren.

Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten op prestatie 4.2.3 te verhogen met € 0,86 miljoen voor verbeteren van de sociale veiligheid in het OV en op stations in 2023 en dit bedrag te onttrekken aan de doeluitkering.

Dynamische Reis Informatie Systemen

Sinds 2009 zijn er verschillende Dynamische Reis Informatie Systemen (hierna DRISystemen) binnen de provincies Gelderland, Overijssel en Flevoland geplaatst. Deze systemen voorzien (bus)reizigers via DRIS-displays op de haltes van informatie over de actuele vertrektijden en verstoringen.

In 2020 is besloten de verouderde en afgeschreven systemen te vervangen en gezamenlijk de vervanging van de DRIS-displays bij bushaltes aan te aanbesteden.

Bij de uitvoering van het project is vertraging opgetreden. Er was meer tijd nodig voor de hard- en software ontwikkeling van de kleine digitale informatieborden. Voor de grote borden is het een combinatie van factoren, onder meer een tekort aan personeel bij onze leverancier en de netbeheerder. Als gevolg van de vertraging starten wij later met het afschrijven van de investering.

Om die reden dienen de begrote kapitaallasten op de prestaties in 2023 verlaagd te worden. Voor prestatie 4.2.3 gaat het om een verlaging van € 0,9 miljoen in 2023.

Wij stellen u voor de begrote lasten van prestatie 4.2.3 te verlagen met € 0,9 miljoen ten gunste van de algemene middelen verkeer en vervoer.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Ontwerp PvE kortlopende concessie Twente - ZHO

Besluit Ontwerp PvE kortlopende concessie Twente - ZHO

Statenbrief Publicatie aanbestedingsstukken OV concessie Twente - ZHO

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

2. PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

9151

Lasten begrotingswijziging

9713

4.2.4 Verbeteren infrastructuur openbaar vervoer

Acties 2023

1. Wij zetten de onderzoeken naar verbetering van de lijn Zwolle-Twente-Münster in 2023 door. Samen met onze Duitse projectpartners kijken we naar de mogelijkheden om het spoor te verbeteren en de treinsdiensten verder te ontwikkelen. In dit proces werken we samen met de betrokken regio's, ProRail en het Rijk.

2. Wij werken samen met ProRail en de betreffende gemeenten aan de uitvoering van het programma 'niet actief beveiligde overwegen' (NABO). In 2022 zijn voor 9 openbare NABO's de werkzaamheden afgerond.

De overige openbare NABO's bevinden zich in de planuitwerkings- en realisatiefase. Volgens planning zullen de werkzaamheden aan deze overwegen in 2023 uitgevoerd worden.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 2

Realisatie van het grootste deel van de werkzaamheden vindt in 2023 plaats. Werkzaamheden aan enkele NABO's in Borne en Deventer zijn reeds afgerond. Voor een drietal NABO's in Deventer en Olst vindt de realisatie begin 2024 plaats. Dit vanwege inzichten vanuit ecologisch onderzoek. Behoudens deze kleine afwijking is de verwachting dat de doelstelling om de openbare NABO's uiterlijk in 2023 te sluiten, zal worden behaald.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Aanpak niet actief beveiligde overwegen
- Besluit Aanpak niet actief beveiligde overwegen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede

Acties 2023

1. Wij begeleiden de verdere uitvoering van de kwaliteitsverbeteringen van de treinverbinding Zwolle-Enschede (versnellen intercity en verbeteren perronveiligheid Heino en Raalte) waarvoor wij ProRail samen met het Rijk opdracht hebben gegeven.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Spoormaatregelen Zwolle-Enschede; uitvoering fiets/perrontunnel Raalte

Bij de uitvoering van diverse maatregelen in de treinverbinding Zwolle-Wierden wordt de uitvoering van de fiets/voetgangers tunnel op station Raalte opgenomen in het spoorproject. De fietstunnel wordt hiermee integraal onderdeel van het totale pakket aan spoormaatregelen (zie toelichting bij prestatie 4.2.1).

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenbrief investeringen in de spoorlijn Zwolle -Wierden (Blauwnet Zwolle-Enschede)
- StatenvoorstelInzet projecten Nationaal Groeifonds

- Statenbrief Nationaal Groeifonds 2e ronde projecten en vooruitblik op vervolg (ook ontwikkelingen corridor Zwolle-Twente-Münster)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

4.3 Vaker op de fiets

Wij stimuleren het gebruik van de (elektrische) fiets op afstanden tot ongeveer vijftien kilometer als alternatief voor de auto en het openbaar vervoer. En ook als vervoermiddel van en naar stations of carpoolplaatsen (4.3.1). Een kwalitatief goed en veilig fietsnetwerk is belangrijk voor woon-werkverkeer, en daarmee ook voor de werkgelegenheid. (4.3.2.)

Prestaties

4.3.1 Stimuleren fietsgebruik

Acties 2023

1. Wij stimuleren het fietsgebruik door infrastructurele projecten te ontwikkelen en uit te voeren in samenhang met gedragsbeïnvloeding en techniek. De door uw Staten toegezegde financiële impuls maakt versnelling mogelijk. Dit doen wij samen met onze partners.
2. Wij maken afspraken met gemeenten en het Rijk over de nadere voorbereiding om tot realisatie over te gaan van de 10 vastgestelde regionale snelle fietsroutes en deeltrajecten van de F35.
3. Wij stimuleren goede fietsvoorzieningen bij regionale hubs en goede fietsroutes van/naar regionale hubs.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Vastgesteld Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2023 (UVP)

Via het vastgestelde Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2023 (UVP) zijn middelen beschikbaar gesteld voor subsidiebijdragen aan gemeentelijke en provinciale projecten gericht op het verbeteren van de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid in Overijssel. Voor betere fietsvoorzieningen zijn middelen gereserveerd in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Ter dekking van de verwachte subsidiebijdragen hebben wij aanvullend voor 2023 € 79.000 onttrokken aan Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 79.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van

Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2023.

Bij de uitvoering van het UVP 2023 zijn er meer Fiets-projecten en minder projecten bereikbaarheid, verkeerveiligheid en goederenvervoer aangemeld door de gemeenten. Als gevolg hiervan zal de verdeling over de verschillende beleidsthema's ten opzichte van het oorspronkelijke bestedingsplan wijzigen. De wijziging betekent dat er € 201.000 meer besteed gaat worden aan prestatie Fiets (4.3.1) waarvan de dekking komt van prestaties 4.4.4 (€ 111.000) en 4.6.10 voor € 90.000. Deze bedragen worden overgeheveld vanuit de desbetreffende prestaties en zijn budgettair neutrale wijzigingen tussen prestaties binnen het UVP en de begroting.

Wij stellen voor € 201.000 aan lasten toe te voegen aan prestatie 4.3.1 Fiets onder gelijktijdige verlaging van de lasten van prestaties 4.4.4 en 4.6.10.

Snelfietsroute Vriezenveen - Vroomshoop

De Snelfietsroute Vriezenveen - Vroomshoop is in het Masterplan snelle fietsroutes één van de snelle fietsroutes uit het Masterplan snelle fietsroutes. De route ligt tussen Vriezenveen en Vroomshoop, als verlengstuk van de F35 Almelo - Vriezenveen. Deze fietsroute is van regionaal belang voor forenzen, scholieren en recreanten. Het betreft een investering in de eigen provinciale infrastructuur.

De kosten voor de realisatie van de Snelfietsroute Vriezenveen - Vroomshoop zijn geraamd op € 1,85 miljoen. De dekking wordt gevormd voor € 0,65 miljoen uit de structurele middelen verkeer en vervoer, voor € 0,65 miljoen uit gereserveerde middelen in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en voor € 0,55 miljoen via de beschikbaar gestelde middelen bij de P-nota 2022 voor de uitvoering van provinciale fietsprojecten.

De verwerking van investeringen in de eigen provinciale infrastructuur in de begroting vindt plaats via de afschrijvingsystematiek conform de uitgangspunten 'investeren in infrastructuur' zoals vastgesteld bij de P-nota 2022. De dekking van de kapitaallasten voor lopende projecten vindt plaats vanuit de reserve Dekking kapitaallasten activa (RDKA). De dekking van de kapitaallasten voor de € 0,548 miljoen uit de P-nota 2022 is al in de begroting opgenomen zodat per saldo € 1,3 miljoen kan worden gestort in de reserve Dekking kapitaallasten activa (RDKA).

Wij stellen voor de begrote lasten van 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik met € 0,65 miljoen te verlagen en hetzelfde bedrag toe te voegen aan de Reserve dekking kapitaallasten activa. Daarnaast stellen wij u voor om vanuit de voor prestatie 431 aanwezige middelen in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel € 0,65 miljoen toe te voegen aan de Reserve dekking kapitaallasten activa. Deze laatste wijziging wordt verwerkt in Kerntaak 20 (Overhead, financiering en dekkingsmiddelen).

Voor de realisatie van de projecten wordt bij prestatie 4.6.9 voorgesteld de benodigde investeringskredieten bij te ramen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investerings Fiets
- Besluit Investeringsvoorstel Fiets
- Atlas van Overijssel (Kernnet Fiets Overijssel)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. PS Begrotingswijziging**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

-370

4.3.2 Goed en veilig fietsnetwerk

Acties 2023

1. Wij (mede) financieren gemeentelijke en provinciale fietsinfrastructuur om te komen tot een kwalitatief goed en veilig fietsnetwerk.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek

Met onze partners (4.4.1) werken we aan efficiënt (4.4.2) en schoon (4.4.3) goederenvervoer. Dat vergroot de bereikbaarheid, de werkgelegenheid en de toegevoegde waarde van de logistieke sector. We zorgen voor een optimale bereikbaarheid van de logistieke hotspots in Overijssel zodat ze goed kunnen opereren op de Europese corridors (4.4.4).

Prestaties

4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO)

Acties 2023

1. Wij geven onder regie van Port of Logistics Overijssel (POLO), samen met de logistieke stakeholders, uitvoering aan de gezamenlijke opgaven voor goederenvervoer en logistiek.
2. Wij ondersteunen de POLO (secretariaat, aanjager kernteam en werktafels) en de logistieke netwerkorganisaties bij cluster- en netwerkactiviteiten.
3. Wij geven via de thema's ruimte en bereikbaarheid, onderwijs en arbeidsmarkt, profilering en acquisitie en innovatie uitvoering aan de gezamenlijke opgaven.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investerings Goederenvervoer en Logistiek
- Besluit Investerings Goederenvervoer en Logistiek

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

4.4.2 Slimme logistiek (Smart Logistics)

Acties 2023

1. Wij bedenken met partners maatwerkoplossingen voor logistieke vragen, onder meer stadslogistiek (koppeling met het Klimaatakkoord), afvallogistiek, zorglogistiek en bouwlogistiek.
2. Wij realiseren slimme infrastructuur en corridors door het uitvoeren van projecten als Talking Traffic en Blauwe Golf, het slim ontsluiten en toepassen van data en door innovatieve projecten aan te jagen (zoals autonoom rijden).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investerings Goederenvervoer en Logistiek
- Besluit Investerings Goederenvervoer en Logistiek

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

4.4.3 Verduurzaming goederenvervoer

Acties 2023

1. Wij versterken via de Green Deal Binnenvaart de positie van de binnenvaart, door een actief verandering van vervoerswijze beleid (modal shift) te voeren van weg naar water en de vergroening aan te jagen van de binnenvaartvloot.
2. Wij organiseren mede de regiotafel binnenvaart Oost Nederland en geven uitvoering aan de gezamenlijke uitvoeringsagenda.
3. Wij geven samen met onze partners uitvoering aan de landsdelige aanpak Zero Emissie Stadslogistiek Oost-Nederland.
4. Samen met onze partners werken we aan beleidsontwikkeling voor het verduurzamen van het vervoeren van goederen en geven we hier uitvoering aan via projecten als Clean Energy Hubs, Gelderland-Overijssel Regionale Aanpak Laadinfrastructuur en Smart Energy Hubs.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investerings Goederenvervoer en Logistiek
- Besluit Investerings Goederenvervoer en Logistiek

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk

Acties 2023

1. Wij voeren een actieve lobby in Europa voor het realiseren van een innovatieve en duurzame logistieke corridor en voor het versterken van de netwerksamenwerking op de North Sea Baltic Corridor.
2. Wij creëren een robuust vaarwegennet, onder meer door onze betrokkenheid bij het verruimen van de Twentekanal en project sluis Kornwerderzand, maar ook via onze rol bij de droogteproblematiek en de bevaarbaarheid van de vaarwegen.
3. Wij geven samen met onze partners uitvoering aan het Meerjarenprogramma vrachtwagenparkeren Overijssel.
4. Wij behartigen de belangen van Overijssel op het dossier Vrachtwagenheffing.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Vastgesteld Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2023 (UVP)

Via het vastgestelde Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2023 (UVP) zijn middelen beschikbaar gesteld voor subsidiebijdragen aan gemeentelijke en provinciale projecten gericht op het verbeteren van de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid in Overijssel. Op basis van het vastgestelde UVP 2023 met de daarin geraamde bedragen voor subsidies dient het begrote bedrag op prestatie 4.4.4 te worden bijgesteld. De lasten worden op prestatie 4.4.4 met € 110.000 en toegevoegd aan prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik. Dit zijn budgettaire neutrale wijzigingen tussen prestaties binnen het UVP en de begroting.

Wij stellen u voor de lasten van prestatie 4.4.4 met € 110.000 te verlagen onder gelijktijdige verhoging van de lasten van prestatie 4.3.1.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Visie vrachtwagenparkeren Overijssel, informatiebrief februari 2020
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Project Verruiming sluiscomplex Kornwerderzand

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman.

Begrotingswijziging

1. PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

-110

Dit is wat wij doen

4.5 Iedereen elke dag veilig thuis

Verkeersveiligheid is essentieel voor het welzijn in Overijssel. Op basis van het landelijke Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 dragen wij bij aan de ambitie '0 verkeersslachtoffers in 2050'. Dat doen we door gedragsbeïnvloeding (4.5.2) en door het veiliger maken van het wegennetwerk (4.5.1).

Prestaties

4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid

Acties 2023

1. Wij (mede) financieren gemeentelijke en provinciale infrastructurele projecten om de verkeersveiligheid te verbeteren. We dragen op deze wijze bij aan de uitvoering van het landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030, gezamenlijk met het Rijk.
2. We werken samen met de gemeenten aan Uitvoeringsprogramma's Verkeersveiligheid gebaseerd op het risico gestuurd werken. Hierin worden de belangrijkste risicothema's benoemd.
3. Wij behartigen de regionale belangen bij de uitwerkingen van het Rijk voor het verkeersveiliger maken van de Rijksweg N36.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Vastgesteld Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2023 (UVP)

Via het vastgestelde Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2023 (UVP) zijn middelen beschikbaar gesteld voor subsidiebijdragen aan gemeentelijke en provinciale projecten gericht op het verbeteren van de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid in Overijssel. Wij hebben in het UVP 2022 € 126.000 beschikbaar gesteld voor de N315/N768 'aansluiting Danspaleis' als investering in de eigen provinciale infrastructuur.

De verwerking hiervan in de begroting vindt plaats via de afschrijvingsystematiek conform de uitgangspunten 'investeren in infrastructuur' zoals vastgesteld bij de P-nota 2022. De dekking van de kapitaallasten voor lopende projecten vindt plaats vanuit de reserve Dekking kapitaallasten activa (RDKA). Zodra de werken in gebruik worden genomen, zal gestart worden met afschrijven en worden deze lasten gedekt uit de reserve.

Wij stellen voor de lasten van 4.5.1 Stimuleren fietsgebruik met € 126.000 te verlagen en hetzelfde bedrag toe te voegen aan de reserve Dekking kapitaallasten activa (RDKA). De storting in de reserve Dekking kapitaallasten activa (RDKA) worden bij kerntaak 20 verwerkt.

Voor de realisatie van de projecten wordt bij prestatie 4.6.9 voorgesteld de benodigde investeringskredieten bij te ramen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

-126

4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid

Acties 2023

1. Wij werken aan het gezamenlijk opgestelde Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid Overijssel 2022-2024 voor de regionale samenwerking. Dit is opgesteld volgens de risico gestuurde aanpak. We geven daarmee uitvoering aan het landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) 2030.

2. Wij voeren het Werkplan Verkeersveiligheid en Gedragsbeïnvloeding 2023 voor Overijssel uit. Dit werkplan is gebaseerd op de belangrijkste risicothema's in het verkeer.

3. Wij verlenen subsidiebijdragen aan gemeentelijke projecten en programma's op het gebied van gedragsbeïnvloeding.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Ondanks alle inspanningen is in 2022 het aantal verkeersdoden in Nederland en ook Overijssel fors gestegen (+27%). In 2022 kwamen 291 fietsers om het leven. De grootste

toename van het aantal verkeersdoden in Nederland vond plaats onder de fietsende 75 plussers.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenbrief

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer

Goede en veilige bereikbaarheid voor het autoverkeer van en naar stedelijke netwerken en streekcentra is van groot belang voor onze economie. Vanuit de Integrale Netwerkvisie Overijssel (INO) hebben we onze wegenvisie met de andere wegbeheerders uitgewerkt in de rapporten 'Referentiekader economische bereikbaarheid Kernnet auto Overijssel' en 'Aanpak knelpunten'. Deze werken wij uit in een uitvoeringsagenda / actieprogramma wegen (4.6.1 t/m 4.6.11).

Prestaties

4.6.1 A1

Acties 2023

1. Wij werken samen met de gemeenten langs de A1 de gebiedsplannen verder uit en begeleiden de uitvoering ervan (zoals bijvoorbeeld fietspassages Schipbeek en de uitkijktoren Rijssense berg).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenbrief Stand van zaken A1 en gebiedsplannen A1-zone

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid

Acties 2023

1. Wij (mede-) financieren gemeentelijke en provinciale projecten ter verbetering van de bereikbaarheid

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Lasten restant middelen Regionaal Mobiliteitsfonds Twente (RMF)

De resterende middelen van het Regionaal Mobiliteitsfonds Twente (RMF) zijn gestort in de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer.

Vanuit het resterende saldo van het RMF Regionaal Mobiliteitsfonds Twente stellen wij voor € 0,269 miljoen toe te voegen aan de begroting 2023 op prestatie 4.6.10 voor het (mede)financieren van gemeentelijke/provinciale projecten ter verbetering van de bereikbaarheid. Het resterende saldo wordt ingezet voor Twentse mobiliteitsprojecten en de afwikkeling hiervan valt onder het beheer van de Provincie. De dekking wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer.

Wij stellen voor € 0,269 miljoen toe te voegen aan de begroting van 2023 prestatie 4.6.10 voor Twentse mobiliteitsprojecten (afwickelen Regionaal Mobiliteitsfonds Twente) en dit bedrag te onttrekken aan de bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma's.

Vastgesteld Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2023 (UVP)

Via het vastgestelde Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2023 (UVP) zijn middelen beschikbaar gesteld voor subsidiebijdragen aan gemeentelijke en provinciale projecten gericht op het verbeteren van de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid in Overijssel. Op basis van het vastgestelde UVP 2023 met de daarin geraamde bedragen voor subsidies dient het begrote bedrag op prestatie 4.6.10 te worden bijgesteld. De lasten worden op prestatie 4.6.10 met € 90.000 en toegevoegd aan prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik. Dit zijn budgettaire neutrale wijzigingen tussen prestaties binnen het UVP en de begroting.

Wij stellen U voor de lasten van prestatie 4.6.10 met € 90.000 te verlagen onder gelijktijdige verhoging van de lasten van prestatie 4.3.1.

Bijdrage regio Vloedbeltverbinding

Voor de realisatie van de Vloedbeltverbinding (rondweg Zenderen) draagt de regio (gemeente Borne en Regio Twente) € 10 miljoen bij in de kosten (2021/1104309). € 3,1 miljoen van deze bijdrage wordt gerealiseerd door een bijdrage uit de beschikbaar gestelde middelen voor infrastructurele mobiliteitsprojecten in Overijssel (waaruit o.a. het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit wordt gefinancierd). Omdat de realisatie pas na 2023 zal plaatsvinden stellen wij u voor de regiobijdrage van € 3,1 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma's.

Wij stellen u voor de lasten van prestatie 4.6.10 te verlagen met € 3,1 miljoen onder gelijktijdige toevoeging van dit bedrag aan de bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma`s

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

-2900

4.6.12 Vloedbeltverbinding

Acties 2023

Wij ronden de ruimtelijke procedure af (Provinciaal InpassingsPlan) voor de aanleg van de Vloedbeltverbinding, waartoe de Staten in december 2021 hebben besloten. Dit doen we samen met de gemeente Borne en Almelo. Wij starten met de minnelijke verwerving van gronden en de voorbereiding van de realisatie.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- SV en IV Start ruimtelijke procedure aanleg Vloedbeltverbinding middels Provinciaal Inpassingsplan
- Besluit en Investeringsvoorstel start ruimtelijke procedure aanleg Vloedbeltverbinding middels Provinciaal Inpassingsplan

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

4.6.2 A28

Acties 2023

1. Het in 2022 uitgevoerde gebiedsgericht MIRT onderzoek 'Bereikbaarheid Zwolle en omgeving' en de opgestelde Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle zetten in op een Regionale Mobiliteitsstrategie om de bereikbaarheid van de regio op peil te houden en de verstedelijkingsopgave te faciliteren. Wij participeren in het hiertoe opgestelde

meerjarenprogramma en bewaken de voortgang van de gemaakte afspraken in het BO-MIRT 2022.

2. Wij zetten de gezamenlijke werkgeversaanpak langs de A28 van de provincies Drenthe, Gelderland en Overijssel voort. Rijkswaterstaat gaat verder met de voorbereiding van de uitvoering van inframaatregelen op de A28.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

4.6.3 N35 – Lopende projecten

Acties 2023

1. Project opwaardering Nijverdal-Wierden
Wij bewaken het proces richting een onherroepelijk Tracébesluit door Minister I&W en de voorbereiding van de realisatie van een autoweg met gescheiden rijbanen; 2x2 rijstroken met een maximum snelheid van 100 km/uur met ongelijkvloerse kruisingen.
2. Project Meer Veilig 3 Wijthmen-Nijverdal
Wij bewaken de voorbereiding van de realisatie van de maatregelen voor de verbetering van de verkeersveiligheid waaronder een circulair viaduct bij Haarle en een pakket aan maatregelen bij Marienheem en twee bajonetten bij Heino.
3. Project knooppunt Raalte
Wij ronden de planstudie Knooppunt Raalte af en bereiden de realisatiefase voor.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1 & 3:

Voor de ombouw naar 2x2 is dit wegvak opgenomen in prioritaire stikstofprojecten uit de MIRT brief van de minister van IenW najaar 2022. Met de kamerbrief van de minister van IenW van 17 maart 2023 over het verschuiven van de beschikbare rijksbudgetten van realisatie naar instandhouding is echter ook de voortgang van de ombouw niet meer zeker. Gezien de urgentie zetten wij vol in bij de minister van IenW om dit project wel doorgang te laten vinden.

Actie 3:

De partners (Rijk, provincie en gemeente Raalte) hebben geconcludeerd dat zonder extra budget geen toekomstbestendige oplossing mogelijk is. Ze zijn daarom gesprekken gestart om de mogelijkheden over het vervolg van het project te verkennen. Het bedrag waar naar gezocht wordt ligt tussen de € 20 en 25 miljoen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- N35 Wijthmen - Nijverdal nieuwsbrief 2021-09
- Motie van Moorsel N35 fietstunnel Haarle 2020/1105434
- Statenvoorstel Provinciale bijdrage aan de opwaardering van de N35 Zwolle-Twente, 25e wijziging van de Kerntakenbegroting 2013 [PS/2013/793]
- Investeringsvoorstel N35 Nijverdal - Wierden [PS/2014/439]
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Knooppunt Raalte
- Principebesluit Gedeputeerde Staten stikstof ruimte N35 Nijverdal - Wierden

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

4.6.4 N35 – Marsroute

Acties 2023

We begeleiden de MIRT Verkenning N35 Wijthmen-Nijverdal, die naar verwachting medio 2024 gereed is.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel cofinanciering N35 MIRT afspraak Wijthmen – Raalte, Mariënheem en kruispunten
- Besluit Statenvoorstel cofinanciering N35 MIRT afspraak Wijthmen - Raalte, Mariënheem en kruispunten
- Toezegging Statenvoorstel cofinanciering N35 MIRT afspraak Wijthmen - Raalte, Mariënheem

- Verdiepend onderzoek N35 - informatiebrief

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

4.6.5 N50

Acties 2023

1. Voor het wegvak Ramspol-Kampen heeft het Rijk geld beschikbaar gesteld voor de aanleg van een fysieke rijbaanscheiding. Wij adviseren over het door Rijkswaterstaat in 2023 op te stellen Plan van Aanpak voor de benodigde maatregelen op de N50 en brengen hierbij mogelijke meekoppelkansen in.
2. Op het wegvak Kampen - Kampen-Zuid bewaken wij de voortgang van de realisatie van een tijdelijke rijbaanscheiding in 2023 en de nog uit te voeren stikstofberekeningen voor de permanente maatregelen op dit wegvak.
3. Voor de opwaardering van het wegvak Kampen-Zuid – Hattemerbroek bepalen wij samen met onze regionale partners de meest passende lobbystrategie.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 2: De tijdelijke rijbaanscheiding is in de eerste helft van mei gerealiseerd. Voor de ombouw naar 2x2 is dit wegvak opgenomen in prioritaire stikstofprojecten uit de MIRT brief van de minister van IenW najaar 2022. Met de kamerbrief van de minister van IenW van 17 maart 2023 over het verschuiven van de beschikbare rijksbudgetten van realisatie naar instandhouding is echter ook de voortgang van de ombouw niet meer zeker. Gezien de urgentie zetten wij vol in bij de minister van IenW om dit project wel doorgang te laten vinden.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- P-nota 2023 (extra 1,9 miljoen)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

4.6.6 N307

Acties 2023

1. Wij werken onder regie van Flevoland verder aan de realisatie van de aanpassingen aan de N307. Onze infra-aanpassingen lopen mee in het maatregelenpakket waarbij ook de Roggebotsluis en de Roggebotkering worden verwijderd, vaarvoorzieningen worden getroffen en een nieuwe brug wordt gerealiseerd. De geplande datum voor het in gebruik nemen van de brug is 1 april 2023. Het verwijderen van het Roggebotsluiscomplex zal aansluitend plaatsvinden en uiterlijk Q4 2023 gereed zijn. Alle infra-aanpassingen komen in de loop van 2024 gereed.
2. Wij voeren het project uit in nauwe samenhang met het IJsseldelta Programma (zie ook prestatie 1.2.7 IJsseldelta Programma).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De indexatielasten zijn vooraf niet begroot. Bij de jaarrekening 2022 is aangekondigd dat er in 2023 een aanvullend verzoek hiervoor zou worden gedaan. Los van de indexatielasten zijn de lasten conform planning. Wel treedt er verschuiving in de tijd op, doordat € 0,25 miljoen in de jaarschijf 2024 uitgegeven gaat worden.

GS begrotingswijziging:

Conform het beleid voor begrotingswijzigingen hebben wij besloten het investeringskrediet in 2023 te verlagen met € 0,25 miljoen en toe te voegen aan het jaar 2024.

PS begrotingswijziging:

Wij stellen voor om extra indexatielasten ad € 1,1 incidenteel toe te voegen aan de dekkingsmiddelen voor het investeringskrediet in de Reserve Dekking kapitaallasten activa en ten laste te brengen van de algemene reservering voor indexatie. Deze wijziging wordt verwerkt in Kerntaak 20 (Overhead, financiering en dekkingsmiddelen). Het voorstel is om het investeringskrediet in 2023 te verhogen met € 0,63 miljoen en in 2024 met € 0,463 miljoen.

Kapitaallasten:

Het gerealiseerde bestedingsritme tot en met 2022 van de investeringsprojecten op deze prestatie wijkt af van de aannames daarover die in de begroting 2023 zijn gehanteerd. Dit heeft geen gevolgen voor het investeringsbudget als geheel maar wel voor de verdeling van de kapitaallasten over de jaren. Om die reden dienen de begrote kapitaallasten op de prestaties in 2023 verlaagd te worden.

Voor prestatie 4.6.6 gaat het om een verlaging van € 6.000 in 2023.

Wij stellen u voor de begrote lasten van prestatie 4.6.6 te verlagen met € 6.000 en de onttrekking aan de Reserve dekking kapitaallasten activa met hetzelfde bedrag te verlagen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Ombouw provinciale weg N307 Roggebot-Kampen
- Plan in Hoofdlijnen en Reactienota N307 Roggebot - Kampen en Plan in Hoofdlijnen, inclusief Reactienota N307 Ontsluiting Schansdijk

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. PS Begrotingswijziging**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

-6

4.6.7 Vechtdalverbinding (N340/N377 en N48)

Acties 2023

1. Wij voeren de aanvullende werkzaamheden ten opzichte van het hoofdcontract uit op en rondom de N340/N48 en N377 (Verharding, isolatie De Pol, anti-grafiti en de Hoeveweg)
2. Wij ronden de uitvoering van de groencompensatie af.
3. Wij ronden de werkzaamheden af aan de spooronderdoorgang N340 (door ProRail).
4. Wij ronden het project Vechtdalverbinding financieel af.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Inpassingsplan Vechtdalverbinding [PS/2018/167]

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

- 1. Geen**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten

Acties 2023

1. Wij realiseren de rotonde De Meente Olst (N337).
2. Wij bereiden de realisatie van rondweg Weerselo (N343) voor.
3. Wij realiseren de aansluiting N315/N768 Danspaleis.
4. Wij bereiden de realisatie van fietsverbinding Enschede-Oldenzaal voor (zie ook prestatie 4.3.1).
5. Wij realiseren diverse faunavoorzieningen langs provinciale wegen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

Als gevolg van vertraging in de vergunningverlening Wet Natuurbescherming (a.g.v.

stikstofdepositie) is de aanleg vertraagd naar 2024. Over de mogelijke financiële consequenties hiervan wordt u op een later tijdstip geïnformeerd.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Actie 2

Ondanks dat het project Weerselo nog in voorbereiding is, is wel duidelijk dat het gealloceerde investeringskrediet niet toereikend is om de plannen uit te voeren. Met name door de oplopende prijzen is aanvullend budget noodzakelijk. Ten behoeve van de integrale afweging wordt dit project nader financieel in beeld gebracht.

Actie 3 en nieuwe snelfietsroute Vriezenveen-Vroomshoop

Bij prestaties 4.3.1 Stimuleren Fietsverbruik en 4.5.1 zijn investeringen aangekondigd voor € 1,9 miljoen. Hiervan heeft € 1,8 miljoen betrekking op de snelfietsroute Vriezenveen-Vroomshoop en € 0,1 miljoen voor N315/ N768 aansluiting Danspaleis.

Prestatie	Voorstel Snelfietsroute Vriezenveen-Vroomshoop in monitor 2023-II	I-krediet	Benodigde dekking
469	Bij deze prestatie stellen PS het investeringskrediet beschikbaar. Restant van de dekking komt uit prestatie 431	€1,85 mln	
	Reeds in RDKA (gestort bij P-nota 2022)	-€0,55 mln	
431	Voorstel beschikbaar stellen Structurele middelen V&V		€0,65 mln
431	Voorstel beschikbaar stellen vanuit Reserve UkvO		€0,65 mln
Danspaleis			
469	Investeringskrediet ophogen	€0,1 mln	
451	Dekking uit structureel budget		€0,1mln

Uitvoering UVP 2023

Voorgesteld wordt om hier de investeringskredieten voor beschikbaar te stellen. Voor de toelichting op de investering en de dekking hiervan verwijzen wij u naar de prestaties 4.3.1 en 4.5.1.

Kapitaallasten:

Het gerealiseerde bestedingsritme tot en met 2022 van de investeringsprojecten op deze prestatie wijkt af van de aannames daarover die in de begroting 2023 zijn gehanteerd. Dit heeft geen gevolgen voor het investeringsbudget als geheel maar wel voor de verdeling van de kapitaallasten over de jaren. Om die reden dienen de begrote kapitaallasten op de prestaties in 2023 verlaagd te worden.

Voor prestatie 4.6.9 gaat het om een verlaging van € 0,6 miljoen in 2023.

Wij stellen u voor de begrote lasten van prestatie 4.6.9 te verlagen met € 0,6 miljoen en de onttrekking aan de Reserve dekking kapitaallasten activa met hetzelfde bedrag te verlagen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

-569

Dit is wat wij doen

4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur

Wij werken aan de instandhouding van onze provinciale infrastructuur (4.7.1). Wij houden daarbij rekening met verkeersveiligheid, doorstroming, leefbaarheid en het milieu. (4.7.2 en 4.7.3). Daarnaast voeren wij de Schaderegeling Kanaal Almelo de Haandrik uit.

Prestaties

4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur

Acties 2023

1. Wij voeren metingen, inspecties en onderzoek uit om de kwaliteit van de infrastructuur vast te stellen. De gemeten kwaliteit gebruiken wij om te bepalen of én welke maatregelen nodig zijn om duurzaam te voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. Dit is de basis voor de uitvoering van het dagelijks onderhoud.
2. Wij bevorderen een verkeersveilige doorstroming door het beter benutten van de bestaande infrastructuur. Dit doen wij door samen met de andere wegbeheerders in Overijssel verkeersmanagement uit te voeren. Daarnaast handelen wij incidenten op onze infrastructuur af.
3. Wij zien er op toe dat (vaar)wegen niet anders gebruikt worden dan vanuit wet- en regelgeving bepaald is. Waar nodig wordt gehandhaafd.
Wij bedienen bruggen en sluizen om doorgang te verlenen aan beroeps- en pleziervaart op de gepubliceerde tijden.
4. Wij voeren gladheidsbestrijding uit om ook in winterse omstandigheden de wegen begaanbaar te houden.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

Tijdens het beheer en onderhoud van de vaarwegen Wieden-Weerribben is geconstateerd dat invasieve exoten harder groeien dan verwacht. Het is een wettelijke plicht deze te bestrijden.

Er is nog geen indicatie van de verwachte hogere kosten voor de bestrijding.

Actie 3

Het verzorgen van de brug- en sluisbediening is seizoenswerk. Hiervoor worden deels uitzendkrachten ingehuurd. Vanwege de stijging van het minimumloon en extra

kostenstijgingen en cao-aanpassingen zijn de inhuurkosten verhoogd en is er extra budget nodig.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Algemeen

De kosten op het gebied van infrastructuur zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van de inflatie binnen de GWW-sector. De prijsindex van de GWW-sector wijkt in 2022 en 2023 veel af van de HICP. In 2022 is de begroting daarop reeds structureel bijgesteld. In 2023 is de prijsindex van de GWW-sector circa 13%. Dat is 10% hoger dan waar de begroting mee is geïndexeerd per 2023. Deze kosten zijn onontkoombaar. In de dagelijks onderhoudscontracten is indexatie conform de GWW-index opgenomen. Dit betekent, dat de eenheidsprijzen automatisch verhoogd worden en dat hier extra middelen voor benodigd zijn. Het voorstel is om daarvoor aanspraak te maken op de algemene buffer voor indexeringen.

PS-begrotingswijziging

De onderhoudscontracten worden geïndexeerd conform de GWW-index. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,57 miljoen te onttrekken aan de toegekende buffer voor prijsindexeringen en structureel toe te voegen aan prestatie 4.7.1 van de begroting 2023.

PS-begrotingswijziging (budgettair neutraal)

Het budget van de bedrijfskleding is deels opgenomen bij deze prestatie (4.7.1) en deels bij het onderdeel Overhead, financiering en dekkingsmiddelen (Kerntaak 20). Wij willen het budget centraliseren bij het overhead, financiering en dekkingsmiddelen.

Wij stellen u voor om een budget van € 10.000 structureel over te hevelen van prestatie 4.7.1 naar het onderdeel Overhead, financiering en dekkingsmiddelen .

Daarnaast hebben wij extra auto's moeten aanschaffen voor de toezichthouders die in dienst zijn gekomen (in plaats van inhuur). Wij stellen u voor om het hiervoor benodigde budget van € 30.000 van prestatie 4.7.1. structureel over te hevelen naar het onderdeel Overhead, financiering en dekkingsmiddelen .

Actie 3 (PS-begrotingswijziging)

Het huidige budget voor de inhuur van brug- en sluisbediening is door de nieuwe tariefstijgingen, ontoereikend. De gesprekken over de nieuwe tarieven lopen nog. Duidelijk is dat de extra kosten zeker € 0,2 miljoen bedragen. Wij stellen u voor om dit bedrag te onttrekken aan de toegekende buffer voor prijsindexeringen en structureel toe te voegen aan prestatie 4.7.1 van de begroting 2023. Over de verdere uitkomsten van de lopende gesprekken informeren wij u indien nodig via Monitor Overijssel 2023-II.

Actie 4 (PS-begrotingswijziging)

Bij de jaarrekening 2022 is voorgesteld om het krediet van € 254.000 voor de zoutstrooiers onderdeel van de gladheidsbestrijding, over te hevelen naar 2023. Hierdoor is er in totaal € 516.000 aan krediet in 2023 beschikbaar. Voor 2023 hoeft er geen vervanging van de zoutstrooiers plaats te vinden, maar dienen er wel aanpassingen aan de steunpunten (nieuwe zoutvloer om aan regelgeving te voldoen, bestrating, afvoer en inrit) voor de gladheidsbestrijding plaats te vinden.

Omdat beide investeringen voor gladheidsbestrijding ingezet worden, wordt voorgesteld om het krediet van de zoutstrooiers te gebruiken voor de aanpassingen van de steunpunten.

Omdat de afschrijvingstermijnen van de zoutstrooiers en de aanpassingen aan de steunpunten een andere levensduur kennen, betekent dit dat de afschrijvingstermijn aangepast wordt van 8 naar 20 jaar en de begrote kapitaallasten in de begroting 2024 met € 39.000 structureel per jaar verlaagd kunnen worden. Wij stellen u voor het krediet en

kapitaallasten over te hevelen van prestatie 4.7.1 naar kerntaak 10 onderdeel Bedrijfsvoering.

Kapitaallasten:

Het gerealiseerde bestedingsritme tot en met 2022 van de investeringsprojecten op deze prestatie wijkt af van de aannames daarover die in de begroting 2023 zijn gehanteerd. Dit heeft geen gevolgen voor het investeringsbudget als geheel maar wel voor de verdeling van de kapitaallasten over de jaren. Om die reden dienen de begrote kapitaallasten op de prestaties in 2023 verlaagd te worden.

Voor prestatie 4.7.1 gaat het om een verlaging van € 37.000 in 2023.

Wij stellen u voor de begrote lasten van prestatie 4.7.1 te verlagen met € 37.000 ten gunste van de algemene middelen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Beheerplan Infrastructurele kapitaalgoederen 2020-2023

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

693

4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur

Acties 2023

1. Wij voeren het geprogrammeerde onderhoud aan de provinciale infrastructuur uit conform de tabel in bijlage 'Meerjarenuitvoeringsprogramma groot onderhoud provinciale infrastructuur'.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

De kosten op het gebied van infrastructuur zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van de inflatie binnen de sector Grond-, Weg- en Waterbouw (hierna GWW). De prijsindex van de GWW-sector wijkt in 2022 en 2023 veel af van de geharmoniseerde consumptieprijsindex (HICP) op grond waarvan wij onze budgetten indexeren. In 2023 is de prijsindex van de GWW-sector circa 13%. Dat is 10% hoger dan de HICP waarmee de begroting is geïndexeerd. Deze kosten zijn onontkoombaar. De totale kostenontwikkeling binnen de voorziening beheer en onderhoud wordt meegenomen in de integrale afweging. Daarin worden dan ook de kostenstijgingen meegenomen.

Wanneer de budgetten niet worden toegekend heeft dit gevolgen voor de lopende projecten en zal er een herprioritering moet plaatsvinden. Projecten worden doorgeschoven naar volgende jaren waardoor meer achterstanden ontstaan. Bij grotere achterstanden in Groot Onderhoud zullen de incidentele cyclische onderhoudsmaatregelen toenemen in verband met de risico's op onveiligheid. Achterstanden op Groot Onderhoud nemen daardoor nog verder toe.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

PS-wijziging

Aan de voorziening Beheer en Onderhoud wordt op basis van het saldo van de jaarrekening jaarlijks een inflatiecorrectie op basis van de HICP (instandhoudingsbijdrage) toegekend. Het bedrag dat wij hiervoor in de begroting 2023 opgenomen hebben, blijkt € 66.000 te laag te zijn omdat de beginstand van de voorziening hoger is dan aanvankelijk gedacht.

Wij stellen u voor om de storting in de voorziening Beheer en Onderhoud bij prestatie 4.7.2 in 2023 met € 66.000 te verhogen ten laste van de algemene middelen.

GS-wijziging

Het meerjarig uitvoeringsprogramma onderhoud provinciale infrastructuur is geactualiseerd.

Wij stellen voor het kasritme van de bestedingen ten laste van de voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur in 2023 te verhogen met € 3,9 miljoen naar € 24,9 miljoen. De omvang van de voorziening voor de uitvoering van gehele uitvoeringsprogramma blijft ongewijzigd.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Beheerplan Infrastructurele kapitaalgoederen 2020-2023

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. PS Begrotingswijziging**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

66

4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur

Acties 2023

1. Wij vervangen provinciale infrastructuur conform het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen, zoals vastgesteld door PS voor de jaren 2016-2019 (PS/2016/300) en 2020-2023 (PS/2018/414), en het door Provinciale Staten vastgestelde uitvoeringsprogramma.
2. Wij halen de infrastructuur investeringen in het Overijsselse herstel- en transitieaanpak coronacrisis naar voren.
3. Wij voeren een planstudie uit naar de (gedeeltelijke) vervanging van de Zwartewaterbrug in Hasselt.
4. Wij treffen de voorbereidingen voor de aanleg van een bediencentrale voor vijf bruggen in Noordwest Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Vervanging wegen (actie 1 en 2)

De eerste fase van de rehabilitatie in de tranche 2016-2019, de N760 IJsselmuiden - Genemuiden, is in afronding. Om de huidige werkzaamheden binnen het beschikbaar budget uit te kunnen voeren, zijn de maatregelen in de tijd gefaseerd. Fase 2 en 3 (incl. vervanging van de Thomsonbrug) zijn geprogrammeerd voor 2023 e.v. Gebleken is dat het budget ontoereikend is. Voor (de financiering) van deze fase wordt u een apart Statenvoorstel voorgelegd.

Vervanging kunstwerken (actie 1 en 2)

In het beheerplan infrastructurele kapitaalgoederen 2020-2023 zijn diverse investeringsprojecten voor de kunstwerken opgenomen welke momenteel in voorbereiding of uitvoering zijn.

Met de huidige ramingen is bekend, dat de huidige beschikbaar gestelde investeringskredieten onvoldoende zijn om deze projecten uit te voeren. Oorzaken hiervan zijn onder andere: uitloop in planning vanwege onder andere leveringsproblemen en oplopende prijzen. Bij enkele projecten is al geprioriteerd en wordt hier nog verder naar gekeken.

Deze projecten worden nader in beeld gebracht en meegenomen in het budgettaire perspectief/ coalitieonderhandelingen.

Vervanging vaarwegen (actie 1)

De voorbereiding van de werkzaamheden aan de boordvoorziening van Kanaal Almelo - De Haandrik is opgestart. Een bouwteam is gestart met de voorbereidende onderzoeken en engineering voor de geprogrammeerde en vervroegde aanpak. Eind 2023/begin 2024 zal een investeringsvoorstel worden voorgelegd voor een integrale aanpak van de werkzaamheden bij het kanaal.

Vervanging Zwartewaterbrug (actie 3)

De planstudie naar de scenario's voor het toekomstbestendig maken van de Zwartewaterbrug is opgestart. Als gevolg van een moeizame werving van personeelsleden voor het projectteam, kon dit pas in het najaar starten. Medio 2023 wordt duidelijk welke consequenties dit heeft voor de planning. Voor dit project wordt te zijner tijd een investeringsvoorstel bij u ingediend.

Bediencentrale (actie 4)

De voorbereidende werkzaamheden voor de aanleg van een bediencentrale zijn dit jaar weer opgestart. De projectbegroting zal worden geactualiseerd. Dan zal blijken of het toegekende (ongeïndexeerde) budget nog toereikend zal zijn. Wij houden u hierover op de hoogte via de P&C-cyclus.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De kosten op het gebied van infrastructuur zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van de inflatie binnen de sector Grond-, Weg- en Waterbouw (hierna GWW). De prijsindex van de GWW-sector wijkt in 2022 en 2023 veel af van de geharmoniseerde consumptieprijsindex (HICP) op grond waarvan wij onze budgetten indexeren. In 2023 is de prijsindex van de GWW-sector circa 13%. Dat is 10% hoger dan de HICP waarmee de begroting is geïndexeerd. Deze kosten zijn binnen deze projecten onontkoombaar.

Een aantal investeringsprojecten zijn onderdeel van de vervangingsinvesteringen vanuit het BIK 2020-2023 of zijn in het verleden al in gang gezet. Op een aantal projecten ontstaat budgetspanning. Met name door de oplopende prijzen is aanvullend budget noodzakelijk.

Ten behoeve van de integrale afweging worden deze projecten financieel in beeld gebracht.

Voor de projecten N760, Kanaal Almelo-De Haandrik, Zwartewaterbrug en de Bediencentrale wordt u nog nader geïnformeerd en bij financiële consequenties zal dit aan u voorgelegd worden om hierover een besluit te nemen.

Kapitaallasten:

Het gerealiseerde bestedingsritme tot en met 2022 van de investeringsprojecten op deze prestatie wijkt af van de aannames daarover die in de begroting 2023 zijn gehanteerd. Dit heeft geen gevolgen voor het investeringsbudget als geheel maar wel voor de verdeling van de kapitaallasten over de jaren. Om die reden dienen de begrote kapitaallasten op de prestaties in 2023 verlaagd te worden.

Voor prestatie 4.7.3 gaat het om een verlaging van € 0,6 miljoen in 2023.

Wij stellen u voor de begrote lasten van prestatie 4.7.3 te verlagen met € 0,1 miljoen ten gunste van de algemene middelen.

En wij stellen u voor de begrote lasten van prestatie 4.7.3 te verlagen met € 0,5 miljoen en de onttrekking aan de Reserve dekking kapitaallasten activa met hetzelfde bedrag te verlagen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel PS/2016/300 Uitvoeringsprogramma vervangingsinvesteringen provinciale infrastructuur 2016 -2019

Besluit PS/2016/300 Uitvoeringsprogramma vervangingsinvesteringen provinciale infrastructuur 2016-2019

Statenvoorstel PS/2018/414 Beheerplan Infrastructurale Kapitaalgoederen 2020-2023

Statenvoorstel Uitvoeringsprogramma vervangingsinvesteringen provinciale infrastructuur 2020-2023

Statenvoorstel Overijsselse herstel- en transitieaanpak coronacrisis

Uitkomsten verkenning vervanging N331 Zwartewaterbrug Hasselt

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

-644

4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik

Acties 2023

Wij voeren de schaderegeling uit die in oktober 2020 aan Provinciale Staten ter besluitvorming is voorgelegd.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

De aandacht gaat nu vooral uit naar het uitvoeren van de schaderegeling. Alle schademelders hebben van ons bericht gekregen over de afhandeling van hun schade. Schademelders zonder funderingsonderzoek of met een uitslag van het funderingsonderzoek dat de fundering van hun pand goed is, zijn gestart of kunnen starten met bovengronds schadeherstel. Van de coulance- en schadevergoedingen is 86% uitbetaald aan schademelders. Van de overige 14% wacht de provincie op het ontvangen van rekeninggegevens van schademelders zodat de provincie de coulance- of schadevergoeding kan overmaken. Bij 58% van de schademelders die aanspraak kunnen maken op subsidie voor bovengronds herstel is de subsidie verleend. Van de overige 42% van de schademelders moet de provincie bijvoorbeeld nog een aannemersofferte ontvangen of wacht de bewoner op de provinciale beslissing op bezwaar.”

Bijna alle 137 funderingsonderzoeken zijn fysiek afgerond. Schademelders van wie hun pand funderingsverbetering nodig heeft zijn gestart met funderingsverbetering, zijn hiervoor voorbereidingen aan het treffen of zijn bezig met het maken van een keuze tussen funderingsverbetering en nieuwbouw.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik 1 juli 2020

PS besluit (geammendeerd voorstel) 1 juli 2020

Vaststelling regeling aanpak schades langs kanaal Almelo-De Haandrik 17 november 2021

Aangepaste regeling vergoeden schade Kanaal Almelo - De Haandrik 26 oktober 2021

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
Lasten						
4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken						
4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit	0	21	21	0	21	0
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	1.547	-112	1.434	1.333	101	687
Totaal 4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken	1.547	-91	1.456	1.333	123	687
4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer						
4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer	760	0	760	482	278	975
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	0	755	755	743	12	0
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	97.570	1.893	99.463	103.844	-4.381	9.712
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	150	181	331	297	34	0
Totaal 4.2 Toekomstbestendig	98.480	2.830	101.310	105.366	-4.056	10.687

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
en duurzaam openbaar vervoer						
4.3 Vaker op de fiets						
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	12.387	5.697	18.084	4.998	13.087	-370
4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek						
4.4.1 Port of Logistics Overijssel (POLO)	200	479	679	296	383	0
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	732	0	732	59	673	-111
Totaal 4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek	932	479	1.411	355	1.056	-111
4.5 Iedereen elke dag veilig thuis						
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	9.823	4.209	14.032	573	13.459	-126
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	4.780	421	5.201	1.235	3.965	0
Totaal 4.5 Iedereen elke dag veilig thuis	14.603	4.630	19.233	1.809	17.424	-126
4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer						
4.6.3 N35 – Lopende projecten	2.067	980	3.046	495	2.552	0
4.6.6 N307	89	0	89	0	89	-6
4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	6.614	0	6.614	58	6.555	-569
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	5.215	0	5.215	0	5.215	-2.900
Totaal 4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer	13.985	980	14.964	553	14.411	-3.475
4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur						
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	14.519	775	15.294	12.432	2.862	693
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	21.763	74	21.838	21.717	121	66
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	1.242	925	2.167	0	2.167	-644

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	1.204	435	1.639	722	916	0
Totaal 4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	38.729	2.209	40.937	34.871	6.067	115
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	12.768	884	13.652	0	13.652	0
Totaal Lasten	193.430	17.617	211.046	149.283	61.763	7.407
Baten						
4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken						
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	0	0	0	0	0	487
4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer						
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	44.424	0	44.424	41.078	3.346	9.151
4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek						
4.4.1 Port of Logistics Overijssel (POLO)	0	0	0	0	0	0
4.5 Iedereen elke dag veilig thuis						
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	1.082	396	1.478	0	1.478	0
4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur						
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	388	0	388	120	269	0
Totaal Baten	45.894	396	46.290	41.198	5.093	9.638
Saldo baten en lasten	-147.536	-17.221	-164.756	-108.086	-56.671	2.231

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie

Toelichting financieel

PS/GS

Begrotingswijziging

Voorgestelde Baten

Lasten

Saldo

4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	<p>Onttrekking Specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020 – 2023 (E15): Van de Specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020 – 2023 die wij van het Rijk via de Provincie Gelderland hebben ontvangen is nog € 0,5 miljoen beschikbaar. De bijdrage betreft financiering in de kosten voor het opstellen, actualiseren en uitvoeren van een plan van aanpak Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020-2023 op basis van de onderwerpen zoals beschreven in de samenwerkingsovereenkomst. Voor 2023 is een benodigd bedrag geraamd van € 237.000.</p> <p>Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de begrote lasten op prestatie 4.1.3 te verhogen met € 237.000 voor de Regionale Aanpak Laadinfrastructuur in 2023 en dit bedrag te onttrekken aan de doeluitkering.</p> <p>Cofinanciering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur: Voor de Specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur is een provinciale cofinanciering van 50% als voorwaarde gesteld. De dekking hiervan is beschikbaar in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Wij hebben besloten voor de benodigde cofinanciering van € 237.000 een bedrag van € 200.000 aanvullend aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel te onttrekken.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 200.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken van de begroting 2023.</p> <p>Onttrekking Specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021 (E56): Van de Specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021 (E56) die wij van het Rijk hebben ontvangen is nog € 0,4</p>	GS Begrotingswijziging	-200	487	687	-200
--	--	---------------------------	------	-----	-----	------

miljoen beschikbaar. Via deze regeling wordt bijgedragen aan projecten en maatregelen die door Rijk en regio zijn afgesproken in de Bestuurlijke Overleggen MIRT. De projecten en maatregelen zijn gericht op het stimuleren van doelmatiger en duurzamer gebruik van verkeersinfrastructuur. Voor 2023 is een benodigd bedrag geraamd van € 0,25 miljoen.

Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten en baten op prestatie 4.1.3 te verhogen met € 0,25 miljoen voor projecten en maatregelen zijn gericht op het stimuleren van doelmatiger en duurzamer gebruik van verkeersinfrastructuur.

4.2.1 Transities
Openbaar Vervoer

Pilots mobiliteitshubs en voorbereidingskosten aanbestedingen OV:
Wij hebben de Routekaart mobiliteitshubs (hierna hubs) Overijssel vastgesteld, vooruitlopend op een programma hubs. Hubs dragen bij aan een goede bereikbaarheid door een aantrekkelijke ketenreis mogelijk te maken. Samen met de Overijsselse gemeenten maakt de provincie hiermee een start om een regionaal netwerk van zo'n 50 regionale mobiliteitshubs te ontwikkelen. Dit vindt plaats in samenhang met de ontwikkeling van lokale hubnetwerken door gemeenten, de opkomst van deelmobiliteit en de toenemende druk op de ruimte in de Overijsselse steden. Om ervaring op te doen, is gekozen om te starten met vijf hublocaties. Voor deze eerste tranche stellen wij provinciale cofinanciering beschikbaar van maximaal € 0,85 miljoen. Tevens stellen wij een adaptief programma hubs op voor de opvolgende tranches. Voor de Hubs voegen wij € 0,85 miljoen toe aan prestatie 4.2.1. Herijking openbaar vervoer. Verder voegen wij ter dekking van de voorbereidingskosten van de aanbestedingen concessies OV-concessie Twente - ZHO (2023 - 2028) en treindiensten Zutphen - Hengelo - Oldenzaal (ZHO) en Almelo - Hardenberg € 0,125 miljoen toe aan deze prestatie.

GS
Begrotingswijziging

-975   0   975   -975

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij

besloten om voor de pilotlocaties hubs en de voorbereidingskosten van de aanbestedingen een bedrag van € 0,975 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.2.1. Herijking openbaar vervoer van de begroting 2023.

Spoormaatregelen Zwolle-Enschede; uitvoering fiets/perrontunnel Raalte: Prorail werkt in opdracht van de Provincie en van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) aan diverse spoormaatregelen om de rijtijd van vooral de Blauwnet IC Zwolle-Enschede in te korten. Dit heeft een positief effect op de punctualiteit. Daarnaast zorgt de perronverbreding voor meer perronveiligheid voor de reizigers in Heino en Raalte en zijn de perrons meteen geschikt voor dubbelspoor in de toekomst.

Onderdeel van het project is een fiets-/perrontunnel bij station Raalte. Deze tunnel wordt gecombineerd met de in het project Knooppunt Raalte (prestatie 4.6.3 ; N35) aan te leggen fietstunnel (raming € 2 miljoen). Door vertraging bij het project Knooppunt Raalte hebben wij de uitvoering fiets/perrontunnel toegevoegd aan het spoorproject. Voor de uitvoering zijn middelen gereserveerd binnen de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.

Als gevolg van de overheveling van de fiets/perrontunnel stellen wij voor € 3 miljoen die is gelabeld aan prestatie 4.2.1 te koppelen aan prestatie 4.2.6 Spoor Zwolle – Enschede. Deze mutatie wordt verwerkt in kerntaak 20.

4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	Exploitatiesubsidies OV: De structurele lasten van exploitatiesubsidies voor het openbaar vervoer zullen in 2023 hoogstwaarschijnlijk hoger uitvallen dan begroot. De belangrijkste oorzaak daarvan wordt gevormd door de OV-index waarmee de exploitatiesubsidie van vervoerders wordt geïndexeerd. De hogere exploitatiekosten zullen in 2023 wellicht gedeeltelijk en eenmalig gedempt kunnen worden door de transitievergoeding OV (TVOV)	GS Begrotingswijziging	0	9136	9136	0
---	---	---------------------------	---	------	------	---

die het Rijk ook nog voor 2023 nog beschikbaar stelt. Naast hogere lasten worden ook hogere baten verwacht in de vorm van reizigersopbrengsten.

Omdat zowel de OV-index 2023 als de TVOV-regeling 2023 nog niet definitief bekend zijn, zijn de financiële gevolgen vooralsnog niet goed te kwantificeren. Na de zomer zal die duidelijkheid er wel zijn, eventuele bijstelling van de begroting volgt daardoor bij Monitor II. Wanneer de financiële gevolgen niet binnen de begroting van prestatie 4.2.3 gedekt kunnen worden, zal dit worden opgevangen met de bestemmingsreserve openbaar vervoer die mede hiervoor is gevormd.

Op basis van de verwachte OV indexering en hogere reizigersopbrengsten hebben wij conform het begrotingswijzigingenbeleid besloten de lasten en baten van prestatie 4.2.3 structureel met € 8,28 miljoen te verhogen (budgettair neutrale wijziging).

Sociale veiligheid Openbaar Vervoer:
Van het Rijk hebben wij een specifieke uitkering ontvangen om de sociale veiligheid in het OV en op stations te verbeteren.

Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten op prestatie 4.2.3 te verhogen met € 0,86 miljoen voor verbeteren van de sociale veiligheid in het OV en op stations in 2023 en dit bedrag te onttrekken aan de doeluitkering.

Dynamische Reis Informatie Systemen:
Sinds 2009 zijn er verschillende Dynamische Reis Informatie Systemen (hierna DRISystemen) binnen de provincies Gelderland, Overijssel en Flevoland geplaatst. Deze systemen voorzien (bus)reizigers via DRIS-displays op de haltes van informatie over de actuele vertrektijden en verstoringen. In 2020 is besloten de verouderde en afgeschreven systemen te vervangen en gezamenlijk de vervanging van de DRIS-displays bij bushaltes aan te aanbesteden.

Bij de uitvoering van het project is vertraging opgetreden. Er was

meer tijd nodig voor de hard- en software ontwikkeling van de kleine digitale informatieborden. Voor de grote borden is het een combinatie van factoren, onder meer een tekort aan personeel bij onze leverancier en de netbeheerder. Als gevolg van de vertraging starten wij later met het afschrijven van de investering.

Om die reden dienen de begrote kapitaallasten op de prestaties in 2023 verlaagd te worden.

Voor prestatie 4.2.3 gaat het om een verlaging van € 0,9 miljoen in 2023.

Wij stellen u voor de begrote lasten van prestatie 4.2.3 te verlagen met € 0,9 miljoen ten gunste van de algemene middelen verkeer en vervoer.

4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	<p>Treindienst Hengelo-Bielefeld en Deventer-Almelo: Op basis van een actualisatie van de exploitatie van de treindienst Hengelo-Bielefeld en Deventer-Almelo (extra avondtreinen) verwachten wij een tekort op de lasten (€ 576.000). Tevens verwachten wij een hogere reizigersopbrengst (€ 15.000) zodat per saldo de onttrekking uit de reserve mobiliteitsprojecten verkeer en vervoer € 561.000 bedraagt.</p>	PS Begrotingswijziging	-561	15	576	-561
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	<p>Wij stellen voor de lasten van de begroting 2023 op prestatie 4.2.3 'Concessie- en contractmanagement van bus en trein' met € 576.000 te verhogen en de baten met € 15.000 te verhogen en per saldo € 561.000 te dekken door dit bedrag te onttrekken aan de bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma`s verkeer en vervoer.</p> <p>Vastgesteld Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2023 (UVP): Via het vastgestelde Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2023 (UVP) zijn middelen beschikbaar gesteld voor subsidiebijdragen aan gemeentelijke en provinciale projecten gericht op het verbeteren van de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid in Overijssel. Voor betere fietsvoorzieningen zijn middelen gereserveerd in de Reserve uitvoering Kwaliteit van</p>	GS Begrotingswijziging	-79	0	79	-79

Overijssel. Ter dekking van de verwachte subsidiebijdragen hebben wij aanvullend voor 2023 € 79.000 onttrokken aan Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 79.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2023.

4.3.1 Stimuleren
fietsgebruik

Vastgesteld PS
Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2023 (UVP):

449 0 -449 449

Bij de uitvoering van het UVP 2023 zijn er meer Fietsprojecten en minder projecten bereikbaarheid, verkeerveiligheid en goederenvervoer aangemeld door de gemeenten. Als gevolg hiervan zal de verdeling over de verschillende beleidsthema's ten opzichte van het oorspronkelijke bestedingsplan wijzigen. De wijziging betekent dat er € 201.000 meer besteed gaat worden aan prestatie Fiets (4.3.1) waarvan de dekking komt van prestaties 4.4.4 (€ 111.000) en 4.6.10 voor € 90.000. Deze bedragen worden overgeheveld vanuit de desbetreffende prestaties en zijn budgettair neutrale wijzigingen tussen prestaties binnen het UVP en de begroting.

Wij stellen voor € 201.000 aan lasten toe te voegen aan prestatie 4.3.1 Fiets onder gelijktijdige verlaging van de lasten van prestaties 4.4.4 en 4.6.10.

Snelfietsroute Vriezenveen - Vroomshoop:

De Snelfietsroute Vriezenveen - Vroomshoop is in het Masterplan snelle fietsroutes één van de snelle fietsroutes uit het Masterplan snelle fietsroutes. De route ligt tussen Vriezenveen en Vroomshoop, als verlengstuk van de F35 Almelo - Vriezenveen. Deze fietsroute is van regionaal belang voor forenzen, scholieren en recreanten. Het betreft een investering in de eigen provinciale infrastructuur.

De kosten voor de realisatie van de Snelfietsroute Vriezenveen - Vroomshoop zijn geraamd op € 1,85 miljoen. De dekking wordt gevormd voor € 0,65 miljoen uit

de structurele middelen verkeer en vervoer, voor € 0,65 miljoen uit gereserveerde middelen in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en voor € 0,55 miljoen via de beschikbaar gestelde middelen bij de P-nota 2022 voor de uitvoering van provinciale fietsprojecten. De verwerking van investeringen in de eigen provinciale infrastructuur in de begroting vindt plaats via de afschrijvingsystematiek conform de uitgangspunten 'investeren in infrastructuur' zoals vastgesteld bij de P-nota 2022. De dekking van de kapitaallasten voor lopende projecten vindt plaats vanuit de reserve Dekking kapitaallasten activa (RDKA). De dekking van de kapitaallasten voor de € 0,548 miljoen uit de P-nota 2022 is al in de begroting opgenomen zodat per saldo € 1,3 miljoen kan worden gestort in de reserve Dekking kapitaallasten activa (RDKA).

Wij stellen voor de begrote lasten van 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik met € 0,65 miljoen te verlagen en hetzelfde bedrag toe te voegen aan de Reserve dekking kapitaallasten activa. Daarnaast stellen wij u voor om vanuit de voor prestatie 431 aanwezige middelen in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel € 0,65 miljoen toe te voegen aan de Reserve dekking kapitaallasten activa. Deze laatste wijziging wordt verwerkt in Kerntaak 20 (Overhead, financiering en dekkingsmiddelen).

Voor de realisatie van de projecten wordt bij prestatie 4.6.9 voorgesteld de benodigde investeringskredieten bij te ramen.

4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk

Vastgesteld PS
Uitvoeringsprogramma Mobiliteit Begrotingswijziging
2023 (UVP):
Via het vastgestelde
Uitvoeringsprogramma Mobiliteit
2023 (UVP) zijn middelen
beschikbaar gesteld voor
subsidiebijdragen aan
gemeentelijke en provinciale
projecten gericht op het
verbeteren van de
bereikbaarheid,
verkeersveiligheid en
leefbaarheid in Overijssel. Op
basis van het vastgestelde UVP
2023 met de daarin geraamde
bedragen voor subsidies dient
het begrote bedrag op prestatie

110 0 -110 110

4.4.4 te worden bijgesteld. De lasten worden op prestatie 4.4.4 met € 110.000 en toegevoegd aan prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik. Dit zijn budgettair neutrale wijzigingen tussen prestaties binnen het UVP en de begroting.

Wij stellen u voor de lasten van prestatie 4.4.4 met € 110.000 te verlagen onder gelijktijdige verhoging van de lasten van prestatie 4.3.1.

4.5.1	Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	Vastgesteld Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2023 (UVP): Via het vastgestelde Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2023 (UVP) zijn middelen beschikbaar gesteld voor subsidiebijdragen aan gemeentelijke en provinciale projecten gericht op het verbeteren van de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid in Overijssel. Wij hebben in het UVP 2022 € 126.000 beschikbaar gesteld voor de N315/N768 'aansluiting Danspaleis' als investering in de eigen provinciale infrastructuur. De verwerking hiervan in de begroting vindt plaats via de afschrijvingsystematiek conform de uitgangspunten 'investeren in infrastructuur' zoals vastgesteld bij de P-nota 2022. De dekking van de kapitaallasten voor lopende projecten vindt plaats vanuit de reserve Dekking kapitaallasten activa (RDKA). Zodra de werken in gebruik worden genomen, zal gestart worden met afschrijven en worden deze lasten gedekt uit de reserve.	PS Begrotingswijziging	126	0	-126	126
<p>Wij stellen voor de lasten van 4.5.1 Stimuleren fietsgebruik met € 126.000 te verlagen en hetzelfde bedrag toe te voegen aan de reserve Dekking kapitaallasten activa (RDKA). De storting in de reserve Dekking kapitaallasten activa (RDKA) worden bij kerntaak 20 verwerkt.</p>							
<p>Voor de realisatie van de projecten wordt bij prestatie 4.6.9 voorgesteld de benodigde investeringskredieten bij te ramen</p>							
4.6.10	Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	Lasten restant middelen Regionaal Mobiliteitsfonds Twente (RMF): De resterende middelen van het Regionaal Mobiliteitsfonds	PS Begrotingswijziging	2900	0	-2900	2900

Twente (RMF) zijn gestort in de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer. Vanuit het resterende saldo van het RMF Regionaal Mobiliteitsfonds Twente stellen wij voor € 0,269 miljoen toe te voegen aan de begroting 2023 op prestatie 4.6.10 voor het (mede)financieren van gemeentelijke/provinciale projecten ter verbetering van de bereikbaarheid. Het resterende saldo wordt ingezet voor Twentse mobiliteitsprojecten en de afwikkeling hiervan valt onder het beheer van de Provincie. De dekking wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer.

Wij stellen voor € 0,269 miljoen toe te voegen aan de begroting van 2023 prestatie 4.6.10 voor Twentse mobiliteitsprojecten (afwickelen Regionaal Mobiliteitsfonds Twente) en dit bedrag te onttrekken aan de bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma's.

Vastgesteld
Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2023 (UVP):
Via het vastgestelde Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2023 (UVP) zijn middelen beschikbaar gesteld voor subsidiebijdragen aan gemeentelijke en provinciale projecten gericht op het verbeteren van de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid in Overijssel. Op basis van het vastgestelde UVP 2023 met de daarin geraamde bedragen voor subsidies dient het begrote bedrag op prestatie 4.6.10 te worden bijgesteld. De lasten worden op prestatie 4.6.10 met € 90.000 en toegevoegd aan prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik. Dit zijn budgettair neutrale wijzigingen tussen prestaties binnen het UVP en de begroting.

Wij stellen U voor de lasten van prestatie 4.6.10 met € 90.000 te verlagen onder gelijktijdige verhoging van de lasten van prestatie 4.3.1.

Bijdrage regio
Vloedbeltverbinding:
Voor de realisatie van de Vloedbeltverbinding (rondweg Zenderen) draagt de regio (gemeente Borne en Regio

Twente) € 10 miljoen bij in de kosten (2021/1104309). € 3,1 miljoen van deze bijdrage wordt gerealiseerd door een bijdrage uit de beschikbaar gestelde middelen voor infrastructurele mobiliteitsprojecten in Overijssel (waaruit o.a. het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit wordt gefinancierd). Omdat de realisatie pas na 2023 zal plaatsvinden stellen wij u voor de regiobijdrage van € 3,1 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma`s.

Wij stellen u voor de lasten van prestatie 4.6.10 te verlagen met € 3,1 miljoen onder gelijktijdige toevoeging van dit bedrag aan de bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma`s

4.6.6 N307		0	0	0	0
------------	--	---	---	---	---

De indexatielasten zijn vooraf niet begroot. Bij de jaarrekening 2022 is aangekondigd dat er in 2023 een aanvullend verzoek hiervoor zou worden gedaan. Los van de indexatielasten zijn de lasten conform planning. Wel treedt er verschuiving in de tijd op, doordat € 0,25 miljoen in de jaarschijf 2024 uitgegeven gaat worden.

GS
Begrotingswijziging

Conform het beleid voor begrotingswijzigingen hebben wij besloten het investeringskrediet in 2023 te verlagen met € 0,25 miljoen en toe te voegen aan het jaar 2024.

4.6.6 N307		6	0	-6	6
------------	--	---	---	----	---

De indexatielasten zijn vooraf niet begroot. Bij de jaarrekening 2022 is aangekondigd dat er in 2023 een aanvullend verzoek hiervoor zou worden gedaan. Los van de indexatielasten zijn de lasten conform planning. Wel treedt er verschuiving in de tijd op, doordat € 0,25 miljoen in de jaarschijf 2024 uitgegeven gaat worden.

PS
Begrotingswijziging

Wij stellen voor om extra indexatielasten ad € 1,1 incidenteel toe te voegen aan de dekkingsmiddelen voor het investeringskrediet in de Reserve Dekking kapitaallasten activa en ten laste te brengen van de algemene reservering voor indexatie. Deze wijziging wordt verwerkt in Kerntaak 20 (Overhead, financiering en dekkingsmiddelen). Het voorstel is om het investeringskrediet in 2023 te verhogen met € 0,63 miljoen en in 2024 met € 0,463 miljoen.

Kapitaallasten:
 Het gerealiseerde bestedingsritme tot en met 2022 van de investeringsprojecten op deze prestatie wijkt af van de aannames daarover die in de begroting 2023 zijn gehanteerd. Dit heeft geen gevolgen voor het investeringsbudget als geheel maar wel voor de verdeling van de kapitaallasten over de jaren. Om die reden dienen de begrote kapitaallasten op de prestaties in 2023 verlaagd te worden.

Voor prestatie 4.6.6 gaat het om een verlaging van € 6.000 in 2023.

Wij stellen u voor de begrote lasten van prestatie 4.6.6 te verlagen met € 6.000 en de onttrekking aan de Reserve dekking kapitaallasten activa met hetzelfde bedrag te verlagen.

4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten

Uitvoering UVP 2023: Voorgesteld wordt om hier de investeringskredieten voor beschikbaar te stellen. Voor de toelichting op de investering en de dekking hiervan verwijzen wij u naar de prestaties 4.3.1 en 4.5.1.

PS
 Begrotingswijziging

569 0 -569 569

Kapitaallasten: Het gerealiseerde bestedingsritme tot en met 2022 van de investeringsprojecten op deze prestatie wijkt af van de aannames daarover die in de begroting 2023 zijn gehanteerd. Dit heeft geen gevolgen voor het investeringsbudget als geheel maar wel voor de verdeling van de kapitaallasten over de jaren. Om die reden dienen de begrote kapitaallasten op de prestaties in 2023 verlaagd te worden.

Voor prestatie 4.6.9 gaat het om een verlaging van € 0,6 miljoen in 2023.

Wij stellen u voor de begrote lasten van prestatie 4.6.9 te verlagen met € 0,6 miljoen en de onttrekking aan de Reserve dekking kapitaallasten activa met hetzelfde bedrag te verlagen.

4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur

Algemeen:
 De kosten op het gebied van infrastructuur zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van de inflatie binnen de GWW-

PS
 Begrotingswijziging

-693 0 693 -693

sector. De prijsindex van de GWW-sector wijkt in 2022 en 2023 veel af van de HICP. In 2022 is de begroting daarop reeds structureel bijgesteld. In 2023 is de prijsindex van de GWW-sector circa 13%. Dat is 10% hoger dan waar de begroting mee is geïndexeerd per 2023. Deze kosten zijn onontkoombaar. In de dagelijks onderhoudscontracten is indexatie conform de GWW-index opgenomen. Dit betekent, dat de eenheidsprijzen automatisch verhoogd worden en dat hier extra middelen voor benodigd zijn. Het voorstel is om daarvoor aanspraak te maken op de algemene buffer voor indexeringen.

De onderhoudscontracten worden geïndexeerd conform de GWW-index.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,57 miljoen te onttrekken aan de toegekende buffer voor prijsindexeringen en structureel toe te voegen aan prestatie 4.7.1 van de begroting 2023.

PS-begrotingswijziging (budgettair neutraal):
Het budget van de bedrijfskleding is deels opgenomen bij deze prestatie (4.7.1) en deels bij het onderdeel Overhead, financiering en dekkingsmiddelen (Kerntaak 20). Wij willen het budget centraliseren bij het overhead, financiering en dekkingsmiddelen.
Wij stellen u voor om een budget van € 10.000 structureel over te hevelen van prestatie 4.7.1 naar het onderdeel Overhead, financiering en dekkingsmiddelen .

Daarnaast hebben wij extra auto's moeten aanschaffen voor de toezichthouders die in dienst zijn gekomen (in plaats van inhuur). Wij stellen u voor om het hiervoor benodigde budget van € 30.000 van prestatie 4.7.1. structureel over te hevelen naar het onderdeel Overhead, financiering en dekkingsmiddelen .

Actie 3 (PS-begrotingswijziging):
Het huidige budget voor de inhuur van brug- en sluisbediening is door de nieuwe tariefstijgingen, ontoereikend. De gesprekken over de nieuwe tarieven lopen nog. Duidelijk is

dat de extra kosten zeker € 0,2 miljoen bedragen. Wij stellen u voor om dit bedrag te onttrekken aan de toegekende buffer voor prijsindexeringen en structureel toe te voegen aan prestatie 4.7.1 van de begroting 2023. Over de verdere uitkomsten van de lopende gesprekken informeren wij u indien nodig via Monitor Overijssel 2023-II.

Actie 4 (PS-begrotingswijziging): Bij de jaarrekening 2022 is voorgesteld om het krediet van € 254.000 voor de zoutstrooiers onderdeel van de gladheidsbestrijding, over te hevelen naar 2023. Hierdoor is er in totaal € 516.000 aan krediet in 2023 beschikbaar. Voor 2023 hoeft er geen vervanging van de zoutstrooiers plaats te vinden, maar dienen er wel aanpassingen aan de steunpunten (nieuwe zoutvloer om aan regelgeving te voldoen, bestrating, afvoer en inrit) voor de gladheidsbestrijding plaats te vinden.

Omdat beide investeringen voor gladheidsbestrijding ingezet worden, wordt voorgesteld wordt om het krediet van de zoutstrooiers te gebruiken voor de aanpassingen van de steunpunten. Omdat de afschrijvingstermijnen van de zoutstrooiers en de aanpassingen aan de steunpunten een andere levensduur kennen, betekent dit dat de afschrijvingstermijn aangepast wordt van 8 naar 20 jaar en de begrote kapitaallasten in de begroting 2024 met € 39.000 structureel per jaar verlaagd kunnen worden. Wij stellen u voor het krediet en kapitaallasten over te hevelen van prestatie 4.7.1 naar kerntaak 10 onderdeel Bedrijfsvoering.

Kapitaallasten:
Het gerealiseerde bestedingsritme tot en met 2022 van de investeringsprojecten op deze prestatie wijkt af van de aannames daarover die in de begroting 2023 zijn gehanteerd. Dit heeft geen gevolgen voor het investeringsbudget als geheel maar wel voor de verdeling van de kapitaallasten over de jaren. Om die reden dienen de begrote kapitaallasten op de prestaties in 2023 verlaagd te worden.

	Voor prestatie 4.7.1 gaat het om een verlaging van € 37.000 in 2023.						
	Wij stellen u voor de begrote lasten van prestatie 4.7.1 te verlagen met € 37.000 ten gunste van de algemene middelen.						
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	Voorziening beheer en onderhoud: Aan de voorziening Beheer en Onderhoud wordt op basis van het saldo van de jaarrekening jaarlijks een inflatiecorrectie op basis van de HICP (instandhoudingsbijdrage) toegekend. Het bedrag dat wij hiervoor in de begroting 2023 opgenomen hebben, blijkt € 66.000 te laag te zijn omdat de beginstand van de voorziening hoger is dan aanvankelijk gedacht.	PS Begrotingswijziging	-66	0	66	-66	
	Wij stellen u voor om de storting in de voorziening Beheer en Onderhoud bij prestatie 4.7.2 in 2023 met € 66.000 te verhogen ten laste van de algemene middelen.						
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	Voorziening beheer en onderhoud: Het meerjarig uitvoeringsprogramma onderhoud provinciale infrastructuur is geactualiseerd. Wij stellen voor het kasritme van de bestedingen ten laste van de voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur in 2023 te verhogen met € 3,9 miljoen naar € 24,9 miljoen. De omvang van de voorziening voor de uitvoering van gehele uitvoeringsprogramma blijft ongewijzigd.	GS Begrotingswijziging	0	0	0	0	
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	De kosten op het gebied van infrastructuur zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van de inflatie binnen de sector Grond-, Weg- en Waterbouw (hierna GWW). De prijsindex van de GWW-sector wijkt in 2022 en 2023 veel af van de geharmoniseerde consumptieprijsindex (HICP) op grond waarvan wij onze budgetten indexeren. In 2023 is de prijsindex van de GWW-sector circa 13%. Dat is 10% hoger dan de HICP waarmee de begroting is geïndexeerd. Deze kosten zijn binnen deze projecten onontkoombaar.	PS begrotingswijziging	644	0	-644	644	
	Een aantal investeringsprojecten zijn onderdeel van de vervangingsinvesteringen vanuit						

het BIK 2020-2023 of zijn in het verleden al in gang gezet. Op een aantal projecten ontstaat budgetspanning. Met name door de oplopende prijzen is aanvullend budget noodzakelijk. Ten behoeve van de integrale afweging worden deze projecten financieel in beeld gebracht.

Voor de projecten N760, Kanaal Almelo-De Haandrik, Zwartewaterbrug en de Bediencentrale wordt u nog nader geïnformeerd en bij financiële consequenties zal dit aan u voorgelegd worden om hierover een besluit te nemen.

Kapitaallasten:
Het gerealiseerde bestedingsritme tot en met 2022 van de investeringsprojecten op deze prestatie wijkt af van de aannames daarover die in de begroting 2023 zijn gehanteerd. Dit heeft geen gevolgen voor het investeringsbudget als geheel maar wel voor de verdeling van de kapitaallasten over de jaren. Om die reden dienen de begrote kapitaallasten op de prestaties in 2023 verlaagd te worden.

Voor prestatie 4.7.3 gaat het om een verlaging van € 0,6 miljoen in 2023.

Wij stellen u voor de begrote lasten van prestatie 4.7.3 te verlagen met € 0,1 miljoen ten gunste van de algemene middelen.
En wij stellen u voor de begrote lasten van prestatie 4.7.3 te verlagen met € 0,5 miljoen en de onttrekking aan de Reserve dekking kapitaallasten activa met hetzelfde bedrag te verlagen.

Totaal

2230 9638 7408 2230

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting	Wijziging niet meenemen
4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit		-21	0	21	-21 PS 005 Jaarstukken 2022	Op de post Corridor Zwolle Twente Münster is € 21.000 minder besteed dan geraamd. In de begroting 2023 is de actie met betrekking tot de Corridor Zwolle Twente Münster ondergebracht bij prestatie 4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit. Wij stellen u voor de overgebleven gelden uit 2022 in	PS begrotingswijziging

						2023 beschikbaar te houden voor doorlopende verplichtingen op prestatie 4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit. Verder stellen wij voor de in de reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel gereserveerde middelen van € 0,38 miljoen voor de Corridor Zwolle Twente Münster te koppelen aan prestatie 4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit.	
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	-31	0	31	-31	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Voor in behandeling zijnde subsidieaanvragen van de regeling Slimme Mobiliteit Overijssel (werkgeversaanpak), nemen wij € 31.000 op in het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel voor subsidies. Daarmee kunnen de subsidieaanvragen worden afgewikkeld in 2023. Wij stellen u voor om € 31.000 van uit het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.1.3.	PS begrotingswijziging
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	-37	0	37	-37	GS 101 Jaarstukken 2022	Binnen beleidsdoel 4.1 is er aan lasten € 2,2 miljoen geraamd voor prestatie 4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken. Hiervan is ruim € 1,8 miljoen gerealiseerd. Verder zijn er baten gerealiseerd voor bijna € 0,9 miljoen ten opzichte van een raming van bijna € 0,6 miljoen; er is € 0,3 miljoen meer aan baten gerealiseerd. Deze hogere baten zijn specifieke rijksuitkeringen voor mobiliteitsprojecten (Specifieke uitkering (SPUK) Laadinfrastructuur GO-Ral en Specifieke uitkering (SPUK) Veilige Duurzame Doelmatige Verkeersinfrastructuur). Door deze specifieke uitkeringen was het mogelijk kosten van mobiliteitsprojecten die ten laste van reguliere budgetten komen gedeeltelijk toe te rekenen aan de specifieke rijksuitkeringen. Dit heeft mede geresulteerd in een meevaller van € 0,4 miljoen op de lasten. Laadinfrastructuur GO-Ral: Op de cofinanciering voor Laadinfrastructuur GO-Ral is in 2022 € 37.000 niet gerealiseerd. Dit bedrag is in 2023 nodig voor doorlopende verplichtingen. Wij hebben besloten dit bedrag beschikbaar te houden voor de uitvoering in 2023. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit	GS begrotingswijziging

						van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 37.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken van de begroting 2023.	
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	180	0	-180	180	Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Adm. begrotingswijziging
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	-755	0	755	-755	PS 005 Jaarstukken 2022	Op deze prestatie is een positief resultaat te zien van € 0,75 miljoen. Dit resultaat is te verklaren doordat het bestedingsritme en het declareren door Prorail van de onderzoekskosten voor de verduurzaming van de spoorlijnen Almelo-Mariëberg en Zutphen-Hengelo afwijkt van het verwachte bestedingsritme en het geraamde bedrag in de begroting. De overgebleven gelden zullen in 2023 voor doorlopende verplichtingen op deze prestatie worden ingezet. Dit wordt gedekt uit de Reserve Sporen en Wegen.	PS begrotingswijziging
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-384	0	384	-384	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,75 miljoen te onttrekken aan Reserve Sporen en Wegen en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen van de begroting 2023. Haltevoorzieningen IJssel-Vecht: Bij de jaarrekening 2021 heeft u via resultaatbestemming middelen beschikbaar gesteld voor aanpassingen aan de halte infrastructuur IJssel-Vecht in verband met wijzigingen in de dienstregeling van de concessie IJssel-Vecht. De halte aanpassingen die gemeente Zwolle moet doen hebben op zich laten wachten in verband met onzekerheid over lijnvoering vanuit de noodconcessie IJssel-Vecht 2020-2022 en de recentelijk gegunde concessie IJssel-Vecht 2022-2035. In 2023 zal Zwolle de haltes aanpassen zodat deze voldoen aan lijnvoering van EBS en zullen wij Zwolle hiervoor subsidie verlenen op basis van het besluit uit 2020.	PS begrotingswijziging
						Resultaatbestemming Haltevoorzieningen IJssel-Vecht Voor dekking van doorlopende verplichtingen stellen wij voor middels resultaatbestemming €	

						0,376 miljoen beschikbaar te houden en toe te voegen aan de begroting 2022 op prestatie 4.2.3.	
						Gebundelde resultaatbestemming: Voor nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen, die gezien het gepubliceerde plafond nog toegewezen dienen te worden, doen wij u een gebundeld resultaatbestemmingsvoorstel. Onderdeel hiervan is een subsidie aanvraag van € 8.000 in het kader van de subsidieregeling Inzet vrijwilligers bij buurtbussen in Overijssel.	
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-1240	0	1240	-1240	GS 101 Jaarstukken 2022	Prestatie 4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein geeft laat per saldo een positief resultaat van € 10,9 miljoen zien. Dit geeft een vertekend beeld. In dit resultaat loopt namelijk de specifieke uitkering (SPUK) decentraal spoor van € 9,7 miljoen mee. Dit betreft een structurele rijksbijdrage die voorheen als decentralisatie uitkering werd ontvangen (en begroot op de algemene dekkingsmiddelen) , maar nu als SPUK op de prestatie zelf wordt verantwoord. Dit levert een niet begrote baat (voordeel) op van € 9,7 miljoen op de prestatie 4.2.3, maar een niet gerealiseerde baat (nadeel) bij de algemene dekkingsmiddelen. Per saldo heeft dit geen effect het jaarrekeningresultaat van de provincie.	GS begrotingswijziging
						Tegenover de geraamde baat van € 39 miljoen staat een realisatie van € 54 miljoen. In de gerealiseerde baten zijn incidentele bijdragen van het Rijk (Specifieke uitkering) opgenomen voor in totaal € 13,2 miljoen. Dit betreft de beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven voor € 4,4 miljoen (bestaande uit € 8,8 miljoen toezeggingen voor 2022 verminderd met € 4,4 miljoen terug te betalen in verband met lagere vaststellingen 2021) en de specifieke uitkering decentraal spoor € 9,7 miljoen. De beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven compenseert weggevallen reizigersopbrengsten.	
						Exploitatie OV concessies: De structurele lasten van	

exploitatiesubsidies voor het openbaar vervoer komen circa € 0,9 miljoen lager uit dan begroot (€ 99,0 miljoen begroot en € 98,1 miljoen gerealiseerd) als gevolg van incidentele meevallers (ca. € 3,4 miljoen) uit eerdere jaren. De baten in 2022 € 0,245 miljoen hoger dan begroot vanwege niet begrote doorbelaste kosten.

Spoorlijn Hengelo Bielefeld:
De exploitatie van de spoorlijn Hengelo Bielefeld laat op de incidentele middelen een exploitatietekort zien van € 317.000 als gevolg van hogere indexatie en lagere reizigersinkomsten (geen aanspraak op beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven). Voor de dekking hiervan zijn middelen beschikbaar in de reserve mobiliteitsprojecten. Binnen kerntaak 4 is de extra onttrekking aan de reserve mobiliteitsprojecten per saldo € 184.000.

Resultaatbestemming, onttrekking aan Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer ten gunste van het resultaat
Wij stellen u voor om een bedrag van € 184.000 te onttrekken aan Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer en middels resultaatbestemming toe te voegen aan de Algemene reserve.

Niet Actief Beveiligde Overwegen (NABO's):
Via PS 2020/0058230 is € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de aanpak van NABO's. Hiervan is € 2,0 miljoen gedekt uit KVO middelen en € 0,5 miljoen binnen de regulier mobiliteitsmiddelen (prestatie 4.2.3). Er zijn enkele subsidieverzoeken ontvangen van de betrokken gemeenten. De niet bestede middelen dienen beschikbaar te blijven voor de aanpak van NABO's. Wij schuiven de niet bestede KVO middelen (€ 0,4 miljoen) door naar 2023.
Verder hebben wij ter dekking van de subsidieverplichtingen besloten voor 2023 de lasten van prestatie 4.2.3 'Concessie- en contractmanagement van bus en trein' in 2023 te verhogen met € 195.000 onder gelijktijdige onttrekking van

						hetzelfde bedrag aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.	
						Actualisatie begrotingsritme verplichtingen NABO's Verder is de lastneming van de meerjarig verleende subsidies voor de periode 2023-2024 geactualiseerd en dit leidt tot een wijziging in het begrotingsritme van de lasten met bijbehorende onttrekking aan de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel.	
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,6 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein van de begroting 2023.	
						Verder hebben wij besloten de lasten van prestatie 4.2.3 'Concessie- en contractmanagement van bus en trein' in 2024 met € 0,62 miljoen te verlagen en de lasten in 2023 met hetzelfde bedrag te verhogen. Tevens de bijbehorende onttrekkingen aan de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel te wijzigen.	
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-270	0	270	-270	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	-181	0	181	-181	GS 101 Jaarstukken 2022	Op prestatie 4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede is het geraamde budget van ruim € 0,76 miljoen voor € 0,2 miljoen niet tot besteding gekomen. De geraamde baat van € 0,94 miljoen is volledig gerealiseerd. De geraamde baat betreft een Rijksbijdrage voor een verkenningstudie naar verbetermaatregelen van de treinverbinding Zwolle-Enschede.	GS begrotingswijziging
						De onderbesteding op de lasten (€ 0,2 miljoen) is te verklaren doordat het bestedingsritme en het declareren door Prorail van de kosten van een verkenningstudie afwijkt van het verwachte bestedingsritme. De overgebleven gelden zullen in 2023 voor doorlopende verplichtingen op deze prestatie worden ingezet. Dit wordt gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en het restant	

						Rijksbijdrage .	
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.2.6 van de begroting 2023.	
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-4608	0	4608	-4608	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Lastneming meerjarige verleende subsidies: Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 3,2 miljoen toe te voegen aan de reserve Verstrekte subsidies voor dekking van de lasten van meerjarig verleende subsidies. Waarvan € 2,5 miljoen in 2023 en € 0,7 miljoen in 2024.	PS begrotingswijziging
						Uitvoering projecten 2023: Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 1,8 miljoen beschikbaar te houden voor de uitvoering van projecten in 2023 en toe te voegen aan de lasten van prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik jaarschijf 2023.	
						Via prestaties 4.5.1, 4.5.2 en 4.6.10 wordt voorgesteld de ontstane vrijval op die prestaties van respectievelijk € 38.000, € 106.000 en € 158.000 door te schuiven naar 2023 naar prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik voor de uitvoering van projecten in 2023.	
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-1089	0	1089	-1089	GS 101 Jaarstukken 2022	Uitvoering Koers Fiets (gefinancierd uit uKvO): Op deze prestatie is € 2,4 miljoen beschikbaar gesteld voor uitvoering van het koersdocument Fiets. In totaal gaat het om een onderbesteding van € 1,1 miljoen die wij in komende jaren willen inzetten voor realisatie van Koers Fiets. Voor het hele bedrag geldt dat dit wordt gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.	GS begrotingswijziging
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten € 1,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2023.	
4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO)	-479	0	479	-479	GS 101 Jaarstukken 2022	Binnen beleidsdoel 4.4 is op prestatie 4.4.1 Port of Logistics Overijssel (POLO) van de	GS begrotingswijziging

						<p>geraamde lasten van € 0,87 miljoen ruim € 0,38 miljoen besteed in 2022. € 0,5 miljoen is niet tot besteding gekomen hetgeen voornamelijk veroorzaakt wordt doordat er minder aanvragen zijn geweest voor de beschikbare subsidiegelden. De subsidieregeling loopt door in 2023 en daarvoor dienen de resterende middelen beschikbaar te blijven. Wij schuiven deze door naar de jaarschijf 2023 van de begroting 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,5 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO) van de begroting 2023.</p>	
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	-417	0	417	-417	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	<p>Realisatie verkeersveiligheid maatregelen (Besteding meeropbrengsten Motorrijtuigenbelasting MRB): Voor de realisatie verkeersveiligheid maatregelen was in 2021 een bedrag van € 4,0 miljoen geraamd waarvan € 3,3 miljoen is gerealiseerd. Een bedrag van € 717.000 is niet tot besteding gekomen. De onderbesteding wordt zoals bij de 2e monitor gesignaleerd veroorzaakt doordat voorbereiding, programmering en besluitvorming van infrastructurele projecten relatief veel tijd vergen voordat projecten worden uitgevoerd. Tegelijkertijd geldt wel dat voor de start van de voorbereiding van projecten de financiering moet zijn geregeld.</p> <p>Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 717.000 beschikbaar te houden voor de realisatie van verkeersveiligheidsmaatregelen en daarvan € 0,3 miljoen in 2023 te storten in de reserve dekking kapitaallasten activa voor het investeringsproject N760 IJsselmuiden-Genemuiden fase I (prestatie 4.7.3) en € 0,4 miljoen te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid.</p>	PS begrotingswijziging
4.5.1 Infrastructurele maatregelen	-396	396	792	-396	GS 101 Jaarstukken 2022	<p>Specifieke uitkeringen verkeersveiligheidsmaatregelen:</p>	GS begrotingswijziging

verkeersveiligheid

Voor uitvoering van verkeersveiligheidsmaatregelen is een rijksbijdrage van € 1,4 miljoen geraamd. Voor de niet bestede middelen (€ 0,4 miljoen) en de bijbehorende dekking uit de rijksbijdrage hebben wij besloten deze door te schuiven naar 2023.

Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om de niet bestede middelen van € 396.000 van de specifieke uitkeringen stimulerende verkeersveiligheidsmaatregelen op prestatie 4.5.1 Infrastructurale maatregelen verkeersveiligheid voor zowel de lasten als baten door te schuiven en toe te voegen aan de begroting 2023.

Cofinanciering verkeersveiligheidsprojecten: Voor de uitvoering van verkeersveiligheidsprojecten ontvangen wij rijksbijdragen onder de voorwaarde van 50% cofinanciering door de Provincie. De dekking van deze cofinanciering komt uit de gereserveerde middelen in de reserve kwaliteit van Overijssel. Wij hebben besloten € 0,4 miljoen aan niet gerealiseerde middelen van 2022 door te schuiven naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten € 0,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.5.1 van de begroting 2023

4.5.1 Infrastructurale maatregelen verkeersveiligheid	-3000	0	3000	-3000	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	-421	0	421	-421	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2022 (UVP 2022): Afwikkeling van meerjarige subsidies: Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 0,4 miljoen toe te voegen aan de reserve verstrekte subsidies voor de afwikkeling van meerjarige subsidies binnen prestatie 4.5.2.	PS begrotingswijziging
4.6.3 N35 – Lopende projecten	-480	0	480	-480	GS 101 Jaarstukken 2022	Het exploitatiebudget van de prestatie heeft volledig betrekking op het project N35 knooppunt Bos. Als gevolg van de projectontwikkelingen is in 2022 € 480.000 minder	GS begrotingswijziging

						uitgegeven dan in de begroting was voorzien. De resterende middelen schuiven wij door naar 2023.	
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 480.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.6.3 van de begroting 2023.	
4.6.3 N35 – Lopende projecten	-500	0	500	-500	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-73	0	73	-73	PS 005 Jaarstukken 2022	De budgetten voor beheer- en onderhoud (onderdeel prestatie 4.7.1) wordt structureel met € 72.750 per jaar verhoogd.	PS begrotingswijziging
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	0	0	0	0	PS 006 Amendement bloemrijke berm behouden en intensivering maaibeheer	Deze wijziging heeft betrekking op PS 006 Amendement bloemrijke berm behouden en intensivering maaibeheer	PS begrotingswijziging
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-425	0	425	-425	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-277	0	277	-277	Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Adm. begrotingswijziging
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	0	0	0	0	Adm. 210 diversen februari 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 210 diversen februari 2023	Adm. begrotingswijziging
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	-121	0	121	-121	PS 005 Jaarstukken 2022	De budgetten voor beheer- en onderhoud (onderdeel prestatie 4.7.2) wordt structureel met afgerond € 0,12 miljoen per jaar verhoogd.	PS begrotingswijziging
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	47	0	-47	47	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	-25	0	25	-25	PS 005 Jaarstukken 2022	Onderdeel Vaarwegen: Van het in 2022 beschikbaar gestelde budget van € 0,1 miljoen aan onderzoekskosten voor het onderzoek naar de vervroegde aanpak voor het vervangen van de damwanden Kanaal Almelo – de Haandrik is € 25.000 niet besteed. Dit budget is wel benodigd om het onderzoek in 2023 te vervolgen.	PS begrotingswijziging
						Wij stellen u voor om het resterende bedrag van € 25.000 te onttrekken aan de Algemene Risicoreserve en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.7.3 van de begroting 2023.	
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	-900	0	900	-900	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
4.7.4 Aanpak	-435	0	435	-435	PS 005 Jaarstukken	Het schadedossier kent een	PS

schades langs
Kanaal Almelo de
Haandrik

2022

totaalbudget van € 40 miljoen, dat is opgebouwd uit een voorziening (als dekking voor de schadevergoedingen en subsidies waartoe de provincie zich bij het vaststellen van de schaderegeling heeft verplicht), een exploitatiebudget (als dekking voor ambtelijke kosten en onderzoek) en een risicoreservering. In de periode 2019-2022 is in totaal circa € 13 miljoen van dit bedrag uitgegeven.

begrotingswijziging

De lasten die betrekking hebben op het boekjaar 2022 bestaan uit twee onderdelen. Vanuit het exploitatiebudget is in 2022 € 1,4 miljoen uitgegeven, waar een bedrag van € 1,8 miljoen was begroot. Daarnaast is er 17,1 miljoen gestort in de voorziening om een toereikend niveau te bieden voor de kosten die nog voor de verdere afhandeling worden verwacht. Hiervan is € 9,5 miljoen gestort bij de 2e monitor en is bij de jaarrekening besloten tot een additionele storting van 7,6 miljoen op basis van actuele inzichten. Van dit aanvullende bedrag wordt € 2,6 miljoen gedekt uit de Algemene Risicoreserve en de resterende € 5 miljoen ten laste gebracht van het jaarresultaat.

Voor de bestedingen vanuit de voorziening wordt verwezen naar de toelichting op de voorzieningen (als onderdeel van de balans).

Wij stellen u voor om het restant budget van € 0,4 miljoen door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 4.7.4 onder gelijktijdige verhoging van de onttrekking van de Reserve Waterwegen in 2023.

4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-938	0	938	-938	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-47	0	47	-47	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	100	0	-100	100	Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Adm. begrotingswijziging
Totaal	-17221	396	17617	-			
				17221			

Kerntaak 5: Regionale economie

Dit is hoe wij denken

Een krachtige regionale economie is van groot belang voor de provincie Overijssel. De vooruitzichten voor de Nederlandse economie zijn onzeker. Het CPB geeft recentelijk aan dat de voorspelde groei in 2023 sterk onder druk staat. Als de economische gevolgen van de oorlog in Oekraïne dieper zijn en langer aanhouden, dan leidt dit waarschijnlijk tot nog hogere energieprijzen, inflatie en stijgende rentes en onzekerheid op financiële markten. Daarnaast heeft de geopolitiek forse impact op de wereldhandel, leveringszekerheid en transportprijzen. Er wordt veel flexibiliteit van bedrijven gevraagd door deze ontwikkelingen.

Als provincie dragen we met de opgebouwde ondersteuningsstructuur (partijen als Novel-T, Kennispoort Regio Zwolle en Oost NL hebben hierin een belangrijke rol) integraal bij aan een stuwende economie. Een economie die vernieuwt én impact heeft op maatschappelijke opgaven, zoals gezondheid, energie, biodiversiteit, landelijk gebied/leefbaarheid en circulaire economie. Bedrijven worden ondersteund om hun eigen businessmodellen/-processen aan te passen voor het realiseren van maatschappelijke opgaves (zoals CO₂-reductie, stikstof-reductie, biobased- circulair produceren enz.) en om crises het hoofd te bieden. Hierdoor worden bedrijven wendbaarder en beter in staat in te spelen op veranderende omstandigheden zodat ook in de toekomst het MKB de motor van de Overijsselse economie blijft. Als bedrijven niet tijdig innoveren, verslechtert de concurrentiepositie en leidt dit tot verlies van banen. Structurele ondersteuning voor het MKB, gericht op het verkrijgen van kennis, financiën en het opzetten van nieuwe samenwerkingsvormen, is onmisbaar. Daarom ondersteunen wij bedrijven en start-ups bij het innoveren.

De krapte op de arbeidsmarkt is het afgelopen jaar alleen maar toegenomen. Dit speelt bij een groot aantal sectoren. Voor de provincie is het van belang dat de maatschappelijke transitie gerealiseerd kunnen worden, waarbij we in 2023 de klimaatopgaven centraal stellen. Wij leggen de focus op de leerrijke regio waarbij we bijdragen aan voldoende deskundige vakmensen om de klimaatopgaven te kunnen realiseren.

Een aantrekkelijke vestigingslocatie is cruciaal om bedrijven met een hoge toegevoegde waarde voor de regio's in Overijssel te interesseren en te behouden. Dit vraagt om goed bereikbare werkomgevingen op strategische knooppunten in de provincie en verbinding met kennisinstellingen en innovatielabs. Daarbij is het belangrijk om maatschappelijke opgaven als energietransitie, vergroening en klimaatadaptatie slim op bestaande en nieuwe werklocaties te integreren. Als provincie hebben we dit afgelopen jaren ondersteund en gestimuleerd en dat zullen we in 2023 blijven doen.

De vrijetijdseconomie is een sector die voor veel werkgelegenheid in Overijssel zorgt. Wij willen de potentie daarvan ten volle benutten. Samen met beeldbepalende evenementen draagt deze sector bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding

Samen met het onderwijs, ondernemers en andere overheden werken we aan een inclusieve, wendbare en toekomstgerichte arbeidsmarkt. (5.1.1). Wij richten ons op de prioriteiten inclusiviteit, tegengaan van krapte en mismatch en werken met nieuwe technologieën. We leggen de focus op projecten en initiatieven op het gebied van de energietransitie en een circulaire economie.

Prestaties

5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs

Acties 2023

1. Voortzetting succesvolle acties

In 2023 zetten we een aantal succesvolle ingezette acties voort, zoals beschreven in de evaluatie en actualisatie van het arbeidsmarktprogramma.

2. Sturing, monitoring en kennisdeling

- Wij voeren zoveel mogelijk datagedreven beleid om te komen tot een betere feitelijke onderbouwing van beleid en besluitvorming.

- Wij delen kennis en ervaringen in de leernetwerken talent en inclusie.

- Wij monitoren de voortgang en resultaten van de regiodeals Twente, Zwolle en Cleantechregio.

3. Opschaling micro learning communities

Wij gaan 5 micro learning communities ondersteunen tussen bedrijven en onderwijs in de context van de klimaatopgaven.

4. Pilots skillsgerichte arbeidsmarkt

Wij starten een pilot om verder te experimenteren met een skillsgerichte arbeidsmarkt met als doel voldoende deskundige vakmensen voor al het werk dat er is en komt.

5. Samenwerkingsproject circulaire economie

Naar aanleiding van onderzoek en het symposium 'Leren voor circulair' starten we 2 projecten waarin beroepsonderwijs op verschillende niveaus samenwerken (v)mbo, hbo, wo) om benodigde competenties voor een circulaire economie in de onderwijsprogramma's te integreren.

We verkennen het concept circulaire werkplaatsen, een variant op de succesvolle digitale werkplaatsen.

6. Arbeidsmarktplan energie

Wij geven uitvoering aan het arbeidsmarktplan energie waarbij we programma's en projecten van het Opleidings- en ontwikkelingsfonds energie verkennen om aan te laten sluiten bij het scholingsfonds Overijssels Vakmanschap. We agenderen een 'Energie-route' in de regio's via de stuurgroepen van de scholingsfondsen van de Cleantech Regio en via Upgrade Jezelf van de regio Zwolle.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Samen naar een wendbare, inclusieve en toekomstgerichte arbeidsmarkt 2020-2023
- Motie vergrijzing als kans i.p.v. bedreiging
- GS Reactie motie vergrijzing als kans i.p.v. bedreiging
- Beantwoording Statenvragen over subsidie Jongeren in het MKB
- Evaluatie en actualisatie arbeidsmarktprogramma
- Beantwoording Statenvragen 'Infarct op de arbeidsmarkt'

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

5.2 Regiodeals

Met onder andere de regiodeals dragen we bij aan de regionale agenda's (5.2.1 t/m 5.2.4). Met een helikopterview en vanuit onze ongebonden positie organiseren we de zaken slim, brengen we partijen met elkaar in contact, verknopen we initiatieven en jagen we innovaties aan. In 2023 willen we de samenwerkingsverbanden in het kader van de Regio Deals voortzetten en zijn we de thema's aan het verkennen voor toekomstige Deals.

Prestaties

5.2.1 Regio Deal Twente

Acties 2023

De Regio Deal Twente heeft een actieprogramma met vier actielijnen: Techniek als motor, Arbeidsmarkt & Talent, Bereikbaarheid & Vestigingsklimaat en Circulaire Economie & Duurzaamheid.

1. Wij monitoren de uitvoering van de Regio Deal Twente.

2. Wij investeren voor een periode van acht jaar in het nationale fotonica-innovatieprogramma PhotonDelta. We doen dit in de vorm van een lening van € 10 miljoen. Daarnaast investeert Oost NL met risicofinanciering in bedrijven die actief zijn in deze snel groeiende hightech markt.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Kansen in Overijssel Regio Deal Twente
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel fotonica

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

5.2.2 Regio Deal Zwolle

Acties 2023

De Regio Deal Zwolle stimuleert de brede welvaart in de regio. We streven samen naar een regio met een weerbare, wendbare en inclusieve arbeidsmarkt, met een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor innovatieve, circulaire bedrijvigheid, waar stad en platteland in balans met elkaar verweven zijn en waar de delta zorgt voor een uitstekend leefklimaat.

1. Wij monitoren de uitvoering van de Regio deal Zwolle.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Provincie Overijssel is kassier voor de bestaande (3e tranch) Regio Deal Regio Zwolle. Om gelden te kunnen ontvangen en vervolgens te kunnen wegzetten is een hulpconstructie nodig in de vorm van een kassier die rechtspersoonlijkheid heeft. De Regio Zwolle heeft de provincie Overijssel verzocht deze rol op zich te nemen. De provincie Overijssel heeft namens de regio Zwolle een specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk ontvangen. Onderdeel van de SPUK is een set voorwaarden, waaronder de termijn waarin de projecten en programma's voltooid en afgerekend moeten zijn, in dit geval was dat uiterlijk 2023. Voor de afronding van verschillende projecten is meer tijd nodig. De Regio Zwolle is over het verlengen van deze termijn (2024) in gesprek met het Rijk. Naar verwachting zal het rijk de SPUK zo aanpassen dat de eindtermijn 2024 zal worden.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Regio Deals 2018

Informatiebrief Regio Deal Zwolle 2020

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

5.2.3 Cleantech Regio

Acties 2023

De Regio Deal Cleantech heeft als ambitie om samen te investeren en randvoorwaarden te creëren om de (economische) veerkracht van de Cleantech Regio te versterken. Dit doen we door een duurzame en inclusieve economische groei te bewerkstelligen met behoud van de groene omgeving.

1. Wij monitoren de uitvoering van de regiodeal Cleantech Regio.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bij de jaarrekening 2022 is aangegeven dat de verwachting is dat de resterende middelen van € 0,9 miljoen in 2023 benut zullen worden. De bedragen voor zowel Project Tankvoorziening A1 Bedrijvenpark als van Project Warmtenet Zandweerd zijn nog niet beschikt. De komende periode zullen we kijken of deze middelen alsnog kunnen worden ingezet in 2023. Bij de tweede monitor is meer informatie beschikbaar en zullen wij u nader berichten.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cleantech Regio Regiodeal, PS/2019/1101201
- Besluit Cleantech Regio Regiodeal, PS/2019/1101327
- Stand van zaken Regiodeals derde tranche Regio Zwolle en Cleantech Regio, PS/2020/1102303

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

5.2.4 Meerjarenprogramma Leefbaar Giethoorn

Acties 2023

1. Wij ondersteunen de door de gemeente Steenwijkerland ingediende projecten ter uitvoering van het programma Leefbaar Giethoorn 2019-2021.
2. Wij dragen in 2023 zorg voor de financiële eindafrekening van het programma.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

In 2019 is € 6,4 miljoen overgemaakt naar de Gemeente Steenwijkerland om in te zetten voor projecten die onderdeel zijn van het programma "Leefbaar Giethoorn". Bij voorgaande P&C documenten is aangegeven dat het toekennen van de middelen door Gemeente Steenwijkerland lastiger is dan gedacht. Bij de eindafrekening zou het kunnen zijn dat een substantieel deel door de Gemeente Steenwijkerland terugbetaald wordt aan de Provincie, omdat niet alle projecten uitgevoerd zijn. De komende periode zal dit goed worden gemonitord en zal er gekeken worden of de Provincie kan bijdragen aan andere plannen die het programma Regiodeal Giethoorn ondersteunen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- PS/2019/13 voor het programma Leefbaar Giethoorn 2019-2021
- PS/2020/1101129 Perspectiefnota 2021

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

5.2.5 Nationaal Groeifonds

Acties 2023

1. Wij ondersteunen aanvragen in het kader van het Nationaal Groeifonds waarbij Overijsselse bedrijven, kennisinstellingen en overheden zijn betrokken.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Nationaal Groeifonds

Nationaal Groeifonds (NGF) - 2e ronde projecten en vooruitblik op vervolg

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie

Wij brengen bestaande werklocaties op orde door te sturen op de kwantiteit en kwaliteit van werklocaties. We hebben hierbij aandacht voor problematiek rondom energielevering, waterverbruik en stikstof en proberen via slimme oplossingen duurzame en toekomstbestendige bedrijvigheid te faciliteren. (5.3.1). Door het verbinden van (overheids)partijen, kenniscentra en bedrijfsleven creëren wij bovenregionale topwerklocaties (5.3.3). Wij nemen deel in XL Business Park Twente, Technology Base en Special Purpose Vehicle / Stork Hengelo (5.3.2). Hiermee zijn wij een aantrekkelijke

vestigingsplaats voor binnen- en buitenlandse ondernemingen (5.3.4). Wij trekken deze bedrijven actief aan via Oost NL.

Prestaties

5.3.1 Werklocaties: basis op orde

Acties 2023

1. Wij monitoren de uitvoering van de met de gemeenten gemaakte programmeringsafspraken en werken aan een herziening van deze afspraken in 2022/2023.
2. Wij geven uitvoering aan de gebiedsgerichte aanpak werklocaties met gerichte investeringen door de Herstructureringsmaatschappij Overijssel.
3. Wij geven uitvoering aan het Statenvoorstel "Aanpak Toekomstbestendige Werklocaties 2021-2023 (PS/2021/1102064) middels drie actielijnen:
  - a. Organiseren van denk- en slagkracht in de vorm van een "Versnellingspool" voor toekomstbestendige werklocaties;
  - b. Investeren in projecten die bijdragen aan toekomstbestendige werklocaties in Overijssel;
  - c. Delen van kennis met onze partners.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Op deze prestatie wordt subsidieregeling 6.9 "Toekomstbestendige werklocaties" verantwoord. De aanvragen op deze subsidie blijken ook in 2023 hoger te zijn dan verwacht. Om deze aanvragen en tevens de afspraken in Statenvoorstel "Aanpak Toekomstbestendige Werklocaties 2021-2023" na te komen hebben we besloten om het restant van € 1,3 miljoen in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel behorende bij deze prestatie te onttrekken. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,3 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.3.1.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel "Aanpak Toekomstbestendige Werklocaties 2021-2023"

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

1325

5.3.2 Werklocaties provinciale participaties

Acties 2023

1. Wij beheren de bestaande participaties Regionaal Bedrijventerrein Twente, Special Purpose Vehicle Stork en Technology Base.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De Jaarrekening 2022 van RBT (Regionaal Bedrijventerrein Twente) kent een positief resultaat van € 4,7 miljoen. Dit is het gevolg van de gunstige ontwikkeling van de gronduitgifte. Als gevolg hiervan neemt de Algemene Reserve van RBT toe en daarmee ook het bedrag waar Overijssel bij liquidatie aanspraak op kan maken. Op basis van ons aandeel van 23% ontstaat hiermee in 2023 een eenmalige baat ter hoogte van € 1,1 miljoen. Wij stellen u voor om de baten voor prestatie 5.3.2 in 2023 te verhogen met € 1,1 miljoen. Deze baten komen ten gunste van de algemene middelen en zijn onderdeel van de integrale afweging.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel investeren met rendement en risico (2020/1101002)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Begrotingswijziging

1. PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

1053

Lasten begrotingswijziging

5.3.3 Topwerklocaties

Acties 2023

1. Wij maken en houden samen met overheden, ondernemers en kennisinstellingen de topwerklocaties aantrekkelijk.
2. Wij voeren een evaluatie uit op deze topwerklocaties.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De meerjarenbegroting van Technology Base kent voor 2023 een tekort van € 470.000 waarvan 50% ten laste komt van Provincie Overijssel. Dit is meer dan de € 50.000 waarmee we in onze eigen begroting rekening mee houden. Dit hogere tekort volgt hoofdzakelijk uit incidentele kosten in het kader van de intentieovereenkomst met het regionale bedrijfsleven over de toekomst van Twente Airport (€ 280.000). Het saldo van de reguliere luchthaven- en vastgoedexploitatie kent in 2023 een tekort van circa € 190.000. Dit sluit aan bij het beeld dat vorig jaar aan u is

gecommuniceerd bij de uitkomsten van de evaluatie Technology Base (kenmerk 2022/1109053).

Wij stellen u voor om de lasten voor prestatie 5.3.3 in 2023 te verhogen met € 185.000 ten laste van de algemene middelen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Technology Base Twente

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Begrotingswijziging

1. PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

185

5.3.4 Internationaliseren

Acties 2023

De voortgang en resultaten van het 'Investeringsprogramma MKB 2020-2023' worden via beleidsprestaties 5.3.4, 5.5.1 en 5.5.2 gerapporteerd. Het investeringsprogramma kent 7 actielijnen.

Actielijn E: Investeren in internationalisering (Investeringsprogramma MKB 2020-2023)

1. Wij dragen bij aan een verdere internationalisering van onze economie door internationale handel te bevorderen bij ons MKB en door internationale investeerders aan te trekken. In relatie tot de Overijsselse topwerklocaties en topclusters zetten we in op strategische acquisitie. Bij handelsbevordering gaan wij door met het succesvolle programma GO4EXPORT dat landelijk wordt gezien als voorbeeld van regionale exportbevordering.

2. Wij stimuleren de acquisitie van bedrijven en de uitbreidingsinvesteringen van buitenlandse bedrijven. Hiervoor zetten wij Oost NL in, de regionale ontwikkelingsmaatschappij.

3. Wij ondersteunen het MKB in Overijssel bij de voorbereiding en marktentree ten behoeve van export door middel van het programma GO4EXPORT. Het GO4EXPORT programma ondersteunt 400 unieke bedrijven bij het internationaliseren.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel 2019/1101899 Investeringsprogramma MKB 2020-2023

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

5.4 Vrijtijdseconomie als banenmotor

Wij dagen de vrijetijdssector uit om vernieuwende, toeristische concepten in samenwerking met ondernemers uit onder sectoren te exploiteren. De sector werkt samen in het programma Gastvrij Overijssel 2020 – 2023. Wij nemen actief deel aan dit netwerk. Daarnaast ondersteunen wij festivals en evenementen die uitnodigen tot bezoek en (meerdaags-) verblijf in Overijssel (5.4.2). Overijssel is en blijft daarmee een aantrekkelijke bestemming (5.4.1).

Prestaties

5.4.1 Gastvrij Overijssel

Acties 2023

1. Wij ondersteunen de netwerkorganisatie Gastvrij Overijssel in de uitvoering van het Investeringsprogramma 'Overijssel een bewuste en gastvrije bestemming 2020-2023'. Het programma kent 5 programmaliijnen: Ondernemers kennisgedreven aan zet, Verbindend Landschap, Ontsluiten en Vermarkten, Routenetwerken en Organisatie. Hierbinnen worden in totaal circa 15 grote projecten voorbereid en uitgevoerd.
2. Wij faciliteren het Expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel. Het expertisecentrum ondersteunt gemeenten bij de revitalisering van vakantieparken, waarbij het vraagstuk vanuit de disciplines economie, ondermijning/ veiligheid (zie prestatie 7.1.5) en ruimtelijke ordening aangepakt wordt. Het gaat in Overijssel om zo'n 85 parken in minimaal 13 gemeenten. Dit doet het expertisecentrum door werkwijzen, instrumenten en kennis beschikbaar te stellen aan gemeenten en parken en door leerervaringen te delen. Daarbij wordt de koppeling gelegd met de landelijke actieagenda Vitale Vakantieparken 2021-2022.
3. Wij evalueren de provincie dekkende aanpak vitale vakantieparken eind 2022.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Gastvrij Overijssel 2020-2023
- Corona-oplegger Investeringsvoorstel 'Overijssel een bewuste en gastvrije bestemming 2020-2023'
- Statenvoorstel - Beleidsaanpassing omgevingsbeleid voor verblijfsrecreatie 2020/1100794 (bijbehorend besluit).
- Motie: "Ondermijning door verpaupering"

- Motie Wissink c.s. - Aanvullende ambities deel 1
- Statenvoorstel - Aanvullende ambities begroting 2022 PS/2021/110451 (bijbehorend besluit).

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

5.4.2 Festivals en evenementen

Acties 2023

1. Wij ondersteunen beeldbepalende, bijzondere kleinere én incidentele, onvoorziene cultuur- en sportevenementen in Overijssel.
2. Wij evalueren het Evenementenbeleid 2020-2023.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Evenementenbeleid 2020-2023

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

5.5 Krachtig MKB

In Overijssel investeren wij in de basisinfrastructuur met Oost NL, Novel-T en innovatieloketten en open innovatiecentra van waaruit het MKB wordt geholpen met ondernemerschaps-, innovatie- en internationaliseringsvraagstukken (5.5.1). De vele MKB en familiebedrijven vormen de motor van de Overijsselse economie. Het MKB staat voor veel uitdagingen met betrekking tot energieprijzen, inflatie en grondstoffen schaarste. De noodzaak voor verduurzaming, innovatie en circulariteit is groter dan ooit. Met behulp van instrumentarium en projecten van de provincie wordt het MKB daarbij ondersteund (5.5.2).

In Europees verband werken Gelderland en Overijssel samen. Wij bevorderen regionale concurrentiekracht door het benutten van de Europese mogelijkheden door programma's als EFRO, POP/LEADER en Interreg (5.5.3). Met het verstrekken van risicokapitaal aan Overijsselse ondernemers dragen wij bij aan het verbeteren van de toegang tot financiering (5.5.4). Met generieke en specifieke instrumenten en interventies stimuleren wij de ontwikkeling naar een duurzame, circulaire economie (5.5.5).

Prestaties

5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie

Acties 2023

De voortgang en resultaten van het 'Investeringsprogramma MKB 2020-2023' worden via beleidsprestaties 5.3.4, 5.5.1 en 5.5.2 gerapporteerd. Het investeringsprogramma kent 7 actielijnen.

Actielijn A - Onderhouden van een effectieve en ondernemersvriendelijke basisinfrastructuur

Ondernemers hebben belang bij professionele advisering en toegang tot de juiste hulpbronnen en financiering. Vanuit het investeringsprogramma MKB zorgen we voor een efficiënte ondersteuning aan het brede MKB, waarbij de vraag en behoefte van de ondernemer steeds centraal staat. Dat wordt verzorgd via Oost NL, Novel-T (ism ondernemend Twente) en Kennispoort. Er is specifiek aandacht voor thema's als duurzaamheid en digitalisering.

1. Wij zorgen dat ondernemers toegang hebben tot kennis, kapitaal en afzetmarkt. Om dit te realiseren maken we afspraken met de regionale ontwikkelingsmaatschappij Oost NL, Novel-T en regionale innovatieloketten.
2. Wij bewaken of de gemaakte afspraken (Q4 2022) met Oost NL, Novel-T en Kennispoort worden gerealiseerd. Jaarlijks maken wij via de jaarrekening inzichtelijk wat de resultaten geweest zijn van de basisinfrastructuur qua bereik (MKB en studenten), aantal ondernemerscontacten, begeleidingstrajecten en outcome. In 2023 verwachten we onder andere op basis van >2.000 ondernemerscontacten minimaal 1.000 begeleidingstrajecten te realiseren. Dit leidt naar verwachting tot meer dan € 30 miljoen aan innovatie-investeringen en € 75 miljoen aan aangetrokken investeringen als gevolg van acquisitie (nieuwe vestigingen of uitbreidingen van bedrijven).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel 2019/1101899 Investeringsprogramma MKB2020-2023
- Factsheet MKB-programma juni 2021 inclusief Infographic Arbeidsmarkt
- Onderzoek naar mkb-dienstverlening provincie Overijssel
- Presentaties en infographics Stateninfosessie d.d. 15-06-2022

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap

Acties 2023

De voortgang en resultaten van het 'Investeringsprogramma MKB 2020-2023' worden via beleidsprestaties 5.3.4, 5.5.1 en 5.5.2 gerapporteerd. Het investeringsprogramma kent 7 actielijnen.

Actielijn B - MKB-vriendelijke dienstverlening Provincie Overijssel

Wij bedienen ondernemers op een zo MKB-vriendelijk mogelijke manier. We hebben continue aandacht voor een MKB toegankelijk subsidieinstrumentarium, online dienstverlening (website) en inkopen met impact.

1. MKB vriendelijke dienstverlening

In 2023 werken we verder aan een laagdrempelige en zo compleet mogelijke digitale informatievoorziening voor MKB'ers. Via het Kennisnetwerk Regionale Economie Overijssel zijn Overijsselse organisaties die ondernemers ondersteunen in hun ondernemerschap met elkaar verbonden. Het kennisnetwerk deelt actief kennis, expertise en voorbeelden en versterkt het netwerk door het organiseren van themagerichte netwerkbijeenkomsten. In 2023 bouwen we dit Kennisnetwerk verder uit en betrekken we nog meer de intermediaire organisaties.

In februari 2023 houden wij een groot ondernemersevent ter afsluiting van de huidige opgave voor een krachtige economie. Tijdens dit event halen we de oogst van onze inspanningen op en kijken we vooruit naar nieuwe uitdagingen.

2. Launching customership - inkopen met impact

Wij begeleiden circa 30 trajecten in de uitvoeringsfase naar de vervolgfase (of naar afronding) en vervolgens richting besluitvorming over wel/niet eerste inkoop. Van de in 2020 gestarte Startup in Residence Energie Innovatie realiseren wij de 10 praktijktesten met ondernemers en sturen wij aan op het inkopen van minimaal 3 innovaties met uitgewerkte businesscase (beoogd 2022-2023).

Wij werken aan de verankering van het launching customership in het strategisch inkoopbeleid 'Inkopen met Impact' van de provincie Overijssel. Impact op de transitieopgaven staat centraal.

Actielijn C – Investeren in ondernemerschap

Wij leggen hier de focus op familiebedrijven, starters, startups & scale-ups en ondernemers met maatschappelijke impact (impactondernemen). Familiebedrijven vormen binnen het MKB een grote groep. Wij gaan onder andere door met de regeling Jonge Bedrijfsopvolgers en geven uitvoering aan de MKB deal 'Family Next'.

3. Het project Family Next eindigt in de loop van 2023. Het doel is gedurende de looptijd van dit project (2020-2023) 1.000 bedrijven te informeren en begeleiden.

4. Wij bewaken de voortgang van het programma Startversneller dat Oost NL samen met een aantal regionale ondernemershubs uitvoert. Op 1 oktober 2023 eindigt dit programma. In 2023 nemen 75 startende ondernemers deel aan dit project.

Wij ondersteunen daarnaast de drie regio's bij de uitvoering van hun startup plannen.

5. Impact Ondernemen (programmaliijn investeren in ondernemerschap)

Wij versterken impact ondernemers in hun ondernemersvaardigheden. Afhankelijk van de resultaten uit een behoefte onderzoek (uitvoering onderzoek 2e helft 2022) ontwikkelen we een ondersteuningstraject voor impact ondernemers. In 2023 nemen 9 impact ondernemers deel aan een training impact meten. We inspireren het brede MKB, door deel te nemen aan ondernemersevenementen. We betrekken Overijsselse gemeenten in het ontwikkelen van

beleid voor impact ondernemen; hiervoor organiseren we 6 tot 10 inspiratie- en kennissessies voor gemeenten.

Actielijn D – Investeren in innovatief MKB en missies

In de periode 2020-2023 richten wij ons op zowel bedrijfsgerichte als missiegerichte innovaties. Wij committeren ons aan de landelijke MKB Innovatiestimulering Topsectoren (MIT)-regeling en investeren in projectontwikkeling voor maatschappelijke opgaven aansluitend op de landelijke Kennis en Innovatie Agenda's (KIA's).

6. Investeren in innovatief MKB en missies

Voor de MIT-regelingen is in 2023 € 4,66 miljoen beschikbaar; wij stellen vanuit ons investeringsprogramma MKB € 2,1 miljoen beschikbaar en het Rijk draagt € 2,56 miljoen bij. Deze rijksbijdrage financieren wij voor. Met MIT haalbaarheidsprojecten ondersteunen we 60-70 ondernemers. Innovatieve ondernemers die samenwerken met ander MKB ondersteunen we financieel met MIT R&D-samenwerkingsprojecten (15 projecten).

Actielijn F - Investeren in digitalisering binnen het MKB

Voor een toekomstgericht MKB is het van belang om een digitaliseringsslag te maken. Digitalisering is niet een keuze maar een vereiste, ook in het licht van de krapte op de arbeidsmarkt. Elk bedrijf zal een doorontwikkeling moeten maken naar een meer digitale bedrijfsvoering. Dit geldt zowel voor bedrijfsprocessen als de digitale vaardigheden van werknemers. Digitalisering is noodzakelijk om de productiviteit van het MKB te verhogen. Wij streven ernaar om Overijsselse bedrijven stappen te laten zetten op het pad van digitalisering en cyberweerbaarheid.

7. Investeren in digitalisering

In 2023 zetten we ons in om meer impact te bereiken qua digitalisering. Voor de maakindustrie doen wij dit door het netwerk BOOST (Oost- Nederlandse samenwerking voor slimme maakindustrie) te transformeren tot een European Digital Innovation Hub Oost Nederland. Deze opent januari 2023. Concreet betekent dit voor 2023 een bereik van 125 ondernemers (middels de digitaliseringsmakelaars).

Daarnaast zetten we in op digitaal vaardig MKB: bewustwording digitalisering (best practices), bewustwording cyberveiligheid, verbinding digitale werkplaatsen naar breed MKB, doorontwikkeling MKB voucher, beter benutten van huidige faciliteiten en het versterken van de samenwerking Rijk-regio, zodat er meer samenhang komt in het beschikbare instrumentarium. In 2022 zijn we gestart met een digitale roadshow langs alle gemeenten. Deze zetten we voort in 2023 en hiermee willen we 300 ondernemers bereiken. Met de drie digitale werkplaatsen gaan we in gesprek over hun inzet na 2023.

Actielijn G – Investeren in kennis en innovatie voor één of meerdere specifieke thema's (topclusters)

8. Investeren in kennis en innovatie voor één of meerdere specifieke topclusters
Binnen de SIIA's zijn diverse projecten initiatieven benoemd die moeten bijdrage aan versterking van het Oost-Nederlandse innovatieprofiel. Langs de lijn van de 5 SIIA's (Strategische Innovatie en Investeringsagenda Oost Nederland), investeren we in strategische projecten.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Vanwege het eerder kunnen toekennen van middelen aan de daarvoor bestemde partijen hebben we besloten om de jaarschijf 2024 te verlagen met € 0,48 miljoen om daarmee de

jaarschijf 2023 te verhogen met € 0,27 miljoen. Het verschil van 0,21 miljoen kan terug vloeien naar de reserve kwaliteit van Overijssel behorende bij deze prestatie
Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om de begrote lasten in 2024 en de onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel te verlagen met € 0,48 miljoen, daarvan een bedrag van € 0,27 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2023 en het restant van € 0,21 miljoen te laten terug vloeien naar de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel van prestatie 5.5.2.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel 2019/1101899 Investeringsprogramma MKB 2020-2023
- Factsheet MKB-programma juni 2021 inclusief Infographic Arbeidsmarkt
- Onderzoek naar MKB-dienstverlening
- Overzicht mkb-subsidies - Uitvoering Motie Jonker c.s. SMART
- Presentaties en infographics Stateninfosessie d.d. 15-06-2022

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

273

5.5.3 Europese programma's

Acties 2023

1. Wij voeren het programmamanagement voor het Overijsselse deel van de Europese Programma's 2014-2020 (afronding van lopende projecten) en 2021-2027 (opstarten nieuwe programmaperiode en nieuwe projecten) - EFRO, Interreg en ELFPO. Wij zien toe op tijdige realisatie van projecten en tijdige besteding van de via onze provincie in te zetten Europese middelen om, via projecten, een bijdrage te leveren aan maatschappelijke opgaven. We zorgen dat wij binnen de door EU gestelde kaders blijven.
2. Wij bevorderen dat Overijssel, en in het bijzonder het MKB, de Europese (Thematische) fondsen benut. Dit doen we door te informeren, te stimuleren, te faciliteren en (mede) te ontwikkelen. Dit doen we onder meer via het Think East Netherlands innovatieprofiel, het participeren in netwerken als Vanguard en het organiseren van leergangen Europa voor collega's en mede overheden en kennisinstellingen.
3. We informeren, enthousiasmeren en faciliteren de interne organisatie om meer gebruik te maken van de mogelijkheden van beschikbare EU-fondsen. Dit doen we onder meer via EU-trajecten op het gebied van lobby, fondsen en netwerken (het instrumentarium uit de Europa agenda) voor beleidsprogramma's en het organiseren van leergangen Europa.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Europese programma's en fondsen

In de jaarlijkse monitor "Europese euro's in Overijssel" blijkt dat vanaf het begin van de huidige programmaperiode 2014-2020 tot de peildatum 1 juli 2022 in totaal bijna € 517 miljoen Europese subsidie is toegekend aan organisaties (overheden, kennisinstellingen, bedrijfsleven) in Overijssel binnen 3.060 projecten. Ook overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven dragen bij aan projecten, de totale investeringsimpuls voor projecten in Overijssel die hiermee in deze periode gemoed is, is daarom hoger, ruim € 902 miljoen. Dit

bedrag is exclusief de inkomenssteun aan landbouwers, dit betreft een bedrag van ruim € 658 miljoen. In de afgelopen periode hebben we u geïnformeerd over de Europese programma's 2014-2020 en de opstart van de Europese programma's 2021-2027 (o.a. 2022/1110002) en via de reguliere P&C cyclus. In mei 2021 heeft u ingestemd met de Provinciale cofinanciering voor de Europese programma's 2021-2027 (2021/1103304).

Actie 1: Programmamanagement Europese Programma's 2014-2020 en 2021-2027

Onderdeel Interreg

'14-'20

Onder het Interreg A Nederland-Duitsland programma zijn 182 projecten gerealiseerd en is er € 222 miljoen EU-middelen beschikbaar. Er zijn 102 Interreg NWE projecten uitgevoerd.

Voor deze projecten was in totaal € 370 miljoen EU-middelen beschikbaar gesteld. Er zijn 73 Interreg NSR projecten gerealiseerd. Voor deze projecten was er in totaal € 177 miljoen EU-middelen beschikbaar gesteld. Binnen het Interreg Europe programma is verdere uitvoering gegeven aan de projecten Aerial Uptake en Inside Out.

'21-'27

Het Interreg VI-A Nederland Duitsland programma richt zich wederom op innovatie, duurzaamheid en sociale samenhang. Waar mogelijk zijn verdere vereenvoudigingen doorgevoerd voor projectuitvoerders en Interreg partners. Het programma ontvangt € 240 miljoen van de Europese Commissie. Door cofinanciering van de Interreg partners en de eigen bijdrage van projectuitvoerders wordt een programma voorzien van € 600 à € 700 miljoen totale kosten. De eerste Interreg VI-A projecten zijn goedgekeurd en gestart.

Overijssel valt in de programmagebieden van Interreg B programma North West Europe en North Sea Region. De eerste projecten voor deze programma's zijn goedgekeurd en gestart. NWE is een transnationaal programma met deelname van partijen uit 6 landen. Het doel is het bevorderen van een groene, slimme en rechtvaardige transitie voor alle NWE-gebieden. Daarnaast wil de EU met NWE een evenwichtige ontwikkeling ondersteunen en alle regio's veerkrachtiger maken. Het programma ontvangt € 310 miljoen van de Europese Commissie. Door de eigen bijdrage van projectuitvoerders ligt de programma omvang op € 517 miljoen totale kosten.

NSR is ook een transnationaal programma en richt zich op de samenwerking van partijen uit 7 verschillende landen rondom de Noordzee. De algemene doelstelling is het stimuleren van innovatie en duurzame economische groei in de Noordzeeregio. Het programma ontvangt € 171 miljoen van de Europese Commissie. Door de eigen bijdrage van projectuitvoerders ligt de programma omvang op € 285 miljoen totale kosten.

Onderdeel EFRO en REACT-EU programma OP Oost

'14-'20

Het Operationeel Programma Oost Nederland 2014-2020 en REACT-EU liggen goed op koers en naderen het einde. In totaal is er € 167 miljoen subsidie verleend aan 479 projecten in Oost-Nederland via het programma 2014-2020. Via REACT-EU is voor bijna € 100 miljoen aan Europese subsidie toegezegd aan 47 projecten in Oost-Nederland.

'21-'27

Het EFRO programma 2021-2027 heeft als doel de regionale economie te versterken door het aanjagen van innovatie in het mkb. Daarnaast levert EFRO een innovatieve bijdrage aan de energietransitie in Oost-Nederland. Projecten worden uitgevoerd door samenwerkingsverbanden van mkb'ers, met grote bedrijven en met kennisinstellingen. Het programma 2021-2027 krijgt € 82 miljoen van de Europese Commissie. Naast deze Europese bijdrage is er een Rijksbijdrage van € 23 miljoen en de twee provincies dragen samen € 21 miljoen bij, 30% van het budget is gereserveerd voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie en energiesystemen. Er zijn op dit moment twee openstellingen en de eerste projecten zijn inmiddels beschikbaar.

Onderdeel Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3/NSP/LEADER)

Het Plattelandsontwikkelingsprogramma draagt bij aan realisatie van de doelen van het Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Momenteel wordt gewerkt aan de

afronding van POP3 (2014-2022), waarin middels veel verschillende projecten is bijgedragen aan onder meer verduurzaming van de landbouw (voorbeeldproject ??Roundhouse?) en de leefbaarheid op het platteland (?? ?Voorbeeldprojecten LEADER?). Daarnaast is geïnvesteerd in versterking van de natuur en waterhuishouding in Overijssel. De komende periode worden deze projecten afgerond en voorbereid voor declaratie bij de Europese Commissie. Inmiddels is begin 2023 het Nationaal Strategisch Plan (GLB-NSP 2023-2027) gestart. In dit programma ligt de nadruk op verdere verduurzaming van de agrarische sector, biodiversiteit, klimaat en milieu. Voor LEADER worden momenteel de nieuwe Lokale Ontwikkelingsstrategieën (LOS-en) beoordeeld door een onafhankelijk selectiecomité. De vier Overijsselse LEADER-gebieden kunnen hopelijk voor de zomer beginnen met het opstarten van hun Lokale Actiegroepen (LAG's). Voor de overige regelingen in het GLB-NSP staan de eerste subsidieopenstellingen gepland voor komend najaar.

Actie 2: Bevorderen benutten Europese (Thematische) fondsen

Wij zien kansen om de mogelijkheden die de (thematische) fondsen bieden, voor de periode 2021-2027 nog beter te gaan benutten. De benchmark laat zien dat we het goed doet maar dat er voor Overijssel ruimte voor groei is. Hiervoor zijn goede projecten, die bijdragen aan de Europese thema's én passen in provinciaal beleid, nodig. Wij zetten onder meer in op projectontwikkeling binnen Think East Netherlands, hét innovatieprofiel van Oost-Nederland. Daarbij werken we samen met onze partners in de provincie (overheden, kennisinstellingen, bedrijven). De provincie wil hierbij een verbindende, informerende en initiërende rol spelen.

Dit doen we door te informeren, te stimuleren, te faciliteren en (mede) te ontwikkelen. Dit doen we, naast projectontwikkeling binnen Think East Netherlands, door het participeren in netwerken als Vanguard en het organiseren van leergangen Europa voor collega's en medeoverheden en kennisinstellingen.

Actie 3: Informeren, enthousiasmeren en faciliteren de interne organisatie om meer gebruik te maken van de mogelijkheden van beschikbare EU-fondsen.

Voor de interne organisatie is voor de prioriteiten uit de Europa-agenda door ons Expertisecentrum Europa een EU-scan traject gestart. Hierbij wordt de per EU-agenda thema een match van onze beleidsdoelen met de Europese prioriteiten en mogelijkheden gemaakt. Vervolgens wordt maatwerk begeleiding geboden om tot een concrete actie te komen (bijvoorbeeld lobbyboodschap, EU-aanvraag of deelname EU-netwerk). Doel is om – nog meer dan nu al het geval is – onze beleidsopgaven te koppelen aan fondsen, relevante wet- en regelgeving en netwerken op Europees niveau (het instrumentarium uit de Europa agenda). Daarnaast bieden we de eerdergenoemde leergangen Europa aan.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Europese Programma's 2014-2020

Wij hebben aan het begin van de periode 2014-2020 ca. € 50 miljoen (cofinanciering) gereserveerd, daarbij is ook een indicatieve verdeling gegeven over de verschillende onderdelen (EFRO, INTERREG, POP, Thematische fondsen) en de 7 jaren van het tijdvak. In het Statenvoorstel (PS 2016/7) waarmee de € 50 miljoen cofinanciering is vastgelegd, is ook aangegeven dat er jaarlijks ruimte is om de indicatieve toedeling (budgettair neutraal) over programma's en jaarschijven te herverdelen, omdat op voorhand niet precies te voorzien is hoe e.e.a. zich gedurende de 7 jaren ontwikkelt.

Om de € 50 miljoen cofinanciering maximaal in te zetten binnen de Europese programma's stellen wij een begrotingswijziging van de begroting 2023 en de meerjarenraming voor. Er wordt geen geld gevraagd, per saldo is het voorstel budgettair neutraal. Deze wijziging is

nodig om enerzijds een herverdeling van de cofinanciering tussen de programma's tot stand te brengen en anderzijds de hoogte van de besteding over de komende jaren te actualiseren. We passen hierbij het bestedingsritme aan op basis van de nu nog beschikbare middelen in de Reserve Europese programma's. Voor 2023 vragen wij een extra onttrekking van € 0,5 miljoen uit deze reserve. Voor de jaren 2024 en 2025 vragen wij respectievelijk € 0,5 miljoen en € 0,28 miljoen extra te onttrekken uit deze reserve.

Daarnaast vragen wij om voor 2027 een bedrag van € 65.000 te onttrekken om afspraken met betrekking tot Europa na te komen.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,5 miljoen te onttrekken aan Reserve Europese programma's en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.5.3. Voor 2024 t/m 2027 stellen wij u respectievelijk de volgende mutaties voor: een extra onttrekking uit de reserve van € 0,5 miljoen voor 2024, een bedrag van € 0,28 miljoen voor 2025 en een bedrag van € 65.000 voor 2027.

Europese programma 2021-2027

Voor de Europese Programma 2021-2027 is een bedrag van € 59 miljoen (cofinanciering) gereserveerd, daarbij is ook een indicatieve verdeling gegeven over de verschillende onderdelen (EFRO, INTERREG, POP/NSP, Thematische fondsen en Water) en de 7 jaren van het tijdvak. In het Statenvoorstel (PS/2021/11033) is de € 59 miljoen cofinanciering vastgelegd en is ook aangegeven dat er jaarlijks ruimte is om de indicatieve toedeling (budgettair neutraal) over programma's en jaarschijven te herverdelen, omdat op voorhand niet precies te voorzien is hoe e.e.a. zich gedurende de 7 jaren ontwikkelt.

Om de € 59 miljoen cofinanciering maximaal in te zetten binnen de Europese programma's stellen wij een begrotingswijziging van de begroting 2023 en de meerjarenraming voor. Er wordt geen geld gevraagd, per saldo is het voorstel budgettair neutraal. Deze wijziging is nodig de hoogte van de besteding over de komende jaren te actualiseren. We passen hierbij het bestedingsritme aan op basis van de nu nog beschikbare middelen in de Reserve Europese programma's. Voor 2023 vragen wij een verlaging van de jaarschijf van € 8,5 miljoen. Reden hiervoor is dat de goedkeuring van de Europese programma's 'van Brussel' later kwam dan vooraf verwacht, waardoor de uitvoering van de programma's later is gestart dan waar ten tijde van de PS nota (PS/2021/11033) vanuit werd gegaan. De besteding van deze middelen verschuift dan ook naar de komende jaren. Het totaal beeld is dan als volgt:

2023 € 8,5 miljoen verlaging
2024 € 1,2 miljoen verlaging
2025 € 2,2 miljoen verhoging
2026 € 4,5 miljoen verhoging
2027 € 3,7 miljoen verhoging
2028 € 1,7 miljoen verhoging
2029 € 0,8 miljoen verhoging

Wij stellen u voor om het budget voor 2023 met € 8,5 miljoen te verlagen onder gelijktijdige verlaging van de onttrekking aan de Reserve Europese programma's van prestatie 5.5.3. Voor 2024 t/m 2029 stellen wij u de mutaties voor zoals benoemd in bovenstaande tekst.

Overheveling budget agrarische natuurbeheer naar de reserve Europese Programma's

Wij verwijzen u naar prestatie 3.1.5 voor een voorstel. Indien akkoord deze middelen toe te kennen aan de risico buffer behorende bij deze prestatie.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Overijssel en Europa, realisatie 2014-2020 en vooruitblik 2021-2027 Provincie Overijssel 2021/1104507
- Statenvoorstel Provinciale cofinanciering Europese programma's 2021-2027 Provincie Overijssel (2021/1103304)

- Statenvoorstel Integrale Public Affairs Agenda en Europa/Duitsland Agenda Provincie Overijssel (2021/1101554)
- Oorspronkelijk besluit cofinanciering Europese programma's 2014 -2020 (PS/2016/7)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Begrotingswijziging

1. PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

-7975

5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Acties 2023

1. Wij dragen financieel bij aan het Participatiefonds Oost NL Capital.
2. Wij dragen financieel bij aan het Innovatiefonds Overijssel.
3. Wij dragen financieel bij aan Wadinko.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Dividend Wadinko

In 2021 is het dividendbeleid van Wadinko vastgesteld door de aandeelhouders. Voor de provincie Overijssel betekent dit dat, indien Wadinko voldoet aan de gestelde voorwaarden voor dividenduitkering, ze jaarlijks € 375.000 uitkeert aan dividend. In 2023 ontvangen we over het jaar 2022 € 375.000. Ook voor de komende jaren is de kans zeer reeel dat deze dividendbete uitgekeerd wordt.

Via kerntaak Overhead, Financiering en dekkingsmiddelen stellen we u voor om met ingang van 2023 € 375.000 aan dividend Wadinko te ramen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel 'Investeren met rendement en risico'
- Reactie van GS op brief van Audit Commissie over het Statenvoorstel 'Investeren met rendement en risico'
- Statenvoorstel Aanpassing kaders Innovatiefonds Overijssel (2021/1104717)
- Jaaroverzicht Overijsselse fondsen (2021)
- Statenvoorstel Voortgang harmonisatie Overijsselse fondsen
- Statenbrief Onderzoek Rekenkamer Oost-Nederland naar effectiviteit revolverende fondsen
- Statenvoorstel Onderzoek Rekenkamer Oost Nederland (RON) naar Effectiviteit fondsen provincie Overijssel (PS23-000036)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum, Bert Boerman, Roy de Witte en Tijs de Bree

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

5.5.5 Circulaire economie

Acties 2023

1. Wij voeren de acties in het Uitvoeringsprogramma uit via ons algemene instrumentarium én met de middelen uit prestatie 5.5.5.
2. Wij bewaken met de sectoren de voortgang en waar nodig faciliteren we de actualisering van de Regionale Transitieagenda's.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel 2020/1100634 Circulaire Economie 2020-2023
- Besluit 2020/1100805 Circulaire Economie 2020-2023
- Statenvoorstel 2021/1105225 bij rapport RON Circulaire Economie
- Statenbrief Voortgang Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2020-2023
- Statenbrief 2022/0076390 Voortgang Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2020-2023

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
Lasten						
5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding						
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	998	1.013	2.011	748	1.263	0
5.2 Regiodeals en						

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
Nationaal Groeifonds						
5.2.1 Regio Deal Twente	832	168	1.000	1.024	-24	0
5.2.2 Regio Deal Zwolle	7.077	2.330	9.407	9.328	79	0
5.2.3 Cleantech Regio	0	899	899	700	199	0
5.2.5 Nationaal Groeifonds	0	311	311	49	262	0
Totaal 5.2 Regiodeals en Nationaal Groeifonds	7.909	3.707	11.616	11.100	516	0
5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie						
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	1.095	1.705	2.800	986	1.814	1.325
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	84	0	84	42	43	0
5.3.3 Topwerklocaties	236	0	236	189	47	185
5.3.4 Internationaliseren	710	0	710	706	4	0
Totaal 5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie	2.125	1.705	3.830	1.922	1.908	1.510
5.4 Vrijtijdseconomie als banenmotor						
5.4.1 Gastvrij Overijssel	1.156	2.922	4.078	3.057	1.021	0
5.4.2 Festivals en evenementen	1.288	204	1.492	1.232	260	0
Totaal 5.4 Vrijtijdseconomie als banenmotor	2.445	3.125	5.570	4.289	1.281	0
5.5 Innovatief bedrijfsleven						
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	5.018	324	5.342	4.431	912	0
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	3.468	2.703	6.170	1.631	4.539	274
5.5.3 Europese programma's	16.784	0	16.784	2.350	14.434	-7.975
5.5.5 Circulaire economie	300	743	1.043	642	401	0
Totaal 5.5 Innovatief bedrijfsleven	25.569	3.770	29.339	9.053	20.286	-7.701
5.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
5.66.66	4.662	435	5.097	0	5.097	0

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
Toegerekende personeelsgebonden kosten						
Totaal Lasten	43.708	13.755	57.463	27.113	30.351	-6.191
Baten						
5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding						
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	0	0	0	13	-13	0
5.2 Regiodeals en Nationaal Groeifonds						
5.2.2 Regio Deal Zwolle	5.727	2.330	8.057	7.978	79	0
5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie						
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	0	0	0	0	0	1.053
5.4 Vrijtijdseconomie als banenmotor						
5.4.1 Gastvrij Overijssel	0	8	8	8	0	0
5.5 Innovatief bedrijfsleven						
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	100	0	100	100	0	0
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	0	201	201	51	151	0
5.5.3 Europese programma's	0	0	0	479	-479	0
Totaal 5.5 Innovatief bedrijfsleven	100	201	302	630	-328	0
Totaal Baten	5.827	2.539	8.367	8.628	-262	1.053
Saldo baten en lasten	-37.881	-11.216	-49.097	-18.484	-30.612	7.244

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	Toelichting financieel	PS/GS Begrotingswijziging	Voorgestelde Baten begrotingswijziging	Lasten	Saldo
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	Op deze prestatie wordt subsidieregeling 6.9 "Toekomstbestendige werklocaties" verantwoord. De aanvragen op deze subsidie blijken ook in 2023 hoger te zijn dan verwacht. Om deze aanvragen en tevens de afspraken in Statenvoorstel "Aanpak Toekomstbestendige Werklocaties 2021-2023" na te komen hebben we besloten om	GS Begrotingswijziging	-1325	0	1325 -1325

	<p>het restant van € 1,3 miljoen in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel behorende bij deze prestatie te onttrekken.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,3 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.3.1.</p>						
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	<p>De Jaarrekening 2022 van RBT (Regionaal Bedrijventerrein Twente) kent een positief resultaat van € 4,7 miljoen. Dit is het gevolg van de gunstige ontwikkeling van de gronduitgifte. Als gevolg hiervan neemt de Algemene Reserve van RBT toe en daarmee ook het bedrag waar Overijssel bij liquidatie aanspraak op kan maken. Op basis van ons aandeel van 23% ontstaat hiermee in 2023 een eenmalige baat ter hoogte van € 1,1 miljoen.</p> <p>Wij stellen u voor om de baten voor prestatie 5.3.2 in 2023 te verhogen met € 1,1 miljoen. Deze baten komen ten gunste van de algemene middelen en zijn onderdeel van de integrale afweging.</p>	PS Begrotingswijziging	1053	1053	0	1053	
5.3.3 Topwerklocaties	<p>De meerjarenbegroting van Technology Base kent voor 2023 een tekort van € 470.000 waarvan 50% ten laste komt van Provincie Overijssel. Dit is meer dan de € 50.000 waarmee we in onze eigen begroting rekening mee houden.</p> <p>Dit hogere tekort volgt hoofdzakelijk uit incidentele kosten in het kader van de intentieovereenkomst met het regionale bedrijfsleven over de toekomst van Twente Airport (€ 280.000). Het saldo van de reguliere luchthaven- en vastgoedexploitatie kent in 2023 een tekort van circa € 190.000. Dit sluit aan bij het beeld dat vorig jaar aan u is gecommuniceerd bij de uitkomsten van de evaluatie Technology Base (kenmerk 2022/1109053).</p> <p>Wij stellen u voor om de lasten voor prestatie 5.3.3 in 2023 te verhogen met € 185.000 ten laste van de algemene middelen.</p>	PS Begrotingswijziging	-185	0	185	-185	
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	<p>Vanwege het eerder kunnen toekennen van middelen aan de daarvoor bestemde partijen</p>	GS Begrotingswijziging	-274	0	274	-274	

hebben we besloten om de jaarschijf 2024 te verlagen met € 0,48 miljoen om daarmee de jaarschijf 2023 te verhogen met € 0,27 miljoen. Het verschil van 0,21 miljoen kan terug vloeien naar de reserve kwaliteit van Overijssel behorende bij deze prestatie

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om de begrote lasten in 2024 en de onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel te verlagen met € 0,48 miljoen, daarvan een bedrag van € 0,27 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2023 en het restant van € 0,21 miljoen te laten terug vloeien naar de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel van prestatie 5.5.2.

5.5.3 Europese programma's

Europese Programma's 2014-2020:
 Wij hebben aan het begin van de periode 2014-2020 ca. € 50 miljoen (cofinanciering) gereserveerd, daarbij is ook een indicatieve verdeling gegeven over de verschillende onderdelen (EFRO, INTERREG, POP, Thematische fondsen) en de 7 jaren van het tijdvak. In het Statenvoorstel (PS 2016/7) waarmee de € 50 miljoen cofinanciering is vastgelegd, is ook aangegeven dat er jaarlijks ruimte is om de indicatieve toedeling (budgettair neutraal) over programma's en jaarschijven te herverdelen, omdat op voorhand niet precies te voorzien is hoe e.e.a. zich gedurende de 7 jaren ontwikkelt. Om de € 50 miljoen cofinanciering maximaal in te zetten binnen de Europese programma's stellen wij een begrotingswijziging van de begroting 2023 en de meerjarenraming voor. Er wordt geen geld gevraagd, per saldo is het voorstel budgettair neutraal. Deze wijziging is nodig om enerzijds een herverdeling van de cofinanciering tussen de programma's tot stand te brengen en anderzijds de hoogte van de besteding over de komende jaren te actualiseren. We passen hierbij het bestedingsritme aan op basis van de nu nog beschikbare middelen in de Reserve Europese programma's. Voor 2023 vragen wij een extra onttrekking van € 0,5 miljoen uit deze reserve. Voor de jaren 2024 en 2025

PS
 Begrotingswijziging

7975 0 -7975 7975

vragen wij respectievelijk € 0,5 miljoen en € 0,28 miljoen extra te onttrekken uit deze reserve. Daarnaast vragen wij om voor 2027 een bedrag van € 65.000 te onttrekken om afspraken met betrekking tot Europa na te komen.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,5 miljoen te onttrekken aan Reserve Europese programma's en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.5.3. Voor 2024 t/m 2027 stellen wij u respectievelijk de volgende mutaties voor: een extra onttrekking uit de reserve van € 0,5 miljoen voor 2024, een bedrag van € 0,28 miljoen voor 2025 en een bedrag van € 65.000 voor 2027.

Europese programma 2021-2027:

Voor de Europese Programma 2021-2027 is een bedrag van € 59 miljoen (cofinanciering) gereserveerd, daarbij is ook een indicatieve verdeling gegeven over de verschillende onderdelen (EFRO, INTERREG, POP/NSP, Thematische fondsen en Water) en de 7 jaren van het tijdvak. In het Statenvoorstel (PS/2021/11033) is de € 59 miljoen cofinanciering vastgelegd en is ook aangegeven dat er jaarlijks ruimte is om de indicatieve toedeling (budgettair neutraal) over programma's en jaarschijven te herverdelen, omdat op voorhand niet precies te voorzien is hoe e.e.a. zich gedurende de 7 jaren ontwikkelt. Om de € 59 miljoen cofinanciering maximaal in te zetten binnen de Europese programma's stellen wij een begrotingswijziging van de begroting 2023 en de meerjarenraming voor. Er wordt geen geld gevraagd, per saldo is het voorstel budgettair neutraal. Deze wijziging is nodig de hoogte van de besteding over de komende jaren te actualiseren. We passen hierbij het bestedingsritme aan op basis van de nu nog beschikbare middelen in de Reserve Europese programma's. Voor 2023 vragen wij een verlaging van de jaarschijf van € 8,5 miljoen. Reden hiervoor is dat de goedkeuring van de Europese programma's 'van Brussel' later kwam dan vooraf verwacht, waardoor de uitvoering van de programma's later is gestart dan waar ten tijde van de PS nota

(PS/2021/11033) vanuit werd gegaan. De besteding van deze middelen verschuift dan ook naar de komende jaren. Het totaal beeld is dan als volgt:

2023 € 8,5 miljoen verlaging
 2024 € 1,2 miljoen verlaging
 2025 € 2,2 miljoen verhoging
 2026 € 4,5 miljoen verhoging
 2027 € 3,7 miljoen verhoging
 2028 € 1,7 miljoen verhoging
 2029 € 0,8 miljoen verhoging

Wij stellen u voor om het budget voor 2023 met € 8,5 miljoen te verlagen onder gelijktijdige verlaging van de onttrekking aan de Reserve Europese programma's van prestatie 5.5.3. Voor 2024 t/m 2029 stellen wij u de mutaties voor zoals benoemd in bovenstaande tekst.

Overheveling budget agrarische natuurbeheer naar de reserve Europese Programma's:
 Wij verwijzen u naar prestatie 3.1.5 voor een voorstel. Indien akkoord deze middelen toe te kennen aan de risico buffer behorende bij deze prestatie.

Totaal

7244 1053 -6191 7244

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting	Wijziging niet meenemen
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	-663	0	663	-663	GS 101 Jaarstukken 2022	Programma periode: In 2021 is een convenant gesloten ten behoeve van de financiering van het GrensInfoPunt Euregio Gronau (GIP). Het GIP Euregio adviseert ondernemers, werknemers, werkzoekenden en studenten die willen wonen, werken, ondernemen of studeren in Duitsland over zaken als sociale zekerheid, pensioenen en belastingen. Daarmee draagt het GIP Euregio bij aan het bevorderen van een grensoverschrijdende arbeidsmarkt door het wegnemen van drempels en belemmeringen en het versterken van het internationale profiel van de Overijsselse beroepsbevolking. Wij adviseren om het GrensInfoPunt ook na 2023 te blijven	GS begrotingswijziging

					<p>ondersteunen. Om het grensinfo punt in 2024 te blijven ondersteunen adviseren we om middelen vanuit dit programma nog een jaar langer beschikbaar te houden om de arbeidsmarkt in grensgebieden te versterken. Tevens zal de ontwikkeling van de skillstool in 2023 plaatsvinden, de uitrol en eventuele doorontwikkeling zal in 2024 voortzetten.</p> <p>Wij stellen voor om de middelen van dit programma t/m 2024 beschikbaar te houden.</p> <p>Resultaat 2022: Van het begrote bedrag 2022 is een restant van € 0,3 miljoen nog niet besteed. Om lopende afspraken met betrekking tot Arbeidsmarkt en Onderwijs na te komen hebben we besloten om dit bedrag van € 0,3 miljoen mee te nemen naar 2023. Daarbij hebben wij tevens besloten om het restantsaldo van € 0,4 miljoen uit Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel te halen en toe te kennen aan de jaarschijf 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,7 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.1.1 van de begroting 2023.</p>		
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	-350	0	350	-350	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
5.2.1 Regio Deal Twente	-168	0	168	-168	GS 101 Jaarstukken 2022	De Regio Deal Twente loopt financieel goed, de meeste beschikkingen zijn inmiddels genomen. De komende jaren zullen de kosten van de gemaakte afspraken inzichtelijk blijven binnen de monitoren en jaarrekeningen. Om de kosten te matchen met de	GS begrotingswijziging

						<p>jaren zullen wij het restant van 2022 en een deel uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met een totaal bedrag € 0,18 miljoen herverdelen voor de komende jaarschijven.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,18 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel van prestatie 5.2.1 en als volgt toe te voegen aan de jaarschijven van de begroting 2023;</p> <p>€ 0,17 miljoen aan de jaarschijf 2023 € 0,09 miljoen aan de jaarschijf 2024 € 0,10 miljoen aan de jaarschijf 2025 € 0,17 miljoen verminderen van de jaarschijf 2026</p>	
5.2.2 Regio Deal Zwolle	0	2330	2330	0	GS 101 Jaarstukken 2022	<p>Regio Deal Zwolle: Bij de jaarrekening 2021 is aangegeven dat de aanvragen voor de projecten zijn ontvangen en de beschikkingen zijn verwerkt. De beschikkingen hebben betrekking op verschillende jaren, waardoor de lasten op meerdere jaren betrekking hebben. De bijdrage vanuit de op onze balans opgenomen specifieke uitkering (SPUK) dient in gelijke mate aan die jaren te worden toegerekend. In 2022 zal een bedrag van € 2,33 miljoen moeten worden doorgezet naar 2023.</p> <p>Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 5.2.2 op de jaarschijf 2023 te verhogen met respectievelijk € 2,33 miljoen en deze bedragen gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK.</p>	GS begrotingswijziging
5.2.3 Cleantech Regio	-899	0	899	-899	GS 101 Jaarstukken 2022	<p>Bij de jaarrekening 2021 was de verwachting dat de resterende middelen van € 0,9 miljoen in 2022 benut zouden worden, echter is dit niet het geval. Bij de Inhoudelijke</p>	GS begrotingswijziging

						toelichting is aangegeven dat de bedragen van zowel Project Tankvoorziening A1 Bedrijvenpark als van Project Warmtenet Zandweerd nog niet zijn beschikbaar. De komende periode zullen we kijken of deze middelen alsnog kunnen worden ingezet voor deze projecten of dat deze middelen over blijven.	
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,9 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.2.3 van de begroting 2023.	
5.2.5 Nationaal Groeifonds	-311	0	311	-311	GS 101 Jaarstukken 2022	In 2022 zijn aanvragen in behandeling genomen, dit heeft echter in 2022 nog niet geleid tot het beschikken van middelen. Om de aanvragen zorgvuldig af te handelen nemen wij meer tijd. We hebben dan ook besloten om de resterende middelen van 2022 mee te nemen naar 2023.	GS begrotingswijziging
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,3 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.2.5 van de begroting 2023.	
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	-1505	0	1505	-1505	GS 101 Jaarstukken 2022	Programmering bedrijventerreinen: Op een begroot bedrag van € 0,4 miljoen is een bedrag van € 0,2 miljoen overgebleven. De monitoring van bedrijven terreinen is qua uitgaven lager uitgevallen van verwacht. De monitoring van werklocaties zal de komende jaren blijven plaatsvinden. Wij hebben dan ook besloten om het restant bedrag mee te nemen naar 2023.	GS begrotingswijziging
						Op basis van de spelregels	

						van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.3.1 van de begroting 2023.	
						Programma Aanpak toekomstbestendige werklocaties 2021-2023: Op een begroot bedrag van € 1,4 miljoen is een bedrag van € 1,3 miljoen overgebleven. Het openstellen van UBS 6.9 Toekomstbestendige werklocaties heeft geleid tot een hoger dan verwacht aantal aanvragen. Deze aanvragen zijn eind 2022 nog in behandeling . De verwachting is dat in 2023 de kosten genomen gaan worden. Wij hebben dan ook besloten om het restant bedrag mee te nemen naar 2023.	
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,3 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.3.1 van de begroting 2023.	
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	-200	0	200	-200	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
5.4.1 Gastvrij Overijssel	-352	0	352	-352	PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche	Deze wijziging heeft betrekking op PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche	PS begrotingswijziging
5.4.1 Gastvrij Overijssel	-395	0	395	-395	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Vitale Vakantie parken: Met het Regionale Informatie- en Expertise Centrum Oost Nederland (RIEC-ON) is afgesproken om het Expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel in 2022 en 2023 gezamenlijk te financieren, waarbij de versterkingsgelden uit het rijksondermijningsfonds die het ministerie van J&V via RIEC ON aan ons beschikbaar heeft gesteld op prestatie 7.1.5, eerst	PS begrotingswijziging

5.4.1 Gastvrij
Overijssel

-1467 8 1475 -1467 GS 101 Jaarstukken
2022

tot besteding worden gebracht. Hierdoor zijn in 2022 op deze prestatie minder middelen besteed. De middelen zijn nodig in 2023 voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken.

Wij stellen voor om een bedrag van € 0,39 miljoen door te schuiven naar de jaarschijf 2023 en toe te voegen aan prestatie 5.4.1 van de begroting 2023.

Op deze prestatie lijkt een GS bedrag van € 1,86 miljoen resterend echter is een bedrag van € 1,47 miljoen al beschikt aan Marketing Oost. Vanwege gewijzigde regelgeving met betrekking tot de lastnemering van beschikkingen boven de € 1,5 miljoen mogen alleen de kosten worden genomen van de gemaakte uitgaven van de gesubsidieerde partij. De verwachting is dat in 2023 deze middelen door Marketing Oost kunnen worden ingezet.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,47 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.4.1 van de begroting 2023.

Vitale Vakantie parken:
Met het Regionale Informatie- en Expertise Centrum Oost Nederland (RIEC-ON) is afgesproken om het Expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel in 2022 en 2023 gezamenlijk te financieren, waarbij de versterkingsgelden uit het rijksondermijningsfonds die het ministerie van J&V via RIEC ON aan ons beschikbaar heeft gesteld op prestatie 7.1.5, eerst tot besteding worden gebracht. Hierdoor zijn in 2022 op deze prestatie minder middelen besteed. De middelen zijn nodig in

						2023 voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken.	
						Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 5.4.1 op de jaarschijf 2023 te verhogen met € 8.245 en dit bedrag gelijktijdig te onttrekken aan de verzameluitkering BZK (C99).	
5.4.1 Gastvrij Overijssel	-700	0	700	-700	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
5.4.1 Gastvrij Overijssel	0	0	0	0	Adm. 210 diversen januari 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 210 diversen januari 2023	Adm. begrotingswijziging
5.4.2 Festivals en evenementen	-204	0	204	-204	GS 101 Jaarstukken 2022	Om lopende afspraken met betrekking tot Festivals en Evenementen na te komen hebben we besloten om het restant bedrag van € 0,2 miljoen mee te nemen naar 2023.	GS begrotingswijziging
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.4.2 van de begroting 2023.	
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	-324	0	324	-324	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Economic Boards: Zoals aangegeven bij de jaarrekening 2021 is via de perspectiefnota 2022 € 0,6 miljoen beschikbaar gesteld voor de Economic Boards in de regio's Zwolle, Twente en Deventer. Dat is voor € 0,3 miljoen in 2021, € 0,2 miljoen in 2022 en € 0,1 miljoen in 2023 gebudgetteerd. Deze middelen worden ingezet via subsidies met een looptijd t/m 2023. Het beschikken van aanvragen zal in 2023 ook nog door gaan. Wij willen het restant van € 0,2 miljoen van 2022 daarom meenemen naar 2023.	PS begrotingswijziging
						Wij stellen u voor om het restant bedrag van € 0,2 miljoen via een resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.5.1 van de begroting 2022.	

						<p>Lopende verplichting: Op deze prestatie rusten een tweetal verplichtingen die financieel tot uitdrukking komen in 2023. We stellen voor om eenmalig de middelen mee te nemen naar 2023 om te voorkomen dat er in 2023 onvoldoende ruimte is om bestaande afspraken. Wij stellen u voor om van de structurele middelen een restant bedrag van € 0,1 miljoen eenmalig via een resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.5.1 van de begroting 2023.</p> <p>Wij stellen u voor om van de structurele middelen een restant bedrag van € 0,1 miljoen eenmalig via een resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.5.1 van de begroting 2023.</p>	
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	0	0	0	0	Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Adm. begrotingswijziging
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	-2188	201	2389	-2188	GS 101 Jaarstukken 2022	<p>Ondanks het niet volledig kunnen in zetten van de middelen van de MIT liggen de uitgaven op totaal niveau in lijn met de begroting. Het restant bedrag over het jaar 2022 van € 0,39 miljoen willen we doorschuiven naar 2023. Tevens willen we in verband met reeds aangegane verplichtingen voor 2023 een extra bedrag van € 1,8 miljoen onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toevoegen aan de jaarschijf van prestatie 5.5.2 van de begroting 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 2,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.5.2 van de begroting 2023.</p>	GS begrotingswijziging

					<p>Specifieke Uitkering (SPUK) MIT 2022: Binnen dit programma wordt de SPUK MIT verantwoord. Vanwege een lagere inschrijving is er op dit moment op de SPUK 2022 € 0,8 miljoen overgebleven. Dit restant kan eventueel nog worden ingezet bestedingen voor de regeling van 2022, echter is de verwachting dat een deel van deze middelen terug zullen vloeien naar het rijk. De vaststelling vindt eind 2027 plaats.</p>	
					<p>Specifieke Uitkering (SPUK) MKB Deal Family next: Doel van de MKB-deal 'Family Next' is het verbeteren van de economische stabiliteit en de productiviteit van familiebedrijven. Daarvoor zet 'Family Next' in op digitalisering, verduurzaming en bedrijfsopvolging. Het versterken van ondernemerschap en het verbeteren van ondernemersvaardigheden zijn andere belangrijke aandachtspunten. In 2022 is een bedrag van € 0,2 miljoen overgebleven. Het restant van € 0,2 miljoen nemen we mee naar 2023.</p>	
					<p>Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 5.5.2 op de jaarschijf 2023 te verhogen met respectievelijk € 0,2 miljoen deze bedragen gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK</p>	
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	-313	0	313	-313 Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
5.5.5 Circulaire economie	-250	0	250	-250 PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche	Deze wijziging heeft betrekking op PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche	PS begrotingswijziging
5.5.5 Circulaire economie	-493	0	493	-493 GS 101 Jaarstukken 2022	Van het begrote bedrag van € 1,4 miljoen is een bedrag van € 0,5 miljoen overgebleven. In 2022 zijn aanvragen ontvangen die meer tijd nodig hebben om af te handelen, naar verwachting zullen de meeste aanvragen in	GS begrotingswijziging

2023 worden afgehandeld. Echter om onze gemaakte afspraken na te komen zien we dat de afspraken mogelijk langer doorlopen waardoor kosten ook in 2024 kunnen vallen. Wij willen u dan ook voorstellen om het programma een jaar langer door te laten lopen om het huidige programma correct af te ronden. Het restant van 2022 willen wij meenemen naar 2023,

Wij stellen voor om de middelen van dit programma t/m 2024 beschikbaar te houden.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,5 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.5.5 van de begroting 2023.

5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten Totaal	-435	0	435	-435	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
	-11216	2539	13755	-			
				11216			

Kerntaak 6: Cultuur en sociale kwaliteit

Dit is hoe wij denken

Wij streven naar een initiatiefrijk en cultureel levendig Overijssel. Cultuur en sociale kwaliteit verbinden mensen, heden en verleden en verschillende domeinen. Cultuur geeft uitdrukking aan de Overijsselse identiteit en bepaalt en vormt deze. Een rijke cultuur draagt bij aan een aantrekkelijke woon- en werkomgeving. Wij zijn trots op het culturele klimaat in Overijssel. Dat is levendig, geworteld in onze boeiende historie met veel ruimte voor experiment en ontwikkeling. Iedereen krijgt de kans krijgt om mee te doen.

Er ontstaan nieuwe vormen van noaberschap, diensten en voorzieningen in een veranderend samenspel tussen organisaties, ondernemers, inwoners en gemeenten. Dit past bij Overijssel met zijn rijke verenigingsleven, krachtige lokale netwerken en actieve ondernemers. Onze prachtige omgeving en slim ingerichte openbare ruimte dagen uit tot activiteiten, individueel en samen. We stimuleren en ondersteunen deze initiatieven.

Wij dragen bij aan behoud en ontwikkeling van de Overijsselse culturele identiteit door onze inzet op erfgoed (waaronder streektaal en streekcultuur), cultureel aanbod, cultuureducatie, cultuurparticipatie, talentontwikkeling, erfgoed en op bibliotheken. Corona heeft een zware wissel getrokken op de culturele sector en laat ook in 2023 zijn sporen nog na. De sector zal

dit jaar nodig hebben om verder te herstellen. Wij blijven inzetten in op het verder weerbaar en wendbaar maken van de sector.

Overijsselaars bewegen hun leven lang, op hun eigen niveau en met hun een eigen doel. Vitale en gezonde Overijsselaars hebben meer energie om voor zichzelf te zorgen en initiatieven voor anderen te ontplooiën. Sport is ook een verbindende factor. We werken actief mee aan een betere sportinfrastructuur voor talentontwikkeling en –herkenning. Iedereen doet mee. We investeren in kansrijke initiatieven die het zelforganiserend vermogen van inwoners versterken en bijdragen aan levendige gemeenschappen in de stad en op het platteland. We werken samen met partners zoals andere overheden, organisaties, initiatiefnemers en bedrijven en benutten elkaars kennis, netwerken en talent. Als regenboogprovincie vinden wij het belangrijk dat iedereen in Overijssel zich veilig voelt om zichzelf te kunnen zijn.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst

Op basis van de Erfgoedwet worden wij eigenaar van archeologische vondsten in Overijssel en zijn wij verplicht deze op te slaan en beschikbaar te stellen voor onderzoek en bruikleen (6.1.1.). Wij zetten ons in voor grote restauraties van rijksmonumenten en het behoud van cultureel erfgoed (6.1.2). Met ons provinciebrede programma voor streektaal en streekcultuur en met het stimuleren van initiatieven die het verhaal van Overijssel vertellen houden we het verleden levend.

Prestaties

6.1.1 Materieel erfgoed

Acties 2023

1. Wij bewaren en beheren onze archeologische vondsten in het provinciale depot voor bodemvondsten.
2. Wij ontsluiten onze archeologische bodemvondsten en monitoren gemaakte afspraken hierover met het provinciale depot voor bodemvondsten door middel van het publieksprogramma 'Vondst van Overijssel'.
3. Wij monitoren gemaakte afspraken met de Monumentenwacht Overijssel-Flevoland over de inspecties van monumenten en afspraken met het Steunpunt Cultureel Erfgoed Overijssel over de ondersteuning van de Overijsselse gemeenten bij de uitvoering van hun wettelijke taken op het gebied van monumentenzorg.
4. Wij maken met de regeling 'Restauratie rijksmonumenten' ten minste 10 projecten mogelijk. In afstemming met het programma Nieuwe Energie Overijssel stimuleren we tevens het treffen van duurzaamheidsmaatregelen.
5. Wij spreken met Stichting RIBO af dat ten minste 20 leerlingen worden begeleid naar een leerling-werkplek in de restauratiebouw.
6. Op het gebied van religieus erfgoed zetten wij in op het delen van kennis, het verbinden van mensen en organisaties en het bieden van inspiratie. We bieden onder andere een Overijsselse leerlijn aan.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024

Statenbrief Corona - oplegger noodmaatregelen culturele sector (2020/015853)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

6.1.2 Immaterieel erfgoed

Acties 2023

1. Wij monitoren gemaakte afspraken met:

- Collectie Overijssel over de inzet van de Nedersaksische taal en cultuur in verschillende maatschappelijke domeinen;

-Collectie Overijssel en het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland over ondersteuning van een netwerk van Overijsselse kleinere erfgoedorganisaties en erfgoedgemeenschappen;

-Landschap Overijssel en het Overijssels Particulier Grondbezit over het vertellen van onze landschapsgeschiedenis en het slim inzetten van ons erfgoed in verschillende maatschappelijke opgaven. Met deze organisaties maken we hierover tevens arrangementsafspraken.

2. Met de subsidieregeling 'Verhaal van Overijssel' maken wij ten minste 20 projecten mogelijk die het verhaal achter ons erfgoed vertellen.

3. Wij werken samen met het programma vrijetijdseconomie om erfgoed meer bekendheid te geven en toegankelijker te maken voor een breed publiek.

4. Wij maken ten minste 65 projecten mogelijk met het Fonds Kleine culturele initiatieven (KCIPO) van het Prins Bernhard Cultuurfonds (zie ook 6.3.1.).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024
- Statenvoorstel Gastvrij Overijssel 2020-2023

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod

Het Cultuurmanifest Oost-Nederland 2017-2020 bevat ambities voor de culturele infrastructuur en vormt een basis voor cofinanciering met het Rijk en ambities voor de lange termijn. In een cultuurconvenant 2017-2020 heeft het Rijk samen met de overheden in landsdeel Oost afspraken gemaakt over de cofinanciering van instellingen en de route naar een vernieuwd cultuurbestel vanaf 2021 (6.2.1). Wij stimuleren een gezond productieklimaat, waarin makers en podia het cultureel aanbod zorgen voor een levendig en spannend cultureel aanbod. Wij ondersteunen nieuwe makers en culturele instellingen in hun ontwikkeling, in samenwerking en in profilering (6.2.2).

Prestaties

6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod

Acties 2023

1. Wij monitoren de gemaakte cofinancieringsafspraken met culturele instellingen in Overijssel die voor 2021-2024 subsidie van het Rijk ontvangen (BIS en cultuurfondsen, zie ook 6.3.2). Dit geldt ook voor de gemaakte afspraken met een aantal Gelderse instellingen die rijksgefinancierd worden en die van belang zijn voor heel Oost-Nederland.
2. Wij monitoren de gemaakte prestatieafspraken met Museum De Fundatie, ons museum met nationale uitstraling, over zijn activiteitenplan voor 2021-2024 en geven het museum opdracht tot beheer, onderhoud en vernieuwing van de provinciale collectie.
3. Wij maken voor de periode 2023-2024 prestatieafspraken met het Filmkenniscentrum over de versterking van de filminfrastructuur in Overijssel.
4. Wij monitoren de samenwerkingsafspraken met onze partners in Landsdeel Oost (stedelijke regio's en provincie Gelderland) en het Rijk voor 2021-2024 en besluiten over onze positionering en toekomstige samenwerking in landsdeel Oost.
5. Wij monitoren de gemaakte afspraken met acht culturele instellingen en de drie regionale projecten die voor 2021-2024 subsidie ontvangen voor de versterking van het professionele maakklimaat kunst en cultuur in Overijssel.
6. Wij evalueren de instrumenten die met het programma Versterking culturele sector zijn ontwikkeld, zoals de regeling Versterking Maakklimaat, de leergang Leiderschap in Cultuur (LinQ) en het project De Generator en passen of vullen de instrumenten zo nodig en mogelijk aan.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024
- Statenbrief Corona - oplegger noodmaatregelen culturele sector
- Overijsselse Herstel- en Transitieaanpak Coronacrisis
- Cultuurconvenant 2021-2024 ministerie OCW en Landsdeel Oost

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen

Acties 2023

1. Wij maken prestatieafspraken met het OKTO (Overijssels Overleg Kleine Theaters) over de professionalisering van de aangesloten theaters en hun programmering van het zo genaamde kwetsbare aanbod, waaronder nieuw Overijssels talent.
2. Wij evalueren de regeling waarmee wij experimenten mogelijk maken die onder andere zorg & welzijn en andere beleidsterreinen en -programma's verbinden en besluiten over al dan niet voortzetting van dit instrument (zie ook 6.2.1.).
3. Wij monitoren de afspraken met Stichting 4Oost over de inzet van het Programmeringsfonds.
4. Wij maken de resultaten van ons cultuurbeleid zichtbaar onder andere tijdens ons Cultuurcongres en met onze nieuwsbrieven.
5. Wij monitoren de gemaakte afspraken met de acht culturele organisaties en de drie regionale projecten ter versterking van het professionele maakklimaat in Overijssel (zie ook 6.2.1).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024
- Statenbrief Corona - oplegger noodmaatregelen culturele sector
- Overijsselse Herstel- en Transitieaanpak Coronacrisis

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Begrotingswijziging

1. Geen Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

6.3 Cultuur voor iedereen en kansen voor talent

Op basis van het landelijke Bestuurlijk Kader Cultuur en Onderwijs 2013 – 2023 en het Cultuurmanifest Oost-Nederland 2017-2020 stimuleren wij dat onze partners zich inzetten voor de keten van cultuuronderwijs (6.3.1) en talentontwikkeling (6.3.3).

Prestaties

6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst

Acties 2023

1. Wij maken in ten minste drie gemeenten de ontwikkeling van lokale convenanten mogelijk, waarin lokale partners zoals scholen, bedrijven en culturele en maatschappelijke partners zich verbinden aan goed cultuuronderwijs.
2. Wij maken afspraken met scholen en gemeenten over goed cultuuronderwijs, waarbij we ons ook in het bijzonder richten op het speciaal onderwijs en waarin de financiering en borging centraal staan. Hierover maken wij afspraken met Rijnbrink die deze partners ondersteunt.
3. Wij maken ten minste 20 projecten mogelijk met de subsidieregeling 'Cultuurparticipatie'.
4. In ten minste 12 gemeenten maken wij met de subsidieregeling 'Overijssel Toont Talent' de organisatie van amateurkunstpodia mogelijk.
5. Wij maken met ten minste 12 gemeenten afspraken om cultuurmakelaars in te zetten om nieuwe culturele initiatieven te starten, deskundigheid in de sector te vergroten en slimme verbindingen te maken met andere sectoren.
6. Wij maken ten minste 65 kleinschalige projecten mogelijk met het Fonds Kleine Culturele Initiatieven Overijssel (KCIPO) van het Prins Bernhard Cultuurfonds Overijssel (zie ook 6.1.2.)

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Begrotingswijziging

1. Geen Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

6.3.3 Talent heeft de toekomst

Acties 2023

1. Wij maken voor 2023-2024 prestatieafspraken met Stichting Poppunt Overijssel over de versterking van haar netwerkfunctie en haar rol ten aanzien van talentontwikkeling in de popsector.
2. Wij monitoren de cofinancieringsafspraken met culturele instellingen uit Overijssel die voor 2021-2024 subsidie van het Rijk ontvangen (BIS of cultuurfondsen, zie ook 6.2.1).
3. Wij evalueren de instrumenten die met het programma Versterking culturele sector zijn ontwikkeld, zoals de regeling Versterking maakklimaat Overijssel en passen of vullen de instrumenten zo nodig en mogelijk aan.
4. Wij maken de resultaten van ons beleid zichtbaar onder andere door ondersteuning van de Cultuurprijs Overijssel die door de gelijknamige stichting wordt georganiseerd.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

6.4 Toekomstbestendige bibliotheken in Overijssel

Op basis van de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken ondersteunen wij het Overijsselse bibliotheeknetwerk, bevorderen wij het interbibliothecair leenverkeer en stimuleren wij bibliotheekinnovatie. De bibliotheek beperkt zich niet tot het uitlenen van materiaal, maar is een ontmoetingsplaats in de lokale samenleving, een plek om te leren, voor lokale organisaties en initiatieven. Bibliotheken worden met succes ingezet bij leesbevordering en bestrijding van laaggeletterdheid.

Prestaties

6.4.1 Een leven lang lezen en leren

Acties 2023

1. Wij monitoren de gemaakte prestatieafspraken met Rijnbrink over de uitvoering van onze wettelijke taken op het gebied van bibliotheken en over het beheer en uitlenen van bladmuziek aan Overijsselse amateurorkesten en -musici (Musidesk).
2. Vanuit de wettelijke taak om bibliotheekinnovatie te stimuleren, ondersteunen wij gemeenten en bibliotheken met het programma Toekomstkracht Overijsselse bibliotheken. Wij voeren hierbij de regeling 'Bibliotheek van de toekomst' uit.
3. Wij monitoren de gemaakte prestatieafspraken met gemeenten, Rijnbrink en het Netwerk van Overijsselse Bibliotheken over het provinciale convenant dat zich richt op het leesoffensief, (de bestrijding van) laaggeletterdheid en digitale inclusie.
4. Wij voeren de drie programmalijnen 'preventie en onderwijs', 'arbeidsmarkt en brede inclusie' van ons investeringsprogramma 'Basisvaardigheden 2022-2024' verder uit.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen

De ambitie #levenlangbewegen wordt verder verrijkt en krijgt in de praktijk inhoud.. Samen met gemeenten en maatschappelijke organisaties gaan we, ieder vanuit onze eigen kennis, rol en ervaring – aan de slag (6.5.1) met het vitaliteit, gezondheid en bewegen. Wij doen dit door bij te dragen aan een goede kennisinfrastructuur en ruimte te geven aan innovatieve, bovenlokale projecten. We doen graag mee in experimenten. Als financier, partner of living lab. Bijvoorbeeld via projecten die inzetten op talentontwikkeling of meer bewegen voor kinderen of senioren.

Samen met initiatiefnemers ontdekken we wat werkt en wat niet, benutten en delen kennis en passen leerervaringen toe. We werken aan een inclusieve Overijsselse samenleving, waarin iedereen mee kan doen (6.5.2). Nieuwe experimenten en ervaringen in het vergroten van welzijn van inwoners zijn nodig. Door initiatieven van gemeenten en maatschappelijke organisaties en initiatiefgroepen te bundelen in arrangementen of deals, krijgen we beter zicht hoe vitale gemeenschappen zicht succesvol ontwikkelen.

Om te zorgen dat iedereen in Overijssel zich veilig voelt om zichzelf te kunnen zijn, stimuleren we gemeenten en andere partners om hiertoe activiteiten te organiseren. We richten ons daarbij specifiek op de doelgroep LHBTI (6.5.3).

Prestaties

6.5.1 Overijsselaars bewegen een leven lang

Acties 2023

1. Wij faciliteren en monitoren de alliantie Sport Netwerk Overijssel (SNO) om te komen tot een duurzame krachtige samenwerkings- en kennisinfrastructuur voor sport en bewegen in Overijssel.
2. Wij werken mee aan de uitvoering van het provinciaal sportakkoord door via de subsidieregeling 'Overijssel in beweging' ten minste 10 lokale en/of bovenlokale projecten mogelijk te maken.
3. Wij zetten specifiek in op inclusief sporten en bewegen, om de 'legacy' van de Special Olympics Nationale Spelen 2022 in Twente te blijven agenderen in 2023 in heel Overijssel.
4. We versterken de samenwerking tussen de maatschappelijke onderdelen van de betaald voetbalorganisaties in Overijssel door overleg te faciliteren en een mogelijk gezamenlijk project te ondersteunen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024
- Statenvoorstel Provinciale inzet op het Overijssels Sport- en Beweegakkoord
- Statenvoorstel Beleid Sociale Kwaliteit vaststellen tot en met 2026

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

6.5.2 Iedereen doet mee

Acties 2023

1. Wij maken als Regenboogprovincie met onze regeling 'Impuls aan sociale acceptatie en veiligheid' ten minste vier projecten mogelijk.
3. Wij laten in 2023 een nieuw samenlevingsonderzoek uitvoeren en organiseren aan de hand daarvan dialoog met partners en gemeenten over toegankelijkheid, inclusie, sociale acceptatie en veiligheid.
4. Wij geven uitvoering aan de aanbevelingen uit het onderzoek van Rick Brink, onze

kwartiermaker Inclusie, en zetten de klankbordgroep van wethouders in het sociaal domein in om met ons te werken aan een toegankelijke provincie Overijssel.

5. Wij intensiveren onze relatie met de GGD en gemeenten gericht op het bevorderen van positieve gezondheid in Overijssel.

6. Wij realiseren ten minste twee projecten of initiatieven die bijdragen aan onze doelen op het gebied van preventie en positieve gezondheid en hebben hierbij specifiek aandacht voor mentale gezondheid.

7. Wij nemen deel aan de kopgroep Gezondheid als rode draad in de omgevingsvisie en brengen het sociale perspectief in bij Provinciaal Programma Landelijk Gebied.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024
- Statenvoorstel Beleid Sociale Kwaliteit vaststellen tot en met 2026

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen

Acties 2023

1. Wij voeren het Investeringsvoorstel 'Actieplan urgente Overijsselse zorgthema's 2021-2023' uit, dat door PS in oktober 2021 is vastgesteld.

2. We voeren drie concrete projecten uit die voortkomen uit de verkenning naar urgente zorgthema's: 'Waar is Wally', 'Imean' en 'Positieve gezondheid'. We trekken samen op met onze eerstelijns en tweedelijns (zorg)partners.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024

- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Actieplan urgente Overijsselse zorgthema's 2021-2023

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen

Het zelforganiserend vermogen van Overijsselaars is zichtbaar in hun inzet in de ontwikkeling van een duurzaam voorzieningenniveau. Zowel op het platteland als in steden ontstaan experimenten en initiatieven die bijdragen bereikbare voorzieningen. In de gemeenschap of door samenwerkingsverbanden in een regio. Lokale agenda's en visies op maatschappelijk vastgoed laten zien wat nodig is om in een gemeenschap zelfstandig te kunnen leven en welke maatschappelijk vastgoed voldoende potentie heeft als duurzame ontmoetingsplek. Er is behoefte aan meer kennisuitwisseling tussen gemeenten, organisaties en initiatiefnemers. We waarderen vrijwillige inzet en ondersteunen initiatiefnemers met kennis en informatie. Nieuwe organisaties, zoals lokale zorgcoöperaties en digitale diensten ontstaan. Het momentum is nu om deze pilots te helpen om op eigen kracht door te groeien tot duurzame ondernemingen (6.6.1). Gemeenten zoeken naar nieuwe manieren om met initiatieven om te gaan en willen ontdekken hoe deze onderdeel kunnen worden van duurzaam beleid. Dit resulteert in vraagstukken over een betere samenwerking tussen vrijwilligers en professionals, inkoop van welzijn en zorg, versterken van mantelzorgers en voorkomen van eenzaamheid. We waarderen vrijwillige inzet en ontzorgen vrijwilligers door kennisontwikkeling en – spreiding (6.6.2).

Prestaties

6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten

Acties 2023

1. Wij voeren het statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' 2023-2024 uit.
2. Wij maken ten minste 5 vernieuwende maatschappelijke initiatieven mogelijk die bijdragen aan een vitale, inclusieve samenleving.
3. Wij maken met de subsidieregeling 'Sociale hypotheek' ten minste 20 projecten mogelijk .
4. Wij voeren onze rol als partner uit in het actieprogramma Leefbaar Platteland gericht op sociale vraagstukken.
5. Wij stellen kennis ter beschikking over exploitatie van en programmering door maatschappelijke voorzieningen, waaronder kulturhusen en multifunctionele sportvoorzieningen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024
- Statenvoorstel Beleid Sociale Kwaliteit vaststellen tot en met 2026

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

6.6.2 Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers

Acties 2023

1. Wij ontwikkelen samen met onze partners het digitale platform 'Samen voor elkaar' door.
2. Wij organiseren de Overijsselse Vrijwilligersprijs.
3. Wij zetten Initiatievencoaches in voor het ondersteunen van maatschappelijke initiatieven van onderop en ontwikkelen een crowd-funding site voor deze initiatieven.
4. Wij voeren de motie 'Vrijwilligers, cruciaal voor Overijssel (PvdA e.a.)' uit en gaan aan de slag met de resultaten die uit het onderzoek hiernaar komen.
5. Wij ontwikkelen een leergang vrijwilligersbeleid die we breed aanbieden aan vrijwilligers in Overijssel.
6. Wij organiseren samen met partners het Fondsenfestival.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Motie gezamenlijke ambities 2023

Op 22-02-2023 is de uitwerking van de motie "Gezamenlijke ambities 2023" aangenomen. In deze motie is onder andere een bedrag van € 1 miljoen meegenomen voor "Versnellen, verbreden en verdiepen van vrijwilligersondersteuning".

Op deze prestatie wordt dit bedrag verantwoord. De voorbereidingen zijn in volle gang om deze middelen toe te kennen aan de daarvoor bestemde partijen. Gezien de totale omvang van het bedrag en het zorgvuldig toekennen van de bedragen, is het op dit moment niet zeker of we de middelen dit jaar volledig kunnen toekennen of dat er nog een deel van 2024 nodig is. Wij houden u op de hoogte via de P&C cyclus.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024

Platform Samen voor elkaar

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
Lasten						
6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst						
6.1.1 Materieel erfgoed	3.588	1.455	5.042	1.312	3.730	0
6.1.2 Immaterieel erfgoed	1.810	1.182	2.992	1.709	1.283	0
Totaal 6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst	5.398	2.636	8.034	3.021	5.013	0
6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod						
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	5.140	892	6.032	4.633	1.399	0
6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen	258	602	860	4	856	0
Totaal 6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod	5.398	1.494	6.892	4.637	2.255	0
6.3 Cultuur voor iedereen en kansen voor talent						
6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst	795	2.357	3.152	2.669	483	0
6.3.3 Talent heeft de toekomst	1.318	168	1.486	1.042	444	0
Totaal 6.3 Cultuur voor iedereen en kansen voor talent	2.113	2.525	4.638	3.711	927	0
6.4 Toekomstbestendige bibliotheken in Overijssel						
6.4.1 Een leven lang	4.122	1.354	5.476	3.440	2.037	0

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
lezen en leren						
6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen						
6.5.1 Overijsselaars bewegen een leven lang	705	266	971	568	403	0
6.5.2 Iedereen doet mee	1.205	503	1.709	603	1.106	0
6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen	150	206	356	75	281	0
Totaal 6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen	2.060	975	3.035	1.246	1.789	0
6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen						
6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	1.548	983	2.531	568	1.963	0
6.6.2 Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers	124	1.579	1.704	486	1.218	0
Totaal 6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen	1.672	2.562	4.234	1.054	3.181	0
6.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	1.842	215	2.057	0	2.057	0
Totaal Lasten	22.606	11.761	34.367	17.108	17.259	0
Baten						
6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod						
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	333	0	333	333	0	0
Saldo baten en lasten	-22.273	-11.761	-34.034	-16.775	-17.259	0

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting	Wijziging niet meenemen
6.1.1 Materieel erfgoed	-900	0	900	-900	PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche	Deze wijziging heeft betrekking op PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche	PS begrotingswijziging

6.1.1 Materieel erfgoed	-27	0	27	-27	GS 101 Jaarstukken 2022	Op een begroot bedrag van € 4,1 miljoen is € 57.000 overgebleven. Om lopende afspraken met betrekking tot Archeologische vondsten na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 55.000 mee te nemen naar 2023 en 2024. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 55.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en een bedrag van € 27.500 toe te voegen aan de jaarschijf 2023 en 2024 van prestatie 6.1.1 van de begroting 2023.	GS begrotingswijziging
6.1.1 Materieel erfgoed	-527	0	527	-527	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
6.1.1 Materieel erfgoed	0	0	0	0	Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Adm. begrotingswijziging
6.1.2 Immaterieel erfgoed	-300	0	300	-300	PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche	Deze wijziging heeft betrekking op PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche	PS begrotingswijziging
6.1.2 Immaterieel erfgoed	-21	0	21	-21	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Religieus erfgoed (Decembercirculaire): Wij willen een impact-meting kerkenvisies laten uitvoeren om meer te kunnen zeggen over de impact van dit type instrument. Het ministerie van OCW heeft hiervoor in de december 2022 € 21.000 beschikbaar vanuit het programma Toekomst Religieus Erfgoed aan de provincie Overijssel. Deze middelen willen in 2023 inzetten. Wij stellen u voor om deze middelen via resultaatbestemming toe te voegen aan de begroting 2023 van prestatie 6.1.2. Deze mutatie wordt onder Kerntaak 20 Financiering en dekkingsmiddelen opgenomen.	PS begrotingswijziging
6.1.2 Immaterieel erfgoed	-217	0	217	-217	GS 101 Jaarstukken 2022	Op een begroot bedrag van € 2,5 miljoen is € 0,2 miljoen overgebleven. Om lopende afspraken met betrekking tot Toekomstbestendig erfgoed na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 0,2 miljoen mee te nemen naar 2023. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit	GS begrotingswijziging

						van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.1.2 van de begroting 2023.	
6.1.2 Immaterieel erfgoed	-644	0	644	-644	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
6.1.2 Immaterieel erfgoed	0	0	0	0	Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Adm. begrotingswijziging
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-26	0	26	-26	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Fundatie middelen: Op deze prestatie worden middelen beschikbaar gesteld aan Museum De Fundatie. om de provinciale kunstcollectie (collectie Overijssel) te actualiseren (nieuwe aankopen doen). Van het bedrag dat hiervoor beschikbaar was, is een bedrag van € 26.000 aan structurele middelen overgebleven. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat de markt van kunstaankopen niet in lijn is met onze begroting die in jaarschijven is ingericht. Wij stellen voor om dit restantbedrag mee te nemen naar 2023 om daarmee de collectie-uitbreiding maximaal kwalitatief te kunnen doen.	PS begrotingswijziging
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-766	0	766	-766	GS 101 Jaarstukken 2022	Wij stellen u voor om van de structurele middelen een restant bedrag van € 26.000 miljoen eenmalig via een resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2023. Restant KVO middelen 2022: De resterende KVO-programmamiddelen van € 0,8 miljoen op deze prestatie zullen we meenemen naar 2023 om de gemaakte afspraken met betrekking tot "Een basis voor cultureel aanbod" na te komen.	GS begrotingswijziging
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-100	0	100	-100	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,8 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2023.	Adm. begrotingswijziging
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	0	0	0	0	Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Adm. begrotingswijziging
6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen	-342	0	342	-342	GS 101 Jaarstukken 2022	In 2021 zijn wij het programma 'Versterking culturele sector Overijssel' gestart, waarmee we	GS begrotingswijziging

					de sector willen helpen om weerbaarder, wendbaarder en innovatiever te worden. We hebben in 2021 en 2022 voor de drie sporen binnen dit programma: Versterking Maakklimaat, Kennis- en Faciliteitenlijn nieuwe activiteiten mogelijk gemaakt, nieuwe instrumenten ontwikkeld danwel aansluiting gezocht bij bestaande regelingen (zoals die binnen het MKB-programma. In 2022 is de besteding van de middelen voor het versterkingsprogramma achtergebleven bij de raming. Door de maatregelen in het kader van de Coronacrisis is de culturele sector het laatst van alle sectoren weer opengegaan, waarna de sector alle zeilen moest bij zetten om weer op orde te komen waardoor de focus lag op de kernactiviteiten. Om de sector te blijven helpen in haar versterking, hebben wij besloten om van het restant een bedrag van € 0,34 miljoen mee te nemen naar 2023 .		
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,34 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.2.2 van de begroting 2023.		
6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen	-260	0	260	-260	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst	-897	0	897	-897	GS 101 Jaarstukken 2022	Correctie lastneming Rijnbrink: Het grootste deel van het restant wordt verklaard door de lastneming van de beschikking aan Rijnbrink. Vanwege de omvang van de beschikking dienen de lasten verdeeld te worden over de jaren waarin de kosten vallen. Hierdoor is er op deze kostenplaats € 0,6 miljoen overgebleven die, samen met een extra € 0,14 miljoen uit de Reserve kwaliteit van Overijssel, nodig is om kosten in de komende jaarschijven te dekken. In totaal is er dus € 0,74 miljoen nodig om gemaakte afspraken met Rijnbrink te dekken in de komende jaren.	GS begrotingswijziging
						Tot slot is er een bedrag van € 0,22 miljoen resterend in 2022 wat nodig is in 2023 om overige afspraken met betrekking tot	

						<p>"Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst" na te kunnen komen.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,96 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en € 0,9 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2023 en € 0,06 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.3.1 van de begroting 2023.</p>	
6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst	-1460	0	1460	-1460	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
6.3.3 Talent heeft de toekomst	-95	0	95	-95	GS 101 Jaarstukken 2022	De uitgaven liggen in lijn met de begroting. Om lopende afspraken met betrekking tot Talent heeft de toekomst na te komen hebben we besloten om het restant bedrag van € 95.000 mee te nemen naar 2023.	GS begrotingswijziging
						<p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 95.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.3.3 van de begroting 2023.</p>	
6.3.3 Talent heeft de toekomst	-73	0	73	-73	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
6.4.1 Een leven lang lezen en leren	-1100	0	1100	-1100	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	De subsidieregeling Bibliotheek van de toekomst (UBS 7.14) is in 2021 opengesteld. Deze subsidie is bedoeld voor activiteiten die bijdragen aan het toekomstbestendig maken van bibliotheken in Overijssel. Bij de jaarrekening 2021 is aangegeven dat de deze subsidie is opgezet als een meerjarige subsidieregeling met één plafond tot en met 2024 waarbij partijen meerjarig middelen krijgen om het doel te realiseren. Echter zijn de structurele middelen voor 2021 en 2022 die hiervoor bestemd zijn nog niet tot besteding gekomen, omdat het beschikken van subsidies meer tijd nodig heeft. Om subsidieaanvragen conform de regeling te kunnen afhandelen stellen wij u voor om het structurele bedrag van € 1,1 miljoen over te hevelen naar 2023.	PS begrotingswijziging

6.4.1 Een leven lang lezen en leren	-204	0	204	-204	GS 101 Jaarstukken 2022	Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,1 miljoen aan structurele middelen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.4.1 van de begroting 2023. Op deze prestatie worden KvO middelen ingezet, het resterende bedrag van € 0,2 miljoen willen we dan ook doorzetten naar 2023.	GS begrotingswijziging
6.4.1 Een leven lang lezen en leren	-50	0	50	-50	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.4.1 van de begroting 2023. Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
6.4.1 Een leven lang lezen en leren	0	0	0	0	Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Adm. begrotingswijziging
6.5.1 Overijsselaars bewegen een leven lang	-266	0	266	-266	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Voor de in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2022 leggen wij u een gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel voor bij dit jaarverslag. De subsidieregeling "Overijssel in bewegen" (UBS 7.5) en "Sociale hypotheek" (UBS 7.11) worden beide verantwoord onder deze prestatie. Beide maken deel uit van dit gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel. Van dit resultaatbestemmingsvoorstel is € 171.000 bestemd voor "Overijssel in bewegen" en € 95.000 voor de regeling "Sociale hypotheek". Wij stellen u voor om € 266.000 van uit het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.5.1.	PS begrotingswijziging
6.5.2 Iedereen doet mee	-500	0	500	-500	PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 1e tranche	Deze wijziging heeft betrekking op PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 1e tranche	PS begrotingswijziging
6.5.2 Iedereen doet mee	-3	0	3	-3	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Voor de in behandeling zijn de subsidieaanvragen uit 2022 leggen wij u een gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel voor bij dit jaarverslag. De subsidieregeling "Impuls aan sociale acceptatie en veiligheid" (UBS 7.12) wordt verantwoord onder deze prestatie. Dit voorstel maakt deel uit van dit gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel.	PS begrotingswijziging

						Van dit resultaatbestemmingsvoorstel is € 3.000 bestemd voor de regeling "Impuls aan sociale acceptatie en veiligheid" (UBS 7.12).	
						Wij stellen u voor om € 3.000 van uit het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.5.2.	
6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen	-300	0	300	-300	PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche	Deze wijziging heeft betrekking op PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche	PS begrotingswijziging
6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen	8	0	-8	8	Adm. 206 doorwerking GS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 206 doorwerking GS 2022	Adm. begrotingswijziging
6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen	87	0	-87	87	Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Adm. begrotingswijziging
6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	-1500	0	1500	-1500	PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 1e tranche	Deze wijziging heeft betrekking op PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 1e tranche	PS begrotingswijziging
6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	-62	0	62	-62	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Voor de in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2022 leggen wij u een gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel voor bij dit jaarverslag. De subsidieregeling "Sociale Hypotheek 3.0" (UBS 7.11) wordt verantwoord onder deze prestatie. Dit voorstel maakt deel uit van dit gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel. Van dit resultaatbestemmingsvoorstel is € 62.000 bestemd voor de regeling "Sociale Hypotheek 3.0" (UBS 7.11).	PS begrotingswijziging
						Wij stellen u voor om € 62.000 van uit het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.6.1.	
6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	579	0	-579	579	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
6.6.2 Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers	-1000	0	1000	-1000	PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche	Deze wijziging heeft betrekking op PS 003 Uitvoering motie gezamenlijke ambities 2023 2e tranche	PS begrotingswijziging
6.6.2 Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers	-579	0	579	-579	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-128	0	128	-128	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden	-87	0	87	-87	Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Adm. begrotingswijziging

kosten				
Totaal	-11761	0	11761	-
			11761	

Kerntaak 7: Kwaliteit openbaar bestuur

Dit is hoe wij denken

Een betrouwbaar en goed openbaar bestuur in Overijssel is belangrijk voor onze democratie en samenleving. We investeren daarom in het behoud en in de verbetering van de kwaliteit. We streven ernaar dat het vertrouwen van inwoners in het openbaar bestuur groeit of op zijn minst gelijk blijft.

Samenwerken en toezicht houden, vertrouwen geven en controleren, efficiënt en vernieuwend werken: het zijn werkwijzen die op gespannen voet kunnen staan met elkaar. We zoeken steeds naar de juiste balans voor een goed openbaar bestuur in Overijssel. Dat vraagt om een betrokken en flexibele houding.

Ontwikkelingen in de samenleving hebben invloed op wat van het openbaar bestuur wordt verwacht. Om daar goed op in te spelen streven we naar een wendbaar en eigentijds openbaar bestuur. We werken onder de noemer Studio Vers Bestuur met vele partijen samen aan vernieuwingen. We zijn alert en kijken met een open blik naar de ontwikkelingen. We zoeken de dialoog en passen waar nodig onze werkwijze en doelstellingen aan.

Een goed openbaar bestuur begint bij onszelf. We staan voor effectief eigen bestuur, waarbij effectieve samenwerking op alle niveaus (PS-GS, regionaal, landelijk en Europees) het uitgangspunt is.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn [hier](#) te vinden

Dit is wat wij doen

7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel

Voor een goed openbaar bestuur in Overijssel werken wij samen met Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen (7.1.1). Als (financieel) toezichthouder zien wij erop toe dat Overijsselse gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen hun taken zorgvuldig uitvoeren (7.1.2.) en dat zij financieel gezond zijn en blijven (7.1.3). Met Archieftoezicht borgen wij dat de besluitvorming transparant en herleidbaar is (7.1.4.). Wij ondersteunen onze partners in de strijd tegen ondermijning en zetten in op verdere verbetering van de weerbaarheid en integriteit van de eigen organisatie (7.1.5). De Commissaris van de Koning draagt als voorzitter van Provinciale en Gedeputeerde Staten bij aan een transparant en goed openbaar bestuur. Daarnaast geeft hij invulling aan zijn Rijkstaken, zoals de benoeming van burgemeesters en het uitvoeren van ambtsbezoeken bij gemeenten (7.1.6).

Prestaties

7.1.1 Bestuurlijke inrichting en samenwerking

Acties 2023

1. Wij voeren gesprekken met gemeenten, waterschappen en gemeentelijke samenwerkingsverbanden over vraagstukken in het openbaar bestuur en verkennen samen eventuele oplossingen en/of mogelijkheden tot samenwerking.

2. Wij houden de kaartviewers Intergemeentelijke Samenwerking, Interbestuurlijk toezicht en Financieel toezicht up-to-date. Wij brengen de viewers onder de aandacht van gemeenten en stimuleren bestuurders en raadsleden deze te gebruiken.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

7.1.2 Interbestuurlijk toezicht

Acties 2023

1. Wij houden interbestuurlijk toezicht op basis van een constructieve dialoog met degenen op wie wij toezicht houden.
2. Wij zorgen voor een totaalbeeld van het interbestuurlijk toezicht per gemeente en waterschap en bespreken deze met hen.
3. Wij begeleiden gemeenten en/of waterschappen met een oranje of rode totaal IBT-kleur met als doel het beeld weer groen te laten kleuren.
4. Wij volgen de ontwikkelingen van de agenda 'Toekomst van het toezicht' waarin wordt ingezet op veranderingen van het primaire (IBT) toezicht. Veranderingen worden vervolgens ingebed in onze werkprocessen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

Begrotingswijziging

1. Geen Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

7.1.3 Financieel toezicht

Acties 2023

1. Wij houden financieel toezicht op gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.
2. Wij begeleiden gemeenten die onder preventief toezicht staan, met als doel om zo snel mogelijk terug te keren naar een gezonde situatie waarbij repressief toezicht volstaat.
3. Wij maken financiële analyses en vergelijkingen tussen gemeenten in Overijssel met behulp van de dataviewer Gemeentefinanciën.
4. Wij fungeren als sparringpartner voor bestuurders financiën en financiële ambtenaren bij gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Monique van Haaf

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

7.1.4 Archieftoezicht

Acties 2023

1. Wij voeren het toezicht uit op het gebied van informatie- en archiefbeheer. Daartoe beoordelen wij jaarlijks de horizontale verantwoording van informatie- en archiefbeheer van de verantwoordelijken voor archiefbeheer (B&W en DB's) naar gemeenteraden en algemene besturen.
2. Wij laten het Historisch Centrum Overijssel (HCO) in opdracht van ons het beheer van het provinciaal archief uitvoeren. Deze afspraken zijn onderdeel van kerntaak 6, prestatie 6.1.3. Wij organiseren (met het HCO) informatiebijeenkomsten om kennis te delen over actuele onderwerpen op het gebied van informatie- en archiefbeheer.
3. Wij leveren een actieve bijdrage aan het landelijke overleg van provinciale archiefinspecteurs en het online Kennisnetwerk Informatie en Archief.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

7.1.5 Ondernijning

Acties 2023

1. Wij maken onze eigen organisatie weerbaarder tegen ondernijning door het uitvoeren van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob).
2. Wij creëren bewustwording door cursussen, informatiesessies en bijeenkomsten voor medewerkers en gemeenteambtenaren te organiseren.
3. Wij zijn regulier vertegenwoordigd in de Stuurgroep RIEC (Regionaal Informatie- en Expertisecentrum), het Platform Ondernijning en de regiegroepen van de Veiligheidsregio's IJsselland en Twente.
4. Wij werken samen met politie, OM, belastingdienst, gemeenten en andere relevante partners om gezamenlijk de strijd aan te gaan tegen ondernijning.
5. Wij voeren met gemeenten in Overijssel de samenwerkingsagenda Ondernijning uit.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning

Acties 2023

1. Wij behandelen de procedures voor (nieuwe) benoeming burgemeesters en de herbenoemingsprocedures voor zittende burgemeesters en bereiden de reguliere klankbordgesprekken met alle 25 burgemeesters voor.
2. Wij bereiden de ambtsbezoeken aan de Overijsselse gemeenten voor.
3. Wij adviseren over voorstellen voor Koninklijke onderscheidingen en Koninklijke predicaten.
4. Wij bereiden (werk)bezoeken van leden van het Koninklijk Huis (mede) voor en organiseren jaarlijks een Rijksherenoverleg.
5. Wij behandelen bemiddelingsverzoeken aan de CdK (in het kader van de Ombudsfunctie)
6. Wij coördineren de Grenslandagenda met deelstaat Nordrhein Westfalen.
7. In 2023 is Overijssel de gastprovincie voor de Nationale Start van Bevrijdingsdag (5 mei 2023).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur

Om tijdig en adequaat in te spelen op ontwikkelingen die relevant zijn voor het openbaar bestuur, volgen wij de trends en ontwikkelingen in de maatschappij. We investeren in kennisontwikkeling en de dialoog over openbaar bestuur en democratie (7.2.1). Via het Trendbureau Overijssel bevorderen we met trendverkenningen een meer toekomstgerichte (politieke) besluitvorming bij Overijsselse overheden (7.2.2). Wij verzamelen en analyseren data en benutten dit om vernieuwing en verbetering van ons beleid te ondersteunen (7.2.3) De vertaling van trends en ontwikkelingen stimuleren we door experimenten en beleidsvorming te ondersteunen waarin de participatie van inwoners en partners centraal staat. Wij grijpen samen met andere overheden binnen Studio Vers Bestuur mogelijkheden aan om te leren en te delen. (7.2.4).

Prestaties

7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling

Acties 2023

1. Wij verzorgen Democratiespelen, Provinciespelen, gastlessen op scholen, debatactiviteiten en de democratische Escape Room voor (met name mbo-) jongeren onder de vlag van 'Overijssel doet mee!'.
2. Wij continueren de samenwerking met mbo-instellingen in Overijssel rondom het thema Burgerschap door samen te werken in het programma jongeren en burgerschap in Overijssel en door projecten uit te voeren en uit te laten voeren.
3. Wij begeleiden de Jongerenraad Overijssel in haar rol en taken en stimuleren de raad om adviezen uit te brengen over actuele provinciale onderwerpen. Hierbij richten we ons op minstens twee adviezen per jaar en versterken we de samenwerking tussen de raad en Provinciale Staten.
4. Wij intensiveren de samenwerking met scholen en andere partners in de samenleving rondom het thema democratie, burgerschap en jongeren door jongerenparticipatieprojecten uit te voeren met jongeren.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Op 13 oktober 2021 is het initiatiefvoorstel 'Krachtige jongerenparticipatie in de Overijsselse democratie' aangenomen. Het betreft een initiatief van de Staten met als doel de mening van jongeren bij beleidsbepaling te benutten en deze frequenter op te halen. Jongeren moeten volgens dit initiatief voor, tijdens en na de beleidsbepaling worden betrokken op een bij hen passende wijze.

In oktober 2020 is motie Burgerschap op het Primair onderwijs. aangenomen. In 2021 is in overleg met de indieners een plan geschreven en is de pilot van start gegaan. Deze wordt in 2022 geëvalueerd. Doel van deze pilot is kinderen kennis laten maken met de democratie en rechtstaat en kinderen gesprek laten gaan over maatschappelijke thema's.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

7.2.2 Trendbureau Overijssel

Acties 2023

1. Wij maken toekomstverkenningen samen met relevante partijen (de programmering wordt vastgesteld door de Programmaraad).
2. Wij organiseren bijeenkomsten over relevante onderwerpen voor de toekomst van Overijssel.

3. Wij houden (op aanvraag) presentaties en workshops en leveren inhoudelijke bijdragen aan activiteiten van derden.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse

Acties 2023

1. Wij faciliteren het datagedreven werken binnen de provincie door innovatieve projecten uit te voeren, een datawarehouse in te richten en te zorgen voor een solide databasis door goed databeheer en gebruik van de wettelijk verplichte basisregistraties.
2. We ontwikkelen een monitor Brede Welvaart die ingezet kan worden ten behoeve van de grote programma's en bij de totstandkoming en monitoring van het coalitieakkoord.
3. Als provinciale kennismakelaar delen we actief onze kennis bijvoorbeeld door samen te werken met gemeenten en kennisinstellingen, de Kennishub Overijssel en het jaarlijkse beleidsinformatiecongres.
4. Wij werken samen met de strategen en het Trendbureau aan het opstellen en uitvoeren van de provinciale kennisagenda.
5. Wij beantwoorden de groeiende vraag naar kwalitatief onderzoek bijvoorbeeld in de vorm van lerende evaluaties zo goed mogelijk door te blijven innoveren en ontwikkelen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

7.2.4 Eigentijdse invulling participatie

Acties 2023

1. We voeren op verzoek van gemeenten, waterschappen en andere organisaties in Overijssel, en zo ook met provinciale initiatieven, pilotprojecten uit waarin participatie en/of initiatieven vanuit de samenleving centraal staan.
2. We voeren het uitdaagrecht (Right to Challenge) uit conform vastgesteld beleid met als doel de inwoners en ondernemers in Overijssel te betrekken bij de uitvoering van ons beleid.
3. Wij continueren de samenwerking met mbo-instellingen in Overijssel rondom het thema Burgerschap door samen te werken in het programma jongeren en burgerschap in Overijssel en door projecten uit te voeren en uit te laten voeren.
4. We werken uit op welke wijze de lessen van het huidige programma Studio Vers Bestuur een plek kunnen krijgen in de provinciale organisatie.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Dit is wat wij doen

7.3 Effectief eigen bestuur

Wij behartigen de Overijsselse belangen en werken aan maatschappelijke resultaten voor onze provincie. Dit doen wij door samenwerking in ons eigen bestuur en een goede samenwerking met overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijs en bedrijfsleven (7.3.1). Door relatiebeheer en lobby bevorderen we de samenwerking en de realisatie van onze doelen (7.3.2). Daarnaast zorgen wij voor een passend en transparant communicatiebeleid (7.3.3). Bij de afhandeling van bezwaar en beroep richten wij ons op de dialoog en het oplossen van conflicten volgens de door ons vastgestelde 'Methode Overijssel' (7.3.4). Gezamenlijk zetten Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten in op de maatschappelijke opgaven en een versteviging van de samenwerking en samenspel (7.3.5).

Prestaties

7.3.1 Samenwerking met partners

Acties 2023

1. Wij werken als partner binnen regionale samenwerkingsverbanden, in het bijzonder de Cleantechregio, regio Twente en regio Zwolle.
2. Wij zetten ons in om de grote thema's binnen het openbaar bestuur (o.a. democratische legitimiteit binnen regionale samenwerking en maatschappelijk vertrouwen), zowel binnen het IPO als de Kring van Commissarissen te agenderen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

Begrotingswijziging

1. **Geen**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

7.3.2 Lobby en relatiebeheer

Acties 2023

1. Wij lobbyen op Nederlandse-, Duitse- en Europese schaal op basis van inhoudelijke agenda's die onderling zijn afgestemd en met focus op de opgaven van Overijssel, zoals overeengekomen met onze partners en vastgelegd in het Coalitieakkoord.
2. Wij voeren de samenwerkingsagenda's met Noordrijn-Westfalen, Nedersaksen en het Münsterland uit.
3. Wij trekken, waar mogelijk, samen met de deelstaten en de regio op in Brussel op het gebied van Europese regionale samenwerking.
4. Wij lobbyen samen met onze partners voor het beschikbaar komen van Europese fondsen voor Oost-Nederland/Overijssel in de periode 2021-2027. Zie ook prestatie 5.3.3 Realisatie Europese programma's.
5. Wij organiseren relatie- en netwerkbijeenkomsten en ontmoeten partners in Nederland, Duitsland en Europa: onder andere de externe nieuwjaarsreceptie, werkbezoeken van het college, werkbezoeken van Kamerleden en Europarlementariërs, de Koningsdagreceptie in Düsseldorf en de European Week of Regions and Cities (EWRC) in Brussel.
6. Wij maken één keer per jaar een ronde langs secretarissen en griffiers en benutten dit moment voor het verzamelen van informatie over de waardering van gemeenten

van onze eigen prestaties. Deze informatie vertalen we naar concrete verbeteringen in onze werkprocessen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema, Eddy van Hijum, Roy de Witte

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

7.3.3 Communicatie

Acties 2023

1. We leveren een vernieuwde website op die voldoet aan aangescherpte wettelijke eisen voor digitale toegankelijkheid.
2. Wij investeren in een begrijpelijke overheid door medewerkers te scholen in het gebruik van begrijpelijke taal en actief aandacht te besteden aan laagdrempelige communicatie.
3. Wij ondersteunen de organisatie met aangepaste communicatievormen voor intern- en extern gebruik. Daarbij werken we aan een continue doorontwikkeling van een instrumentarium dat aansluit op de behoefte van inwoners en partners in Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

7.3.4 Bezwaar en beroep

Acties 2023

1. Wij handelen bezwaarschriften en klachten vanuit een open houding en gericht op een goede communicatie, in een begrijpelijke taal. Indien nodig schakelen wij een mediator of onafhankelijke deskundigen in om te komen tot een duurzame oplossing.
2. Wij benutten bezwaren, klachten en claims als leerpunten om het handelen van de provincie te verbeteren en adviseren intern over kansen voor verbeteringen.
3. Wij werven twee nieuwe onafhankelijk voorzitters voor de bezwaar- en klachtencommissies van GS en PS; (voorstellen voor) benoeming geschiedt na de statenverkiezingen.
4. Wij voeren een onderzoek uit onder circa 100 bezwaarmakers over de tevredenheid over de gevolgde procedure en de genomen beslissing.
5. Onze klachtbehandelaars worden getraind in omgang met lastig gedrag (workshop door medewerkers Nationale ombudsman).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het principiële karakter van natuurbeschermingswetten zorgt ervoor dat bezwaren vaker worden doorgezet naar de rechtbank. Bovendien worden met betrekking tot stikstof relatief veel zaken 'verloren' door de provincie. Hierdoor worden wij vaker veroordeeld tot het betalen van proceskosten en nadeel-of schadecompensatie. Het beschikbare budget wordt dit jaar overschreden. Wij verwachten deze overschrijding vanuit de bestaande begroting te kunnen dekken. Bij Monitor 2023-II informeren wij u hier nader over.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

7.3.5 Verstevigen samenspel PS-GS

Acties 2023

1. Wij brengen focus aan in onze verantwoording aan PS, door bij het gesprek uit te gaan van onze integrale bijdrage aan maatschappelijke opgaven.
2. Wij versterken de informatiepositie van PS, o.a. door meer te werken met startnotities bij het proces van beleidsvorming.
3. Wij stellen in samenwerking met PS een agenda op met strategische onderwerpen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Deze onderwerpen zijn opgenomen in het overdrachtsdocument van de oude aan de nieuwe Staten. De nieuwe Staten zullen op het punt van het samenspel GS-PS naar verwachting bij de perspectiefbrief nieuwe speerpunten benoemen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Griffie formatie uitbreiding

Het Presidium heeft op 11 januari 2023 besloten in te stemmen met een formatie-uitbreiding van de Griffie van 7,3 naar 9,3 fte en dit besluit te verwerken in de eerste Monitor van 2023.

Wij stellen voor om het personeelsbudget van de griffie in jaarschijf 2023 te verhogen met € 96.850 en vanaf jaarschijf 2024 structureel met € 193.700 per jaar ten laste van de algemene middelen. Deze wijziging wordt doorgevoerd in de personeelsgebonden kosten voor Kerntaak 7 (7.66).

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
Lasten						
7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel						
7.1.1 Bestuurlijke inrichting en samenwerking	221	0	221	50	170	0
7.1.2 Interbestuurlijk toezicht	55	0	55	8	47	0
7.1.3 Financieel toezicht	33	0	33	6	27	0
7.1.4 Archieftoezicht	1	0	1	0	1	0
7.1.5 Ondermijning	341	119	461	370	90	0
7.1.6 (Rijks)taken	451	400	851	535	316	0

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
Commissaris van de Koning						
Totaal 7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel	1.101	519	1.621	969	652	0
7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur						
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	503	0	503	205	298	0
7.2.2 Trendbureau Overijssel	300	0	300	122	178	0
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	716	0	716	690	26	0
7.2.4 Eigentijdse invulling participatie	375	0	375	143	232	0
Totaal 7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	1.894	0	1.894	1.160	734	0
7.3 Effectief eigen bestuur						
7.3.1 Samenwerking met partners	340	0	340	390	-50	0
7.3.2 Lobby en relatiebeheer	465	0	465	166	298	0
7.3.3 Communicatie	589	0	589	195	395	0
7.3.4 Bezwaar en beroep	20	0	20	22	-2	0
7.3.5 Verstevigen samenspel PS-GS	4.116	0	4.116	1.776	2.340	0
Totaal 7.3 Effectief eigen bestuur	5.531	0	5.531	2.549	2.981	0
7.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	6.005	420	6.426	0	6.426	97
Totaal Lasten	14.532	940	15.471	4.678	10.793	97
Baten						
7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel						
7.1.5 Ondermijning	120	119	239	0	239	0
7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	0	0	0	67	-67	0
Totaal 7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel	120	119	239	67	173	0
7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar						

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
bestuur						
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	30	0	30	0	30	0
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	55	0	55	0	55	0
Totaal 7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	84	0	84	0	84	0
7.3 Effectief eigen bestuur						
7.3.2 Lobby en relatiebeheer	42	0	42	0	42	0
7.3.5 Verstevenigen samenspel PS-GS	0	0	0	0	0	0
Totaal 7.3 Effectief eigen bestuur	42	0	42	0	41	0
Totaal Baten	246	119	365	67	298	0
Saldo baten en lasten	-14.286	-820	-15.106	-4.612	-10.495	-97

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	Toelichting financieel	PS/GS Begrotingswijziging	Voorgestelde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	Griffie formatie uitbreiding: Het Presidium heeft op 11 januari 2023 besloten in te stemmen met een formatie-uitbreiding van de Griffie van 7,3 naar 9,3 fte en dit besluit te verwerken in de eerste Monitor van 2023. Wij stellen voor om het personeelsbudget van de griffie in jaarschijf 2023 te verhogen met € 96.850 en vanaf jaarschijf 2024 structureel met € 193.700 per jaar ten laste van de algemene middelen. Deze wijziging wordt doorgevoerd in de personeelsgebonden kosten voor Kerntaak 7 (7.66).	PS Begrotingswijziging		-97	0	97 -97
Totaal				-97	0	97 -97

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting	Wijziging niet meenemen
7.1.5 Ondernijning		0	119	119	0 GS 101 Jaarstukken 2022	Doeluitkering ondernijning op vakantieparken:	GS begrotingswijziging

						De gesprekken tussen de gemeenten en de vakantieparken en de daarmee samenhangende besluitvorming hebben, vanwege de complexiteit van de problematiek, meer tijd gekost dan verwacht. Het opzetten van het Expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel en de voortgang van te revitaliseren en te transformeren parken en de daarmee samenhangende veiligheids- en ondermijningsaanpak hebben daardoor vertraging opgelopen. Door de vertraging zijn er minder middelen uitgegeven dan begroot. De middelen zijn nodig in 2023 voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken.	
						Op basis van de spelregels voor de doeluitkering hebben wij besloten om de baten en lasten voor prestatie 7.1.5 in 2023 budgettair neutraal te verhogen met € 0,12 miljoen.	
7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	-400	0	400	-400	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	De onderuitputting op deze prestatie doordat er bij de 2e monitor voor € 0,4 miljoen middelen zijn bijgeraamd voor "weerbaar bestuur kleine gemeenten". Doel van deze uitkering is om de weerbaarheid van met name kleinere gemeenten tegen ondermijnende invloeden te vergroten. In 2022 zijn plannen gemaakt voor besteding van deze middelen. In 2023 zal de uitvoering daarvan	PS begrotingswijziging

						plaatsvinden. Daarom stellen wij nu voor om deze middelen door te schuiven naar 2023.	
						Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,4 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 7.1.6 ((Rijks)taken Commissaris van de Koning) van de begroting 2023.	
7.66.66	-420	0	420	-420	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
Toegerekende personeelsgebonden kosten							
Totaal	-820	119	940	-820			

Overhead, financiering en dekkingsmiddelen

Overhead

Stijgende kosten Shared Service Center ONS door loon- en prijsstijgingen

Medewerkers van SSC ONS zijn verbonden aan de CAO-gemeenten. De budgettaire gevolgen van de recent afgesloten CAO-gemeenten zijn hoger dan ten tijde van het opstellen van de ONS-begroting 2023 (in het voorjaar van 2022) waren voorzien. Tevens zijn door de hoge inflatie de prijzen die leveranciers rekenen voor het leveren van soft- en hardware sterker gestegen dan destijds voorzien. Dekking voor deze autonome ontwikkeling kan niet gevonden in de bestaande exploitatiebudgetten.

Wij stellen u voor om het exploitatiebudget voor SSC ONS vanaf jaarschijf 2023 structureel te verhogen met € 0,37 miljoen ten laste van de buffer voor prijsindexeringen.

Overheveling budgetten thuiswerk- en Internetvergoeding

In de CAO provincies is afgesproken dat medewerkers recht hebben op een thuiswerkvergoeding van € 2 netto per thuiswerkdag en een Internetvergoeding van € 1 netto per thuiswerkdag. Het door u bij de Begroting 2023 beschikbaar gestelde budget van € 0,23 miljoen is destijds tijdelijk ondergebracht bij het onderdeel personeelsgebonden kosten.

Wij stellen u voor het budget van € 0,23 miljoen over te hevelen naar het onderdeel Bedrijfsvoering. Deze overheveling is budgettair neutraal.

Overheveling budget uitbreiding mobiliteitsregeling

Bij de Begroting 2023 heeft u in het kader van aantrekkelijk werkgeverschap ingestemd met een gerichte verbreding van de mobiliteitsregeling. Het door u beschikbaar gestelde budget van € 0,2 miljoen is tijdelijk ondergebracht bij het onderdeel personeelsgebonden kosten.

Wij stellen u voor het budget van € 0,2 miljoen over te hevelen naar het onderdeel Bedrijfsvoering. Deze overheveling is budgettair neutraal.

Overheveling budget Bedrijfskleding en dienstauto's

Het budget van de bedrijfskleding is deels opgenomen bij deze prestatie (4.7.1) en deels bij het onderdeel Overhead, financiering en dekkingsmiddelen (Kerntaak 20). Wij willen het budget centraliseren bij de overhead, financiering en dekkingsmiddelen.

Wij stellen u voor om een budget van € 10.000 structureel over te hevelen van prestatie 4.7.1 naar het onderdeel Overhead, financiering en dekkingsmiddelen .

Daarnaast hebben wij extra auto's moeten aanschaffen voor de toezichthouders die in dienst zijn gekomen (in plaats van inhuur). Wij stellen u voor om het hiervoor benodigde budget van € 30.000 van prestatie 4.7.1. structureel over te hevelen naar het onderdeel Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.

Kapitaallasten:

Het gerealiseerde bestedingsritme tot en met 2022 van de investeringsprojecten op deze prestatie wijkt af van de aannames daarover die in de begroting 2023 zijn gehanteerd. Dit heeft geen gevolgen voor het investeringsbudget als geheel maar wel voor de verdeling van de kapitaallasten over de jaren. Om die reden dienen de begrote kapitaallasten op de prestaties in 2023 verlaagd te worden.

Voor de kapitaallasten van bedrijfsvoering investeringen gaat het om een verlaging van € 0,9 miljoen in 2023.

Wij stellen u voor de begrote kapitaallasten met betrekking tot bedrijfsvoering investeringen te verlagen met € 0,9 miljoen ten gunste van de algemene middelen.

Financiering

Dividend Enexis uit verkoop Fudura

Netwerkbedrijf Enexis heeft in 2022 haar dochter Fudura verkocht en hierop een boekwinst gerealiseerd van € 1,1 miljard. De aandeelhouders van Enexis hebben ervoor gekozen om hiervan € 1 miljard binnen Enexis te laten voor investeringen in de energietransitie en € 100 miljoen uit te laten keren als dividend. U bent met de statenbrief van 18 januari 2023 (kenmerk D2023-01-005519) in de gelegenheid gesteld wensen en bedenkingen kenbaar te maken over de bestemming van de boekwinst Fudura. Omdat de provincie Overijssel (afgerond) 19,7% van de aandelen bezit, is in 2023 eenmalig € 19,7 miljoen ontvangen. Deze baten komen ten gunste van de algemene middelen en maken deel uit van de integrale afweging.

Wij stellen u voor om de dividendopbrengst Enexis in de begroting 2023 te verhogen met € 19,7 miljoen.

Dividend Enexis regulier

Het dividend Enexis dat in 2023 over het boekjaar 2022 is uitgekeerd over de reguliere winst (dus zonder de boekwinst op Fudura) aan de provincie Overijssel bedraagt € 18,3 miljoen. We hadden dit al gemeld in de 2e Monitor 2022. In de begroting 2023 is € 9,8 miljoen opgenomen. De extra baten van € 8,5 miljoen komen ten gunste van de algemene middelen en maken deel uit van de integrale afweging.

Wij stellen u voor om de dividendopbrengst Enexis in de begroting 2023 te verhogen met € 8,5 miljoen.

Dividend Wadinko

In 2021 is het dividendbeleid van Wadinko vastgesteld door de aandeelhouders. Voor de provincie Overijssel betekent dit dat, indien Wadinko voldoet aan de gestelde voorwaarden voor dividenduitkering, ze jaarlijks € 375.000 uitkeert aan dividend. In 2023 ontvangen we over het jaar 2022 € 375.000. Ook voor de komende jaren is de kans zeer reëel dat deze dividendbaten uitgekeerd wordt. Tot nu toe hebben we geen dividendbaten in onze begroting opgenomen.

We stellen u voor om met ingang van het boekjaar 2023 jaarlijks een dividendbaten Wadinko in de begroting op te nemen van € 375.000, waarvan (conform de huidige afspraken) 60% structureel en 40% incidenteel. De baten komen ten gunste van de algemene middelen.

Dividend BNG Bank

Over het boekjaar 2022 keert de BNG Bank in 2023 € 0,2 miljoen dividend uit. Aangezien deze opbrengst niet is begroot, betekent dit een meevaller van € 0,2 miljoen. De afgelopen

jaren hebben we steeds een dividenduitkering in de orde van grootte van € 0,2 miljoen ontvangen. Ook naar de toekomst toe is het reëel te veronderstellen dat de BNG Bank jaarlijks dividend uitkeert. Tot nu toe hebben we geen dividendbaten in onze begroting opgenomen.

We stellen u voor om met ingang van het boekjaar 2023 jaarlijks een dividendbaten BNG Bank in de begroting op te nemen van € 0,2 miljoen, waarvan (conform de huidige afspraken) 60% structureel en 40% incidenteel. De baten komen ten gunste van de algemene middelen.

Lening BNG Bank

We hebben in 2016 een lening van € 25 miljoen verstrekt aan de BNG Bank. Jaarlijks heeft de BNG Bank het recht (dus niet de plicht) om per 16 mei de lening volledig af te lossen. Op 2 mei 2023 heeft de BNG Bank aangegeven om de lening niet af te lossen per medio mei 2023. Dat betekent dat we nog (minimaal) een jaar een rentebaten van € 1,2 miljoen ontvangen, toe te rekenen aan 2023 (medio mei - december) en 2024 (januari - medio mei). Deze werkwijze is conform voorgaande jaren.

Wij stellen u voor om de rentebaten over de BNG Banklening toe te voegen aan de begroting 2023 (€ 0,8 miljoen) en de begroting 2024 (€ 0,4 miljoen). De baten komen ten gunste van de algemene middelen.

Rentebaten over schatkistsaldo en leningen aan decentrale overheden

Conform de wet Fido stallen we (het overgrote deel) van onze tijdelijk overtollige liquiditeiten bij de Rijkschatkist. De afgelopen jaren was het rendement daarop nihil (0% rente). Eind 2022 is daar verandering in gekomen en ontvangen we rente over ons saldo bij de schatkist. Ook maken we nu (beperkt) gebruik van de depositofaciliteit bij de schatkist, wat ook rentebaten genereert. Tenslotte zijn we, vanwege de gestegen rente, met ingang van 2023 begonnen om (beperkt) leningen te verstrekken aan decentrale overheden (gemeenten). Dit is een uitzondering die de wet ons biedt op het verplichte schatkist bankieren. Het uitzetten van leningen bij decentrale overheden levert veelal een hoger rendement (rentepercentage) dan de schatkist. Meerjarig is in de begroting nog geen rekening gehouden met rentebaten over het saldo op de schatkistrekening en de verstrekte leningen aan decentrale overheden. Op basis van een voorzichtige raming schatten we in dat de genoemde rentebaten in 2023 ongeveer € 15 miljoen bedragen. Voorzichtigshalve stellen we voor om eenzelfde baat incidenteel op te nemen in de jaarschijf 2024.

Wij stellen u voor om de rentebaten over het schatkistsaldo en over de uitgezette leningen aan decentrale overheden toe te voegen aan de begroting; € 15 miljoen voor de jaarschijf 2023 en € 15 miljoen voor de jaarschijf 2024. Deze extra baten komen ten gunste van de algemene middelen en zijn onderdeel van de integrale afweging.

Overheveling € 0,9 miljoen Algemene Financieringsreserve van Innovatiefonds Overijssel II naar Innovatiefonds Overijssel I

Innovatiefonds Overijssel (IFO) bestaat uit Innovatiefonds Overijssel I BV (IFO I, privaatrechtelijk verstrekte financiering) en Overijssel II BV (IFO II, publiekrechtelijk verstrekte financieringen). De provincie is 100% aandeelhouder van beide fondsen. IFO I is het actieve fonds en verstrekt nieuwe financieringen. IFO II heeft in het verleden andersoortige financieringen verstrekt maar bestaat nu nog slechts in beheerfase (sterfhuisconstructie). Er zijn nog drie leningen in beheer en er worden al een aantal jaren geen nieuwe leningen meer verstrekt. In 2023 is daarom besloten om € 900.000 over te hevelen van IFO II naar IFO I. Aangezien beide fondsen zijn afgedekt in de Algemene Financieringsreserve (AFR) betekent dit een overboeking binnen de AFR van IFO II naar IFO I. Dit is een bevoegdheid van PS.

Wij stellen u voor om € 900.000 (budgettair neutraal) te onttrekken uit de Algemene Financieringsreserve, onderdeel IFO II en te storten in de Algemene Financieringsreserve, onderdeel IFO I.

AFR SVn

De provincie heeft leningen verstrekt aan de het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn), die met deze middelen weer stimuleringsleningen verstrekt aan particulieren en bedrijven. Het gaat dan met name om startersleningen en duurzaamheidsleningen. De SVn heeft meer aflossingen uit deze leningen ontvangen dan vooraf ingeschat. De SVn lost met deze versneld ontvangen gelden weer de leningen aan de Provincie af. Wij hebben daardoor in 2023 € 128.000 meer aan aflossingen ontvangen dan begroot. Onze SVn leningpositie is dus met € 128.000 gedaald. De aan het SVn verstrekte leningen zijn volledig afgedekt in onze Algemene Financieringsreserve (AFR). Dat betekent dat nu vanuit de AFR € 128.000 kan vrijvallen. Zoals afgesproken in de Perspectiefnota 2023 komen deze middelen ten gunste van de AFR Enexis. Deze deelneming is namelijk nog niet volledig afgedekt in de AFR. Wij stellen u voor om de dekking in de AFR Startersleningen met een bedrag van €128.000 te verlagen en de AFR Enexis met hetzelfde bedrag te verhogen.

Algemene dekkingsmiddelen

N307

Wij stellen voor om extra indexatielasten ad € 1,1 incidenteel toe te voegen aan de dekkingsmiddelen voor het investeringskrediet in de Reserve Dekking kapitaallasten activa en ten laste te brengen van de algemene reservering voor indexatie. Het voorstel is om het investeringskrediet in 2023 te verhogen met € 0,63 miljoen en in 2024 met € 0,463 miljoen.

Financieringsmogelijkheden asbestdaken (PS/2021/1101552)

In het voorjaar van 2021 heeft u een voorstel aangenomen over de financieringsmogelijkheden van sanering van asbestdaken (PS/2021/1101552). Van het beschikbare budget van € 6,25 miljoen is besloten om € 1,75 miljoen in te zetten voor een subsidieregeling en € 4,5 miljoen in te zetten voor leningen. Voor het verstrekken van leningen (via SVn) is begin 2023 de subsidieregeling opengesteld met een plafond van € 1 miljoen. Hiervan hebben wij in 2021 reeds € 0,5 miljoen afgedekt in de Algemene Financieringsreserve. Op basis van onze financiële beleidsregels is aanvullende afdekking nodig om de volledige openstelling af te dekken binnen de Algemene Financieringsreserve. Wij stellen u voor, om conform het PS besluit 2021/1101552, vanuit prestatie 2.2.2 het aanvullende bedrag van € 0,5 miljoen tot het maximum bedrag van de openstelling, vanuit de reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel over te hevelen naar de Algemene Financieringsreserve. Dit ter afdekking van de te verstrekken leningen via SVn.

Overzetten restant GGA middelen naar PPLG als gevolg van ontvangen SPUK

In 2022 hebben wij € 0,3 miljoen besteding verantwoord onder prestatie 3.5.6 ten laste van de daar opgenomen specifieke uitkering voorbereidingskosten landelijk gebied, versnellingsvoorstellen en PAS-melders. Daardoor zijn KVO-middelen onder prestatie 3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak (GGA) niet tot besteding gekomen. Het niet bestede KVO-budget op prestatie 3.5.4 willen wij toevoegen aan prestatie 3.5.6. Dit betreft een financieel technische correctie.

Wij stellen u voor om binnen de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel een budget van € 0,3 miljoen over te hevelen van prestatie 3.5.4 naar 3.5.6.

Spoormaatregelen Zwolle-Enschede; uitvoering fiets/perrontunnel Raalte

Prorail werkt in opdracht van de Provincie en van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) aan diverse spoormaatregelen om de rijtijd van vooral de Blauwnet IC Zwolle-Enschede in te korten. Dit heeft een positief effect op de punctualiteit. Daarnaast zorgt de perronverbreding voor meer perronveiligheid voor de reizigers in Heino en Raalte en zijn de perrons meteen geschikt voor dubbelspoor in de toekomst.

Onderdeel van het project is een fiets-/perrontunnel bij station Raalte. Deze tunnel wordt

gecombineerd met de in het project Knooppunt Raalte (prestatie 4.6.3 ; N35) aan te leggen fietstunnel (raming € 2 miljoen). Door vertraging bij het project Knooppunt Raalte hebben wij de uitvoering fiets/perrontunnel toegevoegd aan het spoorproject. Voor de uitvoering zijn middelen gereserveerd binnen de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.

Als gevolg van de overheveling van de fiets/perrontunnel stellen wij voor € 3 miljoen die is gelabeld aan prestatie 4.2.1 te koppelen aan prestatie 4.2.6 Spoor Zwolle – Enschede.

Financiën

In dit hoofdstuk maken wij alle overige baten en lasten inzichtelijk. Het betreft hier de onderdelen 'overhead' waarin alle bedrijfsvoeringsbudgetten zijn opgenomen en de 'algemene dekkingsmiddelen', waarin met name de algemene inkomsten zijn opgenomen. Een nadere uitsplitsing van de algemene dekkingsmiddelen is te vinden onder financiën - meerjarig overzicht van baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
Lasten						
10.0 Overhead						
10.0.0 Overhead	30.344	770	31.114	20.708	10.406	-58
10.66 Totaal personeelsgebonden kosten overhead						
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	30.229	2.865	33.093	0	33.093	-432
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen						
20.00.3 Dividend	4	0	4	0	4	0
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	296	0	296	201	95	0
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	-4.108	-5.698	-9.806	730	-10.537	0
Totaal 20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	-3.808	-5.698	-9.506	931	-10.437	0
20.20 Onvoorzien						
20.20.1 Onvoorzien	5.791	2.324	8.115	-5	8.120	-2.420
Totaal Lasten	62.556	260	62.816	21.634	41.182	-2.911
Baten						
10.0 Overhead						
10.0.0 Overhead	742	0	742	218	524	0
10.66 Totaal personeelsgebonden kosten overhead						
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	97	0	97	0	97	0
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen						
20.00.1 Lokale heffingen	115.500	1.500	117.000	117.000	0	0
20.00.2 Algemene	230.308	4.519	234.827	234.827	0	0

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2023	Doorgevoerde wijzigingen per 1 mei 2023	Begroot per 1 mei 2023	Besteding per 1 mei 2023	Ruimte per 1 mei 2023	Voorgestelde begrotingswijziging Monitor I
uitkeringen						
20.00.3 Dividend	12.472	0	12.472	40.428	-27.956	29.524
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	2.420	0	2.420	4.227	-1.807	15.000
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	-9.706	0	-9.706	0	-9.706	0
Totaal 20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	350.995	6.019	357.013	396.481	-39.468	44.524
Totaal Baten	351.834	6.019	357.853	396.700	-38.847	44.524
Saldo baten en lasten	289.278	5.758	295.037	375.066	-80.029	47.435

Voorgestelde wijzigingen

Prestatie	Toelichting financieel	PS/GS Begrotingswijziging	Voorgestelde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	
10.0.0 Overhead - Shared Service Center Ons	<p>Stijgende kosten Shared Service Center Ons door loon- en prijsstijgingen: Medewerkers van SSC Ons zijn verbonden aan de CAO-gemeenten. De budgettaire gevolgen van de recent afgesloten CAO-gemeenten zijn hoger dan ten tijde van het opstellen van de Ons begroting 2023 (in het voorjaar van 2022) waren voorzien. Tevens zijn door de hoge inflatie de prijzen die leveranciers rekenen voor het leveren van soft- en hardware sterker gestegen dan destijds voorzien. Dekking voor deze autonome ontwikkeling kan niet gevonden in de bestaande exploitatiebudgetten.</p> <p>Wij stellen u voor om het exploitatiebudget voor SSC Ons vanaf jaarschijf 2023 structureel te verhogen met € 0,37 miljoen ten laste van de buffer voor prijsindexeringen.</p>	PS begrotingswijziging		-370	0	370	-370
10.0.0 Overhead - Overheveling budget CAO 2023	<p>Overheveling budgetten thuiswerk- en Internetvergoeding: In de CAO provincies is afgesproken dat medewerkers recht hebben op een thuiswerkvergoeding van € 2 netto per thuiswerkdag en een Internetvergoeding van € 1 netto per thuiswerkdag. Het door u bij de Begroting 2023 beschikbaar gestelde budget van € 0,23 miljoen is destijds tijdelijk ondergebracht bij het onderdeel personeelsgebonden kosten.</p>	PS begrotingswijziging		-432	0	432	-432

Wij stellen u voor het budget van € 0,23 miljoen over te hevelen naar het onderdeel Bedrijfsvoering. Deze overheveling is budgettair neutraal.

Overheveling budget uitbreiding mobiliteitsregeling: Bij de Begroting 2023 heeft u in het kader van aantrekkelijk werkgeverschap ingestemd met een gerichte verbreding van de mobiliteitsregeling. Het door u beschikbaar gestelde budget van € 0,2 miljoen is tijdelijk ondergebracht bij het onderdeel personeelsgebonden kosten.

Wij stellen u voor het budget van € 0,2 miljoen over te hevelen naar het onderdeel Bedrijfsvoering. Deze overheveling is budgettair neutraal.

10.0.0 Overhead -
Bedrijfskleding en
dienstauto's

Overheveling budget Bedrijfskleding en dienstauto's: Het budget van de bedrijfskleding is deels opgenomen bij deze prestatie (4.7.1) en deels bij het onderdeel Overhead, financiering en dekkingsmiddelen (Kerntaak 20). Wij willen het budget centraliseren bij het overhead, financiering en dekkingsmiddelen.

PS

-40 0 40 -40

Wij stellen u voor om en een budget van € 10.000 structureel over te hevelen van prestatie 4.7.1 naar het onderdeel Overhead, financiering en dekkingsmiddelen .

Daarnaast hebben wij extra auto's moeten aanschaffen voor de toezichthouders die in dienst zijn gekomen (in plaats van inhuur). Wij stellen u voor om het hiervoor benodigde budget van € 30.000 van prestatie 4.7.1. structureel over te hevelen naar het onderdeel Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.

10.0.0 Overhead -
Kapitaallasten

Kapitaallasten: Het gerealiseerde bestedingsritme tot en met 2022 van de investeringsprojecten op deze prestatie wijkt af van de aannames daarover die in de begroting 2023 zijn gehanteerd. Dit heeft geen

PS

begrotingswijziging

901 0 -901 901

	<p>gevolgen voor het investeringsbudget als geheel maar wel voor de verdeling van de kapitaallasten over de jaren. Om die reden dienen de begrote kapitaallasten op de prestaties in 2023 verlaagd te worden.</p> <p>Voor de kapitaallasten van bedrijfsvoering investeringen gaat het om een verlaging van € 0,9 miljoen in 2023.</p> <p>Wij stellen u voor de begrote kapitaallasten met betrekking tot bedrijfsvoering investeringen te verlagen met € 0,9 miljoen ten gunste van de algemene middelen.</p>					
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	<p>Overheveling budgetten thuiswerk- en Internetvergoeding: In de CAO provincies is afgesproken dat medewerkers recht hebben op een thuiswerkvergoeding van € 2 netto per thuiswerkdag en een Internetvergoeding van € 1 netto per thuiswerkdag. Het door u bij de Begroting 2023 beschikbaar gestelde budget van € 0,23 miljoen is destijds tijdelijk ondergebracht bij het onderdeel personeelsgebonden kosten.</p> <p>Wij stellen u voor het budget van € 0,23 miljoen over te hevelen naar het onderdeel Bedrijfsvoering. Deze overheveling is budgettair neutraal.</p> <p>Overheveling budget uitbreiding mobiliteitsregeling: Bij de Begroting 2023 heeft u in het kader van aantrekkelijk werkgeverschap ingestemd met een gerichte verbreding van de mobiliteitsregeling. Het door u beschikbaar gestelde budget van € 0,2 miljoen is tijdelijk ondergebracht bij het onderdeel personeelsgebonden kosten.</p> <p>Wij stellen u voor het budget van € 0,2 miljoen over te hevelen naar het onderdeel Bedrijfsvoering. Deze overheveling is budgettair neutraal.</p>	PS begrotingswijziging	432	0	-432	432
20.00.3 Dividend	<p><i>Dividend Enexis uit verkoop Fudura: Netwerkbedrijf Enexis heeft in 2022 haar dochter Fudura verkocht en hierop een boekwinst gerealiseerd van € 1,1 miljard. De aandeelhouders</i></p>	PS begrotingswijziging	29524	29524	0	29524

van Enexis hebben ervoor gekozen om hiervan € 1 miljard binnen Enexis te laten voor investeringen in de energietransitie en € 100 miljoen uit te laten keren als dividend. U bent met de statenbrief van 18 januari 2023 (kenmerk D2023-01-005519) in de gelegenheid gesteld wensen en bedenkingen kenbaar te maken over de bestemming van de boekwinst Fudura. Omdat de provincie Overijssel (afgerond) 19,7% van de aandelen bezit, is in 2023 eenmalig € 19,7 miljoen in 2023 ontvangen. Deze baten komen ten gunste van de algemene middelen en maken deel uit van de integrale afweging.

Wij stellen u voor om de dividendopbrengst Enexis in de begroting 2023 te verhogen met € 19,7 miljoen.

Dividend Enexis regulier:
Het dividend Enexis dat in 2023 over het boekjaar 2022 is uitgekeerd over de reguliere winst (dus zonder de boekwinst op Fudura) aan de provincie Overijssel bedraagt € 18,3 miljoen. We hadden dit al gemeld in de 2e Monitor 2022. In de begroting 2023 is € 9,8 miljoen opgenomen. De extra baten van € 8,5 miljoen komen ten gunste van de algemene middelen en maken deel uit van de integrale afweging.

Wij stellen u voor om de dividendopbrengst Enexis in de begroting 2023 te verhogen met € 8,5 miljoen.

Dividend Wadinko:
In 2021 is het dividendbeleid van Wadinko vastgesteld door de aandeelhouders. Voor de provincie Overijssel betekent dit dat, indien Wadinko voldoet aan de gestelde voorwaarden voor dividenduitkering, ze jaarlijks € 375.000 uitkeert aan dividend. In 2023 ontvangen we over het jaar 2022 € 375.000. Ook voor de komende jaren is de kans zeer reëel dat deze dividendbaten uitgekeerd wordt. Tot nu toe hebben we geen dividendbaten in onze begroting opgenomen.

We stellen u voor om met ingang van het boekjaar 2023 jaarlijks een dividendbaten Wadinko in de begroting op te

nemen van € 375.000, waarvan (conform de huidige afspraken) 60% structureel en 40% incidenteel. De baten komen ten gunste van de algemene middelen.

Dividend BNG Bank:
Over het boekjaar 2022 keert de BNG Bank in 2023 € 0,2 miljoen dividend uit. Aangezien deze opbrengst niet is begroot, betekent dit een meevaller van € 0,2 miljoen. De afgelopen jaren hebben we steeds een dividenduitkering in de orde van grootte van € 0,2 miljoen ontvangen. Ook naar de toekomst toe is het reëel te veronderstellen dat de BNG Bank jaarlijks dividend uitkeert. Tot nu toe hebben we geen dividendbaten in onze begroting opgenomen.

We stellen u voor om met ingang van het boekjaar 2023 jaarlijks een dividendbaten BNG Bank in de begroting op te nemen van € 0,2 miljoen, waarvan (conform de huidige afspraken) 60% structureel en 40% incidenteel. De baten komen ten gunste van de algemene middelen.

Lening BNG Bank:
We hebben in 2016 een lening van € 25 miljoen verstrekt aan de BNG Bank. Jaarlijks heeft de BNG Bank het recht (dus niet de plicht) om per 16 mei de lening volledig af te lossen. Op 2 mei 2023 heeft de BNG Bank aangegeven om de lening niet af te lossen per medio mei 2023. Dat betekent dat we nog (minimaal) een jaar een rentebaten van € 1,2 miljoen ontvangen, toe te rekenen aan 2023 (medio mei - december) en 2024 (januari - medio mei). Deze werkwijze is conform voorgaande jaren.

Wij stellen u voor om de rentebaten over de BNG Banklening toe te voegen aan de begroting 2023 (€ 0,8 miljoen) en de begroting 2024 (€ 0,4 miljoen). De baten komen ten gunste van de algemene middelen.

20.00.4 Saldo financieringsfuncties	Rentebaten over schatkistsaldo en leningen aan decentrale overheden: Conform de wet Fido stellen we (het overgrote deel) van onze tijdelijk overtollige liquiditeiten bij de Rijksschatkist. De	PS begrotingswijziging	15000	15000	0	15000
-------------------------------------	--	---------------------------	-------	-------	---	-------

afgelopen jaren was het rendement daarop nihil (0% rente). Eind 2022 is daar verandering in gekomen en ontvangen we rente over ons saldo bij de schatkist. Ook maken we nu (beperkt) gebruik van de depositofaciliteit bij de schatkist, wat ook rentebaten genereert. Tenslotte zijn we, vanwege de gestegen rente, met ingang van 2023 begonnen om (beperkt) leningen te verstrekken aan decentrale overheden (gemeenten). Dit is een uitzondering die de wet ons biedt op het verplichte schatkist bankieren. Het uitzetten van leningen bij decentrale overheden levert veelal een hoger rendement (rentepercentage) dan de schatkist. Meerjarig is in de begroting nog geen rekening gehouden met rentebaten over het saldo op de schatkistrekening en de verstrekte leningen aan decentrale overheden. Op basis van een voorzichtige raming schatten we in dat de genoemde rentebaten in 2023 ongeveer € 15 miljoen bedragen. Voorzichtigheidshalve stellen we voor om eenzelfde baat incidenteel op te nemen in de jaarschijf 2024.

Wij stellen u voor om de rentebaten over het schatkistsaldo en over de uitgezette leningen aan decentrale overheden toe te voegen aan de begroting; € 15 miljoen voor de jaarschijf 2023 en € 15 miljoen voor de jaarschijf 2024. Deze extra baten komen ten gunste van de algemene middelen en zijn onderdeel van de integrale afweging.

20.20.1 Onvoorzien	Prijsindexering beheer en onderhoud: De kosten op het gebied van infrastructuur zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van de inflatie binnen de GWW-sector. De prijsindex van de GWW-sector wijkt in 2022 en 2023 veel af van de HICP. In 2022 is de begroting daarop reeds structureel bijgesteld. In 2023 is de prijsindex van de GWW-sector circa 13%. Dat is 10% hoger dan waar de begroting mee is geïndexeerd per 2023. Deze kosten zijn onontkoombaar. In de dagelijks onderhoudscontracten is	PS begrotingswijziging	2420	0	-2420	2420
--------------------	--	---------------------------	------	---	-------	------

indexatie conform de GWW-index opgenomen. Dit betekent, dat de eenheidsprijzen automatisch verhoogd worden en dat hier extra middelen voor benodigd zijn. Het voorstel is om daarvoor aanspraak te maken op de algemene buffer voor indexeringen.

De onderhoudscontracten worden geïndexeerd conform de GWW-index.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,57 miljoen te onttrekken aan de toegekende buffer voor prijsindexeringen en structureel toe te voegen aan prestatie 4.7.1 van de begroting 2023.

Prijsindexering brug- en sluisbediening:
Het huidige budget voor de inhuur van brug- en sluisbediening is door de nieuwe tariefstijgingen, ontoereikend. De gesprekken over de nieuwe tarieven lopen nog. Duidelijk is dat de extra kosten zeker € 0,2 miljoen bedragen. Wij stellen u voor om dit bedrag te onttrekken aan de toegekende buffer voor prijsindexeringen en structureel toe te voegen aan prestatie 4.7.1 van de begroting 2023. Over de verdere uitkomsten van de lopende gesprekken informeren wij u indien nodig via Monitor Overijssel 2023-II.

Stijgende kosten Shared Service Center Ons door loon- en prijsstijgingen:
Medewerkers van SSC Ons zijn verbonden aan de CAO-gemeenten. De budgettaire gevolgen van de recent afgesloten CAO-gemeenten zijn hoger dan ten tijde van het opstellen van de Ons begroting 2023 (in het voorjaar van 2022) waren voorzien. Tevens zijn door de hoge inflatie de prijzen die leveranciers rekenen voor het leveren van soft- en hardware sterker gestegen dan destijds voorzien. Dekking voor deze autonome ontwikkeling kan niet gevonden in de bestaande exploitatiebudgetten.

Wij stellen u voor om het exploitatiebudget voor SSC Ons vanaf jaarschijf 2023 structureel te verhogen met € 0,37 miljoen ten laste van de

buffer voor prijsindexeringen.

Prestatie 466 N307:
Wij stellen voor om extra indexatielasten ad € 1,1 incidenteel toe te voegen aan de dekkingsmiddelen voor het investeringskrediet in de Reserve Dekking kapitaallasten activa en ten laste te brengen van de algemene reservering voor indexatie. Het voorstel is om het investeringskrediet in 2023 te verhogen met € 0,63 miljoen en in 2024 met € 0,463 miljoen.

Paddenpol:
De begrote kosten voor de realisatiefase van het project Paddenpol stijgen van €17,5 miljoen naar €35 miljoen. Een deel van de kostenstijging wordt veroorzaakt door prijsindexering (31%). Het prijspeil is daarmee geactualiseerd van 1 januari 2019 tot en met 1 januari 2023. Op 29 juni is er bestuurlijk overleg waarin van de deelnemende partijen onder andere een standpunt wordt gevraagd over hun bijdrage in de meerkosten. De provinciale bijdrage helpt om andere partijen te overtuigen de verdere meerkosten te dragen, waardoor doorgang van het project mogelijk blijft.

Wij stellen voor om naast de oorspronkelijke bijdrage van € 2.000.000 een aanvullende eenmalige bijdrage ten laste van de buffer voor prijsindexatie van € 650.000 te doen.

Deze wijziging wordt verwerkt in Kerntaak 20 (Overhead, financiering en dekkingsmiddelen).

Totaal

47435 44524 -2911 47435

Doorgevoerde wijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting	Wijziging niet meenemen
10.0.0 Overhead - Catering en beveiliging	-150	0	150	-150	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Inbesteding catering en beveiliging: In 2022 hebben wij besloten onze catering- en beveiligingsdiensten in eigen beheer te nemen. Door het investeren van deze diensten zijn wij beter in staat in te spelen op	PS begrotingswijziging

toekomstige ontwikkelingen en te sturen op onze provinciale doelstellingen, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaam en regionaal inkopen. In ons vernieuwde hospitalityconcept wordt eigen personeel flexibel ingezet, hetgeen onze gastvrijheid en wendbaarheid ten goede komt. De investering van deze diensten brengen incidentele opstartkosten met zich mee. Zo moeten wij pin- en kassasystemen aanschaffen, (inkoop)systemen implementeren, producten aanschaffen (zoals kleding, schoonmaakproducten, e.d.) en onze (financiële) administratie inrichten. Deze kosten kunnen wij niet vanuit de lopende exploitatiebegroting 2023 dekken.

Wij stellen u daarom voor om vanuit de overheidsbudgetten € 0,15 miljoen door te schuiven en in 2023 toe te voegen aan de budgetten voor catering en beveiliging.

10.0.0 Overhead -
Wet Open Overheid

-335 0 335 -335 PS 005 Jaarstukken
2022
(resultaatbestemming)

Wet Open Overheid: Bij de Monitor 2022-II hebben wij u gemeld dat wij u een resultaatbestemming voorleggen voor implementatie en uitvoering van de Wet Open Overheid (WOO). Via het provinciefonds hebben wij in 2022 € 335.485 ontvangen. Wij willen deze middelen inzetten om een projectorganisatie in te richten, onze systemen verder 'WOO-proof' te maken en aan te sluiten op landelijke publicatieplatforms. Zo blijven wij voldoen aan de WOO. De provinciefondsmiddelen

PS
begrotingswijziging

						zijn in 2022 nog niet besteed omdat voorbereidende werkzaamheden door vaste formatie is opgepakt. In 2023 verwachten wij een versnelling van onze activiteiten (en daarmee een piek in kosten).	
						Wij stellen u voor om vanuit de overheadsbudgetten € 0,335 miljoen door te schuiven en in 2023 toe te voegen aan de budgetten voor uitvoering en implementatie van de WOO.	
10.0.0 Overhead - Shared Service Center ONS	-455	0	455	-455	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Uitloop projecten Shared Service Center ONS: Shared Service Center Ons (SSC Ons) is in 2022 met toestemming van partners gestart met een aantal projecten om haar dienstverlening en informatieveiligheid te verbeteren (bijvoorbeeld projectkosten Verhogen Digitale Weerbaarheid (VDW)). De benodigde middelen hiervoor waren gereserveerd in onze Begroting 2022. Daadwerkelijke betaling aan Ons vindt plaats op basis van realisatie. Door personele krapte bij Ons, de omvang en complexiteit van projecten heeft Ons meer tijd nodig om de projecten te realiseren. In haar eigen Jaarverslag 2022 zal Ons u hierover informeren. Door uitloop zijn de door Overijssel in 2022 gereserveerde middelen niet besteed. Ons verwacht de projecten in 2023 te realiseren. Als opdrachtgever sturen wij hierop.	PS begrotingswijziging
						Wij stellen u voor om vanuit de overheadsbudgetten € 0,455 miljoen door te	

						schuiven en in 2023 toe te voegen aan de budgetten voor SSC Ons.	
10.0.0 Overhead - Informatiebeveiliging	-70	0	70	-70	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Informatiebeveiliging: In de decembercirculaire is voor alle provincies in totaal € 0,8 miljoen beschikbaar gesteld om provinciale organisaties certificeerbaar te maken voor de ISO 27001 norm. Overijssel ontvangt circa € 70.000 voor deze taak.	PS begrotingswijziging
						Wij streven ernaar om in 2023 certificeerbaar te zijn en stellen u voor de provinciefondsmiddelen beschikbaar te houden in 2023 en toe te voegen aan de budgetten voor informatiebeveiliging.	
10.0.0 Overhead - Digitalisering	-211	0	211	-211	GS 101 Jaarstukken 2022	Impulsgelden digitalisering Coalitieakkoord 2020: De urgentie om een versnelling aan te brengen in onze digitaliserings- en datamogelijkheden is hoog. Wegens verloop van personeel en wisseling in aansturing heeft deze versnelling enige tijd stil gelegen en is er sprake van onderbesteding in 2022. In Monitor 2022-II hebben wij aangekondigd u een resultaatbestemming voor te leggen voor het beschikbaar houden van de impulsgelden digitalisering. Tevens hebben wij voorgesteld om de einddatum van deze KvO middelen te verlengen met een jaar van 2023 naar 2024.	GS begrotingswijziging
						Wij willen onze inzet in 2023 vergroten. Dit willen wij doen door deze impulsmiddelen, vooruitlopend op het PPLG, in te zetten voor digitalisering in stikstofvraagstukken. Concreet wordt gesproken over de mogelijkheden van digital-twin (een digitale weergave van	

						de fysieke omgeving) om zo simulaties van verschillende scenario's uit te kunnen voeren. Wij verwachten dat in de gebiedsprocessen bij alle berokken partijen hieraan behoefte bestaat. Het is de bedoeling dat we door de inzet van dit instrument snel de gevolgen voor de omgeving inzichtelijk kunnen maken.	
						Het impulsgeld wordt ingezet om kennis en competenties van de organisatie te vergroten. Ethische vraagstukken worden daarin meegenomen. Deze versnelling vraagt mogelijk om aanschaf van nieuwe technologie (impuls op instrumenten) en (inhuur van) expertise. Hierover vindt nog nadere afstemming plaats en indien nodig informeren wij u hierover. Wij hebben besloten om vanuit de overheadsbudgetten € 0,21 miljoen door te schuiven en in 2023 toe te voegen aan de budgetten voor impuls digitalisering.	
10.0.0 Bedrijfsvoering	-200	0	200	-200	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
10.0.0 Bedrijfsvoering	651	0	-651	651	Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Adm. begrotingswijziging
10.0.0 Bedrijfsvoering	0	0	0	0	Adm. 210 diversen januari 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 210 diversen januari 2023	Adm. begrotingswijziging
10.66.6 Personeelsgebonden kosten overhead	-2213	0	2213	-2213	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
10.66.6 Personeelsgebonden kosten overhead	-651	0	651	-651	Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 207 doorwerking Adm. 2022	Adm. begrotingswijziging
20.00.1 Lokale heffingen	1500	1500	0	1500	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
20.00.2 Algemene uitkeringen	4519	4519	0	4519	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm.	Adm. begrotingswijziging

						205 doorwerking PS 2022	
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	5698	0	-5698	5698	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
20.20.1 Onvoorzien	-2949	0	2949	-2949	PS 005 Jaarstukken 2022 (resultaatbestemming)	Dit budget wordt meegenomen als restant buffer onvoorzien indexering naar 2023	PS begrotingswijziging
20.20.1 Onvoorzien	625	0	-625	625	Adm. 205 doorwerking PS 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 205 doorwerking PS 2022	Adm. begrotingswijziging
Totaal	5759	6019	260	5759			